

OBITELJ - ŽARIŠTE VJERE

Vodič kroz Godinu vjere

Prredio
DON ŽELJKO MAJIĆ

OBITELJ - ŽARIŠTE VJERE

Vodič kroz Godinu vjere

Nakladnik

Crkva na kamenu
N. Š. Zrinjskog 7
88000 Mostar

Urednik

Dr. Božo Goluža

Lektorica

Prof. Martina Arapović

Grafička obrada

Prof. Dragana Zovko

Korice

Dr. Krunoslav Novak

Tisak

Suton, Široki Brijeg

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Narodna knjižnica HNŽ Mostar

UDK 272-47
272-282.3/.4

OBITELJ - ŽARIŠTE VJERE : Vodič kroz Godinu vjere / [priredio Željko Majić]. –
Mostar : Crkva na kamenu, 2012 (Široki Brijeg : Suton). – 215 str. : ilustr.; 21 cm. –
(Biblioteka Crkve na kamenu ; knj. 127)

Bibliografske i druge bilješke uz tekst.

OBITELJ - ŽARIŠTE VJERE

Vodič kroz Godinu vjere

**Priredio
DON ŽELJKO MAJIĆ**

Mostar, 2012.

Sadržaj

Kalendar susreta i slavlja u Godini vjere u Mostarsko-duvanjskoj i Trebinjsko-mrkanskoj biskupiji	7
Porta fidei - Vrata vjere, <i>pismo pape Benedikta XVI.</i>	13
Godina rasta u vjeri, <i>okružnica biskupa Ratka Perića</i>	23
Obitelj - žarište vjere, <i>uvod</i>	27
Prvi dio	
MISLI ZA RAZMIŠLJANJE I MOLITVE VJERNIKA	31
U vjeri hodimo	33
U Bogu je sve moguće	41
Pretječite jedni druge poštovanjem	53
Obratite se i vjerujte Evanđelju	59
Evo ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta	67
Svećenici su ljubav Srca Isusova	77
Dvoje njih bit će jedno tijelo	85
Vas sam nazvao prijateljima svojim	91
Vrijedan je radnik svoje plaće	97
Dođite k meni svi vi umorni i opterećeni	105
U kući Oca mojega ima mnogo stanova	111
Nasljedovatelji moji budite	119
Drugi dio	
PRILOZI ZA KATEHEZE U ŽUPNOJ ZAJEDNICI	129
Hodimo u vjeri otaca kroz Godinu vjere	142
Budite mi svjedoci - naviještanje i svjedočenje Evanđelja - Misije	145
Krštenje - poziv na pripadnost Kristu i Crkvi	147
Ne bojte se - On će biti sudac narodima!	149
Sina nam je svoga dao - Krist je jedini Spasitelj	151
Vjerujem u Isusa Krista uskrsnuloga	154
Vjera u ozračju roditeljskoga i obiteljskoga ognjišta	157
Put vjere - put obraćenja i pomirenja	160
Hodite u Istini - vjerujte Evanđelju!	164
Kruh za život svijeta	167
Duha nam je svoga dao	170
Žetva je velika, a radnika malo: Šimune Ivanov, ljubiš li me?	172
Vi ste prijatelji moji ako činite što vam zapovijedam... ..	175
Vrijedan je radnik svoje plaće	177

Dođoh da život imaju, u izobilju da ga imaju	179
U kući Oca mojega ima mnogo stanova	181
Tebe Bože hvalimo, tebi zahvaljujemo	183
Treći dio	
PRILOZI ZA SUSRETE MLADIH	185
Hodati se uči - padajući	187
Kalvarija je sveučilište ljubavi	188
Znam - hoću - mogu	189
Snaga vjere iz Biblije	190
Mladiću i djevojko, dođi k sebi	191
Samo hrabro, ne bojte se!	192
Hajdete za mnom, učinit ću vas ribarima ljudi	193
Ljubit ću te i poštovati u sve dane života svoga	194
Prijatelju, gdje stanuješ?	195
Moli i radi - Posveti svoj posao	196
Odmor u Bogu	197
Ja sam Put, Istina i Život	198
Zahvalni budite	199
Četvrti dio	
PRIOLOG KARITATIVNIH DJELATNOSTI U GODINI VJERE	201
Ljubav raste po ljubavi	203
Peti dio	
SVJEDOCI VJERE	209
Spomen na svjedoke vjere	211
AUTORI TEKSTOVA	214

KALENDAR SUSRETA I SLAVLJA U GODINI VJERE U MOSTARSKO-DUVNJSKOJ I TREBINJSKO-MRKANSKOJ BISKUPIJI

2012. godina

Listopad

Svakoga četvrtka klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom

Listopadska pobožnost

10. - *Potoci - Emaus*: Svećenički susret - predstavljanje plana i programa, te Vodiča kroz Godinu vjere u našim biskupijama
Mostar - Ordinarijat: Tiskovna konferencija
13. - *Mostar - Katedrala*: Svečanost otvaranja Godine vjere u mostarskoj katedrali Marije Majke Crkve
14. - *Župe*: Otvaranje Godine vjere u župama
21. - *Župe*: Molitva i djela milosrđa za misije - Misijska nedjelja
27. - *Potoci - Emaus*: Duhovna obnova za članove Biskupijskoga pastoralnog vijeća, predsjednike župnih pastoralnih vijeća, te bliže suradnike u župnom pastoralu

Studeni

Svakoga četvrtka klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom

Prva srijeda u mjesecu, po dekanatima: Mjesečna svećenička rekolekcija

1. - *Svi Sveti, župe*: Molitva i odrješenje za pokojne
2. - *Dan mrtvih, župe*: Molitva i odrješenje za pokojne
15. - *Mostar - velika katedralna dvorana*: sv. Albert Veliki - Dan Teološkog instituta u Mostaru - Susret sa svim vjeroučiteljima
24. - *Potoci - Emaus*: Susret s katekumenima i onima koji žele upoznati Crkvu i Evanđelje

Prosinac

Svakoga četvrtka klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom

Mise zornice

Prva srijeda u mjesecu, po dekanatima: Mjesečna svećenička rekolekcija

- 15. - *Potoci - Emaus*: Duhovna obnova za mlade bračne parove
- 16. - *Župe*: Molitve i djela milosrđa za potrebite - Nedjelja Caritasa
- 25. - *Božić, župe*: Svečane svete Mise na slavu Rođenja Gospodinova
- 26. - *Sv. Stjepan, đakon* - đakonsko ređenje
- 30. - *Sveta Obitelj, župe*: Obiteljski dan i blagoslov djece
- 31. - *Silvestrovo, župe*: Misa zahvalnica

2013. godina

Siječanj

Svakoga četvrtka klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom

Blagoslov obitelji s prigodnom kratkom obiteljskom katehezom

- 1. - *Svetkovina Svete Bogorodice Marije - Nova godina, župe*: Misa blagoslova
- 6. - *Bogojavljenje - Dan sv. Djetinjstva, župe*: Molitva i djela milosrđa -
Djeca pomažu djeci
- 18. - *Početak ekumenske osmine - Molitva za jedinstvo kršćana*
- 25. - *Obraćanje sv. Pavla, Mostar*: Ekumenski molitveni dan
- 26. - *Potoci - Emaus*: Susret s djelatnicima društvenog priopćavanja,
Radionica za suradnike u župnim medijima

Veljača

Svakoga četvrtka klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom, a u korizmi Križni put petkom

- 2. - *Prikazanje u hramu - Svijećnica, Humac*: Duhovna obnova za redovnike i
redovnice
- 11. - *Gospa Lurdska - Dan bolesnika, župe*: Susret s bolesnicima i Misa za bolesnike
sa sakramentom bolesničkoga pomazanja
- 13. - *Čista srijeda - pokornički dan, katedrala Mostar*: Duhovna obnova za svećenike
- 23. - *Potoci - Emaus*: Susret s vršiteljima civilne vlasti

Ožujak

Križni put petkom

Prva srijeda u mjesecu, po dekanatima: Mjesečna svećenička rekolekcija

18. - *Mostar*: Studijski dan o Kristovu križu
19. - *Sv. Josip, zaštitnik Mostarsko-duvanjske biskupije, Mostar*: Misno slavlje u katedrali Marije Majke Crkve
23. - *Mostar*: Dan svjedoka vjere
26. - *Trebinje*: Misa posvete ulja i komemoracija svjedoka vjere
28. - *Veliki četvrtak, Mostar - Katedrala*: Misa posvete ulja
Župe: Misa večere Gospodnje. Nakon svete Mise i obreda klanjanje pred Presvetim sve do ponoći u svim župnim crkvama
29. - *Veliki petak - Pokornički dan*: Križni put na Humu
Obredi Velikoga petka po župama
Početak devetnice u čast Božanskog milosrđa
30. - *Velika subota*: Obredi Velike subote po župama. U katedrali krštenje odraslih - katekumena s područja biskupija
31. - *Uskrs, župe*: Svečane svete Mise Uskrsnuća Gospodinova

Travanj

Svakoga četvrtka klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom

3. - *Potoci - Emaus*: Susret svećenika hercegovačkih biskupija - Pastoralni dan
7. - *Druga vazmena nedjelja - župe*: Nedjelja Božanskog milosrđa
20. - *Potoci - Emaus*: Susret s prosvjetnim djelatnicima
21. - *Dobri Pastir - Dan zvanja, župe*: Molitva za svećenička i redovnička zvanja
30. - *Stolac*: Komemoracija m. Marka Milanovića

Svibanj

Svakoga četvrtka klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom

Svibanjska pobožnost u čast B.D.M.

Prva srijeda u mjesecu, po dekanatima: Mjesečna svećenička rekolekcija

12. - *Majčin dan - Hrasno*: Biskupijsko hodočašće Kraljici Mira
19. - *Duhovi*: Misno slavlje i sakrament potvrde za krizmanike grada Mostara
20. - *Blažena Djevica Marija - Majka Crkve, Mostar - Katedrala*: Svečana sveta Misa
Zborovanje velikih župnih zborova

26. - *Presveto Trojstvo - Mostar: Središnje slavlje Godine vjere na brdu Hum iznad Mostara*

30. - *Svetkovina Presvetog Tijela i Krvi Kristove - Tijelovo, župe: Svečane svete Mise i Tijelovske procesije*

Lipanj

Svakoga četvrtka klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom

1. - *Stolac: Zborovanje dječjih župnih zborova*

7. - *Presveto Srce Isusovo - Svećenici su ljubav Srca Isusova: Molitva za svećenike*

17. - *Trebinje: Dan posvete trebinjske katedrale Rođenja Bl. Djevice Marije*

18. - *Livno: Susret svećenika Vrhbosanske metropolije*

22. - *Tomislavgrad: Susret ministranata*

29. - *Sv. Petar i Pavao, Mostar: Svećeničko ređenje*

Srpanj

Svakoga četvrtka klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom

27. - *Široki Brijeg: Susret mladih*

Kolovoz

Svakoga četvrtka klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom

6. - *Preobraženje Gospodinovo - Božje Lice: Molitva za redovnike i redovnice Početak devetnice u čast B. D. Marije na nebo uznesene*

15. *Svetkovina B. D. Marije na nebo uznesene - Velika Gospa, župe i svetišta: Misna slavlja u čast B. D. Marije na nebo uznesene i hodočašća u crkve i svetišta*

Priprema pastoralne godine: Susreti svećenika po dekanatima s predstavnicima Ordinarijata i ravnateljem Katehetskoga ureda

Rujan

Svakoga četvrtka klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom

Prva srijeda u mjesecu, po dekanatima: Mjesečna svećenička rekolekcija

7. - *Početak školske i vjeronaučne godine, župe: Misa blagoslova*

14. - *Uzvišenje Svetoga Križa, Mostar: Dan posvete katedrale Marije Majke Crkve Obljetnica biskupskog ređenja dijecezanskoga biskupa Ratka Perića*

28. - *Potoci - Emaus*: Susret s poslodavcima, poduzetnicima i radnicima

29. - *Sv. Mihovil, zaštitnik Trebinjske biskupije, Trebinje*: Misno slavlje u katedrali

Listopad

Svakoga četvrtka klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom

Listopadska pobožnost

6.-11. - *Biskupijsko hodočašće na grobove apostolskih prvaka Petra i Pavla u Rim*

20. - *Misijska nedjelja, župe*: Molitva i djela milosrđa za misije

26. - *Potoci - Emaus*: Susret sa zdravstvenim djelatnicima

Studeni

Svakoga četvrtka klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom

1. - *Svi Sveti, župe*: Molitva i odrješenje za pokojne

2. - *Dan mrtvih, župe*: Molitva i odrješenje za pokojne

20. - *Potoci - Emaus*: Duhovna obnova za svećenike

24. - *Svetkovina Krista Kralja, Mostar - Katedrala*: Završetak Godine vjere

**GODINA VJERE 2012./2013.
OBITELJ - ŽARIŠTE VJERE**

Logo Godine vjere - opis:

Na kvadratnom obrubljenom polju simbolično je prikazana lađa, slika Crkve, u plovidbi kroz valove koji su grafički tek malo naznačeni. Jarbol na lađi je križ s kojeg se uzdižu jedra koja dinamičkim znakovima tvore Kristov trigram. Osim toga, pozadina jedara je sunce koje, povezano s trigramom, upućuje također na euharistiju.

PORTA FIDEI - VRATA VJERE

Motu proprio kojim Sveti Otac proglašava Godinu vjere

1. "Vrata vjere" (Dj 14,27) koja vode u život zajedništva s Bogom u njegovoj Crkvi uvijek su nam otvorena. Preko njihova se praga može prijeći kada je Božja riječ naviještena, a srce dopusti da ga oblikuje milost koja preobražava. Proći kroz ta vrata znači krenuti na put koji traje cio život. Taj put započinje krštenjem (usp. Rim 6,4), po kojem možemo Boga nazivati Ocem, a završava prijelazom iz smrti u vječni život, plod uskrsnuća Gospodina Isusa koji je, darom Duha Svetoga, htio učiniti dionicima svoje slave sve koji vjeruju u njega (usp. Iv 17,22). Ispovijedati vjeru u Trojstvo - Oca, Sina i Duha Svetoga - znači vjerovati u jednoga Boga koji je Ljubav (usp. 1 Iv 4,8): Otac, koji je u punini vremena poslao svoga Sina radi našega spasenja; Isus Krist, koji je u otajstvu svoje smrti i uskrsnuća otkupio svijet; Duh Sveti, koji vodi Crkvu kroz stoljeća u iščekivanju Gospodinova povratka u slavi.

2. Od samoga početka svoje službe kao Petrova nasljednika podsjećao sam na potrebu da se ponovno otkrije put vjere da bi se sve jasnije iznosilo na vidjelo radost i obnovljeni zanos susreta s Kristom. U Homiliji na Misi prigodom početka pontifikata napisao sam: "Crkva u cjelini, i pastiri u njoj, moraju poput Krista krenuti na put, da izvedu ljude iz pustinje i povedu ih prema mjestu života, prema prijateljstvu sa Sinom Božjim, prema Onome koji nam daje život u punini."¹ Nerijetko se događa da se vjernici više brinu za društvene, kulturne i političke posljedice svoga zauzimanja, dok na vjeru i dalje gledaju kao na nešto što se samo po sebi podrazumijeva u zajedničkom životu. No ta pretpostavka ne samo da se više ne može uzimati zdravo za gotovo, nego je štoviše često zanijekana.² Dok je u prošlosti bilo moguće prepoznati jedinstveno kulturnu matricu, koja je naširoko prihvaćana u svojem podsjećanju na sadržaje vjere i na vrijednosti koje ona nadahnjuje, danas se čini kako, uslijed duboke krize vjere kojom su pogođene mnoge osobe, to nije slučaj u velikim područjima društva.

¹ BENEDIKT XVI., "Omelia per l'inizio del ministero petrino del Vescovo di Roma" (24. travnja 2005.), AAS 97 (2005), 710.

² Usp. BENEDIKT XVI., "Omelia S. Messa al Terreiro do Paço, Lisabon" (11. svibnja 2010.), *Insegnamenti* VI,1(2010), 673.

3. Ne možemo prihvatiti da sol postane bljutava i da svjetlo bude skriveno (usp. Mt 5,13-16). I današnji čovjek može iznova osjetiti potrebu poput Samarijanke poći na zdenac da sluša Isusa, koji poziva vjerovati u Nj i crpiti s njegova izvora, iz kojeg teče voda živa (usp. Iv 4,14). Moramo s novom radošću u srcu uživati Božju Riječ, koju je na vjerni način prenijela Crkva, i Kruh života, koji se daju kao potpora onima koji su njegovi učenici (usp. Iv 6,51). Isusovo se učenje, naime, i danas razliježe s jednakom snagom: "Radite, ali ne za hranu propadljivu, nego za hranu koja ostaje za život vječni" (Iv 6,27). Pitanje koje su postavili njegovi slušatelji: "Što nam je činiti da bismo radili djela Božja?" (Iv 6,28), postavljamo i mi danas. Znamo Isusov odgovor: "Djelo je Božje da vjerujete u onoga kojega je on poslao" (Iv 6,29). Vjera u Isusa Krista je, dakle, put kojim se može definitivno prispjeti k spasenju.

4. U svjetlu svega ovoga odlučio sam proglasiti Godinu vjere. Ona će započeti 11. listopada 2012., na pedesetu obljetnicu otvorenja Drugoga vatikanskog koncila, a završit će na svetkovinu Gospodina našega Isusa Krista Kralja, svega stvorenja, 24. studenoga 2013. Na dan 11. listopada 2012. obilježit će se također dvadeseta obljetnica objavljivanja *Katekizma Katoličke Crkve*, kojeg je proglasio moj prethodnik, blaženi papa Ivan Pavao II.,³ s ciljem da svim vjernicima predstavi snagu i ljepotu vjere. Taj je dokument, istinski plod Drugoga vatikanskog koncila, zatražen od Izvanredne biskupske sinode iz 1985. god., kao sredstvo koje će biti stavljeno u službu kateheze,⁴ a ostvaren je zahvaljujući suradnji čitavog episkopata Katoličke Crkve. Nadalje, tema Opće skupštine Biskupske sinode koju sam sazvao za mjesec listopad 2012. glasi "Nova evangelizacija za prenošenje kršćanske vjere". Bit će to dobra prilika da se čitavu crkvenu zajednicu uvede u vrijeme posebnog razmišljanja i ponovnog otkrivanja vjere. Nije to prvi put da se Crkvu poziva slaviti Godinu vjere. Moj časni prethodnik sluga Božji Pavao VI. proglasio je jednu 1967., u spomen na mučeništvo apostolâ Petra i Pavla, na 1900. obljetnicu njihova najvišeg svjedočanstva. Zamislio ju je kao svečani trenutak za čitavu Crkvu da "istinski i iskreno ispovijedi istu vjeru"; on je, osim toga, htio da to bude potvrđeno "na individualan i zajednički način, slobodno i svjesno, na izvanjski i duhovan način, ponizno i iskreno".⁵ Smatrao je da će na taj način čitava Crkva moći obnoviti "jasnu svijest o svojoj vjeri, da je oživi, pročisti, potvrdi, ispovijedi".⁶ Veliki nemiri koji su se dogodili u toj godini još su bjelodanije pokazali koliko je takva jedna proslava bila nužna. Ona je zaključena Ispoviješću

³ Usp. IVAN PAVAO II., Apost. konst. *Fidei depositum* (11. listopada 1992.), AAS 86 (1994), 113-118.

⁴ Usp. "Rapporto finale del Secondo Sinodo Straordinario dei Vescovi" (7. prosinca 1985.), II, B, a, 4, u: *Enchiridion Vaticanum*, knj. 9, br. 1797.

⁵ PAVAO VI., Apost. pobud. *Petrum et Paulum Apostolos*, o 1900. obljetnici mučeništva svetih apostolâ Petra i Pavla (22. veljače 1967.), AAS 59 (1967), 196.

⁶ ISTO, 198.

vjere naroda Božjeg,⁷ kojom se potvrdilo kako bitni sadržaji koji već vjekovima čine baštinu svih vjernika trebaju biti potvrđeni, shvaćeni i produbljavani na uvijek nov način kako bi se pružalo svjedočanstvo u skladu s povijesnim prilikama koje su različite od negdašnjih.

5. U određenom pogledu, moj časni prethodnik promatrao je tu godinu kao "posljedicu i zahtjev pokoncilskog razdoblja",⁸ duboko svjestan ozbiljnih poteškoća vremena, osobito u pogledu ispovijedanja prave vjere i njezina ispravnog tumačenja. Smatrao sam da vezati početak Godine vjere uz pedesetu obljetnicu otvorenja Drugoga vatikanskog koncila može biti prava prigoda da se shvati da tekstovi koje su nam u naslijeđe ostavili koncilski oci, prema riječima blaženog Ivana Pavla II., "ne gube ni svoju vrijednost niti svoj sjaj. Potrebno je da budu čitani na primjeren način, da ih se upozna i usvoji kao stručne i mjerodavne tekstove Učiteljstva unutar crkvene zajednice... osjećam, više no ikad, dužnost ukazati na Koncil kao na veliku milost koja je zadobila Crkva u 20. stoljeću. U njemu nam je bio ponuđen siguran kompas da bi nas usmjerio tijekom hoda u stoljeću u koje ulazimo".⁹ Želim također snažno potvrditi ono što sam rekao u svezi Koncila nekoliko mjeseci nakon svoga izbora za Petrova nasljednika: "Ako se u njegovu čitanju i prihvaćanju vodimo ispravnom hermeneutikom, (Koncil) može biti i sve više postajati velika snaga za uvijek potrebnu obnovu Crkve."¹⁰

6. Obnova Crkve postiže se također svjedočanstvom koje svojim životom daju vjernici: vjernici su samim svojim životom pozvani oko sebe širiti svjetlo Riječi istine koju nam je Gospodin Isus ostavio. Upravo je Koncil, u dogmatskoj konstituciji *Lumen gentium*, ustvrdio: "Dok Krist, 'svet, nevin, neokaljan' (Heb 7,26), nije poznao grijeha (usp. 2 Kor 5,21), nego je došao okajati prijestupe naroda (usp. Heb 2,17), Crkva - koja u vlastitom krilu obuhvaća grješnike te je u isti mah i sveta i potrebna čišćenja - neprestano kroči putem pokore i obnove. Crkva 'žurno ide naprijed hodajući između progonâ svijeta i utjehâ Božjih', navješćujući križ i muku Gospodnju, sve dok on ne dođe (usp. 1 Kor 11,26). Ona je okrijepljena snagom uskrsnuloga Gospodina kako bi strpljivošću i ljubavlju svladala svoje unutrašnje i vanjske žalosti i teškoće te u svijetu vjerno, iako zasjenjeno, otkrivala njegovo otajstvo, sve dok se ono na kraju ne bude očitovalo u punom svjetlu."¹¹

Godina vjere, s toga gledišta, jest poziv na autentično i obnovljeno obraćenje Gospodinu, jedinom Spasitelju svijeta. U otajstvu svoje smrti i uskrsnuća, Bog je u

⁷ PAVAO VI., "Solenne Professione di fede", Omelia per la Concelebrazione nel XIX centenario del martirio dei Santi Apostoli Pietro e Paolo, a conclusione dell' "Anno della fede" (30. lipnja 1968.), AAS 60 (1968), 433-445.

⁸ ISTI, Opća audijencija (14. lipnja 1967.), *Insegnamenti V* (1967), 801.

⁹ IVAN PAVAO II., Apost. pismo *Novo millennio ineunte* (6. siječnja 2001.), 57, AAS 93 (2001), 308.

¹⁰ "Discorso alla Curia Romana" (22. prosinca 2005.), AAS 98 (2006), 52.

¹¹ DRUGI VATIKANSKI KONCIL, Dogm. konst. o Crkvi *Lumen gentium*, 8.

punini objavio Ljubav koja spašava i poziva ljude na obraćenje života po oproštenju grijeha (usp. Dj 5,31). Za apostola Pavla ta Ljubav uvodi čovjeka u novi život: "Krštenjem smo dakle zajedno s njime ukopani u smrt da kao što Krist slavom Očevom bi uskrišen od mrtvih, i mi tako hodimo u novosti života" (Rim 6,4). Zahvaljujući vjeri, taj novi život oblikuje čitav ljudski život prema radikalno novoj stvarnosti uskrsnuća. U mjeri u kojoj slobodno surađuje čovjekove misli i osjećaji, način razmišljanja i vladanje postupno se pročišćavaju i preobražavaju, u jednom hodu koji nije nikada u potpunosti dovršen na ovome svijetu. "Vjera ljubavlju djelotvorna" (Gal 5,6) postaje novo mjerilo shvaćanja i djelovanja koje mijenja čitav čovjekov život (usp. Rim 12,2; Kol 3,9-10; Ef 4,20-29; 2 Kor 5,17).

7. "Caritas Christi urget nos" (2 Kor 5,14): Kristova je ljubav ta koja ispunjava naša srca i potiče nas na evangelizaciju. On, danas kao i nekoć, šalje nas po putovima svijeta da naviještamo njegovo evanđelje svim narodima na zemlji (usp. Mt 28,19). Svojom ljubavlju, Isus Krist privlači sebi ljude svih pokoljenja: u svakom dobu on sabire svoju Crkvu povjeravajući joj naviještaj Evanđelja, s nalogom koji ne zastarijeva. Zbog toga i danas postoji potreba za snažnijim zauzimanjem Crkve za novu evangelizaciju kako bi se ponovno otkrilo radost vjere i iznova pronašlo oduševljenje za prenošenje vjere. U svakodnevnom otkrivanju njegove ljubavi misijsko zauzimanje vjernika crpi trajnu ljubav i snagu. Vjera, naime, raste kada se živi kao iskustvo primljene ljubavi i kada se prenosi kao iskustvo milosti i radosti. Ona daje da naš rad urodi plodom, jer širi naše srce u nadi i omogućuje nam pružati živo svjedočanstvo: otvara, naime, srce i um onih koji slušaju i prihvaćaju Gospodinov poziv da prionu uz njegovu Riječ kako bi postali njegovi učenici. Vjernici se, kaže sv. Augustin, "vjerom jačaju".¹² Sveti hiponski biskup imao je itekako dobre razloge da se izrazi na taj način. Kao što nam je poznato njegov je život bio stalno traženje ljepote vjere sve dok njegovo srce nije našlo spokoja u Bogu.¹³ Njegovi brojni spisi, u kojima objašnjava važnost vjerovanja i istinu vjere, ostaju sve do naših dana poput neke baštine neprocjenjive vrijednosti i omogućuju mnogim osobama koje traže Boga da pronađu pravi put koji ih vodi do "vrata vjere".

Samo vjerujući, dakle, vjera raste i jača se; ako želi posjedovati sigurnost u pogledu vlastitog života čovjeku nema druge već se prepuštati, svakog dana sve više, u ruke ljubavi koja se doima kao da sve više raste jer ima svoj izvor u Bogu.

8. U ovoj sretnoj prigodi želim pozvati subraču biskupe iz čitavog svijeta da se pridruže Petrovu nasljedniku, u vrijeme duhovne milosti koje nam Gospodin daje, da bismo se spomenuli dragocjenog dara vjere. Želimo slaviti ovu Godinu na dostojan i plodonosan način. U njoj će se morati intenzivnije razmišljati o vjeri kako bi se pomoglo onima koji vjeruju u Krista da svjesnije i snažnije prionu evanđelju, napose u času duboke promjene kao što je ova kroz koju prolazi čovječanstvo. Imat ćemo

¹² *De utilitate credendi*, 1, 2.

¹³ Usp. AUGUSTIN IZ HIPONA, *Ispovijesti*, I,1.

prilikom ispovijedati vjeru u uskrsloga Gospodina u našim katedralama i u crkvama u cijelom svijetu; u našim kućama i u našim obiteljima, tako da svatko uzmogne osjetiti snažnu potrebu bolje upoznati i budućim naraštajima prenositi neprolaznu vjeru. Redovničke i župne zajednice, kao i sve stare i nove crkvene stvarnosti, zacijelo će, u ovoj Godini, znati iznaći način da javno ispovjede Vjeronanje.

9. Želimo da ova Godina pobudi u svim vjernicima nadahnuće da ispovijedaju vjeru u punini i s obnovljenim uvjerenjem, s pouzdanjem i nadom. Bit će to također dobra prigoda za intenzivnije slavljenje vjere u liturgiji, i na osobit način u euharistiji, koja je "vrhunac kojemu teži djelovanje Crkve i ujedno... vrelo iz kojega struji sva njezina snaga".¹⁴ Istodobno, želimo da svjedočanstvo života vjernika bude sve vjerodostojnije. Ponovno otkriti sadržaje vjere koju se ispovijeda, slavi, živi i moli,¹⁵ te razmišljati o samom činu vjere, je zadaća koju svaki vjernik mora osobno ispuniti, osobito u ovoj Godini.

Nije slučajno da su u prvim stoljećima kršćani morali napamet učiti Vjeronanje. To im je služilo kao svakodnevna molitva da ne zaborave obavezu preuzetu na krštenju. Podsjeća to, riječima bremenitim značenjem, sv. Augustin kada u Homiliji o *redditio symboli*, predaji Vjeronanja, kaže: "Simbol svetog otajstva kojeg ste svi zajedno primili i kojeg ste danas jedan po jedan izmolili, riječi su na kojima je vjera majke Crkve čvrsto sazdana na postojanom temelju - Kristu Gospodinu... Vi ste dakle to primili i izmolili, ali u umu i u srcu to morate uvijek imati pred očima, to morate ponavljati na svojim posteljama, o tome razmišljati na javnim mjestima i toga ne zaboraviti dok blagujete: pa čak i kada vaše tijelo usne, morate svojim srcem u tome budni biti."¹⁶

10. Želim sada ukratko opisati način koji pomaže dublje shvatiti ne samo sadržaje vjere, već zajedno s tim i čin kojim odlučujemo potpuno se pouzdati u Boga, u punoj slobodi. Postoji, naime, duboka povezanost između čina kojim se vjeruje i sadržaja uz koje dajemo svoj pristanak. Apostol Pavao nam pomaže ući u tu stvarnost kada piše: srcem se vjeruje, a ustima ispovijeda vjera (usp. Rim 10,10). To srcem vjerovati upućuje na to da je prvi čin kojim se prispijeva k vjeri dar Božji i djelovanje milosti koja djeluje i preobražava osobu do dubine njezina bića.

Lidijin primjer je u vezi s tim veoma rječit. Sv. Luka pripovijeda da je Pavao, dok se nalazio u Filipi, pošao subotom naviještati evanđelje nekim ženama; među njima je bila i Lidija i "Gospodin joj otvori srce, te ona prihvati što je Pavao govorio" (Dj 16,14). Postoji važno značenje sadržano u tom izrazu. Sv. Luka uči da poznavanja sadržaja u koje treba vjerovati nije dovoljno ako potom srce, to istinsko čovjekovo svetište, ne bude otvoreno milošću koja omogućuje očima dublje vidjeti i shvatiti da je ono što je naviješteno Božja Riječ.

¹⁴ DRUGI VATIKANSKI KONCIL, Konst. o svetoj liturgiji *Sacrosanctum Concilium*, 10.

¹⁵ Usp. IVAN PAVAO II., Apost. konst. *Fidei depositum* (11. listopada 1992.), AAS 86 (1994), 116.

¹⁶ *Sermo*, 215,1.

Ispovijedati ustima, pak, znači da vjera podrazumijeva javno svjedočenje i djelovanje. Kršćanin nikada ne smije smatrati vjeru privatnim činom. Vjerovati znači odlučiti biti s Gospodinom da bi se živjelo s njim. A to čovjekovo "biti s njim" uvodi ga u shvaćanje razloga zbog kojih se vjeruje. Vjera, upravo zato jer je slobodni čin, zahtijeva također društvenu odgovornost za ono što se vjeruje. Crkva na dan Pedesetnice krajnje jasno pokazuje tu javnu dimenziju vjerovanja i neustrašiva svjedočenja svoje vjere svakom čovjeku. To je dar Duha Svetoga koji nas osposobljava za poslanje i jača naše svjedočenje, čineći ga iskrenim i odvažnim.

Ispovijedanje vjere je osobni i u isti mah zajednički čin. Crkva je, naime, prvi predmet vjere. U vjeri kršćanske zajednice svatko prima krštenje, djelotvorni znak ulaska u vjernički narod poradi postizanja spasenja. Kao što potvrđuje *Katekizam Katoličke Crkve*: "Vjerujem': to je vjera Crkve kako je svaki vjernik, osobito u času Krštenja, ispovijeda osobno. 'Vjerujemo': to je vjera Crkve, kako je ispovijedaju biskupi sabrani na Saboru ili općenitije, vjernici okupljeni na liturgijskom slavlju. 'Vjerujem': tako govori također Crkva, naša Majka, koja odgovara Bogu svojom vjerom te i nas uči govoriti: 'Vjerujem', 'Vjerujemo'."¹⁷

Očito je, dakle, da je poznavanje sadržaja vjere nešto bitno da bi pojedinac dao vlastiti pristanak, to jest umom i voljom potpuno prionuo uz ono što Crkva predlaže vjerovati. Poznavanje vjere uvodi u puninu otajstva spasenja kojeg je objavio Boga. Pristanak koji se daje podrazumijeva zato da, kada vjerujemo, slobodno prihvaćamo cjelokupno otajstvo vjere, jer za njegovu istinitost jamči sam Bog koji se objavljuje i omogućuje nam upoznati svoje otajstvo ljubavi.¹⁸

S druge strane, ne smijemo zaboraviti da u našem društvenom ozračju mnoge osobe, premda tvrde da nemaju dara vjere, ipak iskreno traže posljednji smisao i konačnu istinu o svom životu i o svijetu. To traženje je istinski "uvod" u vjeru, jer vodi ljude na put koji vodi Božjem otajstvu. Sam čovjekov razum, naime, nosi u sebi utisnutu potrebu za "onim što vrijedi i ostaje zauvijek".¹⁹ Ta potreba predstavlja stalni poziv, neizbrisivo upisan u ljudsko srce, da se krene na put kako bi se pronašlo Onoga koga ne bismo tražili da nam već nije krenuo ususret.²⁰ Upravo na taj susret vjera nas poziva i potpuno nas za njega otvara.

11. Da bi se sustavno upoznali sa sadržajima vjere, svi mogu u *Katekizmu Katoličke Crkve* pronaći dragocjeno i nezaobilazno pomagalo. *Katekizam* predstavlja jedan od najvažnijih plodova Drugoga vatikanskog koncila. U apostolskoj konstituciji *Fidei depositum*, koja nije slučajno potpisana na tridesetu obljetnicu otvorenja Drugoga vatikanskog koncila, blaženi Ivan Pavao II. pisao je: "Ovaj će *Katekizam* dati veoma

¹⁷ *Katekizam Katoličke Crkve*, 167.

¹⁸ Usp. PRVI VATIKANSKI KONCIL, Dogm. konst. o katoličkoj vjeri *Dei Filius*, pogl. III: DS 3008-3009; DRUGI VATIKANSKI KONCIL, Dogm. konst. o božanskoj objavi *Dei Verbum*, 5.

¹⁹ BENEDIKT XVI., "Discorso al Collège des Bernardins", Pariz (12. rujna 2008.), AAS 100 (2008), 722.

²⁰ Usp. AUGUSTIN IZ HIPONA, *Ispovijesti*, XIII, 1.

važan doprinos onom djelu obnove čitavog crkvenog života... Smatram ga vrijednim i legitimnim oruđem stavljenim u službu crkvenog zajedništva i kao sigurnu normu za poučavanje ljudi vjeri."²¹

Upravo na tom smislu će Godina vjere morati izraziti složnu zauzetost za ponovno otkrivanje i proučavanje temeljnih sadržaja vjere koji su temeljito i sveobuhvatno prikazani u *Katekizmu Katoličke Crkve*. Tu, naime, izbija na vidjelo bogatstvo nauka kojeg je Crkva prihvatila, čuvala i pružala u svojoj dvijetisućljetnoj povijesti. Od Svetog Pisma do crkvenih otaca, od učitelja teologije do svetaca koji su živjeli u raznim razdobljima povijesti, *Katekizam* pruža stalni spomen na mnoge načine na koje je Crkva razmišljala o svojoj vjeri i sve više napredovala u nauku tako da može pružiti sigurnost vjernicima u njihovu vjerničkom životu.

U samoj svojoj strukturi *Katekizam Katoličke Crkve* prati razvoj vjere sve dotle da se dotiče velikih tema iz svakodnevnog života. Listajući *Katekizam* stranicu po stranicu otkrivamo kako ono što je u njemu predstavljeno nije neka teorija, već susret s Osobom koja živi u Crkvi. Nakon ispovijedanja vjere, naime, slijedi tumačenje sakramentskog života, u kojem je Krist prisutan, djeluje i nastavlja izgrađivati svoju Crkvu. Bez liturgije i sakramenata, ispovijedanje vjere ne bi bilo djelotvorno, jer bi nedostajalo milosti koja podupire svjedočenje kršćanskih vjernika. Jednako tako nauk *Katekizma* o moralnom životu zadobiva svoje puno značenje kada ga se dovede u vezu s vjerom, liturgijom i molitvom.

12. U ovoj će Godini, zato, *Katekizam Katoličke Crkve* poslužiti kao sredstvo koje pruža stvarnu potporu vjeri, poglavito onih koji rade na formaciji vjernika, tako presudnoj u našem kulturnom ozračju. U tu sam svrhu pozvao Kongregaciju za nauk vjere da, u dogovoru s mjerodavnim osobama iz dikasterija Svete Stolice, sastavi Notu, kojom će se Crkvi i vjernicima pružiti neke smjernice da bi se ovu Godinu vjere proživjelo na što djelotvorniji i primjereniji način, u službi vjerovanja i evangelizacije.

Vjera je, naime, više no u prošlosti izložena nizu pitanja koja dolaze iz promijenjenog mentaliteta a koji, osobito danas, svodi razumu sigurne činjenice isključivo na sigurnosti koje pružaju znanstvena i tehnološka otkrića. Crkva se ipak nije nikada bojala pokazati kako između vjere i autentične znanosti ne može biti bilo kakvog sukoba jer oboje, premda različitim putovima, teže istini.²²

13. Tijekom ove Godine bit će od presudne važnosti vratiti se povijesnim tragovima naše vjere, koja je označena nedokučivim misterijem isprepletenosti svetosti i grijeha. Dok ova prva jasno pokazuje veliki doprinos koji su muškarci i žene davali rastu i razvoju zajednice vlastitim životnim svjedočenjem, ovo potonje mora u svakom od nas potaknuti iskreni i trajni rad na obraćenju da bismo iskusili milosrđe Oca koji svima ide ususret.

²¹ IVAN PAVAO II., Apost. konst. *Fidei depositum* (11. listopada 1992.), AAS 86 (1994), 115, 117.

²² Usp. ISTI, Enc. *Fides et ratio* (14. rujna 1998.), br. 34 i 106, AAS 91 (1999), 31-32, 86-87.

Tijekom tog razdoblja morat ćemo neprestano svoj pogled upirati u Isusa Krista "Početnika i Dovršitelja vjere" (Heb 12,2): u njemu sve boli i čežnje ljudskog srca nalaze ispunjenje. Radost ljubavi, odgovor na dramu trpljenja i boli, snaga opraštanja za primljene uvrjede i pobjeda života nad prazninom smrti - sve to pronalazi svoje ispunjenje u otajstvu njegova utjelovljenja, u njegovu čovještvu, u njegovu dijeljenju naše ljudske slabosti da je preobrazi snagom svoga uskrsnuća. U njemu, umrlom i uskrsnom za naše spasenje, primjeri vjere koji su označili ovih dvije tisuće godina naše povijesti spasenja zasjali su u svom punom sjaju.

Po vjeri Marija je prihvatila Anđelovu riječ i povjerovala naviještaju da će postati Majkom Božjom u poslušnosti svoga posvećenja (usp. Lk 1,38). Prilikom posjeta Elizabeti uzdigla je svoj hvalospjev Svevišnjem za čudesa koja izvodi u onima koji se u nj uzdaju (usp. Lk 1,46-55). S radošću i strepnjom donijela je na svijet svoga jedinog Sina, sačuvavši svoje djevičanstvo netaknutim (usp. Lk 2,6-7). Povjеровavši svom zaručniku Josipu, povela je Isusa u Egipat da ga spasi od Herodova progona (usp. Mt 2,13-15). Istom vjerom je slijedila Gospodina u njegovu propovijedanju i ostala je s njim sve do Golgote (usp. Iv 19,25-27). S vjerom je Marija iskusila plodove Isusova uskrsnuća i, pohranjujući sva sjećanja u svome srcu (usp. Lk 2,19.51), prenijela ih Dvanaestorici okupljenih s njom u dvorani Posljednje večere da bi primili Duha Svetoga (usp. Dj 1,14; 2,1-4).

Po vjeri apostoli ostaviše sve i pođoše za Učiteljem (usp. Mk 10,28). Povjerovali su riječima kojima je naviještao Božje kraljevstvo koje je prisutno i ostvareno u njegovoj osobi (usp. Lk 11,20). Živjeli su sa Isusom koji ih je poučavao svome nauku i ostavio im novo pravilo života po kojem će ih se prepoznavati kao njegove učenike nakon njegove smrti (usp. Iv 13,34-35). Po vjeri su prošli čitavim svijetom, slijedeći zapovijed da donesu evanđelje svakom stvorenju (usp. Mk 16,15) i, bez imalo straha, naviještali su svima radost uskrsnuća čiji su bili vjerni svjedoci.

Po vjeri su učenici formirali prvu zajednicu sabranu oko nauka apostolskog, u molitvi, u slavljenju euharistije, dijeleći sve što su posjedovali kako bi sva braća imala što im je potrebno (usp. Dj 2,42-47).

Po vjeri su mučenici dali svoj život, dajući svjedočanstvo za istinu Evanđelja koja ih je preobrazila i osposobila ih za najveći dar ljubavi: oprostiti svojim progoniteljima.

Vjerom su muškarci i žene posvetili svoj život Kristu, ostavivši sve da u evanđeoskoj jednostavnosti žive poslušnost, siromaštvo i čistošću, konkretne znakove iščekivanja Gospodina koji ne će kasniti. Vjerom su mnogi kršćani činili djela pravde da provedu u djelo Gospodinovu riječ, koji je došao navijestiti oslobođenje potlačenima i godinu milosti za sve (usp. Lk 4,18-19).

Vjerom su, tijekom stoljeća, muškarci i žene svih životnih dobi, čija su imena upisana u Knjigu života (usp. Otk 7,9; 13,8), ispovijedali ljepotu nasljedovanja Isusa Krista gdje god su bili pozvani dati svjedočanstvo svojeg kršćanstva: u obitelji, u svom zvanju, u javnom životu, u vršenju karizmi i službi na koje su bili pozvani.

Po vjeri živimo i mi: svakodnevnim priznavanjem Gospodina Isusa, prisutna u našem životu i povijesti.

14. Godina vjere bit će također dobra prilika da osnažimo svjedočanstvo ljubavi. Sv. Pavao podsjeća: "A sada: ostaju vjera, ufanje i ljubav - to troje - ali najveća je među njima ljubav" (1 Kor 13,13). Još snažnijim riječima - koje kršćanima trajno dozivaju u svijest njihove obaveze - apostol Jakov kaže: "Što koristi, braćo moja, ako tko rekne da ima vjeru, a djela nema? Može li ga vjera spasiti? Ako su koji brat ili sestra goli i bez hrane svagdanje pa im tkogod od vas rekne: 'Hajdete u miru, grijte se i sitite', a ne dadnete im što je potrebno za tijelo, koja korist? Tako i vjera: ako nema djela, mrtva je u sebi. Inače, mogao bi tko reći: 'Ti imaš vjeru, a ja imam djela. Pokaži mi svoju vjeru bez djela, a ja ću tebi djelima pokazati svoju vjeru'" (Jak 2,14-18).

Vjera bez ljubavi ne donosi ploda, a ljubav bez vjere bio bi osjećaj prepušten na milost i nemilost sumnji. Vjera i ljubav se uzajamno zahtijevaju, tako da prva omogućuje drugoj da ostvari svoj put. Mnogo je kršćana koji, naime, posvećuju svoj život s ljubavlju onima koji su sami, potisnuti na rub društva ili isključeni, kao onima kojima prvima trebamo posvetiti svoju pozornost i kojima najprije trebamo priteći u pomoć, jer se upravo u njima odražava lice samog Krista. Zahvaljujući vjeri možemo u onima koji traže našu ljubav prepoznati lice Gospodina uskrsloga: "Zaista, kažem vam, što god učinite jednomu od ove moje najmanje braće, meni učinite!" (Mt 25,40). Te su njegove riječi opomena koju ne smijemo zaboraviti i trajni poziv da mu uzvratimo onu ljubav kojom se on brine za nas. Vjera je ta koja omogućuje prepoznati Krista i njegova je ljubav to što nas potiče da mu pomognemo svaki put kada ga susretnemo u svojem bližnjem na svom životom putu. Potpomognuti vjerom, gledamo s nadom u naše zauzimanje u svijetu, iščekujući "nova nebesa i zemlju novu, gdje pravednost prebiva" (2 Pt 3,13; usp. Otk 21,1).

15. Pred kraj svoga života, apostol Pavao traži od učenika Timoteja da "teži vjeri" (usp. 2 Tim 2,22) istom onom postojanošću kojom je to činio kada je bio mlad (usp. 2 Tim 3,15). Doživimo taj poziv kao da je upućen svakom do nas, kako se nitko ne bi ulijenio u vjeri. Ona nam je vjerna suputnica na životnom putu koja omogućuje, uvijek iznova, zamjećivati čudesa koja Bog čini za nas. Kao ona koja ima za cilj pomoći nam uočavati znakove vremena u današnjoj povijesti, vjera obvezuje svakog od nas da postane živi znak prisutnosti Uskrsloga u svijetu. Ono što svijet danas osobito treba jest uvjerljivo svjedočenje onih koji su, prosvijetljeni u umu i srcu Gospodinovom Riječju, kadri otvoriti srce i um mnogih ljudi želji za Bogom i pravim životom, životom koji nema kraja.

Neka "riječ Gospodnja trči i proslavlja se" (2 Sol 3,1): neka ova Godina vjere učini sve čvršćim odnos s Kristom Gospodinom, jer je samo u njemu naša budućnost izvjesna i samo u njemu imamo jamstvo istinske i trajne ljubavi. Riječi apostola Petra bacaju posljednju zraku svjetla na vjeru: "Zbog toga se radujte, makar se sada možda trebalo malo i žalostiti zbog različitih kušnja: da prokušanost vaše vjere - dragocjenija od propadljivog zlata, koje se ipak u vatri kuša - stekne hvalu, slavu i čast o Objavljenju Isusa Krista. Njega vi ljubite iako ga ne vidjeste; u njega, iako ga još ne gledate, vjerujete te klikćete od radosti neizrecive i proslavljene što postigoste svrhu svoje vjere: spasenje duša" (1 Pt 1,6-9). Vjernici u svojem životu doživljavaju iskustva

radosti ali i trpljenja. Koliki su samo sveci živjeli u samoći! Koliki su vjernici, i u našim danima, kušani Božjom šutnjom a tako bi htjeli čuti njegov utješni glas! Životne kušnje, dok omogućavaju shvatiti otajstvo Križa i sudjelovati u Kristovim patnjama (usp. Kol 1,24), uvod su u radost i nadu kojima vodi vjera: "Zato uživam u slabostima, uvrjedama, poteškoćama, progonstvima, tjeskobama poradi Krista. Jer kad sam slab, onda sam jak" (2 Kor 12,10). Mi s čvrstim pouzdanjem vjerujemo da je Gospodin Isus pobijedio zlo i smrt. Istim se tim pouzdanjem povjeravamo njemu: On, prisutan među nama, pobjeđuje moć zla (usp. Lk 11,20) a Crkva, vidljiva zajednica njegova milosrđa, ostaje u njemu kao znak konačnog pomirenja s Ocem.

Povjerimo Majci Božjoj, koja je proglašena "blaženom" zato što "povjerova" (Lk 1,45), ovo vrijeme milosti.

Dano u Rimu, pri Svetom Petru, 11. listopada 2011., sedme pontifikata.

Papa Benedikt XVI.

GODINA RASTA U VJERI

Okružnica biskupa Ratka Perića

Odgovarajući glasu Svetog Oca Benedikta XVI., koji je lanjskim pismom *Porta fidei* - Vrata vjere navijestio Godinu vjere u trajanju od 11. listopada ove do 24. studenoga sljedeće godine, pozivamo sve svećenike, članove redovničkih zajednica i ostale vjernike naših hercegovačkih biskupija da zajednički poradimo i svesrdno molimo kroz ovo milosno vrijeme kako bi nam Bog iz dana u dan umnažao vjeru, utvrđivao nadu i usavršavao ljubav. Što je vjera, što sumnja, a što nevjera? Kako i zašto rasti u vjeri? Koja je uloga obitelji u vjeri?

Vjera je pristajanje uz nečiju tvrdnju o nekoj istini, osobi ili događaju. Prihvaćanje te tvrdnje umom i srcem. Latinski *credo* = vjerujem dolazi, kažu, od riječi *cor-do* = srce-dajem. Uz pojam vjere postoji čitav rječnik njezinih izvedenica. Evo nekih:

vjernik - koji nešto što nadilazi narav priznaje pameću i na to pristaje voljom;

vjerodostojan - kojemu se može vjerovati kada nešto tvrdi, pogotovo ako tako i živi;

vjeroispovijest - pripadnost npr. katolicizmu ili pravoslavlju;

vjeroispovijed - iskazivanje vlastitoga Vjerovanja: katoličkoga, anglikanskoga;

provjera - ispitivanje istinitosti nekoga iskaza ili isprave;

ovjera - potvrda da je nešto istinito, točno, autentično;

vjeridba - zaručništvo u kojem vjerenici daju doživotno ženidbeno povjerenje jedno drugomu, u zdravlju i bolesti, u sreći i nesreći;

iznevjera ili *vjerolomstvo* - kršenje dane vjere drugomu;

zavjera - urota ili uzajamno zadana riječ protiv zajedničkoga neprijatelja. I još puno sličnih pojmova: ne/povjerljiv, pronevjeriti, ne/vjernost, prevjeriti, vjerodajnice, uvjeriti, vjerovnik, razuvjeriti...

Sumnja je čovjekovo umno dvojenje u nešto što drugi tvrdi kao istinito, rečeno ili dogođeno. Nije siguran da su razumni prirodni zakoni od razumnoga Boga. Nepovjerljiv je prema iskazu da od Boga dolazi nepromjenljivo načelo: Dobro čini, zla se kloni! Čovjek sumnja u Sveto Pismo koje tvrdi da je Isus Krist Sin Božji, pravi Bog. Sumnjičav dvoumi da prihvati Isusa uskrsloga koji je svim ljudima Put, Istina i Život. Dovodi u pitanje činjenicu koju Crkva naviješta da je za vječno spasenje nužno potrebna vjera u Božju opstojnost i u Božji sud koji pravedne nagrađuje a nepravedne kažnjava (Heb 11,6). Koleba se s obzirom na potrebu primanja svetih sakramenata. Svakoga čovjeka u životu spopadaju tolike sumnje, dvojbe, dvoumljenja, nepovjerenja i nevjerice. To je

jedan od stavova ljudskoga razumnog bića, ali koji ne smije ostati us/trajan. Sumnju treba razriješiti, izaći iz nje na čistac.

Nevjera je neprihvatanje tvrdnje koju nam netko drugi, na primjer Biblija, Crkva, teološki ili znanstveni auktoritet, izlaže ili obrazlaže. Odbija prihvatiti srcem makar i bio sklon umom. Ili umom ne prihvaća sveopći Razum kao pravilo svega stvorenoga. Ili umom odbija Boga kao razumnoga Stvoritelja. Radije sve tumači nerazumnim Slučajem. To mu bolje odgovara da ne bude odgovoran pred Stvoriteljem i Spasiteljem. Nevjernik - ne daje ni srce ni um Bogu kao Stvoritelju. Ateist/bezbožac - živi kao da Boga nema. Agnostik - živi kao da se Boga ne može spoznati.

Zakon razvoja i rasta. U životu primjećujemo kako je rast ili razvoj jedan od zakona svega života. Iz onoga malog žira ili želuda izraste hrast preko 40 metara visok i malo manje širok. Iz sitnoga jajašca odnosno embrija, unutar njom oplodnjom, izraste plavi kit 33 metra dug, 190 tona težak, a može živjeti do 200 godina. Prema znanstvenim teorijama i čitav se svemir razvija od onoga početnog "praska" pa sve u nedogled. Rastu, doduše drugim zakonima razvoja, sela i gradovi i cijele pokrajine.

Ljudsko biće u obitelji također je podložno tjelesnomu rastu: od osnovnoga zametka i novorođenčeta raste preko 20 godina do određene visine, a živi do 70 godina, a ako je zdravo i snažno i do osamdeset (Ps 90,10). Razvijaju mu se i potencijalne duševne sposobnosti do uzrasta zamjerne umne i čudoredne veličine.

Vjera kao odgovor ljubavi. Kada dijete dođe na ovaj svijet, posve ovisi o drugima, osobito o majci, koja ga doji, ljubi, uči govoriti, hodati. Ona prati njegov vid, sluh, govor, hod, kret, dok ga ne probudi na potpunu svijest koja je u njemu urođena kao duhovna iskra i moć. Došavši do uporabe razuma, ljudsko biće primjećuje činjenicu: ljubav je predhodila i prouzročila njegovo povjerenje u roditelje. Roditelji su najprije ponudili dar svoje dobrote prema djetetu, a iz toga se u njemu počela kao odgovor javljati vjera u oca i majku. Dijete ne zna ni odakle je, ni kamo ide, ni zašto će na svijetu. Ono sve savršeno vjeruje svojim roditeljima, čvršće vjeruje nego što bi moglo znati. Vjeruje da ga je mati rodila i odgaja, da su i otac i majka surađivali u njegovu nastanku i surađuju u njegovu rastu. Ta je vjera cjelovito povjerenje i predanje u roditeljske ruke. Kao što su mama i tata, pokazujući ljubav, vjerovali da će se po njihovoj brizi i njezi dijete otrijezniti na duševni život i izviti u normalno biće, da će se postupno razviti njegove unutarnje moći i zakoni, tako je dijete prinuđeno vjerovati da su njegovi roditelji donositelji njegove životne opstojnosti i sreće na ovome svijetu.

To **povjerenje** dijete može potvrditi svojim djelima tako da bude u svemu podložno volji svojih roditelja. Ali može odgovoriti i negativnim stavom ako radije traži da se roditelji stave u službu njegova sebičnoga programa iz kojega se, ako se popušta, obično rađa teška kućna drama.

To subjektivno prenošenje ljubavi roditelja u djecu i odgovor djece roditeljima u povjerenju ili prkosu nazivamo buđenjem osobe. Za takvo poosobljenje očito je nužna vjera roditelja u djecu i još više vjera djece u roditelje. Početnički je to nešto nesvjesno i porivno, a tijekom godina postaje posve svjesno i svojevrijedno. Dakle,

govor roditeljske ljubavi izaziva u djeci odgovor povjerenja s jezgrom čvrste i nepokolebljive vjere. Ljudske vjere.

Vjera kao vjernost osobe osobi. Židovi su kao izabrani narod imali uzora u svom praocu Abrahamu, ocu i po krvi i po vjeri. Abraham je čuo Božji glas da izide iz svoje zemlje, te pođe putem koji će mu Bog pokazati. Putnik nije znao kamo ide. U tome i jest vjera: da se ima povjerenja u glas osobe koja poziva i predvodi. U vjeri, dakle, neminovno mora postojati prostor koji je zastrt našim očima, a koji se prihvaća slobodno i svjesno, ako se želi stići do cilja. Jer, kada se već Bog odlučio u ljudsko biće dati kaplju slobode, vrhunskog "dara, u kom sva blaga višnji nam Bog je dó" (I. Gundulić), onda je nužno da se svaki čovjek stavi u vatru kušnje gdje se mora ispitati komu se želi prikloniti: sebi komu ne zna staze ni svrhe, ili Bogu, vreli i počelu, koji je smislio mudri nacrt sa svakim čovjekom i s cijelim čovječanstvom, ali očekujući ljudsku suradnju i povjerenje. Ispit se slobode redovito polaže u pustinji i patnji, a više puta i u krvi vlastita života!

Polog i čin. Valja nam razlikovati **polog vjere** - *depositum fidei* i **čin vjere** - *actus fidei*. Polog je skup svih božanskih istina koje su nam objavljene radi našega spasonja. Sadržaj mu je u Svetom Pismu. A sve je prevedeno na suvremeni jezik i izričaj u 16 koncilskih dokumenata i u *Katekizmu Katoličke Crkve*. Papa nas poziva da pod ovom Godinom vjere držimo pred očima i koncilске dokumente - 50. obljetnica od početka Koncila 1962., i veliki *Katekizam* - 20. obljetnica od izlaska *Katekizma*, 1992. I da pobuđujemo u sebi čin spasonosne vjere. Katolička je vjera osobna, a ne privatna stvar. Ne možeš biti samo vjernik kada ideš u crkvu, na vjeronauk, kada želiš primiti sakramente, nego

i u svojoj obitelji: vratimo stoga molitvu prije jela makar i onu kratku, zajedničku molitvu prije spavanja;

i na svojem poslu: vjernik - učenik, športaš, radnik, poslodavac, trgovac, prodavačica, službenica nastoji u onome što čini djelovati po savjesti, pošteno;

i u javnom životu: vjernik - vozač poštuje prometne propise; vjernik - navijač ne psuje;

i u kriznim situacijama: s roditeljstvom se ne igra; u tuđe se brakove ne dira; naša nas vjera obvezuje povući posljedice u postupanju, prihvaćanju života; roditelje se ne ostavlja da odumru; kao zajednica vjernika moramo pokazati više skrbi za nemoćne i za starije!

Vjera nije lagana stvar, ali čini čovjeka ponosnim. Ako su mi roditelji sve dali, a vjere mi nisu dali, nisu mi ništa dali! To nije fundamentalizam nego kršćanska vjera; ne mlakost nego katolička vjera; ne tradicija nego živa vjera! Na roditeljskom ognjištu vjere bude se i čvrste odluke poštena života, i duhovna zvanja, i smjernice za sretan brak. Onaj koji ne vjeruje, umrijet će u svojim grijesima (Iv 8,21.24). Za onoga koji vjeruje, naprotiv, ne će biti suda (Iv 5,24), on je već uskrsnuo (11,25-26), stupa u svjetlosti (Iv 12,46) i ima život vječni (Iv 3,15). Nije posrijedi suha vjera koju i đavli imaju, i dršću (Jak 2,19), nego vjera djelatna, prožeta ljubavlju prema Bogu i prema čovjeku. "I kad bih imao svu vjeru, da bih i gore premještao, a ljubavi ne bih imao - ništa sam!" (1 Kor 13,2).

Desetina - ne novčana, nego duhovna. Svaki bi svećenik u ovoj Godini trebao pridonijeti svoju "crkvenu desetinu". Dakle, da 10% više čita i širi koncilске dokumente i veliki *Katekizam*; da 10% bolje propovijeda i katehizira; da 10% više zalazi u kršćanske domove da upozna probleme i angažira sebe i vjerničku zajednicu da se nađe rješenje i pomoć. Ako je star i bolestan, neka 10% više moli! Ako je mlad i zdrav, neka 10% strože posti. I tako dalje.

Svaki bi vjernik u ovoj Godini trebao pridonijeti svoju crkvenu desetinu: Da 10% više moli u obitelji, zajednički i s vjerom; da 10% više prakticira sakramentalni život; da 10% manje gleda beskorisne stvari na televiziji, a radi nešto vjerski korisno; da 10% više misli i brine se za potrebe drugih, u selu i župi; da 10% više čita i širi kršćansku literaturu, osobito koncilsku i katekizamsku. U koncilskim dokumentima vjera se spominje preko 300 puta!

Molitva, posebno sakramenti svete ispovijedi i presvete Euharistije jesu put da se izađe iz labirinta sumnje i prašume nevjere, da se raste u istinskoj vjeri. Vjera je Božji živi dar koji se razvija svojom unutarnjom logikom i po kojem se prihvaća razumom i srcem Boga kao početnu i sveobuhvatnu, razumnu i providnosnu Ljubav.

Onaj je otac zavapio Isusu: "Vjerujem, ali pomози mojoj nevjeri" (Mk 9,24). Pa je Isus pomogao i njegovoj malovjernosti i izliječio mu sina!

Onaj je izliječeni slijepac pitao Isusa: "Tko je taj [Sin čovječji] da vjerujem u njega!" (Iv 9,36). Kada mu je Isus odgovorio da je to on osobno, bacio se nice i izrazio čin duboke vjere.

Ona je Marta odgovorila Isusu: Vjerujem u uskrsnuće, ali o Sudnjem danu (Iv 11,24). Pa ipak joj je Isus uskrisio brata Lazara, makar bio četiri dana u grobu! I dokazao da je on Uskrsnuće!

Apostoli su zamolili Gospodina: "Umnoži nam vjeru!" Gospodin im je odvratio: "Da imate vjere koliko je zrno gorušičino, rekli biste ovom dudu: 'Iščupaj se s korijenom i presadi se u more!' I on bi vas poslušao" (Lk 17,5-6). Je li moguće da nemamo vjere ni koliko je zrno makovo?! Hajdemo zajedno rasti u vjeri! U duši. U kući. U župi. U svijetu.

Neka nam Duh Sveti, koji "potpomaže našu nemoć", jer "ne znamo što da molimo kako valja, ali se sam Duh za nas zauzima neizrecivim uzdasima" (Rim 8,26), pomogne svima u svemu: da prevladamo nevjere i sumnje te da rastemo u pravoj vjeri i kroz ovu zadanu Godinu i kroz cio svoj život! Pomogla nam u tome Blažena Gospa koja je "napredovala na putu vjere" (Svjetlo naroda/LG, 58).

Mostar, početkom rujna 2012.

Ratko Perić, biskup

OBITELJ - ŽARIŠTE VJERE

Uvod

Još prošle godine, pismom *Porta fidei - Vrata vjere*, Sveti Otac Benedikt XVI. pozvao nas je na slavlje vjere proglašivši Godinom vjere vrijeme od 11. listopada ove godine do 30. studenoga - svetkovine Krista Kralja 2013.

Odgovarajući glasu Svetoga Oca, naš biskup mons. Ratko Perić, okružnicom *Godina rasta u vjeri*, poziva sve svećenike, članove redovničkih zajednica i ostale vjernike naših hercegovačkih biskupija da zajednički poradimo i svesrdno molimo kroz ovo milosno vrijeme kako bi nam Bog iz dana u dan umnažao vjeru, utvrđivao nadu i usavršavao ljubav.

U promišljanju kako se odazvati na poziv Svetoga Oca i našega biskupa te polog vjere pretočiti u srca vjernika - kako se obogatiti tim iznimnim Božjim darom, oslanjajući se na motu proprio Vrata vjere i na Smjernice Kongregacije za nauk vjere, odlučili smo se za izradu Vodiča koji bi u prvom redu bio od pomoći svećenicima u propovijedima, te vjeroučenicima u katehezama a svima, posebno zauzetijim vjernicima u životvornoj-svjedočkoj dimenziji a to je djelotvorna ljubav. Jer vjera "ako nema djela, mrtva je u sebi. (...) Jer kao što je tijelo bez duha mrtvo, tako je i vjera bez djela mrtva" (Jak 2,17.26).

U središte slavlja Godine vjere postavljamo obitelj te njezin hod u vjeri kroz Godinu vjere, povjeravajući je zaštiti Svete Nazaretske Obitelji. Obitelj je Crkva u malome. Obitelj je prva čuvarica i prenositeljica vjere. Stoga i *moto* Godine vjere u našim biskupijama jest: *Obitelj - žarište vjere*, a vidljivi znak *svijeća*. Motu proprio pape Benedikta XVI. nosi naslov: "Vrata vjere". Vrata u vjeru - vrata vjere jest sakrament krštenja. Uz nevidljivu milost na krštenju primamo i vidljivi znak a to je svijeća. *Primite svjetlo Kristovo ... vašoj se brizi povjerava da podržavate ovo svjetlo*. Neka se svjetlo svijeće vjere održava cijelu Godinu vjere, i ne bude samo u katedralama i župnim crkvama nego osvijetli svaki dom - obitelj. Želja nam je i poziv da se oko svijeće vjere okupljaju naše obitelji na obiteljsku molitvu. U Vodič smo uvrstili i molitve iz Obiteljskoga molitvenika koje bi obitelji, uz ostale redovite obiteljske molitve, s upaljenom obiteljskom svijećom svakoga dana molile.

Struktura Vodiča

Radi dinamizma slavlja, koji je bitan uvjet da se zahvati svakoga člana obitelji i cijelu zajednicu, liturgijska vremena ili mjesece, posvetili smo pojedinim obiteljskim uzrastima i staležima oslanjajući se na promatranje i slavljenje sakramenata, vrela milosti, znakova po kojima Bog Otac po Isusu Kristu uskrslome u Duhu Svetome

nastavlja među ljudima svoja čudesna djela spasenja, po kojima se ljudi posvećuju, stupaju među otkupljene, među prijatelje Božje koji su pozvani na međusobnu ljubav i zajednički, vječni život s Bogom, ali i sakramentalna ili blagoslovina, kao i na liturgijska čitanja, sve s nakanom da, kako čitamo u Okružnici našega biskupa, **polog vjere** - *depositum fidei*, postane **čin vjere** - *actus fidei* koji se ogleda u našem svagdašnjem životu kako u obitelji, tako na poslu, javnom životu, sretnim i kriznim životnim trenucima i situacijama. Jer vjera nije privatna, osobna stvar, pa prema tomu i javna!

Vodič uz uvodni dio, u kojem donosimo temeljne dokumente: pismo pape Benedikta XVI.: **Porta fidei - Vrata vjere** i Okružnicu našega biskupa Ratka Perića: **Godina rasta u vjeri** te kalendar susreta i slavlja u našim biskupijama, sastoji se od pet dijelova. *Prvi dio*, sastavljen od dvanaest poglavlja, sadrži misli za razmišljanje te molitve vjernika za svaku nedjelju i zapovjedane svetkovine u Godini vjere. U ovom dijelu sudjelovalo je dvadeset i pet svećenika naše mjesne Crkve, jednako biskupijskih i franjevačkih. Oslonjen na liturgijska čitanja dotične nedjelje i slavlja, sakramente i sakramentale, s temama i molitvenim nakanama, Vodič prati hod u vjeri na nedjeljnim euharistijskim slavljinama, a može poslužiti osobnom i obiteljskom produblivanju naše svete vjere. Ovaj dio protkan je obiteljskim molitvama, te molitvama za razne uzraste i staleže u Crkvi i društvu. Imena svećenika, s naznačenim nedjeljama i svetkovinama koje su pripremali kao i priređivače ostalih dijelova, donosimo na kraju Vodiča.

Drugi dio donosi priloge za katehezu s djecom i mladima. U uvodu u ovaj dio čitamo: teme su po svojim katehetskim ciljevima i sadržajima rađene za više razrede osnovne škole (od 5. do 8. razreda). Mogu se prilagođavati i mladeži srednjih škola. Oblikovane su prema pastoralnom programu mjesne Crkve u Hercegovini prigodom Godine vjere s motom: *Obitelj - žarište vjere*.

Za mlade volimo reći kako su "budućnost Crkve". Neki govore o njima kao "nadi Crkve". Neki će ih nazvati i "proljećem Crkve". No, oni su i **sadašnjost Crkve**. Najveći dio pastorala u Crkvi posvećuje se upravo djeci i mladima. Stoga, ni ovaj Vodič nije mogao ostati bez posebna poglavlja posvećena mladima. U *trećem dijelu* Vodiča donosimo priloge za susrete mladih u obliku kateheza ili javnih tribina. Dao Bog da Godina vjere za svu našu mladež bude posebno milosno vrijeme u kojem će se, čvrsti u vjeri, oprijeti svim navalama zloga.

Djelotvorna je ljubav poziv i zadatak svakoga vjernika, najočitije zrcalo naše vjere. "Pokaži mi svoju vjeru bez djela, a ja ću tebi djelima pokazati svoju vjeru. (...) Hoćeš li spoznati, šuplja glavo, da je vjera bez djela jalova?" (Jak 2,18b-20). *Četvrti dio* Vodiča s naslovom *Karitativne djelatnosti u Godini vjere*, izražava želju da svi oni koji se bave karitativnim radom - a na to smo pozvani svi - budu motivirani i nadahnuti autentičnom kršćanskom ljubavlju, koja odgaja i usmjerava prema Bogu i bližnjemu te potiče na buđenje, oživljavanje i razvijanje karitativne svijesti u našim župnim zajednicama.

Crkva nam svece ne postavlja samo zato da im se divimo, da na njihovo srce kada nam nešto treba pokucamo, nego da ih nasljedujemo. Jer oni su uprisutnjenje Krista.

Sveci su ljudi, baš kao i mi, ali ljudi koji su uspjeli u suradnji s milošću nadvladati sve navale zloga te svoje opredjeljenje za Krista posvjedočili krjeposnim životom, a mnogi i mučeništvom. *Peti dio* jest prilog o svjedocima vjere. Crkva i danas treba svjedoke vjere te Isusovim riječima poziva: Budite dakle savršeni - sveti kao što je savršen - Sveti Otac vaš nebeski!

Svim suradnicima u Vodiču, Bog bio nagrada i zahvala, a sve nas - po zagovoru naše nebeske Majke Marije, koja je proglašena "blaženom" zato što je "povjerovala" - na putu vjere pratio njegov sveti blagoslov.

Rim, rujan 2012.

Don Željko Majić

Prvi dio
MISLI ZA RAZMIŠLJANJE
I MOLITVE VJERNIKA

Posvetna molitva na početku Godine vjere

Gospodine Isuse, ujedinjeni u Tvoje ime, na početku Godine vjere, po Marijinu Bezgrješnom Srcu posvećujemo se i izručujemo Tvom Presvetom Srcu. Učini naša srca po Srcu svome, da bi Ti u nama i među nama sve više živio.

Presveto Srce Isusovo, Bezgrješno Srce Marijino, pomozite nam da mogujemo savjesno vršiti svoje dužnosti, živjeti prema Božjim i crkvenim zapovijedima, osobito zapovijedi ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu, da uzmognemo prihvatiti Evanđelje u svoje srce i ravnati se prema nauku crkvenog učiteljstva pod vodstvom Petrova nasljednika. Hoćemo poštovati jedni druge, biti strpljivi jedni prema drugima, opraštati si međusobno, poput Krista predano nositi svoj križ i truditi se za onu ljubav koja je spremna položiti svoj život za drugoga. Ne želimo se zatvarati sami u sebe, nego hoćemo biti pažljivi i otvoreni prema potrebama rodbine i drugih ljudi.

Kao domaća Crkva, neka naša obitelj bude zajednica milosti i molitve, škola ljudskih i kršćanskih krjeposti, napose krjeposti ljubavi. Rado ćemo sudjelovati u životu župske zajednice, sudjelovati na svetoj Misi, te u sakramentu svete ispovijedi ostvarivati izmirenje s Bogom i među sobom. Euharistijski kruh neka nas učini jednim jedinim tijelom. Svakodnevna obiteljska i osobna molitva neka nam budu najjači poticaj za prihvaćanje svih odgovornosti koje imamo kao kršćanska obitelj.

Presveto Srce Isusovo, Bezgrješno Srce Marijino, čuvajte nas od svakog grijeha. Posebno odlučujemo da ćemo se čuvati grijeha protiv vjere, ufanja i ljubavi, grijeha psovke i bludnosti, grijeha jezika i zavisti, grijeha mržnje i svakoga zla.

Obećavamo da ćemo svetkovati dane Gospodnje. Za obraćenje grješnika ćemo rado moliti svetu krunicu i svetkovanjem prvih petaka i prvih subota davat ćemo zadovoljštinu za uvrjede kojima Te vrijeđamo mi i od Boga udaljeni svijet.

Pomози nam da uzmognemo stalno živjeti u Božjoj milosti te Ti ostanemo vjerni do kraja. Neka svi članovi naše obitelji postignu sretnu starost i nekoć s prijateljima uživamo vječnu radost na nebu. Amen.

Vrijeme od otvaranja Godine vjere do svetkovine Krista Kralja

U vjeri hodimo

Molimo za blagoslovljeni hod kroz Godinu vjere

Ispovijest vjere Hrvata katolika

Čvrsto vjerujem u Boga, Oca i Sina i Duha Svetoga. Životom želim potvrditi svoj krsni savez s Bogom i tako obnoviti sveti pradjedovski zavjet vjere u Isusa Krista i vjernosti Katoličkoj Crkvi. Svoju odluku polažem u bezgrješno Srce presvete Bogorodice Marije. Najvjernija Odvjetnice, na braniku stoj, čuvaj našu svetu vjeru i hrvatski dom. Amen.

Gospa velikoga zavjeta

*Presveta Bogorodice i Majko naša!
Kraljice Hrvata, najvjernija Odvjetnice Hrvatske.
Izručujemo Ti, posvećujemo Ti narod i Crkvu Hrvata.
Povjeravamo se Tvojim zaštiti.
Umnoži nam vjeru, učvrsti nadu,
ojačaj našu ljubav da prolazimo zemljom čineći dobro,
da ustrajemo u pradjedovskoj vjernosti Petrovu Nasljedniku
u zajedništvu Katoličke Crkve.
Najvjernija Odvjetnice Hrvatske, to Te molimo. Amen.*

(Kardinal Franjo Kuharić)

Čin vjere

*Vjerujem čvrsto sve što je Isus Krist učio
i što sveta Katolička Crkva predlaže vjerovati
jer si to objavio Ti, Bože, koji si nepogrešivo istinit.
U toj vjeri želim živjeti i umrijeti.
O Bože, umnoži moju vjeru! Amen.*

OTVARANJE GODINE VJERE

Umjesto propovijedi neka se pročita Okružnica našega biskupa mons. Ratka Perića!

Molitva vjernika

Crkva nas poziva na potrebu za ponovnim otkrivanjem puta vjere u koju smo ušli krštenjem. Zamolimo Gospodina da nas na tom putu prati. Zazovimo ga zajedno govoreći:

Na putu vjere, prati nas Gospodine!

- Pastirima našim, papi Benediktu, biskupu Ratku, svim biskupima i svećenicima udijeli milost ljubavi, mudrosti, snage i ustrajnosti kako bi poput Krista povjerenom im stado vodili iz pustinje prema mjestu života, prema prijateljstvu sa Sinom Tvojim, prema Tebi koji nam daruješ život u punini. Molimo Te.

- Ne možemo prihvatiti da sol postane bljutava ni da svjetlo ostane skriveno. Učini da i danas osjetimo potrebu da kao Samaritanka odemo na zdenac kako bismo slušali Isusa, koji poziva da vjerujemo u njega i crpimo na njegovu Izvoru iz kojega struji živa voda. Molimo Te.

- Obnova Crkve događa se po svjedočkom životu vjernika. Naše obitelji - Crkva u malome - potrebna je obnove. Prati, Gospodine, naše obitelji na putu obnove i učini da postanu svjedočka slika Tvoje Nazaretske Obitelji - Isusa, Marije i Josipa, obitelji u kojima vlada savršena ljubav, vjernost, poštovanje, mir i oprost, potpuno predanje u Tvoju svetu volju. Molimo Te.

- Vjera bez djela ne donosi ploda. Vjera i ljubav zahtijevaju jedna drugu tako da jedna dopušta drugoj ostvariti svoj put. Učini, Gospodine, da u ovoj Godini vjere imamo oka i ljubavi za sve one koji su sami, na rubovima ili isključeni iz društva, onima u kojima želiš biti prepoznat kako bi i oni koji su daleko od evanđelja po ljubavi kojom jedni drugima pristupamo pošli putem vjere. Molimo Te.

- Kroz stoljeća, uz nemalu žrtvu, naši su dragi pokojnici, kako u obitelji, tako u raznim zanimanjima, u vršenju karizmi i crkvenim službama na koje su postavljeni, radosno i ustrajno svjedočili ljepotu života po Evanđelju. Udijeli im, Gospodine, milost života ondje gdje vjera prelazi u znanje i gledanje, nada u vječno življenje, gdje vlada potpuni mir i savršena ljubav. Molimo Te.

Po vjeri je Marija prihvatila riječ Anđela i povjerovala da će postati Majka Božja, i s radošću na svijet donijela svoga jedinoga Sina. U toj istoj vjeri pratila ga je na životnom putu slušajući i pohranjujući u svom srcu njegovu Riječ; stajala je uz njega na Golgoti te okusila plodove Uskrsnuća. Neka nam, Gospodine, na našem putu vjere Majka Tvoga Sina, koja je proglašena "blaženom" zato što je "povjerovala", bude pomoćnica i zagovornica. To Te molimo po Kristu Gospodinu našem. Amen.

MISIONARSKIM ŽAROM U VJERI HODIMO

Misli za razmišljanje

U središtu čitanja današnje misijske nedjelje nalazi se služenje. Veličina kršćana, Kristovih učenika, nije u vladanju drugima nego u posluživanju. Kršćanin bio zdrav ili bolestan, bio malen ili slavan, u službi je Božjoj.

Sv. Pavao, jedan od najvećih misionara, poziva: *Čvrsto se držimo vjere!* Spremnost na služenje, ustrajno i vjerno u poniznosti i jednostavnosti, bez očekivanja zahvale i nadoknade, bez želje za primijećenošću, osobit je znak čvrste vjere. Imati osjećaja prema siromašniji-ma od sebe, brinuti se za njih kao i za sebe u ime Božje, živi je znak vjere u istoga Boga.

Sveti Otac u ovoj Godini vjere poziva sve kršćane da u središte stave "misijsku narav Crkve jer nas Krist danas kao onda, šalje na putove svijeta naviještati njegovo Evanđelje svim narodima na zemlji" (VV, t. 7). Misijska je nedjelja izvrsna prigoda za to.

Krist poziva preko svoga Namjesnika na zemlji. Hoću li se odazvati? Preduvjet je živa vjera u srcu. Put je molitva i žrtva. Svakodnevnom molitvom zamisionariti u svojoj obitelji. Neka se tu rasplamsa vjera koja će osvjetliti cijelo mjesto. Koji bi to bio znak života i radosti! Stoga, užežimo plamen vjere u svom srcu, neka naša obitelj postane žarište vjere, misionarskim žarom pođimo svjedočiti i širiti vjeru u Krista.

Molitva vjernika

Bogu, koji je zamisionario našim srcima na dan krštenja, uputimo svoje molitve govoreći:

Sve nas u vjeri učvrsti, Gospodine!

- Gospodine, svojom milošću krijepi Svetoga Oca, biskupe, svećenike i sve blagovjesnike, da u zgodno i nezgodno vrijeme hrabro i odvažno svjedoče i naviještaju Evanđelje. Molimo Te.
- Za mlade Crkve u misijskim krajevima, za novokrštenike i katekumene da bez pridržaja otvore svoja srca kako bi ih Božja ljubav preporodila. Molimo Te.
- Gospodine, svoje si učenike pozvao na služenje. Naše majke i očeve, kćeri i sinove nauči gledati očima vjere i prepoznati potrebe siromaha i patnika. Molimo Te.
- Za sve one koji vrše javne poslove, da ne gledaju samo vlastitu korist i osobni probitak nego da se brinu i bore za dobro sviju. Molimo Te.
- Za sve misionare i misionarke, za misijske animatore i prijatelje misija, da se ne umore moliti, postiti i doprinositi za širenje vjere i obraćenje sviju na Kristov put spasenja. Molimo Te.

Oče nebeski, uz ove izrečene molitve, primi i naše zahvale za dar vjere koji si nam bez zasluga darovao. Jačaj nas svojim Svetim Duhom da se nikada ne odmetnemo od Tebe, svoga Oca. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

SLIJEDI GLAS SAVJESTI, LJUBAVI I SRCA

Misli za razmišljanje

Na pitanje spram temeljne zapovijedi Isus odgovara molitvom koju vjerni Židov svednevice moli: "Čuj, Izraele!" Odgovor pretače u molitvu kao što i psalmi pozivlju sve na slavlje Gospodina. Isus odgovara, srčika je morala i života djelatna ljubav. Čovjek duguje Bogu ljubav. Ljubav kao uzdarje. Naš odgovor zaostaje za onim što Bog od nas očekuje. Moramo uključiti sve sile da bismo odgovorili na Božju ljubav.

Isus poručuje: Slijedi glas savjesti, srca, kompas koji ti je ugrađen u srce jer si Božja slika. Nosiš u sebi Božji potpis, imaš u sebi *Božju česticu i kôd*, svojim životom dopisuj što je započeo Bog odašiljući te u život. Cijelo stvorenje pjeva simfoniju! Ne trebaš ga se bojati kao "policajca" koji te hvata u prijestupu. Nauči se u njemu promatrati Oca koji ljubi. Na to poziva Isus i želi oduševiti za isti stav. Ljubljen si, uzvрати ljubav.

Srčika Isusova navještaja ima dvije osovine. Dug Bogu uvijek se događa u ophodu s ljudima. Isus na konačnom sudu veli da je on u svakome, poglavito siromahu. Svatko treba spoznati da se smisao života ozbiljuje u odnosu prema bližnjima. Ne ljubimo li sebe, kako možemo voljeti bližnjega?

U vremenu tehnike čovjek je na rubu. Ostavljen, osamljen, neljubljen i neprihvaćen, želi iskorak iz hladna svijeta. Zato bijeg u poroke, zlo, grijeh, drogu. Na početku novodobne filozofije stoji: *Mislim, dakle jesam*. Današnji žudi biti ljubljen. Stoga bi se ono trebalo pretočiti u *Ljubljen sam, dakle jesam*. Netko me ljubio, zato jesam na svijetu.

Voljen sam, dakle jesam; ljubim, dakle jesam. Nema snažnijega iskustva od toga.

Slijediti ljubav, životom je ozbiljivati: Takvo životno ispunjenje od nas očekuje Isus. To bi bila *praeambula fidei*, prethodnica vjere. Tko nije iskusio ljubav, ne može ni vjerovati, jer *Bog je ljubav*. *Gle kako se ljube*, bijaše u ranoj Crkvi povod da su nevjernici pristupali, krštavali se, stvarali kraljevstvo Božje koje nije plod evolucije i ljudskoga htijenja, nego Božjega zahvata u Isusu u naš svijet. Onda, ali i danas.

Molitva vjernika

Isus Krist je utjelovljena Božja ljubav među nama. Došao je u ljubavi služiti i svoj život za nas položiti. Njemu se utecimo:

- Nauči nas u bratskoj ljubavi Boga i ljude ljubiti i njima cijelim bićem služiti. Molimo Te.
- Nauči nas shvatiti da se samo ljubavlju pobjeđuje mržnja, zlo i ratovi u svijetu. Molimo Te.
- Potakni sve ljude dobre volje, napose političare i odgovorne u društvu, da se trude oko mira i razoružanja u svijetu. Molimo Te.
- Potakni sve nas na djelatnu ljubav - nesebični caritas - da trajno pomažemo onima koji su ugroženi glađu i prirodnim katastrofama. Molimo Te.
- Sve naše drage pokojne primi u zagrljaj svoje ljubavi u nebesima. Molimo Te.

Svemogući vječni Bože! Ljubav je tvoja razlivena u našim srcima po Duhu Svetome koga si nam dao kao zalog vječnoga života. Neka nas Tvoj Duh ojača za svako dobro djelo, po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

ZEMLJA I NEBO ĆE PROĆI, ALI ISUSOVE RIJEČI OSTAJU

Misli za razmišljanje

Isus završava javno djelovanje *antiklerikalnim* upozorenjem. U Starom su Zavjetu proroci žestoki *antiklerikalci*, žigošu one koji žive od Hrama, ali ne za Hram i Boga. Potom prizor s udovicom koja daje Bogu sve. Tu slobodu nemaju bogataši pa zato i množina "jao" iz Isusovih usta bogatašima. Problem blaga i srca jest *cantus firmus* u Isusovim ustima. Bitno je ono što ima trajnost, neuništivost. Toliko puta ističe Isus rđu, moljce, kradljivce koji rastaču i otimaju blago.

Ne veli Isus da se čuvamo zavodnika i kradljivaca, nego onih koji dolaze u Božje ime, koji govore a ne žive. Bog nije umotvorina, vjera nije vjeronauk. Teolozi i farizeji u Isusovo doba puštaju u opticaj nauk bez pokrića. Naučavaju i tumače Božju Riječ, a zapravo su to njihove umotvorine.

Isus veli: Čuvajte se govora o Bogu bez sadržaja. Vjera nije znanje, Bog nije ljudska tvorevina. Inflacija i stečaj vjere u farizeja. Juda je izdajica za mali iznos, a što je s onima koji mjesečno ubiru velike plaće, a životom izdaju i Isusa, i Boga, i Crkvu? Udovica je dala sve, njezin život ovisi o Bogu. Nema što izgubiti niti braniti, živi iz Božje ruke. Prvo blaženstvo!

Na početku Isusova života imamo udovicu Anu koja svoj vijek provede u Hramu. Na kraju Isusova djelovanja udovica u Hramu daje sve Bogu, ljubi cijelim bićem!

Isus počinje Govor na gori sa siromasima, a završava na primjeru sirote udo-

vice. Svoj život i nauk presvođuje slikom Božjih povlaštenika, siromaha i udovica. Genijalni sažetak nauka i života. Zemlja i nebo će proći, ali Isusova riječ ostaje. Ta je riječ duh i život!

Molitva vjernika

Molitvom se obratimo Kristu Gospodinu, koji je objava Božjega milosrđa i ljubavi:

- Udijeli svima koji se trude oko navještaja vjere da njihov život bude živo svjedočanstvo za Isusa Krista. Molimo Te.
- Ukloni iz crkvenih redova duh zavisti, karijerizma, nedosljednosti u životu, te nam podari da svim svojim bićem budemo vjerna slika svoga Gospodina. Molimo Te.
- Pomozi onima koji misle samo na sebe i vlastiti profit da otvore svoja srca i za potrebe nevoljnih, siromaha i udovica. Molimo Te.
- Učini da Tvoja Crkva slijedi smjernice Govora na gori, da živi od vjere u Providnost. Molimo Te.
- Osnaži sve nas da činimo nesebično dobro. Molimo Te.
- Sve pokojne, a napose one kojih se nema tko sjetiti, privedi u Abrahamovo krilo kao onoga siromaha Lazara. Molimo Te.

Svemogući vječni Bože! Tvoj je Sin Isus Krist živio siromašno, nije imao gdje glave nasloniti. Nauči nas da ga prihvaćamo u svemu što nam govori te što nam ovdje i u vječnosti obećava. On, koji s Tobom i Duhom Svetim živi i vlada u vijeke vjekova. Amen.

DOĐI, GOSPODINE ISUSE!

Misli za razmišljanje

U našem životu treba uvijek biti živa i prisutna eshatološka stvarnost i istina: Krist je došao od Oca kako bi nas odveo k njemu. I dok smo god ovdje na zemlji, trebamo biti usmjereni prema nebu, Bogu: ondje gdje Krist očekuje. Evo zašto u euharistijskom slavlju kličemo živomu Kristu: *Tvoju smrt, Gospodine, naviještamo, Tvoje uskrsnuće slavimo, Tvoj slavni dolazak iščekujemo.*

Gospodin, govoreći o posljednjim stvarima, ne želi nas uplašiti i prestrašiti. Naprotiv, želi nas pozvati da se ohrabrimo u borbi protiv svakodnevnih kušnji i napasti, zla koje je u nama i oko nas. Njegova riječ predstavlja za nas opomenu i izazov: Koliko mislimo na svoj konačni susret s njime? Koliko time prožimamo svoj svakodnevni život i rad?

Prvi su kršćani bili upravo obuzeti tom mišlju te su svakodnevno zazivali: *Dođi, Gospodine Isuse!* I mi bismo mogli i morali započinjati i završavati svaki novi dan puni vjere i nade: *Dođi, Gospodine Isuse! Dođi i osvjetli naše životne staze i povedi nas sigurnim putem u stanove Oca svojega!*

Molitva vjernika

S vjerom i nadom obratimo se našem Gospodinu. Recimo zajedno:

Dođi, Gospodine Isuse!

- Ti si naš jedini Gospodin i Spasitelj. Molimo Te.
- Čuvaj nas od lažnih proroka i mesija. Molimo Te.
- Saberi svu svoju djecu s četiri vjetra, s kraja do na kraj zemlje. Molimo Te.
- Izbavi nas iz naših nevolja i boli. Molimo Te.
- One koji snivaju u prahu zemljinu probudi na život. Molimo Te.

Dobri Oče, dok razmišljamo o posljednjim stvarima, Tvoj nas Duh potiče na molitvu. Čuj i usliši molitve koje smo Ti izrekli. Po Kristu, Gospodinu našem. Amen.

DOĐI KRALJEVSTVO TVOJE

Misli za razmišljanje

Danas, na svršetku liturgijske godine, Crkva nam, preko riječi Božje, stavlja pred oči lik Krista u cijelom svom veličanstvu i slavi kao Kralja svega stvorenja. On i jest Kralj zbog toga što mu je Otac podložio sve. Ali njegovo kraljevstvo nije od ovoga svijeta jer Krist ne preuzima vlast i moć onako kako mi ljudi to zamišljamo. Kraljevstvo Božje u Isusu Kristu nije zemaljska vlast. To je sigurno. Ali to ne znači da nije nazočno i da se ne ostvaruje već na ovom svijetu.

Isus nas je u Očenašu naučio tražiti od Oca: "Dođi kraljevstvo Tvoje", ovdje i sada i ne samo za onaj "drugi svijet". Iznad svega, kraljevstvo Božje, za kojim čeznemo u našim molitvama, ne zahtijeva birokratski aparat niti političku snagu kako bi nametnulo evanđeoske zakone. Kraljevstvo je Božje ponuda njegova spasenja. Ono je njegovo "gospodarenje" iz ljubavi nad životom ljudi, svojih sinova i kćeri. Stoga uvijek računa sa slobodom svakoga čovjeka i ta se sloboda uvažava. Ono nije željno vlasti nad ljudima, zato mu ne treba ni vojska da podanike prisili na pokornost, a protivnike potisne i slomi. Kraljevstvo je to istine, ljubavi i pravde za sve.

Molitva vjernika

Svoje molitve da dođe Kristovo kraljevstvo pravde, ljubavi i mira izrazimo poklikom:

Dođi kraljevstvo tvoje!

- Daj, Gospodine, da Tvoje kraljevstvo bude kraljevstvo mira za one koji su tjeskobni, radost za one koji su tužni, sloboda za one koji su zarobljeni. Molimo Te.
- Gospodine, daj da dionici Tvoga kraljevstva budu oni koji su sada prezreni, odbačeni i zaboravljeni. Molimo Te.
- Neka Tvoja Crkva, Gospodine, vjeruje u bolju sutrašnjicu, nada se pravednijem i ljudskijem poretku, moli za dolazak Tvoga kraljevstva. Molimo Te.
- Gospodine, daj da budemo Tvoji štovatelji, prijatelji, ljudi podržavatelji svega što je dobro i plemenito. Molimo Te.
- Ne zaboravi, Gospodine, one koji su prije nas istrošili sebe i svoje snage, Molimo Te.

Slaveći svetkovinu Isusa Krista, Kralja svega stvorenja, prikazali smo Ti molitve u ime svoje i cijele Crkve: primi ih a nas, na putu života, podupri i prati dok ne stignemo u kraljevstvo Tvoje slave. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Adventsko - Božićno vrijeme

U Bogu je sve moguće

**Molimo da Bog blagoslovi bračne parove plodnim potomstvom
te za odgovorno roditeljstvo**

Za obitelji

Moliti se za svoj brak i svoju obitelj može biti jedna od najvažnijih stvari koje ste učinili za sklad vaše obitelji. Mi vjerujemo da samo Bog može stvarno promijeniti ljude, te da Bogu ništa nije nemoguće.

(Bl. Majka Terezija)

*Bože, od kojega proizlazi svako očinstvo na nebu i na zemlji,
Oče, koji si sama Ljubav i Život,
učini da po Tvom Sinu, Isusu Kristu, rođenom od žene,
postane svaka ljudska obitelj na zemlji
pravim svetištem života i ljubavi
kako bi se uvijek obnavljali naraštaji.
Molimo Te, po zagovoru Svete Nazaretske Obitelji,
da Crkva, u obitelji i po obitelji,
plodonosno ispuni svoje poslanje
među svim narodima svijeta.
To Te molimo po Kristu našem Gospodinu,
koji je Put, Istina i Život, u vijeke vjekova. Amen.*

(Bl. Ivan Pavao II.)

BUDNI BUDITE I U SVAKO DOBA MOLITE

Misli za razmišljanje

U Božiću se na poseban način susreću Bog i čovjek, nebo i zemlja. Za to treba biti pripravan. Ako je čovjek zarobljen u grijehu i moralnom bezakonju, onda trenutak susreta s Gospodinom koji dolazi ne doživljava kao trenutak radosti, nego straha i tjeskobe. Pokušava se sakriti od Boga, umjesto da mu radosno ide u susret.

Zato u vremenu pred naše najveće blagdane dominiraju dva osjećaja: **radost** jer znamo da Gospodin dolazi, ali **i priprava** uz koju je povezan poziv na obraćenje.

Budni budite i u svako doba molite da uzmognete... stati pred Sina Čovječjega. Čini se da ova evanđeoska rečenica ocrta cijelu bit došašća. Poziv na budnost, na pripravnost, da u Božiću pronađemo Boga.

Kroz istinsku pripravu možemo razumjeti što je prava kršćanska nada u kojoj smo spašeni. Vjera ne znači da imamo odgovore na sva životna pitanja, nego čvrsto pouzdanje da odgovori postoje, da ih Gospodin zna i onda kada ih mi ne razumijemo. U *nadi smo spašeni*, s čvrstom vjerom da je Bogu sve moguće i da nas njegova ljubav ne će ostaviti. Bog zna izlaze i ondje gdje čovjek u svom strahu vidi samo očaj. Stoga, možemo *uspraviti se i podignuti glave, jer približilo se naše otkupljenje.*

Molitva vjernika

Vjerom nadom i ljubavlju uputimo svemogućem Bogu svoje molitve:

- Pastiri Crkve na poseban su način pozvani biti Tvoji svjedoci i nasljedovatelji. Daj im snagu da njihov život odražava što riječima naviještaju. Molimo Te.
- Krštenjem smo ušli u Tvoju Crkvu koja hodočasti prema vječnosti. Daj da uvijek budemo svjesni kolika je nada u našem pozivu. Molimo Te.
- Započinjemo došašće, vrijeme priprave za Božić. Pomozi da ustrajemo u molitvi te radosno i spremno dočekamo svoga Spasitelja. Molimo Te.
- Obitelj je Crkva u malom, prva zajednica vjere i života. Ojačaj vjeru u obitelji gdje je zanemarena. Molimo Te.
- Budi milosrdan pokojnima, oprosti im slabosti i učini ih dionicima vječnoga života. Molimo Te.

Gospodine, uz ove izrečene molitve, Ti poznaješ i one koje su ostale u našem srcu. Uskladi naše želje sa svojom voljom, i primi molitve. Po Kristu, Gospodinu našem. Amen.

U LJUDSKO SRCE ISUS NE PROVALJUJE, ON KUCA I POZIVA

Misli za razmišljanje

U ono vrijeme, dok je Judejom vladao Pilat, Galilejom upravljao Herod... dođe riječ Božja Ivanu u pustinji. Riječ je upućena i nama danas, okupljenima u crkvi, u ovo vrijeme dok slavimo Godinu vjere. Shvaćamo li da je ona jednako snažan poziv svakom vjerniku da je životno shvati?

Krstitelj poziva: *pripravite put Gospodinu, poravnajte mu staze!* Cijeli je svemir Božji, nad svime je gospodar. Mi njemu ne možemo postavljati granice. Ipak, postoji granica koju je Bog postavio sam sebi: naša sloboda. U čovjekovo srce Isus ne provaljuje, pozvani smo slobodno pripremiti mu mjesto. Naše srce i život jesu svratište i treba biti oprezan da se ne dogodi kao u Betlehemu na prvi Božić: *za njega ne bijaše mjesta.*

Ako se dolično pripravimo, osjetit ćemo radost koju izražava prorok Baruh pun ushićenja: *Bog će voditi svoj narod u radosti, prateći ga milosrdem i pravednošću.* Evanđelje završava riječima: *Svako će tijelo vidjeti spasenje Božje.* Vjerom smo već dionici te radosti koju ćemo u punini doživjeti u vječnosti. Postojana vjera čuva radost i u najtežim životnim nedaćama usmjerujući pogled prema dobrom Bogu kojemu je sve moguće.

Molitva vjernika

Bog ne napušta onoga tko se u njega pouzdaje. Uputimo mu svoje molitve:

- Gospodine, Crkva se okuplja oko Tvoje riječi i sakramenata u kojima si prisutan. Daruj nam odvažnost životom svjedočiti Tvoju blizinu. Molimo Te.
- Gospodine, Ti si tvorac života. Čuvaj u mladim kršćanima njihove ideale, ohrabri ih da se ne boje stvarati obitelj i prihvatiti djecu kao Tvoj dar. Molimo Te.
- Gospodine, Ti si sudac svakoga srca. Probudi u kršćanskim roditeljima svijest o odgovornosti za odgoj djece prema kršćanskim načelima i vrijednostima. Molimo Te.
- Gospodine, Ti si naša radost. Utješi sve koji su bez vjere i bez nade zarobljeni u životnim tjeskobama. Molimo Te.
- Gospodine, uzdamo se u Tvoje milosrđe. Oprosti našim pokojnicima krivice i učini ih dionicima nebeskoga blaženstva. Molimo Te.

Dobri Bože, poslušaj naše molitve i očuvaj nam vjerničku radost. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

UČITELJU, ŠTO NAM JE ČINITI?

Misli za razmišljanje

Vrijeme došašća vrijeme je radosti. Današnja je nedjelja na osobit način puna radosti, jer i nosi naslov "nedjelja radosti", "Gaudete" - Radujte se!

U današnjem evanđelju temeljno je pitanje ponovljeno više puta: "što trebamo činiti?" To Ivana Krstitelja pitaju carinici, vojnici, suvremenici svih staleža. Može se slobodno nadodati, što trebamo činiti da budemo radosni? To isto pitanje sebi postavlja svaki čovjek, vjernik na osobit način. Što trebam činiti da mi život bude radost, a ne žalost i propast!

Evanđelje daje odgovor. Već u svom nazivu, "euangelion" - radosna vijest, najradosnija koju je ikada uho ljudsko čulo! Najradosnija, jer nosi veličanstvenu poruku: Sin nam je darovan, Djetešce nam se rodilo, Spasitelj iz Betlehema! Radi toga i sv. Pavao poziva svoje Filipljane (2. čitanje): "Radujte se u Gospodinu uvijek!"

Izvor kršćanske radosti ne smije biti poganske naravi, a nažalost nerijetko jest: "radost" u tjelesnim užiticima i strastima svake vrste. Najbolji lijek u borbi protiv izvora takve vrste "radosti", veli sv. Pavao, jesu blagost i krotkost. One su izvor evanđeoske radosti svakom čovjeku.

Molitva vjernika

Iščekujući Rođendan Božjega Sina, uputimo Ocu nebeskom zaufane molitve:

- Za Crkvu koju si, Gospodine, zadužio da bude navjestiteljica Radosne vijesti, da neumorno ispunja svoju zadaću do Tvoga ponovnog dolaska. Molimo Te!
- Da sve naše kršćanske obitelji budu kolijevka evanđeoske radosti. Molimo Te!
- Za ljude u znanosti, politici i kulturi, da budu promicatelji kršćanskih vrijednosti na radost i dobro sveukupna društva. Molimo Te!
- Ti si nam, Oče nebeski, u Blaženoj Djevici i sv. Ivanu Krstitelju dao uzore vjerna iščekivanja Božića; i naša srca ispunjeni iskrenom pobožnošću, budnošću i radošću. Molimo Te!
- Svu našu preminulu braću i sestre primi u svoju Domovinu vječne radosti. Molimo Te!

Svemogući Bože, radujući se skoroj proslavi svetkovine Rođendana Tvoga Sina, molimo Te, čuj prošnje svoje obitelji, te obiljem svoga blagoslova obdari svoju djecu. To Te molimo po Tvome Sinu, našem Spasitelju. Amen.

BLAGOSLOVLJENI SUSRET

Misli za razmišljanje

Četvrta nedjelja došašća svake godine ima tzv. "marijansko evanđelje". U godini "A" čita se Matejevo navještenje Josipu, u godini "B", Lukino navještenje Mariji, te u godini "C", Marijin pohod Elizabeti.

Na pragu smo susreta s Novorođenim Spasiteljem iz Betlehema, Božić je pred vratima. Pripremajući se za taj susret, razmišljajmo o susretu dviju svetih žena: Marije i Elizabete.

Poći drugomu ususret, biti mu na pomoć kada je to potrebno, znači "donijeti" Boga svomu bližnjemu, a taj će drugi u tom susretu to zasigurno prepoznati. Dolazak Marijin u Gorje, grad Judin, svojoj rođakinji Elizabeti, značilo je, donijeti joj Isusa pod srcem svojim, što je Elizabeta odmah prepoznala, i blagoslovom je obasula.

Kako samo naši mali svakodnevni susreti mogu biti izvorom radosti, blagoslova, i za nas i za one koje susrećemo; kako u njima svomu bližnjemu možemo donositi Boga i njegovu Riječ, i kako s druge strane ti susreti, na žalost, mogu biti izvorom nemira i grijeha... Susret ovih dviju žena uči nas biti izvorom blagoslova i nebeske radosti u svakom našem susretu.

Molitva vjernika

Ponizno molimo Oca nebeskoga da i danas progovori srcima ljudi, te ih pripravi na veliko otajstvo Rođenja svoga Sina:

- Za svetu Crkvu Božju, da uvijek bude budna zaručnica Tvoga Sina, te u predanoj ljubavi iščekuje dolazak Krista - Zaručnika. Molimo Te.
- Da Kristov dolazak oslobodi sve ljude ropstva grijeha, progonstva, gladi i bolesti. Molimo Te.
- Da sve naše obitelji budu mjesto susreta Boga i čovjeka, živi Betlehem Svete Obitelji. Molimo Te.
- Za sve ljude svijeta, koji još nisu upoznali Spasitelja, da i našom brigom i molitvom do svakoga čovjeka dođe Radosna vijest spasenja. Molimo Te.
- Da naša pokojna braća i sestre u nebu ugledaju Tvoje lice, te tako ispune zauvijek svoju životnu nadu i čežnju. Molimo Te.

Dobri naš Oče, prikazujući Ti svoje molitve, učini da Rođendan Tvoga Sina bude događaj radosti, mira i pomirenja cijelomu svijetu, svakoj našoj obitelji i svakomu čovjeku dobre volje, to te molimo po Kristu Gospodinu našem. Amen.

POPIS, SVJETLO I RIJEČ

Misli za razmišljanje

Sveta nam Crkva na Božić nudi ove ključne riječi: Popis, Svjetlo i Riječ.

Evangelist Luka Isusa želi predstaviti kao pravu povijesnu osobu u danom trenutku, a ne kao mit. Tako nije samo u njemu ispunjeno iščekivanje Židova, nego se on rodio za čitav svijet i svu povijest.

Božićna liturgija jest liturgija svjetla. "Narod koji je hodio u tminama, vidje svjetlost veliku." (Iz 9,1); "Slava ih je Gospodnja obasjala svjetlom." (Lk 2,9); "Dođe na svijet svjetlo istinsko koje prosvjetljuje svakoga čovjeka" (Iv 1,4-9). Svijetli li i danas naša svijeca iskonskim Njegovim svjetlom i izvršenjem krsnih zavjeta koje smo preuzeli kao molitvu Vjervanja u vrijeme sv. Augustina, da nas svaki dan podsjeća dokle smo došli?

Riječ koja je već na početku stvaranja jača nego sam dah jest stvarateljski Božji Duh: "I reče Bog: 'Neka bude svjetlo!'" (Post 1,3). Jeremija veli: "Zar moja riječ nije kao vatra - ili kao čekić što razbija hridi" (23,29). "Moja riječ se ne vraća meni dok ne učini zadaću kao kiša koja pada na zemlju" (Iz 55,10). U Hebrejima čitamo: Riječ je Božja živa, djelotvornija od svakoga dvosjekla mača" (4,12). C. Rebori kaže da ova Riječ - On "u meni ušuti priče i dođe u središte moga života, On sa svojim svjetlom.

Molitva vjernika

Svoje molitve iznesimo Svemogućemu Bogu, zovući ga zajedno - Gospodine, usliši nas:

- Gospodine Bože, pomози našoj svetoj Crkvi i sve odgovorene u njoj da svaki dan jača kao Tvoja obitelj s Papom, biskupima i svim svećenicima. Molimo Te.
- Blagoslovi sve naše obitelji da u njima svaki dan jača vjera, odgovornost i smisao za žrtvu jednih za druge, ali uvijek u Božićnoj radosti i veselju. Molimo Te.
- Budi blizu svim našim patnicima i teškim bolesnicima i daj snage svima onima koji se za njih brinu i žrtvuju. Molimo Te.
- Neka se Novorođeni nastani i ostane u nama i našim obiteljima da tako donesemo s Njime uskrsni plod naše budućnosti i vječnosti. Molimo Te.
- Nagradi sve naše pokojnike darom vječnoga života, za život koji su ovdje s Tobom živjeli i provodili. Molimo Te.

Oče Sveti, primi i usliši ove naše iznesene molitve kao i sve one koje Ti nismo iznijeli, a Ti ih duboko znaš i vidiš u našem srcu i u našoj duši. Primi ih i usliši po Kriсту Gospodinu našem. Amen.

KRŠĆANSKA JE OBITELJ UVIJEK OTVORENA I UPUĆENA PREMA BOGU

Misli za razmišljanje

Biblijska je obitelj otvorenija svome plemenu. Ona je patrijarhalna s puno djece. Odgoj je zajednički i podosta oštar, premalo osjetljiv na osobne osjećaje i ljubav iako nisu zanemarivani, nastoji očuvati običaje i tradicije cijeloga naroda. Cilj je opstanak i obrana od napada jačih.

Psalam 127 izražava zadovoljstvo oca svojim radom i stanjem; žena puna života i plodnosti kao loza, a sinovi puni snage kao mladice maslinove. Iskazuje se idiličan mir, sreća i radost, ali više kao želja nego stvarnost.

Pitanje: Koliko zrelo i vezano uz Boga sve prihvaćamo vjerom i vezanjem za Njega?

Obitelj je uvijek otvorena i upućena prema Jeruzalemu da bude dio velike nacionalne obitelji. Međutim, i ovdje je jednako raspoloženje s obzirom na mir, nadu i sreću, gdje se puno očekuje, a stvarnost je posve drugačija. Gdje je moja djelotvorna vjera u ovakvoj obitelji i okruženju danas?

Ovu i ovakvu obitelj Bog blagoslivlje odmah na početku, jučer u hramu, danas u crkvi krštenjem. Tako se obitelj stavlja pod Božju zaštitu koju želi čovjek od postanka do danas. Koliko to sve djelom i vjerom proživljavamo i potvrđujemo?

Molitva vjernika

Svoje molitve zajedno uputimo Svemogućemu, zovući ga - Gospodine, usliši nas:

- Pomozi našega Papu, biskupe, svećenike, redovnike, redovnice i sve koji u Tvojim Crkvi vrše djela milosrđa. Molimo Te.
- Pomozi nam da u našim obiteljima mogemo čuvati i razvijati vjeru, ljubav, slogu, zajedništvo, međusobno razumijevanje i dopunjenje i tako izvršiti onu zadaću koju nam Ti ovdje i sada povjераваš. Molimo Te.
- Tolike su obitelji ostale bez svojih uzdanica u proteklom ratu. Pomozi da ih cijenimo i ne zaboravimo i da obiteljima budemo što bliži. Molimo Te.
- Za sve odsutne i odseljene, da očuvaju sve vrijednosti što su ih odnijeli s naših ognjišta i da ih Tvoja Providnost čuva, a svim napaćenima, napuštenima, uciviljenima, ožalošćenima, starima, bolesnima, budi blizu. Molimo Te.
- Sve naše pokojne primi u svoju zajednicu svetih i proslavljenih na čelu s Blaženom Djevicom Marijom i svetim apostolima. Molimo Te.

Oče Sveti! Primi i usliši ove naše molitve po Kristu Gospodinu našem. Amen.

VRIJEME, MOGUĆNOST SUSRETA S BOGOM

Misli za razmišljanje

Upravlja li vrijeme nama ili mi upravljamo vremenom? To pitanje svatko sebi postavlja. Svatko, naime, duboko u sebi osjeća kako je vrijeme neprocjenjiv dar, ali i da nam izmiče iz ruku.

Fenomenu vremena možemo pristupiti s različitih gledišta: pedagoškoga, psihološkoga, moralnoga i teološkoga.

Pred tajnom vremena i pred njegovom prolaznošću čovjek može doživjeti frustraciju. Ispunjenost i sreću može doživjeti samo ako koristi vrijeme za ono za što mu je u određenom trenutku darovano; vrijeme učenja za učenje, vrijeme odmora za odmor, vrijeme molitve za molitvu.

Drugi je pristup psihološki. Iskustvo je kako u ugodnim doživljajima vrijeme brzo prolazi, dok u onim neugodnim kao da uopće ne prolazi. No, osjećaj ugođe nije i ne smije biti jedini motiv ljudskoga djelovanja. Potrebno se upitati: Je li djelovanje dobro ili zlo, ima li dobre ili loše posljedice? Tu ulazimo u moralnu dimenziju korištenja vremena, otvara nam se spoznaja usklađenosti s Božjim zakonom! Tu se dotiče i četvrti pristup: teološki! Vrijeme kao mogućnost susreta s Bogom. Bog se u Isusu ovremenio, čovjek se u vremenu po Isusu povječnjuje.

Molitva vjernika

Na početku građanske godine izrecimo Ocu svoje želje i molitve:

- Oče nebeski, pogledaj na Crkvu u svijetu da ostane vjerna svomu poslanju i brizi za spasenje svijeta. Molimo Te.
- Oče nebeski, pomози nam da svoje vrijeme iskoristimo na najbolji mogući način, za svoje dobro i za dobro drugih ljudi oko sebe. Molimo te.
- Oče nebeski, daj nam snage da živeći u vremenu i prostoru, da znamo prihvatiti sve okolnosti, ugodne i manje ugodne. Molimo Te.
- Oče nebeski, na početku Nove godine, pomози nam da uklonimo iz svoga života sve ono što nije u skladu s Tvojom voljom. Molimo Te.
- Oče nebeski, molimo Te da u svojoj svakodnevici ne zaboravimo Tvoj poziv na vječni život i da činimo sve da to i ostvarimo. Molimo Te.

Gospodine, Oče nebeski, s pouzdanjem u Tvoju dobrotu danas započinjemo novo vrijeme što nam ga darivaš. Usliši naše molitve i daj da postignemo što smo molili. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

ODGOVORNO RODITELJSTVO, ISTINSKO KLANJANJE BOGU U VJERI

Misli za razmišljanje

Djelo sv. Djetinjstva nastalo je pod motom: Djeca pomažu djeci. Podržati djecu u toj akciji, znači odgajati ih u ljubavi prema žrtvi i odricanju, što jamči sretniju budućnost.

Kraljevi donose Isusu tri dara. Tako ga priznaju i časte kao Boga, kralja i čovjeka. Tko Bogu otvori srce, taj je Božji i sretan je čovjek. Osobito kad mu srcem prinese dar.

Isusov dolazak na svijet i djetinjstvo nije bilo bezbrižno: rođenje u štali, bijeg u Egipat... I danas je slično, bilo nerođenoj, bilo rođenoj djeci. Ne zna se je li suznija majčina utroba ili zemaljska dolina. Dnevno se u svijetu izvrši oko 125.000 abortusa, registriranih ubojstava začete djece. Svake četiri do pet sekundi umre jedno dijete od gladi, više od 20.000 dnevno. A što reći o djeci koja su žrtve ulice, seksualnoga izživljavanja, nasilnoga rada ili prisilnoga vojnog regrutiranja? Mnogi nemaju pristupa školovanju.

Želimo li se pokloniti Bogu, evo prigode. U njegovo ime spasiti barem jedno od "malenih" koje nam je On stavio za primjer. Tako će put malenosti biti put našega kršćanskog rasta do mjere Kristove.

Molitva vjernika

Bogu, koji se svijetu objavio i učinio nas dionicima svetih u svjetlosti, uputimo svoje molitve:

Obasjaj nas svojim svjetlom, Gospodine!

- Došao si među nas ljude u liku čovjeka i ostao u svojoj Crkvi. Neka Te po iskrenu služenju Crkve svi narodi upoznaju. Molimo Te.
- Utjelovio si se, rodio i svim ljudima mir udijelio. Učini sve narode graditeljima svoga mira. Molimo Te.
- Odrastao si u ozračju svete Nazaretke Obitelji. Učini naše obitelji žarkim ognjištem ljubavi i žarištem vjere. Molimo Te.
- Postavio si nam dijete kao primjer poniznosti i jednostavnosti. Sve kršćane učini poniznim poslužiteljima malenih. Molimo Te.
- Milijuni su ugrožene i nezbrinute djece na putu života. Providi im skrbnike i zaštitnike. Molimo Te.

Bože, učinio si nas dionicima svoga kraljevstva. Daj da Ti se poklone, Tvoje ime hvale, slave i veličaju svi puci i jezici, po Kristu Gospodinu našem. Amen.

U NAŠIM VENAMA TEČE KRV KRISTOVA

Misli za razmišljanje

Ivan Krstitelj, živi i djeluje na razmeđu povijesti prije i poslije Krista. Krštenje obraćenja koje propovijeda i na koje poziva, obred je koji izražava želju i volju za čovjekovim obraćenjem.

Isus, još neprepoznat kao Mesija, stoji u redu ispred Ivana, čovjek kao i svi drugi, sa svima dijeli ovu potrebu za obraćenjem. Njegov ponizni čin sudjelovanje je u ljudskoj stvarnosti. Isus je prisutan ne kao promatrač. On ostaje blizak čovjeku, ne osuđuje grješnika, a svoju udaljenost od svijeta grijeha ne želi pravdati.

U krštenju Otac i Duh Sveti otkrivaju pravu istinu o Isusu. On je "Sin Božji, Ljubljeni! U njemu mi sva milina!" Od ovog trenutka Isus počinje djelovati kao Sin Božji. Krštenje je početak javnog djelovanja Isusa Krista.

Krštenje je također za nas polazna točka našeg svjedočanstva vjere. Božji dar života nije statičan, nego dinamičan. Kršteni smo, ali smo izloženi vihoru zla. Grijeh se može zalijepiti za našu kožu i može odvojiti mladicu od loze. To je naša svakodnevna drama, u kojoj se poigravamo sa svojim postojanjem.

Otkriti smisao svoga krštenja, preko kojega postajemo živi udovi tijela Kristova, znači ojačati obećanje da ćemo mu biti vjerni i zauvijek povezani s njim. Nije lako, ali nije ni nemoguće, jer u našim venama teče krv Kristova.

Molitva vjernika

Nebeskom Ocu, koji nam je po svome Sinu darovao spasenje i učinio nas svojom ljubljenom djecom, izrecimo svoje molitve:

- Za Crkvu, rođenu iz vode Krštenja i vođena Duhom Svetim, da može vjerno slijediti i svjedočiti svijetu svoga Gospodina. Molimo Te.
- Za nas koji smo primili sakrament Krštenja, da nam Duh Sveti pomogne iskoristiti naše darove za širenje Evanđelja. Molimo Te.
- Za roditelje krštenika, da nastoje svoju djecu slijediti, odgajati, štiti i prenijeti im vjeru po svojim sposobnostima i mogućnostima, daj im, Gospodine, dar ustrajnosti u toj zahtjevnoj zadaći. Molimo Te.
- Za sve krštene koji zapostaviše udijeljeni dar spasenja: otvori im srce da umiju ponovno čuti Tvoj glas i poči putem tvoga Sina. Molimo te.
- Za sve naše pokojne: po svojoj neizmjerne ljubavi udijeli im obećani dar vječnog zajedništva s Tobom. Molimo Te.

Svemogući Bože, smjerno Te molimo, izliječi u nama sve slabo i grješno i obnovi sve dobro i plemenito da bismo mogli ponovno živjeti kao djeca svjetla. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Prvi dio vremena kroz godinu

Pretječite jedni druge poštovanjem

Molimo za obitelji

Presvetome Trojstvu za obitelj

Slavimo Te Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si dostojanstvo obitelji ustanovio na sliku svoga Trojstvenoga zajedništva ljubavi.

Klanjamo Ti se, Gospodine Isuse Kriste, Otkupitelju naš, jer si se udostojao roditi u ljudskoj obitelji i jer si svojom žrtvom na križu bračnu ljubav od rane grijeha iscijelio, te bračno i obiteljsko zajedništvo ljubavi i vjernosti učinio sakramentom svoga saveza s Crkvom.

Hvalimo Te, Duše Sveti Tješitelju, koji po sakramentu ženidbe, zajedničkoj molitvi i nedjeljnoj Euharistiji, kršćansku obitelj neraskidivo ujedinjuješ i posvećuješ, da može biti svetište života i škola kršćanske ljubavi.

Ponizno Te molimo, Svemogući Bože, da se po uzoru na Svetu Obitelj, u našem kršćanskom domu, ostvari božanski naum o braku i obitelji - da naša obitelj bude istinska zajednica vjere, života i ljubavi. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

(Biskupi BK BiH)

Čin ufanja

*Ufam se u te, Bože moj, da ćeš mi po
zaslugama Isusove muke i smrti
i po mojim dobrim djelima, učinjenima tvojom pomoću,
oprostiti grijeha i dati nebesku slavu.
A to se ufam zato jer si to obećao Ti,
Bože moj, koji si u svom obećanju stalan i vjeran.
O Bože, učvrsti moje ufanje. Amen.*

KOJI NAM SE NA SVADBI U KANI OBJAVIO

Misli za razmišljanje

Isus započinje svoje javno djelovanje svadbom u Kani Galilejskoj. On, pravi Zaručnik Crkve, razumije zaručnike, cijeni njihovu međusobnu ljubav te nam se kroz njihovu svadbenu ljubav objavljuje kao Božja utjelovljena Ljubav.

Ovim činom u Kani počinje Isusovo novo stvaranje, nova obnova čovjeka i čovječanstva. Bog je na divan način stvorio čovjeka, brak i obitelj (usp. Post 1,27-28), a još ih divnije obnavlja u Kristu Isusu. Isus se, dakle, na početku svoga javnog djelovanja vraća na "početak" stvaranja i posvećuje ljudsku bračnu i obiteljsku ljubav, uzdižući je i ukrjepljujući u svoje "veliko otajstvo" ljubavi između njega i Crkve (usp. Ef 5,32) koju će on ovjekovječiti na križu.

Voda od koje Isus čini vino simbol je naše ljudskosti, naše ljudske ljubavi. Vino koje Isus čini od vode simbol je naše ljudske radosti i punine života koji on unosi sakramentom ženidbe u jednu bračnu i obiteljsku zajednicu. Tako se čudo u Kani u našoj Crkvi stalno posađašnjuje.

Sveti Otac nas poziva na novu evangelizaciju. U novu evangelizaciju ulazi i suzbijanje "sapunastih" novih običaja koji se sve više uvlače na naša svadbena slavlja pa i u Crkvu. Zajedno sa zaručnicima, nastojmo na našim svadbama još više posvetiti pozornosti glavnom uzvaniku Kristu Gospodinu koji će našim mladencima, po zagovoru Blažene Djevice Marije, izobilnije objaviti slavu svoje Ljubavi.

Molitva vjernika

Trojedinom Bogu koji je izvor i darivatelj prave ljudske, bračne i obiteljske ljubavi, uputimo svoje prošnje:

- Bože, nadahnjaj svoju Crkvu Duhom svoje ljubavi da uvijek bude vjerna Kristova zaručnica. Molimo Te.
- Bože, daj da naši bračni drugovi budu vjerni odraz i slika Tvoje ljubavi prema čovjeku, i Kristove ljubavi prema Crkvi. Molimo Te.
- Bože, daj nam milost da svoje sposobnosti, darove i karizme stavimo u službu naše bračne, obiteljske, crkvene i društvene zajednice. Molimo Te.
- Bože, daj da nam Blažena Djevica Marija bude uvijek zagovornica i posrednica Kristove radosne ljubavi kojom je i sama bila obilno obdarena. Molimo Te.
- Bože, nagradi vječnim životom sve one koji su nam svjedočanstvom života posvjedočili ljepotu bračne i obiteljske ljubavi. Molimo Te.

Milosrdni Bože, primi i usliši naše molitve i trajno nas čuvaj u zajedništvu svoje ljubavi. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

OBITELJ PRENOSITELJICA EVANĐELJA

Misli za razmišljanje

U središte proslave Godine vjere postavili smo obitelj i njezin hod u vjeri, pod motom: *Obitelj - žarište vjere*. U mjesecu smo siječnju kada svećenici obilaze obitelji kako bi ih utvrdili u vjeri i blagosloveli. U duhu današnjega prvog čitanja u kojemu nam Nehemija predstavlja Ezru koji izvan liturgijskog prostora tumači narodu Riječ Božju, uprisutnimo riječi pape Pavla VI. iz *Apostolskog nagovora o evangelizaciji u suvremenom svijetu*:

"U okviru evangelizacijskog apostolata laika, nemoguće je previdjeti evangelizacijsko djelovanje obitelji. U raznim povijesnim trenucima obitelj je s pravom zaslužila lijepo ime 'kućne Crkve' što je potvrdio i Drugi vatikanski sabor. To znači da bi svaka kršćanska obitelj morala nekako imati različite vidove čitave Crkve. Između ostalog, obitelj kao i Crkva mora biti mjesto gdje se Evanđelje prenosi i odakle ono zrači. U krilu dakle takve obitelji, koja je svjesna svog poslanja, svi njezini članovi evangeliziraju a ujedno su svi evangelizirani. Ne samo da roditelji svojoj djeci prenose Evanđelje, nego to isto Evanđelje oni mogu primiti i od njih nakon što je duboko proživljeno. Obitelji evangeliziraju i mnoge druge obitelji kao i sredinu u kojoj žive.

Isto tako i bračni drugovi u mješovitim brakovima moraju svojoj djeci navijestiti Krista, sa svime što njihovo zajedničko krštenje zahtijeva. Te obitelji imaju ujedno tešku zadaću da budu graditeljice jedinstva" (EN, 71).

Godina vjere prilika je da se obitelj oduševljava za svakodnevno čitanje Riječi Božje kako bi postala mjesto gdje se Evanđelje prenosi i odakle ono zrači.

Molitva vjernika

Bože, po Tvome Sinu koji je punina svega i u kojemu se ispunja sva punina objave, upućujemo Ti svoje molitve:

- Dobri Oče, daj da Tvoja Crkva, po Tvojim pastirima, bude vjerna navjestiteljica i čuvarica sveukupna poklada vjere. Molimo Te.
- Dobri Oče, okupi po Duhu Svetom sve narode u jednu Crkvu Tvoga Sina. Molimo Te.
- Dobri Oče, daj da naše obitelji budu i ostanu *kućne Crkve* gdje se Evanđelje prenosi i odakle ono zrači. Molimo Te.
- Dobri Oče, ojačaj nas po Duhu Svetom da budemo vjerni blagovjesnici Tvoga Evanđelja svakome stvorenju. Molimo Te.
- Dobri Oče, sve naše svjedoke i mučenike "za krst časni i slobodu zlatnu" nagradi darom vječnoga života. Molimo Te.

Oče naš dobri, u Te vjerujemo. Okrijepi nas svojom milosrdnom ljubavlju, te usliši sve naše prošnje i molitve. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

OBIČAN ISUS

Misli za razmišljanje

Isus naviješta dolazak Mesije u Nazaretskoj sinagogi. Poslužio se riječima proroka Izaije: "Duh Gospodnji na meni je, jer me pomaza!" Isus nastavlja dalje: "Danas se ispunilo Pismo, što vam još odzvanja u ušima!"

Sumještani su se divili. No, divljenje su pretvorili u bijes. Oni poznaju Isusa kao jednog između sebe. On je za njih običan, njihov. Isus sebe proglašava obećanim Mesijom, Pomazanikom Gospodnjim. Napunili su se gnjevom i htjeli su ga strmoglaviti niz strminu, no još nije došao njegov čas i prođe između njih i ode.

Nazarećani nisu shvatili tko je Isus. Shvaćaju li članovi naših obitelji danas tko je Isus? Što danas u našim obiteljima mislimo o Isusu? Koliko su članovi Crkve doista i kršćani?

Čak je Isus postavio pitanje: "Kad Sin čovječji ponovo dođe, hoće li naći vjere na zemlji" (Lk 18,8).

Sjetimo se Isusovih riječi: "Vi ste svjetlo svijeta" (Mt 5,14). Svaki čovjek daje svoj vlastiti odgovor. Želi li više tamu nego svjetlo.

Bog svakodnevno prolazi kroz naše obitelji. I odlazi. Prolazi jer ga nije privuklo naše srce i naša vjera. On jednostavno odlazi drugima koji ga zovu, koji ga trebaju i koji ga traže.

Molitva vjernika

Molimo da proročka služba Crkve bude uspješna u prenošenju Božje poruke i Božjega poziva današnjem čovjeku:

- Gospodine, nadahni snagom svoga Duha svoju obitelj da uvijek bude proročki glas svijetu. Molimo Te.
- Gospodine, ne dopusti da robovanje naših obitelji svijetu bude zapreka prihvaćanju Tvoje riječi. Molimo Te.
- Gospodine, daj da Tvoja poruka spase-nja po Crkvi donese utjehu i pomoć obiteljima koje su u nevoljama. Molimo Te.
- Gospodine, daj da ova zajednica svjesno prihvati svoje proročko poslanje. Molimo te.
- Gospodine, prosvijetli oči srca našim obiteljima da uvijek mogu prepoznati znakove Tvoje blizine. Molimo Te.

Usliši, Gospodine, molitve Crkve i svoje vjernike potakni da savjesno i revno vrše proročku službu koju su po sakramentu potvrde primili i prihvatili. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

SUSRET I DOŽIVLJAJ BOGA

Misli za razmišljanje

Tko se s Bogom susretne i doživi ga, nikada mu se ne može otet i zaboraviti ga. Takav je susret imao starozavjetni prorok Jeremija. U tom susretu Jeremija spoznaje da je čovjek nečistih usana.

Petar se susreće s Bogom za vrijeme čudesna ribolova. Na Gospodinovu riječ baca mrežu. Ulov je bio velik da su se mreže razdirale. Petar u Učitelju iz Nazareta osjeća vidljivu prisutnost Boga, zato pada do Isusovih nogu i kaže: "Idi od mene, Gospodine! Grješan sam čovjek" (Lk 5,8).

Taj doživljaj Boga trgnuo je Petra iz obična života i svoj život zauvijek veže za Gospodina. Taj običan ribar čuje veliko obećanje od Gospodina: "Ne boj se! Odsad ćeš loviti ljude!" Bog se umiješao u njegov život tako da mu se nije mogao otet. Cijeli mu je život ostao vjeran.

I Jeremija i Petar imaju doživljaj Božje svetosti, obojica doživljavaju svoju bijedu i grješnost.

Obitelj ima časove susreta kada joj je Bog posebno prisutan. U molitvi. U djelima ljubavi. Posebno u svetoj Euharistiji. Kako bi bilo divno da iz naših obitelji prosijava Bog. To je put uzajamna pretjecanja poštovanjem i skladnim obiteljskim životom u ljubavi.

Molitva vjernika

Molimo da današnje obitelji čuju Isusovu riječ iz Petrove lađe, te da Petrovom mrežom budu spašene od Zloga:

- Za Kristovu Crkvu da poput Petrove lađe donose obiteljima Krista i njegovu riječ. Molimo Te.
- Za obitelji koje duhovno ili tjelesno trpe: osnaži ih da trpljenjem mogu prepoznati Tvoje milosno djelovanje i Tvoju ljubav. Molimo Te.
- Za obitelji koje su bez svoje krivnje izvan vidljive Kristove Crkve: da u Petrovoj lađi nađu svoje spasenje. Molimo Te.
- Za ovu obitelj Tvojih vjernika: da poput Isusa služi braći ljudima i svojim radom izgrađuje Tvoje kraljevstvo. Molimo Te.
- Za našu pokojnu braću i sestre: da ih Petrova lađa doveze u sigurnu luku vječnoga spasenja. Molimo Te.

Gospodine, primi naše molitve, milostivo ih usliši te sve naše obitelji uključi u djelo svoga spasenja. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Korizma

Obratite se i vjerujte Evandjelju

Molimo za obraćenje grješnika

Molitva Gospi za obraćenje grješnika

O najdraža, djevičanska Majko, ako je u nebu radost zbog jednog obraćenog grješnika veća nego zbog mnogo pravednika, onda te molim vrati okorjele grješnike s puta koji vodi u pakao, te im milostivo pokaži stazu koja vodi u nebo. Amen.

Molitva za obraćenje bogopsovača

*Teška psovka, bogohula,
babilonska to je kula.
To je strašna pakla ruka,
sramni čin je našeg puka.
Obrati nas Kriste sebi,
da psovali s đavlom ne bi.
Oprosti nam, pun miline,
Ti raspeti Božji Sine.
Milošću nas svojom prati,
sve psovače Ti obrati.
Blagoslovi puk Hrvata,
da prestane psovka svaka.
Nek nam naši mučenici,
budu uzor, zaštitnici.
Amen.*

Čin savršenog pokajanja

*Moj Bože, kajem se
i žalim od svega srca
što grijesima uvrijedih tvoju neizrecivu dobrotu.
Čvrsto odlučujem da se uz pomoć tvoje milosti
neću više vrijeđati,
da ću za svoje grijehе činiti dostojnu pokoru
i čuvati se grješne prigode. Amen.*

I ODVEDE GA DUH U PUSTINJU

Misli za razmišljanje

Nakon krštenja Duh odvede Isusa u pustinju. Znakovito je što Isus svoje javno djelovanje započinje četrdesetodnevnom boravkom u pustinji. Želio je biti sâm sa svojim Ocem koji mu je povjerio misiju na koju su čekala pokoljenja.

Pustinja je mjesto šutnje i samoće gdje čovjek može biti daleko od svakodnevnih obveza i stresova. U pustinji čovjek svoj pogled upire prema apsolutnome i konačnome, trenutci su to slobode i iskrenosti što čovjeka sučeljavaju s posljednjim pitanjima. Pustinja je i mjesto milosti gdje čovjek susreće svoga Stvoritelja i Otkupitelja. Vrijeme u kojem živimo obilježeno je obezvrjeđivanjem samoće, tišine i sabranosti. Za mnoge je jedina prava "vrijednost" biti uočljiv i prepoznat u masama i vrevi svakodnevice.

Evangelje nam, naprotiv, otkriva apsolutnu potrebu i nužnost da u svojoj svakodnevnoj trci pronađemo vremena pogledati sebi u lice te spoznati istinu o sebi. Neka nas na početku korizme Duh povede u našu "pustinju". Upitajmo se: Kakav je uistinu moj odnos prema Bogu? Svjedočim li svoje kršćanstvo? Odupri se odlučno kušnjama! Pristupi na početku korizme sakramentu pomirenja i pokore! Jer kad si u miru s Bogom, u miru si i sa samim sobom.

Molitva vjernika

Bože, izvore svake svetosti. Po Isusu Kristu pokazao si nam stazu života kojom trebamo koračati. Čuj naše molbe na početku našega korizmenog hoda:

- Pomozi svojoj Crkvi, pastirima i vjernicima, da bude cijelome svijetu svijetao primjer obraćenja i nasljedovanja Krista Gospodina. Molimo te.
- Da ova korizma bude obilježena iskrenom željom za uspostavljanjem što čvršćega prijateljstva i pomirenja s Tobom i s braćom ljudima. Molimo te.
- Za obitelji, da u njima vlada međusobno razumijevanje, spremnost na praštanje i velikodušnu ljubav. Molimo Te.
- Ne dopusti, Gospodine, da nas u danima korizme zlo svlada, nego daj nam odlučnosti i snage da se odhrvemo svim kušnjama Zloga. Molimo te.
- Svim našim pokojnima daruj oprostene grijeha i život vječni. Molimo Te.

Usliši naše molitve, Gospodine. Mi se uzdamo u Tvoju neizmjernu dobrotu i ljubav sada i u vijeke vjekova. Amen.

NEKA NAS NE OBUZME SAN

Misli za razmišljanje

Isus se preobrazio pred učenicima dok je molio. To im je iskustvo trebalo pomoći da shvate kako onaj koji će biti raspet i umrijeti nije odbačen od Boga. Upravo suprotno: On je Sin, Očev Izabranik, kojega trebaju slušati. Dakle, Božji plan oslobođenja čovjeka od grijeha ostvarit će se isključivo kroz Isusovu smrt.

U ovoj korizmi pođimo zajedno s Isusom na "brdo" moliti. "A ti kad moliš, uđi u svoju sobu, zatvori vrata te se pomoli" (Mt 6,6). Uđimo u svoju sobu, uzmimo raspelo, ostanimo barem 5 minuta svaki dan ove korizme u tišini, osluškujući i moleći. Petra i sudrugove svladao je san. Korizma je razdoblje kada se trebamo boriti protiv "pospanosti" vjere. Teško je držati "otvorene i budne oči" i shvatiti Božju providnost posebice kada životne tegobe pritišću um i srce. Budimo budni kako bismo shvatili nužnost Isusove patnje za oprostjenje grijeha. To se postiže kroz molitvu, na "brdu svoje sobe." To će također pomoći da proniknemo smisao svojih trpljenja.

U svetoj ispovijedi priznajmo Isusu kako nas je više puta "san svladao", nespjesi umorili, križevi nam rasuđivanje pomutili, da smo bili malovjerni, te u Božju providnost posumnjali.

Molitva vjernika

Iskažimo Kristu Gospodinu hvalu i ponizno ga zamolimo:

- Pomozi, Gospodine, Svetom Ocu, našem biskupu Ratku, svim biskupima i svećenicima da sve ljude privode k tebi. Molimo Te.
- Obdari nas, Gospodine, duhom obraćenja i molitve. Molimo Te.
- Ti si postao čovjekom ne da budeš služen, nego da služiš. Nauči nas biti na usluzi onima koji su potrebni svakovrsne pomoći i utjehe. Molimo Te.
- Našim mladima pomozi da rastu i dozrijevaju u ljubavi prema Tebi i da provode čestit i bogobojazan život. Molimo Te.
- Budi milostiv našim dragim pokojnima i neka ih obasja svjetlo Tvoga lica. Molimo Te.

Gospodine, obdari nas svojim milosnim darovima. Priznajemo svoje grijeha i iskreno se kajemo. Oslobodi nas od svih spona i korijena naše grješnosti da budemo Tebi vjerni i odani. To Te molimo po Kristu Gospodinu našem. Amen.

TVOJA SLIKA O BOGU

Misli za razmišljanje

Pilat u krvi ugušio pobunu Galilejaca. U Siloi se srušila kula i usmrtila 18 ljudi. Prekršili su Zakon i zato izginuše, zaključiše mnogi. Isus ih je prozreo: Ako su oni veći grješnici od vas, onda vi vjerujete u Boga koji uživa kažnjavajući čovjeka grješnika. To je kriva slika o Bogu. Nije dostatno samo "štovati" Boga. Bitno je štovati istinskoga Boga, a ne "krivoga", tj. iskrivljenu sliku o Bogu.

Čovjek s vremenom postaje sve sličniji toj krivoj slici o Bogu. Tko bezočno ističe mane bližnjega, onda je "njegov Bog" zlopamti, nemilosrdan. Međutim, ako si spreman oprostiti, onda vjeruješ u istinskoga Boga koji je žrtvovao svoga Sina da nijedan koji u nj vjeruje ne pogine, nego da ima život vječni (Iv 3,16). Isus im odgovara: Nisu oni veći grješnici, nije im krivica veća, nego: ako se ne obratite, svi ćete slično izginuti!

Isus upućuje i nama poziv na obraćanje: Izbjegavaj sve što uzrokuje duhovnu pogibiju. Da naglasi hitnost i neodgodivost obraćanja, Isus govori o neplodnoj smokvi: Posijeci je! Ostavi je, gospodar, još godinu dana, okopat ću je i pognojiti, zamoli ga vinogradar. To je Bog u kojega vjerujemo, prava i istinita slika o Bogu, milosrdnom i milostivom Ocu. On oprašta sve krivice, ako se iskreno kajemo.

Molitva vjernika

Uputimo Bogu, milosrdnom Ocu, svoje molbe:

- Milosrdni Oče, nauči nas da kroz ljubav prema bližnjima Tebe ljubimo i na taj način Tebi služimo i Tebe štujemo. Molimo Te.
- Potakni svakoga od nas da budemo uvijek spremni priteći u pomoć bolesnicima i patnicima, siromašnima i potrebnicima. Molimo Te.
- Budi milosrdan nama grješnicima. Udijeli nam milost da se u temeljitoj ispovijedi pomirimo s Tobom i cijelom Crkvom. Molimo Te.
- Pomozi nam, Oče, otkloniti svaku mlakost u svakodnevnom životu i obdari nas odlučnošću u borbi protiv svih kušnji i svakoga grijeha. Molimo Te.
- Našim milim pokojnima budi milostiv i po svojoj neizmjerljivoj ljubavi nagradi ih životom vječnim. Molimo Te.

Oče nebeski, po svojoj neizmjerljivoj ljubavi oprostite nam sve naše slabosti i padove. Oslobodi nas od okova grijeha. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

IZ PEPELA K ZVIJEZDAMA

Misli za razmišljanje

Središnje teme: obraćenje, pomirenje i novo stvaranje. Obraćanje je "povratak k Ocu", suprotan hod od vlastita grješna života.

U začetku drame svakoga čovjeka nalazi se jedno "ne". Traženjem neograničene slobode on odbacuje volju Očevu i slijedi svoj vlastiti put. Očeva volja čini mu se nekom vrstom lanca od kojeg se želi osloboditi, a ustvari tek tada postaje rob. Dolazi do odvajanja od Očeve kuće i od Očeve ljubavi.

Da bi shvatio stanje svoga ropstva i zaželio oslobođenje, čovjeku je potrebno veliko svjetlo, koje će mu osvijetliti i zlo osobnog stanja ("smrt" ili "izgubljenje") i milosrdno lice Oca, koji nikad ne prestaje ljubiti grješnika nego čeka njegov povratak.

Spoznaja vlastita stanja, kajanje i odluka "povratka" čine put obraćenja. To je "metanoia" (promjena mentaliteta), koja se zbiva pod djelovanjem Božje milosti. Tako se čovjek vraća u prvotno stanje "novog čovjeka", darovano u krštenju. Sv. Pavao često naglašava da "novi čovjek" treba živjeti "novim životom" krštenja.

"Zalutali" sin nameće patnju i sebi i svojoj obitelji i svome Ocu. Grieh ranjava i tijelo obitelji Crkve. Tek povratak "izgubljenog" i "mrtvog" u Očevu kuću zavrjeđuje (pashalnu) gozbu kako u ljudskoj obitelji, tako i u Crkvi i u nebu.

Molitva vjernika

Obratimo se dobrom Ocu koji s ljubavlju prati svoju izgubljenju djecu i čeka njihov povratak:

- Za Crkvu Božju: neka svaki dan sve više dozrijeva na putu obraćenja i postaje sve sličnija Očevoj kući topline ljubavi i radosti. Molimo Te.
- Za Svetog Oca, biskupe i sve koji nam prenose poruku spasenja: neka svojim životom osvjetljaju ono što riječju propovijedaju. Molimo Te.
- Za obitelji koje razara grijeh nesloge i mržnje: daj im dar obraćenja Kristu, da bi se u ljubavi mogli obratiti jedni drugima. Molimo Te.
- Za mlade, izložene mnogim zlim utjecajima i ovisnostima: pošalji im svoje svjetlo da uvide da je jedina punina života i sigurnosti u Očevu zagrljaju i ljubavi. Molimo Te.
- Za drage nam pokojne: neka pod Očevim krovom nađu vječnu toplinu i ljubav. Molimo Te.

Hvala Ti, dobri Oče, što u svojoj ljubavi sve izgubljene pozivaš u zajedništvo života s Tobom. Osvijetli nam put obraćenja i prati nas svojim svjetlom na putu spasenja. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

NE OKREĆI SE!

Misli za razmišljanje

U Isusu Kristu nastaje velika novost za čovjeka i čovječanstvo. Treba prepoznati tu novost, prihvatiti je vjerom i poći novim putem, putem spasenja, koji nam je Krist otvorio. Pogled treba usmjeravati samo prema naprijed. Što je prije bilo, treba ostaviti. Već Deutero-Izaija podsjeća: "Ne spominjite se onoga što je bilo, nit mislite na ono što je prošlo. Evo činim nešto novo; već nastaje. Zar ne opažate?" (Iz 43,18-19).

Apostol Pavao, da stekne Krista, radi njega gubi sve i otpadom smatra. Pred njim je samo cilj: "Jedno samo: što je za mnom, zaboravljam, za onim što je preda mnom, prežem, k cilju hitim, k nagradi višnjeg poziva Božjeg u Kristu Isusu" (Fil 3,13-14).

Isusove riječi ženi preljubnici: "Ni ja te ne osuđujem. Idi i odsada više nemoj grijehiti" (Iv 8,11), žele usmjeriti njezin pogled prema onome što je Otac pripratio, a njegov Sin načelno već ostvario. Velik je to dar na koji Bog očekuje čovjekov odgovor. Novom putu treba odgovoriti novim životom.

Nasuprot ljudskoj logici tužitelja i sudaca nesretne grješnice, Isus objavljuje Božju logiku milosrđa i praštanja. Unatoč osjećaju bezvrijednosti i slabosti, čovjek još uvijek može postati velik. Ali jedno je bitno: ne okreći se!

Molitva vjernika

Ocu milosrđa, koji svoje srce ne zatvara ni tvrdokornim grješnicima koji ostave svoju grješnu prošlost, obratimo se iskrenim vapajima:

- Za svetu Crkvu da, po primjeru svoga Učitelja i Spasitelja, bude uvijek sredstvo pomirenja i spasenja svih za koje je Isus prolio svoju krv. Molimo Te.
- Za narode pritisnute ratom, glađu i nepravdama: potakni bogate narode na pravedniju raspodjelu dobara zemlje. Molimo Te.
- Za obitelji s brojnom djecom: blagoslovi njihovu žrtvu i budi im pomoć u uzdizanju i odgoju njihove djece. Molimo Te.
- Za stare i nemoćne, koji nose križ starosti, bolesti pa i osamljenosti: potakni srca bližnjih na duh ljubavi i služenja prema Kristovu primjeru i zapovijedi. Molimo Te.
- Za pokojnu braću i sestre: oprostimo im njihove slabosti i grijeha i daj im radošno zajedništvo s Tobom i sa svima svetima. Molimo Te.

Dobri Bože, Tvoj je dar sve što imamo. Pomaži nam da se Tvojim darovima služimo po Tvojim svetom volji. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

ZAKON MASE

Misli za razmišljanje

U današnjoj Misi čitaju se dva Evanđelja: ono o Isusovu slavnom ulasku u Jeruzalem, te drugo o Isusovoj mucii i smrti. I jedan i drugi događaj popraćeni su velikim mnoštvom "publike", koja jednom kliče "Hosana", a drugi put "Raspni ga". Vjerojatno su oba puta klicali isti akteri. Sve zavisi od toga kako je zapaljena "masa".

Ako se prepusti masi, čovjek malo po malo gubi svoj vlastiti identitet pa i savjest. Kao da zakon mase može nadomjestiti vječni prirodni i Božji zakon. To bi bio moralni relativizam - jedno od najvećih zala današnjega vremena.

"Tako rade svi", ili "tako rade i drugi" - česta je uzrečica onih koji se prepuštaju stihiji i plivaju strujom bujice. Jedna lijeпа izreka kaže: "Samo mrtva riba uvijek pliva nizvodno." Tako i čovjek koji se u svom moralnom životu prepušta svijesti i savjesti mase. U duhovnom smislu on je već mrtvac.

Isus ne prizna zakone mase. On svoje ovce pozna po imenu i pojedinačno ih poziva. Ni na kraj pameti mu nije "privući masu", nego kuca na svako pojedinačno srce. Ako ga netko želi slijediti, on treba biti svjetlo i sol zemlje, unatoč svim primamljivostima i pritiscima mase. On je toliko velik i toliko Isusov, koliko je u stanju oduprijeti se masovnom ušutkavanju savjesti. Velikani se opiru masi.

Molitva vjernika

Pomolimo se Bogu, koji je svoga utjelovljenog Sina darovao kao žrtvu za naše otкупljenje i spasenje:

- Za Crkvu, koja je izrasla iz Kristove žrtve: da u svijetu bude zajednica njegove ljubavi prema svim ljudima. Molimo Te.
- Za kršćane: da u zahvalnosti Bogu žive sakramente po kojima iz kalvarijske žrtve crpimo život i spasenje. Molimo Te.
- Za sve koji u Krista vjeruju, da ostanu vjerni svojoj savjesti i žive po Bogu, a ne po zakonu mase, "kako drugi rade". Molimo Te.
- Za supružnike bez djece: očuvaj ih od očaja i ojačaj im međusobnu ljubav i ljubav prema svima koje Ti ljubiš. Molimo Te.
- Za preminulu braću i sestre, koji u čistilištu čekaju objavljene Tvoje slave: neka ih Kristova krv opere od svih slabosti i grijeha i uvede u Tvoje vječne stanove. Molimo Te.

Bože, pogledaj na prolivenu krv svoga Sina i njome operi sve naše slabosti i grijehе. Daj nam duh obraćenja i vjernosti da ona ne bude uzalud prolivena. To Te molimo po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Uskrsno vrijeme

***Evo ja sam s vama u sve dane
do svršetka svijeta***

Molimo za djecu i mlade

Molitva roditelja za djecu i mlade

Gospodine Bože, Oče nebeski, Ti si Otac naše djece, Ti si njihov Stvoritelj i Gospodin. Mi ih potpuno i s pouzdanjem predajemo Tvojim očinskoj ljubavi. Žarko Te molimo, daj im milost da vrše Tvoje zapovijedi, da ih grijeh nikada ne odvрати od Tebe. Daj da rastu u dobi, mudrosti i milosti pred Tobom i ljudima. A nama udijeli da ih riječju i djelom upućujemo na dobro, da im potrebnom poukom i dobrim kršćanskim primjerom pokazujemo pravi put u nebo i jednom s njima zajedno sretno dođemo u vječno blaženstvo. Amen.

Molitva djece i mladih Duhu Svetomu

Duše Sveti, u Godini vjere, ponizna srca stojimo pred Tobom. Prožmi nas svojim duhom i mirom. Svoju mladost polažemo u Tvoje ruke i potpuno Ti se predajemo. Vodi nas i krijepi na putu života. Ne napuštaj nas pa ni onda kad se ogriješimo o Tebe, već nas po svojim darovima - mudrosti, razuma, znanja, savjeta, jakosti, pobožnosti i straha Božjega - vrati k Sebi.

Rasplamsaj u našim srcima neugasivu ljubav prema Tebi, daj nam je nositi u svome srcu i dijeliti sa svima onima koje nam dovedeš na životni put. Pomozi nam očuvati čistoću srca, duše i tijela, u radosti izvršavati svakodnevne dužnosti, te tako živjeti svet život, nama na blagoslov i spasenje, a Tebi na hvalu i slavu. Amen.

Čin ljubavi

*Ljubim te, Bože moj, svim svojim srcem
i dušom svojom više nego sve drugo na svijetu
jer si dostojan svake ljubavi i radi tebe ljubim svoga bližnjega kao samoga sebe.
O Bože, užezi ognjem svoje ljubavi moje srce. Amen.*

NEMOJ OSTATI U GROBU!

Misli za razmišljanje

Što je put? Pravi je put onaj od Pilatove dvorane do Kalvarije, najkraviji, najbolniji, najtužniji i najružniji, a za čovječanstvo najsretniji i najradosniji jer vodi k uskrsnuću.

Što je potres? Najveći potres u povijesti čovječanstva dogodio se u cik zore uskrsnoga jutra, kada se pomaknuo kamen s Njegova groba, i otvorio čovječanstvu put k vječnosti.

Što je pobjeda? Najveća pobjeda u povijesti svih bitaka dobivena je onoga jutra kada je Uskrsli pobijedio tamu smrti i donio svjetlo života.

Što je radost? Kada majka zagrlila sina, kada brat zagrlila brata... Kada kći zagrlila oca. Kada ti zagrlis Uskrsloga i Vječnoga! Vjeruješ li ovo?

A gdje si zapravo ti? Jesi li još u grobu? Jesi: ako si se zatvorio od prijatelja, ako ne pričaš sa susjedima i ukućanima, ako gledaš samo svoj interes, ako zavidiš kolegama na uspjehu, ako se nisi ispovjedio za Uskrs...

Što je Uskrs? Pravo je uskrsnuće sveta ispovijed: pomirenje s braćom, razgovor sa susjedima, radost s ukućanima, nezavist na uspjehu drugoga, opraštanje uvrjede svima. Eto, to je pravi Uskrs. Sve je drugo grob! Nemoj ostati u tami groba!

Molitva vjernika

Uskrsnomu Kristu obratimo se usrdnom molitvom i recimo zajedno:

Gospodine, pomози nam da i mi uskrsnemo!

- Uskrsli Kriste, neka nas Sveti Otac, naši biskupi i svećenici uvijek vode Tvojim putem, jer si samo Ti pravi Put, Istina i Život. Molimo Te.
- Uskrsli Kriste, neka naše obitelji ostanu zauvijek u Tvome okrilju jer si Ti s nama u sve dane do svršetka svijeta. Molimo te.
- Uskrsli Kriste, neka našoj djeci i mladima nedjeljna Euharistija bude redovita hrana i životno osvježenje da ne ostanu u grobu grijeha. Molimo Te!
- Uskrsli Kriste, daj da današnji naraštaj bude naraštaj radosti zbog Tvoga Uskrsnuća. Molimo Te.
- Uskrsli Kriste, udijeli našim pokojnicima, da ne ostanu zauvijek u tami groba i smrti, nego da uskrsnu na svijetlo vječnoga života. Molimo Te.

Uskrsli Kriste, primi naše usrdne molitve i pomози nam da te uvijek slijedimo i radujemo se Tvomu slavnom uskrsnuću, koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

U TEBE SE UZDAM, ISUSE!

Misli za razmišljanje

Zašto Toma? Zato da budeš svjestan koliko si slab, jadan i nevjeran. Da se ne hvališ i naduto ne govoriš: ja sam pravi vjernik, pravi domoljub, pošten čovjek... A već treću nedjelju zaredom nisi došao na Misu. Eto kakav si vjernik i pošten čovjek! I ti i ja!

Zašto "Primate Duha Svetoga"? Zato što se samo s Njim može biti dobar vjernik, dobar domoljub i pošten čovjek. Duh je Sveti ona nadahnuteljska snaga koja nas stalno nagoni i potiče da ne izdamo vjeru, Boga, naciju, prijatelja. Molimo Duha Svetoga da ostane u nama!

Zašto "Mir vama"? Zato što samo Isus može dati pravi mir. Duševni mir i zadovoljstvo najveće je blago s neba. Ljudi jedan drugomu često donose samo nemir: stres, depresiju, tlak, srčani, moždani! Zato: Nemirno je srce moje dok se ne smiri u tebi, Bože moj (sv. Augustin).

Zašto "Nedjelja Božanskog milosrđa"? Zato da barem jednom godišnje budemo svjesni da ništa nismo zaslužili i da se nebo može zadobiti samo njegovim milosrđem. I da ne častimo svoje slike nego samo njegovu. I da se ne uzdamo odviše u sebe, nego da nam životni moto bude: U tebe se uzdam, Isuse! To je životni moto sv. Faustine Kowalske i biskupsko geslo blaženoga Alojzija Stepinca. S tim životnim geslom stiže se u nebo!

Molitva vjernika

Na današnju Nedjelju Božanskog milosrđa uputimo svoje molitve Isusu, koji ostaje s nama do svršetka svijeta, iskreno govoreći:

U Tebe se uzdamo, Isuse!

- Udijeli pouzdanu vjeru, nadu i ljubav našem Svetom Ocu, biskupima i svećenicima, redovnicima i redovnicama. Molimo Te.
- Neka Tvoj mir zavlada u svijetu među svim narodima, svim ljudima, u našim obiteljima, među našim susjedima i svom našom braćom. Molimo Te.
- Našoj djeci i mladima udijeli Duha Svetoga da uzrastu kao dobri vjernici, poštene ljudi i svjedoci Krista uskrsloga. Molimo Te.
- Da nam Božansko milosrđe bude inspiracija da i mi budemo milosrdni svomu bližnjemu i svakomu čovjeku. Molimo Te.
- Neka Božansko milosrđe bude milostivo svim našim dragim pokojnima da po njemu zavrijede ući u nebesku slavu. Molimo Te.

Uskrsli Gospodine, umnoži nam čvrstu vjeru, svoj istinski mir i snagu Duha Svetoga kako bismo u vječnosti živjeli u društvu s Tobom, koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

ISUSE, TI ZNAŠ DA TE VOLIM!

Misli za razmišljanje

Životna lađa. Svatko ima svoju: Petar, apostoli, vjernici, ti i ja. Tražimo, krstari-mo, ribarimo. Ako lovimo ribu bez Isusa, lovimo u mutnom, bez uspjeha, uzalud. Ako molimo, lovimo s Isusom, na bistrini, s uspjehom. Tko računa u svom životu s Isusom, doživjet će veličanstven uspjeh!

Životna borba. Učenik se bori s knjigom, student sa skriptom, radnik s poslom, roditelj s djetetom, vjernik s vjeronom. Životna lađa se ljulja, valovi nadiru, mreže pucaju. Samo Isus može utišati sve naše životne oluje i nedaće. Potrčimo k njemu kao Petar i sve će ići lakše.

Životni neuspjeh. Petar triput zatajio najveću Ljubav, izdao Gospodina. To je njegov najveći životni neuspjeh. A tvoj: zatajio prijatelja, majku, ženu, brata. Ili još gore: opsovao Boga, uvrijedio Isusa, Gospu, sveca, prezreo bližnjega. Grijeih je najveći životni neuspjeh.

Životni uspjeh. Petar se triput pokajao. To je njegov najveći životni uspjeh. I tvoj najveći životni uspjeh je kajanje. "Ti znaš da te volim", njegove su riječi obraćenja. I nije ostao samo na riječima. Životom je to dokazao. Reci i ti Isusu: "Ti znaš da te volim" i dokaži mu to svojom vjernošću i predanošću do kraja kao što je to Petar učinio.

Molitva vjernika

Gospodin je Isus Petra postavio za vidljiva Pastira svoje Crkve. Uputimo mu i mi iskrene riječi poput Šimuna Petra:

Isuse, Ti znaš da Te volim!

- Isuse, pomози Petru naših dana, Svetomu Ocu, svim biskupima i svećenicima, redovnicima i redovnicama da Te nikada ne zataje. Molimo Te.
- Isuse, budi uvijek u našim životnim lađama i vodi kormilo našega života da se ne izgubi u nepreglednim ovosvjetskim bespućima. Molimo Te.
- Isuse, našu djecu i mlade, napose one zalutale u nemoralu, drogi, alkoholu i lošem društvu, uhvati u svoju mrežu i ne daj da propadnu zauvijek. Molimo Te.
- Isuse, daj da se nakon svojih životnih neuspjeha i izdaja vratimo na pravi put iskreno se kajući i ljubeći Tebe. Molimo Te.
- Isuse, našoj pokojnoj braći koja su Te voljela, kajala se i željela s Tobom živjeti zauvijek, udijeli vječnu radost na nebesima. Molimo Te.

Gospodine, pomози nam da Te za svoga zemaljskog života neprestano ljubimo svojim mislima, riječima i djelima, koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

DOBRI PASTIR VODI NAS I ČUVA

Misli za razmišljanje

Djeca i mladi na putu su rasta i dozrijevanja, u sponu učenja i spoznaje svega što gradi naš ljudski oblik osobnoga i zajedničkoga življenja. Njih se može dojmiti Pavlova neustrašivost pred razjarenim protivnicima iz vlastita naroda koji svojataju sebi Božju riječ.

U Djelima apostolskim čitamo literarni preslik žestoke raspore sv. Pavla sa Židovima koji su zavidni što dolaze i razni pogani čuti Božju riječ. Pavao je u svome opredjeljenju nepokolebljiv jer je posve uvjeren da Božja riječ i sakramenti nisu ničiji privilegij, nego da pripadaju svima i svakomu tko im otvori svoj um i svoje srce, svoja "vrata vjere", kao što sam Bog nije Bog jednoga naroda, nego svih naroda i bića što ih je stvorio.

Otkrivenje donosi viđenje neizbrojiva mnoštva iz svih naroda i jezika, koje stoji u bijelim haljinama pred Jaganjcem s palmama u rukama, simbolima mira. Ovo viđenje potvrđuje onomu što je Pavao činio i učio, a to je da svima iz svih naroda i plemena, jer su oni napunili nebo, treba navijestiti Boga.

Sv. Ivan uprisutnjuje nam Isusa kao Dobroga Pastira, Pastira koji poznaje svoje ovce. I ovce poznaju Pastira. One slušaju njegov glas i idu za njim. Isus ispovijeda jedinstvo s Ocem, izvorom i počelom svega. Jedinstvo Oca i Sina u Duhu Svetome, prožetost Pastira i ovaca, uz ovozemaljsku sigurnost i zaštitu, vodi u život vječni.

Molitva vjernika

Pomolimo se nebeskom Ocu da nas trajno vodi i čuva u svim našim životnim zgodama kako nikada ne bismo izgubili svoje vjere:

- Za Crkvu Božju na čelu s našim Papom da neustrašivo naviješta u zgodno i nezgodno vrijeme Radosnu vijest spasenja svim narodima našega vremena. Molimo Te.
- Svim navjestiteljima Božje riječi udijeli da po uzoru na apostola Pavla budu svjedoci Kristove ljubavi prema svim ljudima. Molimo Te.
- Za naše bračne i obiteljske zajednice da se u njima sluša, razmatra i živi Riječ Božja sa sakramentima, što izgrađuje međusobne odnose između muža i žene, roditelja i djece, te svih ostalih s kojima su u životnom doticaju. Molimo Te.
- Da djeca i mladi spoznaju ljepotu svih sakramenata, a napose u ovome uskrsnom vremenu Euharistije i Potvrde, koji traže njihovu zrelost i odgovornost u slavljenju i životnom vršenju zadaća što proizlaze iz tih sakramenata. Molimo Te.
- Neka naši vjerni mrtvi dožive nebesku gozbu i ostvarenje svojih ovozemaljskih životnih naprezanja. Molimo te.

Usliši, svemoćni i milosrdni Oče, ove i ostale naše molitve i udijeli nam snagu vjere kojom ćemo ostvarivati svoje životne ideale u svetoj Crkvi. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

NAŠA PORTA FIDEI - VRATA VJERE

Misli za razmišljanje

Ulomak iz Djela apostolskih završava riječima: "da i poganima otvori vrata vjere" (14,27). *Porta fidei* - Vrata vjere, naslov je i pisma kojim je Papa pozvao na slavlje Godine vjere kako bi nas potaknuo da ustrajemo u borbi za ideale *vjere, nade i ljubavi*, a napose za sakramente s vrhuncem Euharistije.

Pavao i Barnaba učvršćuju duše učenika bodreći ih da ustraju u vjeri. Ne uzmiču pred mnogim pogibeljima, svjesni da im je kroz mnoge nevolje ući u kraljevstvo Božje i da su povjereni milosti Božjoj za djelo koje izvršuju. Takvo propovijedanje, žrtva i svjedočenje rađaju duhovnim plodom: ...rađa se Crkva, poganima se otvaraju vrata vjere. Uprisućujemo i naša hrvatska vrata vjere kroz koja je hrvatski narod ušao u Crkvu pokrštenjem od 7. do 9. st., što simbolično predstavlja Višeslavova krstionica.

U Otkrivenju sv. Ivan u dubokoj vjeri, koja je u njemu rasla od prvoga susreta s Kristom sve do kraja njegova ovozemnog života, vidi novo nebo i novu zemlju s novim Jeruzalemom i svime novim, gdje će Bog otrti svaku suzu s očiju, što je slika prestanka jauka i boli, i gdje smrti više ne može biti.

Primjer Jude koji je napustio blagovajlište (Iv 13,31) zorno nam govori da nije dovoljno ući na vrata vjere. Potrebno je ustrajati. "Tko ustraje do svršetka, bit će spašen" (Mt 10,22). Ustrajnost u ljubavi u kojoj se Bog proslavlja i u kojoj se svijet spašava.

Molitva vjernika

Sada je trenutak kada kao zajednica i kao pojedinci izričemo svoje vapaje svomu Bogu. Učinimo to skrušena srca:

- Da Crkva Božja po našem Svetom Ocu, biskupima i svećenicima bude uvijek znakom novoga neba i nove zemlje gdje Bog sve čini novo. Molimo Te.
- Da redovnici i redovnice Crkve, koji su dragovoljno položili zavjete čistoće, poslušnosti i siromaštva, budu poticaj cijeloj Crkvi u življenju svetosti i duhovne ljepote evanđeoskih obećanja. Molimo Te.
- Da djeca i mladi njeguju svoje mladenacke, ljudske i kršćanske ideale po sakramentima ispovijedi, potvrde i Euharistije, te svetoga reda i ženidbe. Molimo Te.
- Neka bolesni i nemoćni osjete utjehu u sakramentu bolesničkoga pomazanja i svete Euharistije. Molimo Te.
- Daj da svi naši pokojnici zavrijede Tvoje novo nebo i novu zemlju. Molimo Te.

Usliši, dobri naš Bože, ove izgovorene molitve, kao i one što si ih čuo u dubini naših duša. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

ČUVARI BOŽJE RIJEČI I BOŽJIH ZAKONA

Misli za razmišljanje

Crkva koja je čuvarica istine o Bogu, svijetu i čovjeku, nositeljica sakramenata koji tvore novost našega postojanja u svijetu jest i učiteljica istinske ljubavi skladna obiteljskoga života. A najljepši osjećaj bivstvovanja može biti u istinskoj ljubavi i slozi obiteljskoga doma, a to je dar Oca i Sina i Duha Svetoga.

Rasprava Pavla i Barnabe s jedne strane, te Židova s druge o potrebi obrezanja koje je propisao Mojsijev zakon dovodi do prvoga Apostolskog sabora u Jeruzalemu. Na Saboru su prisutni ljudi koji su svoje živote izložili za ime Gospodina Isusa Krista ali, nadalje, Duh Sveti. Stoga i: "Zaključismo Duh Sveti i mi..." (Dj 15,28). Na ovim temeljima Crkva gradi i živi sve svoje djelovanje i naučavanje. Stoga se s pravom zove: Čuvarica Božje riječi i Božjih zakona.

Slavom Božjom obasjan sveti grad Jeruzalem, na dvanaest temelja, a na njima dvanaest imena dvanaestorice apostola Jaganjčevih, kojem je svjetiljka sam Jaganjac potvrda je da apostoli i starješine mogu donositi odluke i zakone skupa s Duhom Svetim, koji je uvijek nevidljiv i prisutan u svojoj Crkvi.

I sve u ljubavi: "Ako me tko ljubi, čuvat će moju riječ!" (Iv 14,23). Njegova riječ jest Sveto Pismo, ali i ono što zborovi biskupski s Duhom Svetim zaključiš kroz povijest i danas. Uvjet dolaska u nebo jest čuvanje riječi i istinska ljubav koja se žrtvuje.

Molitva vjernika

Bog je prisutan u svojoj Crkvi, čuvarici i navjestiteljici njegove Riječi i Zakona. Uputimo mu svoje molitve:

- Gospodine, nadahni našega Papu svojim Svetim Duhom da uvijek, nastupajući u ime Crkve, donosi istinu o Bogu, čovjeku i svijetu. Molimo Te.
- Pomozi našim biskupima, svećenicima i redovnicima da ustraju u vjernom propovijedanju i naučavanju Tvoje Riječi i u svjedočenju učinkovitosti Tvojih svetih sakramenata. Molimo Te.
- Učini da djeca i mladi ustraju na putu Tvoje ljubavi. Molimo Te.
- Bliz budi bolesnima, usamljenima, napuštenima i obespravljenima. Molimo Te.
- Svojim svetim licem obasjaj sve naše drage pokojne. Molimo Te.

Naše je srce puno želja i potreba. Čuj molitve našega srca i milostivo nas usliši. To Te molimo po Kristu Gospodinu našem. Amen.

JEDINSTVO - ISUSOVA OPORUKA

Misli za razmišljanje

Ova je Isusova molitva važna duhovna oporuka: molitva za jedinstvo onih koji ostaju u svijetu. Svijet je poprište nejedinstva i razjedinjenosti. Jedinstvo je uvijek ugroženo. I izvana i iznutra. Možda još više iznutra. Kada se u krug Isusovih sljedbenika uvuče nesloga i razdor, pogledi i stavovi različiti od Isusovih, Isus je temelj jedinstva. Tko se odvoji od Krista, više nije jedno s njime. Ulazi u nešto svoje, vlastito. Drukčije od Isusova.

Isus ujedinjuje. Đavao razjedinjuje. Razbijanje jedinstva je njegovo oružje. Jer, nejedinstvo oslabljuje zajednicu. Stvara napetost i suprotstavljenost. Od jedne fronte nastaju mnoge. Udaramo jedni na druge, iznutra, umjesto da se ujedini u borbi protiv onih koji napadaju izvana. Ne pokreće nas ista volja za istim. Pokreće nas samovolja koja uvijek daje prednost vlastitom u odnosu na ono što je zajedničko, katoličko.

Isusov vapaj za jedinstvom tiče se svakoga pojedinca koji se zove "kršćanin". Svatko od nas ili izgrađuje ili razgrađuje jedinstvo. Ovo je velik ispit savjesti za svakoga od nas u našoj (mjesnoj) Crkvi.

Molitva vjernika

Upravimo molitve Ocu nebeskomu koji nam je u Sinu objavio jedinstvo ljubavi Presvetoga Trojstva:

- Za Crkvu: da uvijek bude jedinstvena u naviještanju Kristova nauka. Molimo Te.
- Za jedinstvo među Papom, biskupima i svećenicima: da ih uvijek povezuje isti Kristov duh. Molimo Te.
- Za sve vjernike: da otkloniš od njih duh razdora i nejedinstva koji oslabljuje zajednicu Kristovih vjernika. Molimo Te.
- Za naše obitelji: da ih povežeš i učvrstiš u jedinstvu jedne vjere, ljubavi i nade. Molimo Te.
- Za naš narod: da povezan jednom vjedom u Krista prevlada sve razjedinjenosti i razdore koji ga oslabljuju. Molimo Te.

Oče nebeski, koji si jedno u ljubavi sa svojim Sinom i Duhom Svetim, usliši naše smjerne molitve i ojačaj nas u izgrađivanju međusobna jedinstva. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

ZABORAV DUHA U CRKVI, IZVOR NEJEDINSTVA, POMUTNJE I KOLEBLJIVOSTI

Misli za razmišljanje

Svetkovina Duha Svetoga velika je pouka za Crkvu. Snaga nije naša, nego dolazi odozgor. Plodnost djelovanja ne dolazi od nas, nego odozgor. Ne možemo se uzdati u ono što sami od sebe činimo i ostvarujemo. To je odviše ljudsko. Duh potpomaže našu nemoć i slabost. Ako hoćemo biti moćni po sebi, Duh se povlači. Ako od njega tražimo Božju moć, koja se često očituje u prividnoj nemoći, Duh dolazi. Ispunja nas. Daje nam smjer kretanja. Istinitost i vjerodostojnost. Ako smo danas postali nevjerodostojni, to je zato jer smo zanemarili Duha.

Postoji zaborav Duha u Crkvi. Odatle svako nejedinstvo, pomutnja i kolebljivost. Odatle relativiziranje Evanđelja i crkvenoga nauka. Pedesetnica nam kaže da je Duh Sveti vatra. Krist je donio vatru s neba. Hoće da ona zapali svijet. Po njegovima. Njegovi to ne mogu ako su mlaki. Moraju primiti u sebe njegovu vatru. Kršćanstvo je vatra. Ono nije pobožnjaštvo ili osrednjost. Ono zahtijeva od nas žar vjere koju nam daje Duh Sveti kao udio u gorućoj ljubavi Isusa Krista. Jedino onaj tko je ispunjen tom vatrom može obnavljati svijet.

Molitva vjernika

Pomolimo se Ocu nebeskomu koji nam je poslao Duha Svetoga kao snagu odozgor:

- Prožmi svojim Duhom Crkvu da bude vjerodostojna pred današnjim svijetom. Molimo Te.
- Potakni nas da u sebi razvijamo darove Duha Svetoga. Molimo Te.
- Nauči nas poštovati različite karizme koje nam se daju za izgrađivanje zajednice vjernika. Molimo Te.
- Otkloni svaku mlakost od današnjih vjernika i zapali u njima Kristovu vatru. Molimo Te.
- Ojačaj u nama svijest o prisutnosti Duha Svetoga i ljubav prema njemu. Molimo Te.

Oče dobri, usliši nam molbe i obnovi događaj silaska Duha Svetoga u čitavoj Crkvi. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Drugi dio vremena kroz godinu - Lipanj

Svećenici su ljubav Srca Isusova

Molimo za svećenike i svećenički pomladak

Za svećenike i svećenički pomladak

Oče, podigni među kršćanima brojna i sveta svećenička zvanja, koja neka zadrže živu vjeru te čuvaju zahvalnu uspomenu na Tvoga Sina Isusa kroz propovijedanje njegove riječi i podjeljivanje sakramenata, po kojima neprestano obnavljaš svoje vjerne.

Daruj nam svete poslužitelje Tvoga oltara, koji neka budu pozorni i gorljivi čuvari Euharistije, sakramenta najuzvišenijeg Kristova dara za otkupljenje svijeta.

Pozovi služitelje svoga milosrđa, koji neka šire radost Tvoga praštanja, putem sakramenta Pomirenja.

Daj, Oče, da Crkva radosno prihvati brojna nadahnuća Duha Tvoga Sina te se, poslušna tvojim poukama, brine za zvanja u svećeničkom služenju i posvećenom životu.

Uzdrži biskupe, svećenike, đakone, posvećene i sve koji su kršteni u Krista, kako bi vjerno vršili svoje poslanje u službi Evanđelja. To te molimo po Kristu Gospodinu našem.
Amen.

Papa Benedikt XVI.

SVEĆENICI SU LJUBAV SRCA ISUSOVA

Misli za razmišljanje

Svećenici su ljubav srca Isusova. Ta ljubav je bezuvjetna i ona se ne može za-sluziti.

Često dođu ljudi i pričaju o ljubavi ili njezinu pomanjkanju. Kao da je ljubav nešto što se ima. Ljubav se živi, ona se ne posjeduje. Kao vjetar koji osjetiš ali ga ne možeš uhvatiti. Duh puše gdje mu se sviđi. Zato nam je uz ljubav za života dana vjera.

Isus me jednako ljubi kao čovjeka i kada sam grješan i kada sam svet samo me moj grijeh udaljuje od njegove ljubavi, od njegova srca. Onda tu ljubav ne mogu ni propovijedati kao ni njegovo Evanđelje koje se temelji na ljubavi. A sv. Pavao vrlo strogo nastupa i kaže neka je proklet onaj koji propovijeda neko drugo Evanđelje mimo onoga koje primismo (Gal 1,8). Mogu govoriti sve točno što piše u Evanđelju i mogu ga i doslovno citirati, ali ako ga propovijedam da bih ugodio ljudima a ne Bogu, onda je to zloporaba Evanđelja i nije navještaj.

Divi li se Isus i mojoj vjeri kao što se divio vjeri satnika iz Evanđelja ili plače nad njom kao nad Jeruzalemom? Vjera je usko povezana sa srcem.

Vjerovati da je Krist umro - jest povijest. Vjerovati da je Krist umro za mene - jest spasenje.

Molitva vjernika

Pomolimo se Ocu nebeskomu za dar vjere i služenja u poniznosti srca:

- Gospodine, učini srca svih svećenika po srcu svome da Ti mogu u poniznosti služiti. Molimo Te.
- Gospodine, posij sjeme vjere u naša srca da Te mogu naša usta vjerodostojno naviještati. Molimo Te.
- Gospodine, reci samo jednu riječ ali na taj način da je čuju i naša često hladna i proračunata srca. Molimo Te.
- Gospodine, pogledaj blago i milostivo na naše obitelji da budu dostojne ulaska Tvoga blagoslova pod krov njihov. Molimo Te.
- Za naše pokojne, posebno preminule svećenike, Gospodine, nagradi ih svojom vječnom ljubavlju. Molimo Te.

Hvala Ti, Gospodine, što čuješ naše molitve i što nam daješ vjeru u spasenje po svome Sinu Isusu Kristu, koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

CRKVA TREBA SVEĆENIKE SVJEDOKE

Misli za razmišljanje

Prorok je Ilija uskrisio udovičina sina. I ona, sva ganuta, kaže Iliji: "Sada znam da si ti čovjek Božji i da je riječ Gospodnja u tvojim ustima istinita!" (1 Kr 17,24). Ilija je njoj mogao govoriti danima da je prorok Božji i da je istina ono što govori. Od toga ne bi bilo velike koristi da se istinitost tih riječi nije potvrdila u djelima.

Kada je Isus također uskrisio sina neke udovice, narod je zadivljeno govorio: "Pohodi Bog narod svoj!" (Lk 7,17). Iako je Isus govorio kao nitko prije njega ni poslije njega, te riječi ne bi uvjerile narod da ih je sam Bog pohodio, da Isus nije potvrdio svoje riječi svojim djelima. Preko križa do uskrsnuća.

Današnji čovjek ne treba sposobne govornike i teoretičare Kristova nauka nego svjedoke. Nemoguće je da svećenik zavoli Isusa, a da ga ljudi ne slijede.

Možda se mi svećenici uistinu i previše trudimo i radimo kako bismo postigli velika djela. A možda bi ipak na kraju Isus želio u svemu tome imati samo naša srca, a ne naša velika djela. Riječ *Credo* = *vjerujem* sastavljena je od *Cor* i *do*, tj. dajem srce. Vjerovati znači dati srce za ono u što vjeruješ.

Molitva vjernika

Iznesimo svoja srca pred Gospodina i ponizno ga zamolimo:

- Pohodi, Gospodine, svojim mirom naše obitelji, narod svoj, da povjeruju u Tvoju nazočnost i kad je zgodno i kad je nezgodno, i kad se rađamo i kad umiremo. Molimo te.
- Pouči nas da dajemo svoje srce i svoj život za ono u što vjerujemo. Molimo Te.
- Povjerenje u obitelji, u svećeništvu i redovništvu veoma je važno, a povjerenje je usko povezano s vjerom. Daj da gradimo to povjerenje na Tvojim riječi. Molimo Te.
- Svećenika je sve manje a potrebe su na njivi Gospodnjoj sve veće. Ispuni hrabrošću srca mladih da se ne boje odazvati Tvomu pozivu. Molimo Te.
- Otvori vrata svoga milosrđa onima koji su se za života uzdali u Te. Molimo Te.

Gospodine, neka ove naše prošnje uzidu pred lice Tvoje. Primi ih i usliši po Kristu Gospodinu našem. Amen.

VJERA TE TVOJA SPASILA, IDI U MIRU

Misli za razmišljanje

Kršćani su pozvani zauzimati se za dobro, činiti dobra djela. Ali nisu ta naša djela ono što nas spašava, nego Božja dobrota i milosrđe. Apostol nas Pavao upozorava kako se čovjek ne opravdava obdržavajući propise i zabrane zakona, tj. po svojim zaslugama, nego vjerom u Isusa Krista, koji je za nas umro i uskrsnuo. Jer i kada smo sve učinili što nam je bilo naređeno, recimo da smo "sluge beskorisne" (Lk 17,10).

Današnje prvo čitanje i Evanđelje mogli bi nekoga zbuniti i sablazniti. Govore o ljudima koji nikako ne mogu biti uzori, jer su grješnici, i o postupcima koji ni u kojem slučaju nisu dobar primjer, naprotiv. Ova je žena počinila doista mnoge grijeha, ali oprosteni su joj zbog iskrene vjere i kajanja, te velike ljubavi u srcu. Farizej nije počinio mnoge grijeha kao ova žena, ali mu je srce zatvoreno ljubavi, a otvoreno kritici i osuđivanju.

Poruka je da rastemo u ljubavi prema bližnjemu i u vjeri prema Isusu Kristu. Ne budimo suci, nego molimo da u ovoj Godini vjere budemo u ovom svijetu prepoznatljiv znak vjere i ljubavi.

Molitva vjernika

Uzdignimo svoja srca Bogu, izvoru ljubavi i izrecimo mu svoje molitve:

- Za Crkvu, da nastavi vršiti Tvoje djelo milosrđa i ljubavi koje spašava svijet. Molimo Te.
- Za Papu, biskupe i svećenike, obdari ih snagom Kristove ljubavi prema grješnicima i da neprestano potiču na život po moralnim vrjednotama. Molimo Te.
- Za sve naše obitelji da ih slavje Euharistije pomogne da uvijek budu otvorene djelovanju Božje milosti i nikada ne dopuste da ih grijeh svlada. Molimo Te.
- Za sve one koji se nalaze na putu grijeha, probudi u njima plamen ljubavi koji će ih privesti Tvome spasenju. Molimo Te.
- Našim pokojnima po svojoj ljubavi oprosti svaki grijeh i obdari ih vječnim životom. Molimo Te.

Oče milosrđa i izvore svakog oprostjenja, ojačaj nam vjeru kako bismo mogli neprestano hoditi putem spasenja. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

TKO JE KRIST ZA MENE?

Misli za razmišljanje

Mnogi danas u svijetu gledaju s divljenjem na Krista, a ipak ne mogu ili ne znaju reći tko je On. Biblijski odlomci koje čitamo u današnjoj nedjeljnoj sve-toj Misi, ponajprije su poziv nama da se zapitamo: Tko je Krist za nas? Jesmo li spremni prihvatiti ga onakva kakav nam se on sam predstavlja? Isusov program života vezan je uz križ, odricanje. Svoje učenike, a to znači i nas danas, poziva da ga u tome slijedimo, prepoznamo i prihvaćamo. Krist i odricanje uvijek će izgledati kao sablazan, izazivat će u nama otpor. Isus druge logike ne poznaje: spašavati svoj život znači gubiti, darovati svoj život kao što je on to činio znači otkriti pravi smisao života. Takav život ima budućnost, taj život vodi u tajnu vječnosti.

Naša svakodnevica pruža nam mnoštvo prilika u kojima možemo pokazati da smo uistinu Kristovi učenici i da smo prihvatili ići njegovim putem. Mi smo ga već prepoznali i znamo tko je on. Zato nam ni njegov poziv na nasljedovanje ne pada teško jer nas pomaže svojim blagoslovom.

Molitva vjernika

Okupljeni oko stola Gospodnjega uputimo svoje molitve nebeskomu Ocu:

- Za Crkvu, da vođena Duhom Svetim ne posustaje pred poteškoćama i nevoljama nego da se zalaže za bolji i pravedniji svijet. Molimo Te.
- Za Papu, biskupe i svećenike, da životom svjedoče istinu koju je objavio Tvoj Sin. Molimo Te.
- Za obitelji, da, osnaženi vjerom, Kristov put prihvaćaju kao svoj put. Molimo Te.
- Za mlade, da prepoznaju znakove Tvoga poziva i slijede primjer Krista u svećeničkom i redovničkom staležu. Molimo Te.
- Svima nama udijeli da trajno živimo u vjeri Tvoga Sina Isusa Krista. Molimo Te.

Oče nebeski, primi molitve koje Ti upućujemo i usliši ih po istom Kristu koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog posve vijeke vjekova. Amen.

POĐI ZA MNOM!

Misli za razmišljanje

Često razmišljamo o pozivu i odazivu, osobito kada taj poziv dolazi od Boga. Kakav je njegov poziv, a kakav je naš odaziv? Prije svega mislimo na poziv koji cilja na svećeničko i redovničko zvanje, ali i na poziv na nasljedovanje Isusa Krista kao uzora vjernosti i života. Bog svakomu pojedincu upućuje poziv, a na svakom je od nas da na taj poziv odgovorimo.

Biti kršćanin, a još više biti svećenik, redovnik ili redovnica, velika je odluka i to za cio život. Iza nje mora čovjek stajati odlučno, mora biti svjestan što ga čeka, mora se odazvati bez odlaganja. Odgovor nije pitanje samo trenutka i trenutna raspoloženja, nego je pitanje cijelog života. Ako je netko pošao slijediti Isusa, a plače za onim što je napustio, taj se zapravo nije odrekao svijeta, nego slijedi Gospodina podijeljenim srcem.

Molimo Gospodina da u ovoj Godini vjere u našem narodu pozove mladiće i djevojke koji će odlučno, vjerno i radosno slijediti Krista, ne podvojenim srcem, ne proračunato i ne postavljajući uvjete.

Molitva vjernika

Gospodinu, koji nas poziva na svoj put iznesimo molitvu za snagu da možemo živjeti dosljedno po vjeri i iz vjere:

- Za Crkvu, da se više pouzdaje u Tvoju riječ negoli u ljudske misli i planove te bude svjetlo u ovome svijetu. Molimo Te.
- Za Papu, biskupe i svećenike: ispuni ih svojim Duhom da se ne uplaše poteškoća i ne postanu umorni za naviještanje Evanđelja. Molimo Te.
- Za sve kršćane, da ostanu vjerni Kristu i u najvećim trpljenjima života. Molimo Te.
- Gospodine, Ti i danas pozivaš mlade da pođu putem svećeništva, daj svima pozvanima svjetlo vjere i snagu vjernosti. Molimo Te.
- Pokojnima, koji su napustili ovaj svijet i pošli u vječnost, podari vječni mir. Molimo Te.

Gospodine, Ti ne želiš polovičnost i neodlučnost, nego odvažnost i radost odlučnosti. Pomozi nam u tome, po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Drugi dio vremena kroz godinu - Srpanj

Dvoje njih bit će jedno tijelo

Molimo za one koji se pripremaju na brak i za vjernost u braku

Za sretan brak

Nebeski Oče, zahvaljujemo Ti za Tvoj preglemi dar sakramenta braka. Omogući nam rasti u prisnosti s Tobom i jedno s drugim. Pouči nas ljepoti opraštanja kako bismo sve više i više postajali jedno u srcu, umu i tijelu. Ojačaj našu međusobnu komunikaciju i pomozì nam da postanemo živim znakovima Tvoje ljubavi.

Pomozì nam da budemo primjeri predanja, ljubavi i služenja našim obiteljima i djeci. Učini nas znakovima jedinstva za koje Isus moli na Posljednjoj večeri. Otvaramo se vodstvu Tvoga Svetoga Duha koji nas osnažuje ljubiti u Isusovo ime slijedeći Njegove stope. Amen.

(biskup Valter Župan)

ili

Bože, izvore dobrote i ljubavi, Ti si nas stvorio na svoju sliku i vodio nas svojom prisutnošću, a u čudesnoj si providnosti isprepleo naše životne puteve. Darovao si nam ljepotu zaljubljenosti i dopustio da jedno u drugome vidimo tragove Tvoje radosti.

Ti nam neprestano objavljuješ otajstvo Saveza između Tebe i čovjeka, po Isusu Kristu, Zaručniku, koji nam se daje po Crkvi, Zaručnici. Zahvaljujemo Ti za sve ljude koji nam svjedoče tu neizrecivu ljubav prateći nas molitvom, žrtvom i prihvaćanjem.

Bože, Ti nas pozivaš na uzajamno darivanje, na oslušćivanje i vršenje Tvoje volje, otkrivajući u nama snagu za vjernost i za ustrajnost u dobru. Pomozì nam čuvati živom našu ljubav; vjernički se suočavati s poteškoćama; s pouzdanjem se obraćati Tebi te snagom Tvoga Duha rasti u svetosti.

Primi našu molitvu za budući braćni život. Prepoznaj u nama spremnost za prihvaćanje života i za odgovornost služenja u roditeljstvu. Zato Te već sada ponizno molimo da nas u braku obrađuješ darom djece. U zaručničkom hodu bdij nad našom čistoćom; ne uskrati nam svjetlo svoga lica u trpljenjima; otvori nam srce za praštanje i milosrđe.

Ti budi središte svakoga našeg dana, sigurnost naše združenosti i povjerenja, oslonac za izgradnju nebeskoga kraljevstva. I daj da svima koji nas susreću budemo živa slika Tvoje neizmjerne ljubavi. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

OBITELJ KOJOJ NEDOSTAJE STABILNOST I RAVNOTEŽA NE MOŽE BITI ČIMBENIK RAZVOJA I BLAGOSTANJA U DRUŠTVU

Misli za razmišljanje

Raskidi se brakova umnažaju. Postaje li nam to uobičajeno i normalno zaboravljajući da je istinska bračna ljubav Stvoriteljeva namisao?

Knjiga Postanka različitim slikama govori koji je izvor prve obitelji: Bog Stvoritelj, stvorio je muža i ženu kao vrhunac stvaranja da žive u neraskidivoj zajednici ljubavi iz koje proizlazi radost plodnosti.

Zakon nerazrješivosti braka ima božanski izvor. Ovako to slikovito objašnjava sv. Franjo Saleški: "Kada se sljepljuju dva komada drveta jelovine tvoreći spoj, ako je ljepilo dobro, on će biti tako čvrst da će stvari pucati na drugim mjestima ali nikada na mjestu spoja."

Nerazrješivost je neophodna za uspjeh u braku. Za same supružnike: tražeći ispunjenje vlastite osobnosti. Za njihovu djecu: bez sigurnosti i topline obiteljskoga doma otežano će rasti na životnim područjima. Za samo društvo: obitelj kojoj nedostaje stabilnost i ravnoteža ne može biti čimbenik razvoja i blagostanja u društvu.

Svi smo braća po Kristu i tvorimo jednu obitelj - Crkvu. S pouzdanjem u Oca obratimo mu se kao djeca.

Molitva vjernika

Molimo Oca nebeskoga da utješi naše obitelji koje su često na životnim raskrižjima:

- Da pastiri Crkve mogu naučavati istinu od Krista primljenu o nerazrješivosti braka. Molimo Te.
- Da moderne ideje o raspadu braka ne utječu na Kristove učenike nego očuvaju tradiciju utemeljenu na Božjoj Riječi. Molimo Te.
- Pomozi bračnim suputnicima da se podjednako bore protiv vlastitog egoizma te imaju snage i velikodušnosti koje su im potrebne. Molimo Te.
- Pomozi supružnicima koji su ujedinjeni u ljubavi da prodube svoju sreću, a onima koji su u životnim poteškoćama daj milosti da ih nadvladaju. Molimo Te.
- Za obitelji iz naše župe da djeci pokažu ideal zajedničkoga života. Molimo Te.

Gospodine, Ti si htio da obitelj bude temelj društva. Podari zaručnicima snage da budu vjerni, mlade pozovi na ozbiljnu pripremu za bračni život, a ostalima da pomognu obiteljima u odgoju djece. To Te molimo po Kristu Gospodinu našem. Amen.

OBITELJSKA MOLITVA

Misli za razmišljanje

Nismo uvijek bili spremni na zajedničku molitvu s ukućanima. Zamolimo Gospodina za oprost.

Crkva je uvijek prakticirala zajedničku molitvu (Dj 12,5) koja ne zamjenjuje osobnu molitvu. Svima su nam drage i u sjećanju molitve koje su nam prenijele generacije, a koje su se molile u našim obiteljima: zajedničko moljenje krunice, zajednička obiteljska molitva prije večere, osobne molitve pri ustajanju i lijeganju, zajednička molitva kod obiteljskog stola. Na taj način u našim obiteljima Bog nije stranac, kojemu dolazimo jednom tjedno, nego ćemo ga posjećivati u vlastitu domu svaki dan.

Jedna od obveza roditelja i starijih prema djeci jest da ih u djetinjstvu nauče odnosu s Bogom. Ovo sjeme s godinama daje plodove.

Kada su kršćani okupljeni u molitvi, među njima se nalaze Isus i njegova majka Marija. Tako su činili i apostoli: "Svi oni bijahu jednodušno postojani u molitvi sa ženama, i Marijom, majkom Isusovom" (Dj 1,14). Molitva krunice i anđeoskog pozdrava neka budu potporanj u obitelji.

Ne dopustimo napasti da uđe u naše obitelji kako ne bi ostale bez zajedničke molitve Očenaša.

Molitva vjernika

Molimo Oca nebeskoga za ustrajnost u obiteljskoj molitvi i molitvi Crkve:

- Zajednička molitva daje obitelji osobitu snagu. Neka se takva molitva i dalje čuje iz naših domova. Molimo Te.
- Djeca lako nauče molitve koje stariji mole. Neka i dalje rastu uz molitvu odraslih. Molimo Te.
- Za obitelji iz kojih se izgubila zajednička molitva da se ponovno prisjete svoga djetinjstva te uvedu zajedničku molitvu u svoje domove. Molimo Te.
- Za misionare, koji pronose Radosnu vijest spasenja u dalekim krajevima da potiču vjernike na zajedništvo molitve kod obiteljskoga stola. Molimo Te.
- Da se obitelji u zajedničkoj molitvi sjeće svih pokojnih od kojih su naučili prve molitve i vjerske istine. Molimo Te.

Oče nebeski, koji si posvetio obitelj poslavljeni svoga Sina da se rodi od Djevice, primi i usliši molitve ove Tvoje obitelji okupljene oko tvoga Sina na Euharistiji. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

BOG JE UVIJEK UZ PRAVEDNIKA

Misli za razmišljanje

Bog nikada onoga tko se iskreno pozudaje u njega ne napušta. Abraham je savršen primjer: "U nadi protiv svake nade, povjerava Abraham!" U daljnjem tekstu Knjige Postanka znamo za Sarin u najmanju ruku neukusan, da ne kažemo nevjernički, podsmijeh, da će u starosti začeti sina. Pa ipak, Abrahamova vjera u Božje obećanje pobjeđuje i Abrahamovu i Sarinu starost. Ta Bogu ništa nije nemoguće. Nužno je u svakom trenutku biti Božji gostoprimec kao Abraham, iako ponekad i ne shvaćamo njegovu poruku. Nakon naše otvorenosti prema Bogu slijedi uvijek njegova nagrada. Abrahamovo beskrajno pouzdanje u Božju dobrotu i svemogućnost savršen je primjer i poticaj svakoj obitelji u kakvim se god kušnjama nalazili.

Primjer iz Lukina Evanđelja Isusov susret sa sestrama Martom i Marijom divan je poticaj svakomu. Isus istinski hvali Martinu zauzetost da njega dostojno pogosti, ali ipak više hvali Mariju koja "sjede do nogu Gospodinovih i slušaše riječ njegovu". Očito je da bi u životu svake obitelji vrijedilo pravilo sv. Benedikta - Moli i radi, da bi u njoj vladala potpuna harmonija.

Molitva vjernika

Ocu od kojega dolazi svaki dar obratimo se s pouzdanom molitvom:

- Vjera bez djela nije živa. Gospodine, nauči nas pažljivo slušati Tvoju riječ i pomoz nam da je provedemo u život. Molimo Te.
- Često se hvatamo posla u trci i žurbi, misleći da nam je to jedino potrebno; daj nam, Gospodine, da češće stanemo i poslušamo Tvoju riječ. Molimo Te.
- Svojim Duhom ispuni, Gospodine, sve naše obitelji da bi u svim okolnostima života osjećale Tvoju blizinu i hrabro kročile kroza život. Molimo Te.
- Sve službenike svoje Crkve obdari, Gospodine, plemenitom ljudskošću i srdačnošću da budu okupljači Tvojih raspršenih sinova i kćeri. Molimo Te.
- Našim dragim pokojnicima, posebno našim očevima i majkama koji su i u strašnim životnim kušnjama ostali vjerni Tebi i svom ženidbenom obećanju, udijeli svoje nebesko kraljevstvo. Molimo Te.

Bože, vrijeme prolazi, ne vraća se. Ne daj da nam prolazi prazno i bez smisla, nego da okrijepljeni i ojačani u svemu tražimo tvoju volju i vršimo je. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

USTRAJNA MOLITVA SVE POSTIŽE

Misli za razmišljanje

Kao i prošle nedjelje tako i ove liturgija nam u prvi plan stavlja Abrahama kao savršena vjernika i molitelja. Po ljudsku govoreći, moglo bi se reći, da je u svojoj molitvi Abraham pa gotovo i drzak. Njegovu upornost u molitvi ne samo da Jahve uvažava, nego dopušta da ona ide do beskraj. U svemu je presudno da u svojoj molitvi Abraham neprestano priznaje Božju veličinu, a sebe gleda kao "prah i pepeo". Jasno je, da samo ponizna molitva uvijek otvara Božje srce.

Kao da se i Isus u današnjem Evanđelju u potpunosti slaže s Abrahamovom upornošću u molitvi i preporučuje nam: "Molite i dat će vam se! Tražite, i naći ćete! Kucajte i otvoriti će vam se!" Po Isusovu savjetu u molitvi najprije moramo dati slavu Bogu: "Oče, sveti se ime tvoje!", a tek poslije toga slijede naše ovozemaljske potrebe: "Kruh naš svagdašnji."

Lijepa pouka i preporuka našim obiteljima, posebno mladim bračnim parovima. Nije Isus protiv osobne molitve, ali jest uvijek za zajedničku. Jasno kaže i u današnjem Evanđelju: "Molite!", a na drugom mjestu izričito će reći: "Gdje su dvojica ili trojica u moje ime i ja sam s njima!" Očito obiteljska molitva nema alternative.

Molitva vjernika

Bože, nemoćni smo i ne znamo moliti kako valja, ipak se usuđujemo govoriti svi zajedno:

Dođi kraljevstvo tvoje!

- Obdari, Oče, sve ljude širom svijeta svojim Duhom, da bi se poštovali kao članovi velike ljudske obitelji. Molimo Te.
- Neka Tvoja Crkva, Oče, bude zajednica ustrajne i pouzdane molitve da bi kršćani sve više tražili Tvoje kraljevstvo i pravdu njegovu, te tako postali nosioci pravde i mira u svijetu. Molimo Te.
- Dok molimo, redovito pred očima imamo tek sebe i svoje osobne probitke, račune i koristi, rijetko se sjećamo drugih, a posebno zahvaljivanja Tebi: nauči nas moliti kako valja. Molimo Te.
- Našim mladim obiteljima udijeli, Oče, vjere u svoju Providnost, da se oslone na Tvoju očinsku dobrotu i svemoć da lakše prebrode kušnje što ih ovo vrijeme donosi. Molimo Te.
- Zaštiti, dobri Bože, svu našu mladež koja prolazi kroz kušnje moderne Sodome i Gomore i izvedi ih iz njih na put Tvoga kraljevstva. Molimo Te.

Nebeski Oče, Tvoja smo djeca, neka nas Tvoje očinstvo zakriljuje u svim našim nevoljama i daj da Ti znamo biti zahvalni za sva dobra koja primamo iz Tvoje ruke. To Te molimo po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Drugi dio vremena kroz godinu - Kolovoz

Vas sam nazvao prijateljima svojim

Molimo za redovnike i redovnice i njihov duhovni pomladak

Za duhovna zvanja

Gospodine Isuse, Dobri Pastiru, koji si darovao Svoj život da bi svi imali život, podaj i nama, vjerničkoj zajednici prosutoj po cijelom svijetu, puninu toga života i daj da postanemo sposobni svjedočiti ga i drugima ga naviještati.

Gospodine Isuse, podaj puninu Svojega života svim osobama koje su Tebi posvećene, posvećene službi Crkve, neka budu radosne u svom darivanju, neumorne u svom služenju, velikodušne u svojoj žrtvi; i njihov primjer neka otvara druga srca da poslušaju i slijede Tvoj poziv.

Gospodine Isuse, podaj puninu svoga života kršćanskim obiteljima, da budu žarke u vjeri i u crkvenom služenju, i da pospješuju tako nastanak i razvoj novih posvećenih zvanja.

Gospodine Isuse, podaj puninu svoga života svim ljudima, osobito mladićima i djevojkama koje pozivaš u svoju službu; prosvijetli ih kod izbora; podrži ih u vjernosti; učini da budu hrabri i spremni darovati svoj život po tvom primjeru, da bi drugi imali život. Amen.

(Bl. Ivan Pavao II.)

SLIJEDI SLUGU, A NE GOSPODARA

Misli za razmišljanje

Parabola o nerazumno bogatašu jedina je prispodoba u kojoj Bog progovara. I koja je prva Božja riječ? "Bezumnik", biblijska riječ za nevjernika. Vjerovati znači prepustiti se Bogu. Čovjek iz prispodobe svu je svoju pozornost usmjerio na materijalno, ne ostavljajući mjesta Bogu i njegovim vrijednostima. Franjo je prije svog obraćenja začuo glas: "Franjo, tko ti može dati više: gospodar ili sluga?" Svjestan logičke ispravnosti svog odgovora, Franjo je rekao - gospodar. Glas je upitao: "Zašto onda slijediš slugu, a ne gospodara?"

Koliko je besanih noći, tjelesnih i duševnih tegoba i svađa prouzrokovano čežnjom da se što više posjeduje? Posjedovati više često znači uživati manje. Najvažnije stvari u životu ne mogu se kupiti novcem.

Čovjek današnjice živi u konfuziji: u životnoj je ponudi sve više izbora, a sve manje slobode; život se navodno neprestano razvija, a nikada nije bilo više (samo)ubojstava. Kuće su nam sve veće, a obitelji sve manje; sve je više komunikacijskih kanala, a ljudi nikada nisu bili usamljeniji. Možda bismo konačno trebali promijeniti naše prioritete, ne uzdati se u prizemnost i okrenuti se vječnosti.

Molitva vjernika

Iznesimo Bogu Ocu svoje molitve i prošnje, da nas trajno obnavlja svojim Duhom na našem životnom putu:

- Za crkvene poglavare: Oče, vodi svoje pastire u svetosti i jedinstvu da svi ljudi prepoznaju radost i mir na koji ih pozivaš. Molimo Te.
- Za Crkvu: da je bogatstvo materijalnih dobara nikada ne odvraća od njezina poslanja. Molim te.
- Za nova redovnička zvanja u našoj biskupiji: da mladići i djevojke spoznaju Božju ljubav i dobrotu te odgovore pozivu služenja. Molimo Te.
- Za nas ovdje okupljene: da jedni drugima budemo Kristov putokaz. Molimo Te.
- Za naše pokojne: da im budeš milosrdan sudac, te ih primiš među svoje odabrane i svete. Molimo Te.

Molimo Te, Oče, primi ove naše molitve, koje Ti prikazujemo po Kristu Gospodinu našem. Amen.

VJERA JE PUNO VIŠE OD ZNANJA, ONA JE SIGURNOST

Misli za razmišljanje

Kroz sva tri se čitanja provlači tema vjere koja ne posustaje u tami. "Svidjelo se Ocu vašemu dati vam kraljevstvo." Ali posjedovanje i uživanje ovog obećanja jest u budućnosti. Vjera je svjetlo koje nas tamo vodi i koje nam "osvjetljava" put. Vjera je puno više od znanja, ona je sigurnost.

Abrahamov je život model putovanja vjere. Njegov je put započeo Božjom riječju i obećanjem blagoslova u budućnosti. Zahvaljujući snazi Božjeg obećanja, ostavio je svoju prošlost i pošao za Riječju. Nagrađen je tako što mu se Bog "nasmiješio" blagoslivljajući ga rođenjem sina Izaka. Tražeći od njega da mu žrtvuje svog sina, Bog ga je opet iskušao. Kada je dječak upitao oca gdje će naći janje za žrtvu, Abraham je odgovorio: "Bog će providjeti". Njegova vjera u Božje prvotno obećanje održala je njegovu svjetiljku vjere živom i kroz najtamniju noć.

Tama dolazi s patnjom, potištenošću i sumnjom. To je Božji test. Učitelj ili trener kuša svoje pitomce kako bi iz njih izvukao maksimum. Bez naporna testa, nikada ne bismo shvatili Božju ljubav prema nama. U kušnji se jača kvaliteta vjere i vjernosti.

Molitva vjernika

Pomolimo se Bogu Ocu koji nas poziva da mu pridemo u poniznosti i iskrenosti:

- Za papu Benedikta, biskupa Ratka i sve one koji vrše djelo služenja: daj im snage i milosti da vjerno i s ljubavlju vrše povjerenju im zadaću. Molimo Te.
- Za sve koji traže kako izaći iz svojih sumnji, da im Tvoja ljubav pomogne u traženju istine. Molimo Te.
- Za sve redovnike i redovnice koji žive karizmu sv. Franje: da budu neumorni svjedoci Božjeg milosrđa i njegove ljubavi u svijetu. Molimo Te.
- Za sve nas ovdje okupljene: da možemo uvijek i bez predrasuda prihvaćati svakog čovjeka bez obzira na njegovu prošlost. Molimo Te.
- Za naše pokojne da ugledaju vječnu svjetlost u zajedništvu svetih. Molimo Te.

Gospodine Bože, Ti pozivaš sve ljude na gozbu u svoje kraljevstvo. Usliši naše molitve i pomози nam da budemo glasnici Tvoje Radosne vijesti. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

OGANJ I RAZDJELJENJE

Misli za razmišljanje

Pomalo teške riječi našim ušima koje su od Isusa navikle slušati riječi o ljubavi, praštanju i pomirenju. Današnje Evanđelje govori o ognju i razdjeljenju.

Oganj - riječ koja u Starom Zavjetu često predstavlja Božju prisutnost. Isus, koji je duboko uronjen u Stari Zavjet, ovom riječju želi predstaviti sama sebe, koji je Bog u ljudskom liku došao na zemlju. Oganj kao oganj nekoga ogrije, a netko u njemu izgori; nekome je na dobrobit, a nekome na propast. Tako je i s Božjom prisutnošću. Nekima je na dobrobit, nekima na propast. Na dobrobit onima koji Boga prihvaćaju, koji mu vjeruju i koji nastoje živjeti po njegovim riječima, a na propast onima koji ga ne prihvaćaju, koji ga odbacuju živeći kao da Boga nema odnosno postavljajući sama sebe na mjesto Boga.

U ovom smjeru Isus govori o razdjeljenju koje će nastupiti kao posljedica prihvaćanja ili odbacivanja Ognja i među krvno najbližima, među ukućanima. Važno je napomenuti, Isus ne potiče razdjeljenje. Ono nastupa kao posljedica opredjeljenja za njega, a opredjeljenje za Njega, odnosno vjera bi trebala imati prednost pred lažnim mirom okoline.

Molitva vjernika

Bogu Ocu, koji jedini ognjem svoje ljubavi može ražariti naša srca na putu vječnoga spasenja, uputimo svoje molitve:

- Neka Crkva, Tvoja Zaručnica, bude uvijek znak ognja Tvoje ljubavi na zemlji. Molimo Te.
- Ognju, koji si s neba sišao, zagrij naša srca da Te slijedimo svojim životom. Molimo Te.
- Svima koji se nalaze u kušnjama okoline zbog opredjeljenja za Tebe, podari snage da ustraju na Tvome putu. Molim Te.
- Za redovnike i redovnice, koji su potaknuti Tvojom ljubavlju odlučili slijediti Te u redovničkom pozivu, podaj snage da se neprestano vraćaju svojem izvornom poslanju. Molimo Te.
- Našim pokojnima, nakon križa ovoga života, udijeli vječni mir. Molimo Te.

Primi, Oče naše molitve, poslušaj vapaje srdaca potaknutih Tvojom ljubavlju i usliši nas. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

USKA I ŠIROKA VRATA

Misli za razmišljanje

Kad vjera prijeđe u formalizam, onda se više ne postavlja pitanje *kako* nego *koliko*. Takvo su pitanje postavili i Isusu njegovi slušatelji: "Gospodine, je li malo onih koji se spasavaju?" (Lk 13,23). Isus im ne daje tražena odgovora, nego njihove misli usmjerava na pravi kolosijek i govori im kako se spasiti. "Borite se da uđete na uska vrata..." (Lk 13,24).

Riječ borba - *agonia* u izvorniku ne predstavlja običnu borbu, nego tešku, smrtnu borbu, onakvu kakvom se Isus borio u Maslinskom vrtu. Slikovito rečeno, borbu čiji je plod krvavi znoj. Protiv čega se boriti? Protiv dijela sebe, onoga dijela koji nas svakodnevno potiče na izbor širokog puta odnosno širokih vrata koja su u početku primamljiva, ali obično završavaju u stranputici. Boriti se protiv drugoga, nečega izvanjskoga, bilo bi lakše, ali protiv sebe... Zato ova borba i nije obična borba nego je *agonija*.

Plod ove borbe treba biti osobna odluka za Boga, i život po Božjim načelima. Bez osobne odluke koja traži stalnu potvrdu nikakva nas pripadnost kao onih koji su s Gospodinom jeli i pili i po našim se trgovima s njime susretali ne će spasiti (usp. Lk 13,26).

Molitva vjernika

Bogu, Otkupitelju i Spasitelju našem, uputimo svoje molbe, riječima:

- Bože, koji si obećao spasenje onima koji ulaze na uska vrata, podari svojoj Crkvi milost da na ovozemaljskom putu bude putokaz spasenja svim ljudima. Molimo Te.
- Onima koji se nalaze u životnim kušnjama, pred izborom širokih i uskih vrata, udijeli milost pravoga izbora. Molimo Te.
- U životnim borbama, u želji da Te slijedimo, budi nam potpora i snaga. Molimo Te.
- Za redovnike i redovnice da svojim životom, slijedeći Tebe u siromaštvu, poslušnosti i čistoći, budu primjer i poziv mladima. Molimo Te.
- Naše pokojne, koji su završili trku ovozemaljskog života, primi u svoje nebesko kraljevstvo. Molimo Te.

Gospodine Bože, Ti koji razumiješ naše slabosti i krijepiš nas svojom milošću, primi i usliši naše molitve. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Drugi dio vremena kroz godinu - Rujan

Vrijedan je radnik svoje plaće

Molimo za radnike i dostojanstvo radnika i rada

Zdravo Kraljice

Zdravo Kraljice, Majko milosrđa, živote, slasti i ufanje naše, zdravo!

K tebi vapijemo prognani sinovi Evini.

K tebi uzdišemo tugujući i plačući u ovoj suznoj dolini.

Svrni, dakle, zagovornice naša, one svoje milostive oči na nas te nam poslije ovoga progona pokaži Isusa, blagoslovljeni plod utrobe svoje.

O blaga, o mila, o slatka Djevice Marijo. Amen.

Svetom Josipu

O slavni sveti Josipe! Skromnim izgledom zanatlije, tesara, ti si sakrio svoje usporedivo i kraljevsko dostojanstvo čuvara Isusa i Marije, a svojim si se radom brinuo za njihov život; zaštititi svojom ljubaznom moću radnike, osobito one koji se tebi povjere. Ti znadeš njihove teškoće i napore, jer si ti to sam iskusio pokraj Isusa i njegove Majke. Ne dopusti, da zbog tolikih briga zaborave svrhu za koju ih je Bog stvorio, ne dopusti da sjeme nepovjerenja obuzme njihove besmrtnu dušu. Sjeti se svih radnika u poljima, u tvornicama, u rudokopima, školama, bolnicama, u znanstvenim laboratorijima i svakovrsnim javnim službama, koji nisu tu samo za to da rade i trpe nego da budu pokraj Isusa s Marijom, Majkom njegovom i našom, da ih oni podrže, da obrišu njihov znoj, da nagrade njihov umor. Pouči ih da, poput tebe, od rada učine plemenito sredstvo posvećenja i vječnoga života. Amen.

(Bl. Ivan XXIII.)

Molitva prije rada

Djela naša, molimo Te Gospodine, milošću svojom preteci i pomoću prati, da svaka naša molitva i radnja s Tobom započne i s Tobom da se dovrši. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

RADOM ČOVJEK POSTAJE BOŽJIM SURADNIKOM

Misli za razmišljanje

Na prvim stranicama Biblije, Bog nam se predstavlja kao svemogući stvoritelj, koji stvara čovjeka na svoju sliku i poziva ga da obrađuje zemlju (usp. Post 2,5-6), ali ne samo da je obrađuje, tj. da ima koristi od zemlje, nego, štoviše, da je čuva (usp. Post 2,15).

Prvomu čovjeku Bog povjerava zadaću da obrađuje zemlju i da ravna svim živim bićima (usp. Post 1,28). Ta vladanje ni u kom slučaju nije tiranija ili neka vrsta despotskog upravljanja, štoviše čovjek je pozvan da odgovorno obrađuje, to jest njeguje zemlju, i čuva stvorena dobra koje je primio kao predragocjeni Božji dar. To se ostvaruje odgovornim i marljivim radom; da bude mudri upravitelj svega stvorenoga.

Rad mora biti u službi čovjeku, a ne obrnuto: da čovjek bude sluga rada i da bude podređen ekonomskim profitima u kojima postaje rob ekonomskog uspjeha. Rad je daleko više od pribavljanja potrebnog za život. Radom čovjek postaje Božji suradnik u kontinuitetu stvaranja i činjenja dobra.

Ljudski je rad izvorno iskustvo čovjeka i prethodi padu prvih ljudi. Nije kazna za iskonski grijeh. On postaje težak i naporan za čovjeka tek poslije prvoga grijeha, jer je čovjek poželio da bude apsolutni gospodar svega stvorenoga, zaboravljajući da je i on stvorenje, a ne stvoritelj (usp. Post 3,6-8). Rad čovjeku služi za egzistenciju, ali nipošto nije, niti smije postati izvor života. U tom slučaju rad postaje idolatrija koja vodi čovje-

ka prema samouništenju, jer jedino je u Bogu izvor života.

Molitva vjernika

Braćo i sestre, uputimo svoje molitve Bogu Ocu svemogućemu, stvoritelju neba i zemlje, početniku i dovršitelju svakoga ljudskog rada. Molimo govoreći:

Gospodine, daj da Ti radom služimo!

- Gospodine, daj da Tvoja Crkva, u svojim predstojnicima i svim vjernicima, svojim radom bude svjedok Tvoga milosrđa i Tvoje ljubavi. Molimo Te.
- Gospodine, neka naš rad bude na dobrobit svih nas i cijeloga društva. Molimo Te.
- Gospodine, daj da svojim radom budemo dobri upravitelji svega stvorenoga. Molimo Te.
- Gospodine, daj da naše svakodnevne dužnosti obavljamo odgovorno i marljivo, svjesni Tvoje stalne prisutnosti u našem životu. Molimo Te.
- Gospodine, za naše drage pokojne koji su se istaknuli mukotrpnim radom, nagradi ih svojim kraljevstvom. Molimo Te.

Bože Oče svemogući, u svojoj ljubavi primi naše molitve, podaj nam da po svome radu rastemo u svetosti te tako budemo na službu Tebi i bližnjima. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

ČOVJEK, SLIKA BOGA RADNIKA

Misli za razmišljanje

Dostojanstvo čovjeka radnika proizlazi iz činjenice da je stvoren na sliku Boga radnika. Ova je slika zadobila svoje puno savršenstvo u Isusu Kristu radniku. Od samoga početka ovozemaljskog života Isus se posvećuje radu kao stolar u radionici svoga poočima Josipa, zatim javnim djelovanjem u vinogradu Očevu. U naviještanju Evanđelja, Isus nas uči da se cijeni rad, a svoju misiju opisuje kao rad u kojem: "Otac moj sve do sada radi pa i ja radim" (Iv 5,17), a i sami su učenici predodređeni za rad u žetvi u kojoj je radnika malo (usp. Mt 9,37).

Isus neumorno radi za čovjeka: ozdravlja bolesne, hrani gladne, tješi žalosne, uskrisuje mrtve... No, Isus se nije podredio radu, postavio je prioritete gdje je rad u službi ostvarenja čovjeka koji je stvoren na sliku Božju. Ne koristi steći sva bogatstva i blaga ovoga svijeta, a životu svome nauditi udaljujući se od pravoga i istinskog bogatstva koje je na nebesima (usp. Mk 8,36). Stoga Isus upozorava: "Subota je stvorena radi čovjeka, a ne čovjek radi subote" (Mk 2,27).

Po uzoru na Isusa Krista, najsavršenijeg radnika i uzora svakom radniku u radu, čovjek mora biti mudri gospodar rada, ali i svoga vremena. Te tako svoje vrijeme rasporediti za Boga, rad i odmor. A cio svoj život usmjeriti stjecanju blaga na nebu gdje ga ni moljac ni hrđa ne nagrizaju (usp. Mt 6,19-23).

Molitva vjernika

Uputimo svoje molitve Isusu Kristu prijatelju i uzoru svih radnika. Molimo zajedno govoreći:

Kriste, posveti naš rad!

- Isuse, daj da se Crkva ne umori u naviještanju Evanđelja u zgodno i nezgodno vrijeme. Molimo Te.
- Isuse, rekao si da je žetva velika, a radnika malo. Pošalji radnika u svoju žetvu. Molimo Te.
- Isuse, pogledaj na sve radnike koji rade mjesecima i godinama, a ne primaju zasluženu plaću ili je podcijenjen njihov rad. Daj im snage da ustraju u borbi za svoja osnovna prava. Molimo Te.
- Isuse, daj da naš rad bude nama na službu i da poštujemo Dan Gospodnji kao dan odmora i susreta s Tobom. Molimo Te.
- Isuse, svim našim dragim pokojnicima koje je težak rad i život iscrpio na ovoj zemlji podari vječni odmor u Tvome kraljevstvu. Molimo Te.

Gospodine Isuse Kriste koji si sama ljubav, daj nam snage da Te nasljedujemo čineći djela dobrote i ljubavi. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

CRKVA TREBA BITI UZ OBESPRAVLJENE I SIROMAŠNE

Misli za razmišljanje

Za bl. papu Ivana Pavla II. ljudska je osoba temeljni i glavni put za Crkvu. Crkva treba uvijek biti uz siromašne i obespravljene, to je put Evanđelja (usp. Lk 7,22), to je put življenja istinske vjere. Vjera je bez djela mrtva (usp. Jak 2,14-18). Djela u kojima se vjera očituje jest naš odnos prema siromašnima i najpotrebnijima.

U društvu obilježenom sve dubljom podjelom između bogatih i siromašnih, Evanđelje nas poziva na bezuvjetnu ljubav prema onima kojima je naša pomoć najpotrebnija. Kao što se Boaz brinuo za Rutu, udovicu i strankinju u zemlji Izraelskoj, dajući joj i više nego što zakon propisuje (usp. Rut 2,2-23), tako smo i mi pozvani brinuti se o svojoj siromašnoj braći i sestrama. Oni koji imaju više imaju moralnu obvezu brinuti se za one koji nemaju dostatno za život dostojan čovjeka, kao što je i bogataš imao obvezu da se brine za Lazara, ali nije (usp. Lk 16,19-31).

Nije bogat tko puno ima, nego je bogat tko malo treba. Stoga smo i mi pozvani da od onog što imamo rasipno dijelimo i dajemo sirotinji jer Bog ljubi vesela darivatelja koji srcem daje (usp. 2 Kor 9,7-10). I ne zaboravimo: netko reče da svijet živi od obećanja bogatih i darova siromašnih.

Molitva vjernika

Braćo i sestre, s pouzdanjem uputimo svoje molitve Ocu nebeskom za sve koji žive na rubovima društva. Recimo zajedno:

Gospodine, usliši nas!

- Oče, daj da Crkva bude glas siromašnih i obespravljenih i da se hrabro zauzima za socijalnu pravdu i ravnomjernu raspodjelu materijalnih dobara. Molimo Te.
- Oče, daj da politički i ekonomski lideri imaju više razumijevanja za gladne i napuštene te da ne gledaju samo na svoje vlastite interese. Molimo Te.
- Oče, daj da mi kršćani budemo društveno aktivniji zauzimajući se za evanđeoske vrijednosti u svijetu. Molimo Te.
- Oče, svim bolesnima, koji zbog nedostatka materijalnih dobara ne mogu imati dostojno liječenje i potrebnu medicinsku skrb, budi snaga i utjeha. Molimo Te.
- Oče, sve one koji umiru u uvjetima nedostojnima čovjeka dobrostivo primi u svoje kraljevstvo. Molimo Te.

Dobri Oče, pogledaj na naše izrečene molitve i daj da budemo oruđe u Tvojim rukama u službi najpotrebnijih. To Te molimo po Kristu Gospodinu našem. Amen.

BOG OSJETLJIV NA NEPRAVDU

Misli za razmišljanje

Rad je jedna od temeljnih čovjekovih odrednica jer ga je Bog stvorio da upravlja zemljom i svim stvorenjima. Sv. Pavao piše: "Tko ne želi raditi, neka i ne jede!" S druge strane, svaki je radnik "vrijedan svoje plaće" i teški je grijeh bilo kakvo izrabljivanje radnika i izostanak odgovarajuće plaće za njihov rad.

Sam se Bog pokazuje osjetljivim na nepravdu prema malenima i siromašnima. O tome izriječom svjedoči njegova riječ upućena preko proroka Amosa u kojoj bogatim tlačiteljima i izrabljivačima siromašnih prijeti najtežom kaznom - gubitkom vječnosti: "Dovijeka ne ću zaboraviti nijednoga (ne)djela vašega!"

Bog se u čitavoj povijesti spasenja pokazuje kao pravedni i socijalni Bog, a vrhunac je u dolasku njegova Sina koji sam postaje siromašan i patnik. To je najsavršeniji znak da upravo siromasi, prognani, tlačeni uvijek imaju najmoćnijega zaštitnika i zagovornika - samoga Boga!

U Evanđelju - što može zvučati čudno - gospodar pohvaljuje nepravednog upravitelja u ovom zatvorenom svijetu. Isus tom prisposodobom želi poručiti vjernicima: kao što "sinovi ovoga svijeta" postupaju prema svojim, tako bi se "sinovi svjetla" trebali vladati u poštenju prema svojim: da sve svoje sile upregnu kako bi slavili Boga svojim životom ovdje na zemlji i kako bi konačno zaslužili Kraljevstvo nebesko. Između ostaloga i brinući se za siromašne i zapuštene koji su slika Kristova u ovome svijetu.

Molitva vjernika

Gospodinu zahvaljujemo za zdravlje, intelektualnu i radnu sposobnost i pred nje ga iznosimo svoje smjerne molitve:

- Daj, Gospodine, da sve naše aktivnosti: duhovne, intelektualne i fizičke, budu tebi na slavu, a na korist nama, našim obiteljima i svim ljudima. Molimo Te.
- Daj da svi ljudi na svijetu nađu posla i budu primjereno nagrađeni za svoj rad. Molimo Te.
- Učini sve nas osjetljivima za potrebe ljudi u nevolji te nam otvori i srca i ruke da pomognemo svojom lijepom riječi i svojim prilogom one koji nas opravdano zamole za pomoć. Molimo Te.
- Daj poslodavcima evanđeoske širine i ljubavi za svoje radnike da uvide kako je najveća radost u životu biti velikodušan i pravedan. Molimo Te.
- Svim pokojnicima koji su se trudili biti Tvoja slika u ovome svijetu te su, kao i Tvoj Sin Isus, koristili talente koje si im darovao, podaj radost u vječnom gledanju Toga lica. Molimo Te.

Svevišnji Bože, tvorče i uzdržitelju čitava stvorenja, primi i usliši naše smjerne molitve. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

STAVITI POUZDANJE U BOGA

Misli za razmišljanje

"Bogataš" o kojemu Isus govori u Evanđelju jest čovjek dostatan samomu sebi, komu nije potreban ni Bog niti ga briga za drugoga čovjeka. "Siromah" je naprotiv onaj koji svoje pouzdanje stavlja u Boga, otvoren je za Božju riječ i njegovo mu materijalno bogatstvo nije zapreka na putu do Boga i za pomoć bratu čovjeku.

Zanimljivo je da bogataš na vječno prokletstvo nije osuđen jer je učinio nešto loše, nego jer nije učinio ništa dobro (griješ propustom). Nije osuđen jer je imao gospodski ručak - jer naš Bog želi da svatko ima koliko mu je potrebno, pa i u izobilju - nego zato jer je dopustio da uz njegov bogati stol skapava gladni brat.

Čini se da olako shvaćamo Isusovo upozorenje da u svakome čovjeku, osobito u najsiromašnijima, možemo i moramo prepoznati lice samoga Boga.

Kršćanska je religija najhumanija u povijesti - jer je sam Bog postao zaštitnikom siromašnih, štoviše poistovjetio se s njima: "Što god učinite jednome od ovih najmanjih, meni ste učinili!"

Zadaća je svakoga vjernika ljubiti Boga iznad svega i brata čovjeka kao samoga sebe. Za primjer možemo uzeti bl. Majku Tereziju i bezbrojne druge suvremene kršćane.

Molitva vjernika

Dopusti nam, Gospodine, da ponizno zamolimo Tvoje milosrđe i da se Tvoj milosrdni pogled usmjeri prema nama i prema potrebama svih ljudi na svijetu:

- Daj da prema svim ljudima imamo razumijevanja i ljubavi kako bismo im mogli pomoći u teškim trenucima njihova života. Molimo Te.
- Ne daj da ikada postanemo dostatni sama sebi, zatvoreni za Tebe i brata čovjeka, jer samo evanđeoska širina može donijeti trajnu sreću. Molimo Te.
- Učini srca i umove onih koji upravljaju svijetom ili pojedinim zemljama ili ustanovama da se brinu oko pravedne raspodjele zemaljskih dobara kako bi nestalo gladi, potlačenosti i nepravde u svijetu. Molimo Te.
- Podari mudrosti roditeljima, učiteljima, vjeroučiteljima i svim odgojiteljima da djecu uče evanđeoskoj mudrosti, ljubavi i osjetljivosti za potrebe drugih ljudi. Molimo Te.
- Nagradi vječnim životom sve naše pokojne - roditelje, svećenike i odgojitelje koji su se trudili svojom riječi i životom svjedočiti Tvoju božansku ljubav i širokogrudnost. Molimo Te.

Primi nas, svemoguću Bože, sa svim našim slabostima i propustima, ali i sa željom da budemo Tvoji te usliši naše molitve i prošnje. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Drugi dio vremena kroz godinu - Listopad

***Dodite k meni svi vi umorni i
opterećeni***

Molimo za stare i bolesne

Za bolesnike, nemoćnike, starije i usamljene osobe, da svoje svakodnevne poteškoće i patnje pridružuju Kristovu otkupiteljskom križu te da u Kristu nađu olakšanje, utjehu i spasenje.

Molitva u bolesti

Dobri i milostivi Bože, ponizno Te i skrušeno molim, priteci mi u pomoć u ovoj mojoj bolesti. U Tebe se uzdam da ćeš me okrijepiti i pomoći mi u ovim teškim životnim trenucima. Svoju dušu i bolesno tijelo predajem u Tvoje ruke, u Tvoju zaštitu. Molim Te, ozdravi moje tijelo i oslobodi me od ovih muka. Ali neka bude volja Tvoja. Ako me ostavljaš još u ovoj mojoj bolesti, okrijepi me i ojačaj da je mogu strpljivo podnositi. Rado primam iz Tvojih ruku križ koji mi pružaš. Nosim ga Tebi na slavu, za spasenje svoje i svega svijeta. Budi, Gospodine, uza me. Amen.

Molitva za bolesnika

Bože, spasenje svih vjernika, Tvoj je Sin na svom tijelu podnio naše boli i pokazao vrijednost trpljenja. Daj snage našem bolesniku (spomeni ime bolesnika) da strpljivo podnosi svoj križ i udijeli mu milost da svoje patnje pridruži Tvome križu za spasenje svega svijeta. Amen.

Molitva u nevolji

Ti si, Bože, svakom vjerniku utočište u nevolji, snaga u trpljenju, utjeha u žalosti. Svrni svoj pogled na nas u našoj nevolji. Budi uz nas, olakšaj nam breme, učvrsti našu vjeru, da se bez ikakva zdvajanja povjerimo i sasvim predamo Tvojjoj očinskoj providnosti. Amen.

DOĐITE K MENI SVI UMORNI I OPTEREĆENI

Isus liječi i tješi bolesne - poziv i zapovijed i nama

Misli za razmišljanje

Isus uz naviještanje Evanđelja vodi brigu za bolesne. Mnoge je bolesnike izliječio. Evo nekih ozdravljenja: Službenikova sina (Iv 4,43-54), gluhonijemog iz Dekapola (Mk 7,31-37), gubavca, satnikova sluge, Petrove punice i opsjednutih (Mt 8,1-17), deset gubavaca (Lk 17,11-19), čovjeka od vodene bolesti (Lk 14,1-6), zgrčene žene (Lk 13,10-17), slijepca iz Betsaide (Mk 8,22-26), uzeta čovjeka (Lk 5,17-26), bolesne žene (Mk 5,21-34).

Evanđelisti navode kako Isus liječi bolesnike ne navodeći ni mjesto ni osobu: *Tako je Isus obilazio sve gradove i sela. Učio je u tamošnjim sinagogama, propovijedao Radosnu vijest o Kraljevstvu i liječio svaku slabost i bolest* (Mt 9,35). On poziva k sebi sve umorne i opterećene životnim nevoljama. *Dodite k meni svi vi umorni i opterećeni i ja ću vas odmoriti* (Mt 11,28).

Isus sam liječi ali to zapovijeda i apostolima: *Jednom pozva k sebi Dvanaesticu i dade im moć i vlast nad svim zlim duhovima i da liječe bolesne... Oni krenuše... navješćivahu Radosnu vijest i svuda ozdravljahu bolesnike* (Lk 9,1-6).

Isusovo liječenje nije lijekovima ili operacijom nego molitvom i bolesnikovom vjerom u Boga koji je jedini moćan dati zdravlje čovjeku.

Molitva vjernika

Gospodine Bože svemogućí, obraćamo ti se s molitvom za sve bolesne:

- Gospodine, pomози današnjim bolesnicima osobito onima koji se nalaze u teškim mukama. Molimo Te.
- Potakni zdrave članove Crkve da budu pomoć onima koji su u nevolji. Molimo Te.
- Ojačaj vjeru kršćana u Tvoju prisutnost u svetim sakramentima i da se ne boje sakramenata nego da ih rado primaju. Molimo Te.
- Neka bolesnici u bolesti ne gledaju samo muku nego i priliku da u bolesti spoznaju svoju malenost i prolaznost i da si Ti, Gospodine, jedini koji daješ zdravlje i život. Molimo Te.
- Daj nam, Gospodine, milost da Ti budeš s nama na završetku tijeka našega zemaljskog života i da nas primiš u svoje vječne stanove na nebu. Molimo Te.

Primi, Bože, ove naše molitve koje Ti upućujemo po Kristu Gospodinu našem. Amen.

NE BOJMO SE ISUSOVE MILOSNE RUKE Isus ustanovljuje sakrament za bolesne

Misli za razmišljanje

Isus je ustanovio sakrament bolesničkog pomazanja po kojem je omogućio apostolima i njihovim nasljednicima da oni s tim sakramentom pomažu bolesnicima.

Pozvao je k sebi Dvanaesticu i dao im je vlast nad nečistim dusima, da ih izgone, i da liječe svaku bolest i svaku nemoć (Mt 10,1). Oni izganjahu mnoge zloduhe i pomazivahu uljem mnoge bolesnike i ozdravljahu ih (Mk 6,18). Apostol Jakov piše: Boluje li tko među vama? Neka dozove starješine Crkve! Oni neka mole nad njim mažući ga uljem u ime Gospodnje pa će molitva vjere spasiti nemoćnika; Gospodin će ga podići i ako je sagriješio oprostiti će mu se (Jak 5,14-15).

Ovu zadaću Crkva je primila od Gospodina i vrši je do danas.

Isus nije izliječio sve bolesnike svoga vremena. On je patnji dao novi smisao. Od sada svoju patnju možemo sjediniti s njegovom patnjom i njegovom otkupiteljskom mukom za spasenje svijeta kao što Pavao napisao u poslanici Kološanima (Kol 1,25). Trebamo imati u vidu da i najžarče molitve ne postižu uvijek ozdravljenje. Tako sveti Pavao moli za svoje zdravlje a dobiva odgovor od Gospodina: *Dosta ti je moja milost jer snaga se u slabosti usavršuje (2 Kor 12,9).*

Molitva vjernika

Oče nebeski, poslao si svoga sina Isusa, da spasi svijet i pomogne svima koji su u nevoljama života osobito bolesnicima, obraćamo Ti se s molitvom za njih. Molimo zajedno:

Gospodine, usliši nas!

- Za Tvoju svetu Crkvu Katoličku da ima razumijevanja za svoje bolesne, nemoćne i stare članove. Molimo Te.
- Za pastire Crkve da budu Tvoja ispružena ruka u skrbi za današnje bolesnike i nemoćnike. Molimo Te.
- Za medicinsko osoblje, liječnike, sestre i sve koji pomažu bolesnicima da se brinu zdravlje cjelovita čovjeka i za njegovo vječno spasenje. Molimo Te.
- Daj da se svi kršćani osjećaju suodgovornima oko pomoći jedni drugima pogotovo onima koji su u nevolji i bolesti. Da pomažemo jedni drugima oko vječnoga spasenja. Molimo Te.
- Umirućima budi zaštita od Zloga i pomoć na prijelazu u vječni život. Molimo Te.

Oče nebeski, primi naše molitve koje Ti upućujemo po Gospodinu našem Isusu Kristu. Amen.

PRIMJERNO HODIMO NA PUTU VJERE UZ MOLITVU I RIJEČ UTJEHE

Misli za razmišljanje

Misijskom nedjeljom u Godini vjere Crkva nas još jače učvršćuje u vjeri i poziva na važnost svjedočenja: Srcem proživljavati taj beskrajni dar Božje ljubavi te misionarskim žarom doprinostiti da Evanđelje dopre do svakoga čovjeka.

U središtu pozornosti današnjih čitanja nalazi se molitva i propovijedanje Riječi. Pobjedu u životu ne donosi oružje i ratna strategija nego ustrajna i neumorna molitva u vjeri.

Pred svakim od nas nalaze se razne bitke. Učenik se bori da dobije što bolju ocjenu, student da upiše godinu, nezaposleni traže posao, bolesni se bore da ozdrave, svi se zajedno borimo da što dulje i sretnije živimo. Puno se puta javlja i umor, snage malakšu, ruke nam padaju. No Isus nas tješi svojom riječi, hrani svojim Tijelom i snaži sakramentom bolesnih. Krist je naš tješitelj i spasitelj.

Primjer Mojsija i sirote udovice uljevaju nadu i daju sigurnost. Ustrajna je molitva najbolji put do pobjede. *Pomoć je naša u imenu Gospodina!* Prepoznati ga možemo u Pismima, susresti u molitvi, hoditi s njime u vjeri. To je veliki dar i milost. Upravo tu radost naviještaju i sa svima dijele naši misionari. To je i naša zadaća, danas na Misijsku nedjelju i svaki dan: svjedočiti radost Evanđelja, moliti i doprinostiti za širenje vjere u Krista.

Molitva vjernika

Uputimo molitve Bogu, svomu stvoritelju, od koga dolazi pomoć i utjeha. Recimo mu zajedno:

Okrijepi nas svojom milošću, Gospodine!

- Svoju si Crkvu poslao da bude živi glas Tvoga spasenja. Vodi je svojom milošću da u propovijedanju bude uporna a u poukama strpljiva. Molimo Te.
- Svetoga Oca i sve pastire Crkve jačaj svojim Svetim Duhom da čvrstom vjeron, savršenom ljubavlju i potpunom predanošću u molitvi budu dostojni predvodnici i mudri učitelji Tvoga naroda. Molimo Te.
- Za misionare i misionarke, za vjeroučitelje i katehete, za sve vjerovjesnike, da im Kristove metode budu sredstvo i putokaz u poučavanju. Molimo Te.
- Svojom riječju utješi i svojim Tijelom okrijepi kršćane koji su u duhovnoj ili tjelesnoj potrebi. Molimo Te.
- Za sve one koji nepravедno trpe i pate, koje je društvo zapostavilo i svojim ih sporošću zakida. Providi im branitelja, pomoćnika i tješitelja. Molimo Te.

Bože, daj da Te, molitvom vjere, u pobožnosti i strahopoštovanju naše usne neprestano hvale i slave, a naše ruke neumorno časte dobrim djelima, po Kristu Gospodinu našem. Amen.

NE TREBAJU ZDRAVI LIJEČNIKA, NEGO BOLESNI Crkva pruža bolesniku Kristovu liječničku ruku

Misli za razmišljanje

Bolesničko se pomazanje podjeljuje ozbiljno bolesnoj osobi ili koja polazi na težu operaciju, kao i osobama starije dobi koje nisu teški bolesnici ali je moguća smrt zbog starosti.

Bolesne osobe prije bolesničkog pomazanja trebaju pristupiti svetoj ispovijedi da im se oprostite grijesi pa onda primaju bolesničko pomazanje i svetu pričest. Pomazanje nije zamjena za sakrament svete ispovijedi. Osobi koja je u komi daje se bolesničko pomazanje i u tom slučaju ovaj sakrament briše bolesniku grijeha. Ako osoba ozdravi, dužna je oprostene grijeha ispovjediti u sakramentu pomirenja.

Tko pri svijesti odbija ovaj sakrament, ne daje mu se ni kada padne u komu. Tko tvrdokorno ustraje u očito teškom grijehu, ne može primiti bolesničko pomazanje.

Osobi koja je umrla, ne daje se bolesničko pomazanje, osim ako se sumnja da je još živa. Bolesnik može primiti bolesničko pomazanje više puta.

Crkva pruža bolesniku Kristovu liječničku ruku da mu on pomogne u ozdravljenju tijela i duše. Bolesnici su povlašteni članovi Crkve.

Dužnost je rodbine da se brine i za tjelesno zdravlje svoga bolesnika i za duševno zdravlje. Ako bolesnik nije u mogućnosti pozvati svećenika, to je dužna učiniti rodbina, liječnik, sestra i svaki kršćanin koji to može učiniti.

Molitva vjernika

Gospodine Bože naš, obraćamo Ti se molitvom za sve naše članove umorne i opterećene problemima života da im pomogneš u njihovim nevoljama.

Gospodine, usliši nas!

- Gospodine daj svojoj Crkvi snage da nikada ne klone u brizi za umorne i opterećene raznim problemima života. Molimo Te.
- Za našu mladež da je ne zavede zli duh na stranputice života misleći da će na njima naći smisao svoga postojanja. Molimo Te.
- Neka bolesni i nemoćni osjete Tvoju pomoć koju im daješ po svetim sakramentima. Molimo Te.
- Daj nam razumijevanja, snage i volje da pomažemo nositi terete jedni drugima i tako olakšamo putovanje ovom suznom dolinom prema vječnoj domovini. Molimo Te.
- Svim vjernim mrtvima udijeli vječni pokoj. Molimo Te.

Primi, Oče nebeski, molitve Tvoje Crkve koje Ti upućujemo po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Drugi dio vremena kroz godinu - Studeni

***U kući Oca mojega
ima mnogo stanova***

Molimo za duše u čistilištu

Spomeni se Gospodine slugu svojih koje si s ovoga svijeta pozvao k sebi. Daj da oni koji su krštenjem urali u smrt tvoga Sina postanu dionicima i njegova uskrsnuća, kad on, Krist, iz zemlje uskrisi mrtve i ono naše smrtno tijelo suobličiti slavnome tijelu svome. Sve naše pokojnike koji u tvojoj ljubavi prijeđoše s ovoga svijeta dobrostivo primi u svoje kraljevstvo, gdje se i mi nadamo zajedno s njima vječno uživati u tvojoj slavi, kad otareš svaku suzu s naših očiju.

Gledajući tebe, Boga svoga, kakav jesi bit ćemo zauvijek tebi slični i tebe bez kraja slaviti. Po Kristu našem Gospodinu, po kojemu sva dobra svijetu daješ u vijeke vjekova. Amen.

Ili

Nebeski Oče, od Tebe dolazi naš život i Tebi se svatko vraća.

Dao si nam boravak na zemlji kako bismo se pripremili na sudjelovanje u Tvojoj vječnoj ljubavi.

Ne koristimo uvijek dobro ovo vrijeme i mnogi odbijaju Tvoje prijateljstvo. Drugi, pak, žele biti s Tobom, tražeći istinu, pravednost i dobrotu, no ljudska slabost zamračuje čistoću duše. Zato nakon smrti trebaju proći kroz čišćenje kako bi se konačno mogli susresti s Tobom, licem u lice.

Molimo te za sve naše pokojne koji trpe u čistilištu, prepoznajući jasno u svjetlu Tvoje ljubavi vlastitu nesreću, propuste i grijeha zemaljskog života. Oče milosrđa, oslobodi od trpljenja one za koje je Tvoj ljubljani Sin prolio svoju predragocjenu krv.

Znamo da prazna riječ ili mnoštvo riječi ne mogu pomoći ni spasiti duše naših pokojnih. Zato želimo, zajedno s Isusovom Krvlju, prikazati i svoj život i rad, patnju i bol kao znak ljubavi i solidarnosti. Neka trud našega rada, vjernost Bogu, strpljivost u trpljenju i uzajamna ljubav probijaju granicu smrti, te pridonesu skorom i potpunom sjedinjenju naših pokojnih s Tobom.

Dok Te molimo za sve one kojima dugujemo posebnu zahvalnost, od kojih smo primili život, vjeru i druga dobročinstva, u svome milosrđu pogledaj i na one kojih se nitko u molitvama ne spominje. Amen.

ZAKEJ, VJEROM DO ISUSA

Misli za razmišljanje

Isus na Wall Streetu. Oko Isusa sljedbenici protiv onih koji kamatama izrabljuju ljude i stvaraju dužničko ropstvo. Razjarena masa ima cilj svrgnuti carinike našega doba, a Isus ima potpuno drugačije namjere. Isus, koji je ljubav, otvara srce kako bi i bogataša - carinika primio u svoju blizinu. Ljudi žele revolucijama mijenjati stanje stvari, a Isus želi revolucijom duha mijenjati čovjeka - on čeka obraćenje.

Tko je Zakej? To je, prije svega, čovjek koji traži Boga. Zakej je bio spreman sve učiniti da vidi Isusa. Njemu nije bilo važno što će ga drugi vidjeti niti što će reći. Kad već nije čovjek velika uzrasta, smokva mu postaje posrednikom. Zakejevu čežnju i vjeru Isus prepoznaje. Vjeru srca Isus uvijek vidi.

Isus šokira one koji ga nisu iskusili. Isus šokira one koji su sebe pozicionirali tako da drugi nisu mogli prići. Zapitati se: Priječimo li mi današnjim Zakejima put do Isusa?

Isus je u kući grješnika. To je jedno od Isusovih radnih mjesta. Ne trebaju zdravi liječnika! Isus grješniku prašta, a grješnici, koji se smatraju pravednicima, izriču prijekor i osudu. Kako je licemjerno biti blizu Isusu, a tako daleko od njegova srca i njegove misli!

Molitva vjernika

Isusu, koji poziva grješnike na obraćenje i djela milosrđa, obratimo se molitvom.

Recimo zajedno:

Gospodine, usliši nas!

- Da Papa, biskupi, svećenici, redovnici i redovnice svijetom pronose Tvoju Radosnu vijest osobito onima koji u svome životnome mraku traže Isusa. Molimo Te.
- Da oni koji Te izbliza slijede nikada ne postanu zapreka kako bi Tvoja poruka zahvatila odbačene, prezrene i zalutale. Molimo Te.
- Da Tvojom milošću srušimo zidove koje smo izgradili svojom nevjerom kako bismo mogli prići k Tebi i obnoviti vjeru. Molimo Te.
- Da se naše obitelji odvaže popeti na svoju smokvu obraćenja poput Zakeja i tako učiniti duhovni zaokret. Molimo Te.
- Da duše u čistilištu budu pridružene u kuću Oca nebeskoga gdje ima mnogo stanova. Molimo Te.

Gospodine, usliši naše molitve koje smo Ti izrekli u predanosti srca. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

MRTVI ĆE USKRSNUTI

Misli za razmišljanje

Protivnici dolaze Isusu s nakanom da ga uhvate u zamku. Našli su primjer neke žene, koja je bila udata sedam puta za redom, za sedam braće, ali svaki put muž je umro ne ostavivši potomstva. Nisu odmah postavili pitanje koje im je bilo na srcu, već su najprije ispričali cijelu priču o sedam muževa, a na kraju su postavili pitanje koje je za njih bilo bitno: "Što će se dogoditi nakon smrti i uskrsnuća te sedmorice? Kome će pripasti ta žena?" Kome će morati posvetiti svoje vrijeme? Pitanje se odnosilo na život poslije smrti, a problem je bilo uskrsnuće. Bili su uvjereni da nema života poslije smrti.

Isus ne ulazi u raspravu sa sadašnjima. Potvrđuje činjenicu uskrsnuća i stanje uskrsnutih. Bog se objavljuje Mojsiju kao "Bog Abrahamov, Izakov, Jakovljevi". Nije Bog mrtvih, nego živih. Bog je s Abrahamom sklopio savez vječni. Ne sklapa ga s budućim mrtvima, nego sa živima. Savez je nešto trajno, znak neraskidive ljubavi, a ona je jača od smrti. Spasenje bi bilo smiješno da završi u ništavilu groba. Mrtvi će uskrsnuti.

Molitva vjernika

Pomolimo se Gospodinu Isusu Kristu koji nam je dao obećanje vječnoga života. Recimo zajedno:

Gospodine, usliši nas!

- Krijepi i jačaj svoje vjernike da budu svjedoci vjere u uskrsnuće. Molimo Te.
- Prosvjetluj ljude koji se zadovoljavaju samo zemaljskim ciljevima da otkriju Tvoja neprolazna bogatstva. Molimo Te.
- Daj nam snage da budemo spremni podnijeti poteškoće zbog svojih ideala. Molimo Te.
- Pouči mlade ljude da znaju vršiti svoje dužnosti. Molimo Te.
- Obdari vječnim uskrsnućem sve koji su ustrajali u vjeri. Molimo Te.

Nebeski Oče, Ti si nas stvorio za trajan život i na krštenju si nas uzeo za svoju djecu. Usavršuj u nama što si započeo. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

TEMELJ POSTOJANOSTI

Misli za razmišljanje

Jeruzalemski je hram već bio razoren kad je sv. Luka davao konačan oblik svoje Evandjelju. "Pustoš na svetom mjestu" duboko se dojmila vjernika, ali je bilo jasno da propast Jeruzalema ne znači i propast svijeta.

Evandelistu Luki nije stalo da nam ovim odlomkom Evandjelja prvotno pruži lekciju o posljednjim stvarima, nego da odgovori na konkretne nevolje kršćanske zajednice. Ta zajednica doživljava progon. Kršćane povlače po sudovima, ispituju ih i sile na otpad od vjere. Zato su Isusove riječi više utjeha i ohrabrenje negoli prijatna i opomena.

Zajednica se ne smije dati zvesti ni vanjskim događajima, kao što je razorenje hrama, ni krivim prorocima. I ne treba se plašiti. Mnogi se kršćanin u ono vrijeme pitao: Hoću li ostati vjeran i hoću li izdržati?

Evandjelje im poručuje da nisu sami. Isus ostaje sa svojom zajednicom. Njegov će se Duh pobrinuti za odgovore. Gledajući očima vjere, ni vlas s glave ne će pasti onima koji u Krista vjeruju - ni u progonima, ni u katastrofama - bez volje Božje. To je dostatan temelj za pouzdanje i postojanost.

Molitva vjernika

Bogu, Ocu našem, kojega raduje svako naše nastojanje oko dobra, iznesimo molitve i recimo zajedno:

Gospodine, usliši nas!

- Za službenike Crkve: da budu postojani u vjeri i nadi. Molimo Te.
- Za ljude koji su u strahu zbog događanja u današnjem svijetu: da se uzdaju u Tvoju zauzetu ljubav. Molimo Te.
- Za sve kršćane: da svojim predanim i zauzetim radom svjedoče Krista i tako se pripremaju na blizinu tvoga Dana. Molimo Te.
- Za mlade koji se nalaze pred životnim odlukama: da im daš duha mudrosti i razuma. Molimo Te.
- Za sve naše pokojne: da se nađu u zajedništvu Tvoje ljubavi. Molimo Te.

Oče, u nadi očekujemo Tvoj Dan kada će se do kraja ispuniti svaka naša molitva. I ovo što Te danas molimo. Ti nas usliši po Kristu Gospodinu našem. Amen.

ZATVARANJE GODINE VJERE

ISUS KRIST JUČER I DANAS ISTI JE - I UVIJEKE

Misli za razmišljanje

Svetkovinom Krista Kralja svega stvorenoga službeno se zatvara Godina vjere koja je, na poziv pape Benedikta XVI., svečano započela 11. listopada prošle godine. Stoga, zajedno sa sv. Pavlom i Kološanima, "zahvaljujemo Ocu koji nas osposobi za dioništvo u baštini svetih u svjetlosti. On nas izbavi iz vlasti tame i prenese u kraljevstvo Sina, ljubavi svoje, u kome imamo otkupljenje, otpuštenje grijeha" (Kol 1,12-13).

Godinu vjere posvetili smo obnovi obitelji u vjeri kako bi postala žarište - ognjište vjere. Pomoglo Presveto Trojstvo da iz naših obitelji uvijek isijava plam vjere; bile ognjište ljubavi i mira, razumijevanja i poštovanja, sklada, vjernosti i oprosta. Plam njezin bio svjetionik svima koji traže Gospodina te sav svijet priznavao i ispovijedao: Isus Krist jest Kralj svega stvorenoga! On je slika Boga nevidljivoga, Prvorodenac svakog stvorenja. Ta u njemu je sve stvoreno na nebesima i na zemlji, vidljivo i nevidljivo (...) on je prije svega i sve stoji u njemu. On je Glava Tijela, Crkve" (Kol 1, 15-18).

Izraelci pred Davidom na Horebu svečano izjavljuju: "Evo mi smo od Tvoje kosti i od tvoga mesa" (2 Sam 5,1). Popnimo se i mi na naš Horeb, pred prijestolje vječnoga Kralja; zahvalimo na daru života u vjeri, zahvalimo na milosnu hodu na kojem nas nije ostavio same, što nas

je svojom Riječju vodio i sakramentima krijepio. S njegova uzvišenog prijestolja - Jeruzalemskoga križa - potekla je krv oprosnica i spasiteljica za sav svijet i sva vremena. Razlila se u srcima i venama našim te cijeli naš život bio svjedočanstvo: Mi smo Tvoje kosti, mi smo Tvoje meso (usp. 2 Sam 5,1).

Godina vjere ne završava nikada. Jer ne možemo se odmarati i nakon ovoga napora vratiti prijašnjem životu. Sveti Otac, u pismu "Vrata vjere" t. 15, piše: *Došavši do kraja života, apostol Pavao tražio je od učenika Timoteja da "teži za vjerom" (usp. 2 Tim 2,22) istom postojanošću kao kad je bio mladić (usp. 2 Tim 3,15). Poslušajmo ovaj poziv upućen svakomu od nas, kako nitko ne bi postao lijen u vjeri.* Svaki dan, do posljednjega daha, trebamo ustrajati u traženju vjere i u svakom trenutku odgovoriti na ovaj poziv kojim nam se sam Gospodin obraća.

Na Kalvariji raskajani se razbojnik Kristu molio: "Isuse, sjeti me se kada dođeš u kraljevstvo svoje. On će mu: "Zaista ti kažem: danas ćeš biti sa mnom u raj!" (Lk 23,43). U mukama i križevima života pogledajmo i mi na križ Krsta raspetoga iznad čije glave stoji natpis: Ovo je Kralj! Budni budimo i u svako doba molimo da uzmognemo umaći svemu što se ima zbiti kako bismo jednom radosno pred Sina Čovječjega stali i u njegovu kraljevstvu vječni mir uživali.! I vjerni budimo, jer On koji je isti jučer i danas - i uvijek, vjeran ostaje.

Molitva vjernika

Uputimo svoje molitve Trojedinom Bogu, Ocu, Sinu i Duhu Svetomu te obnovljeni u vjeri radosno zahvalimo na daru Godine vjere. Recimo zajedno:

Gospodine, Tebi zahvaljujemo, u Tebe se uzdamo!

- Crkvi si svojoj povjerio da naviješta Tvoju riječ i hrani nas sakramentima. Zahvaljujemo Ti na daru Svetoga Oca, biskupa Ratka, svih biskupa, svećenika i vjerovjesnika koji nam Tvoju Riječ neumorno propovijedaju i sakramentima nas krijepe. Udijeli im milost ustrajnosti u vjeri i poslanju. Molimo Te.

- Htio si da obitelji budu čuvarice i prve prenositeljice vjere. Učini, Oče, da se naše obitelji neprestano obnavljaju u vjeri kako bi uvijek bile pravo žarište vjere te isijavaju plamom ljubavi i mira, razumijevanja i poštovanja, sklada, vjernosti i oprosta. Molimo Te.

- Rekao si: Ako se kraljevstvo u sebi razdijeli, ono ne može opstati. Kao da je Tvoja Crkva razdijeljena. Mnogi i danas govore: Ja sam Pavlov, ja Apolonov, ja Kefin... Udijeli milost svim crkvenim zajednicama i njezinim predvodnicima da shvate, povjeruju, naučavaju i svjedoče da je jedan Gospodin jedna vjera, jedna ljubav. Molimo Te.

- Izraelskom narodu dodijelio si suce i kraljeve, Crkvi apostole, narodima vladare te rekao: Kraljevi gospoduju svojim narodima i vlastodršci nazivaju sebe dobrotvorima. Vi nemojte tako! Naprotiv, tko hoće da među vama bude najveći, neka vam bude poslužitelj. Svima koji su postavljeni kao predvodnici udijeli mi-

lost služenja i brige za opće dobro pojedinca i zajednice. Molimo Te.

- Sve one koji su Te za života u vjeri tražili i Tvoju Riječ opsluživali, ali u ljudskoj slabosti i posrtali, udijeli milost oproštenja i život u Tvome nebeskom kraljevstvu. Molimo Te.

Dobri Oče, na završetku Godine vjere uputili smo Ti svoje molitve i zahvale. Milostivo ih primi i usliši. Prati nas na našim životnim putevima kako bismo ustrajni u vjeri ostvarivali Tvoje kraljevstvo na zemlji i tako jednom zavrijedili biti dionici- ma Tvoje nebeske proslave. To Te molimo po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Svetkovine u Godini vjere

Nasljedovatelji moji budite

Sveti, jaki besmrtni Bože, Tebi hvalospjev, poklon, i slava! Tvojom snagom odričem se nepovjerenju i prigovaranja Tebi. U Tvoje ime odričem se Sotone, svih njegovih djela, njegove oholosti i njegove zamamljivosti. Vjerujem u Tebe, Trojedinoga Boga: Oca, Sina i Duha Svetoga.

Abba, Oče, u Tvoje ruke stavljam svoj život: svu svoju krivnju i tjeskobu, svoju prošlost, svoju sadašnjost, današnji dan, sve koji mi blizu, sve za koje snosim odgovornost... Crkvu i cijeli svijet. Darujem Ti svoju budućnost, a već sada i svoju smrt. U svemu neka se vrši ne moja, nego Tvoja volja.

Gospodine Isuse Kriste, prihvaćam Tvoju živu prisutnost u meni. Ti si moj Gospodar, moj Otkupitelj, moj Brat i moj Bog. Više ne živim ja, nego ti Kriste, živiš u meni. Daruj mi pozorno i poslušno srce. Daruj mi ponizno, čisto, odvažno i mudro srce, srce koje ljubi. Učini srce moje po Tvome srcu, i unatoč mnogim mojim grijesima i slabostima, vodi me do one svetosti što si je odvijeka za mene previdio. Posvećujem sebe, svoju obitelj, svoje prijatelje i ljude koje volim tvojoj predragocjenoj Krvi, Tvojim presvetim ranama, Tvome probodenom Srcu.

Duše Sveti, Ti dušo moje duše, sasvim se povjeravam Tvome vodstvu. Obnovi i produbi u meni milost Božjeg posinjenja i misionarskog poslanja koju sam primio po svetim sakramentima (krštenja, potvrde, ženidbe, svetog reda) i razvij u meni sve darove i plodove Duha Svetoga koji su mi potrebni da mogu s Isusom vršiti Očeva djela u Crkvi i u svijetu.

Sveta Marija, Majko Božja, Ti Majko svih vjernika i Kraljice mira, posvećujem sebe i sve ljude tvome neokaljanom Srcu.

Sveti anđele čuvaru, sveti arkandeli Gabrijele, Mihaele i Rafaele, vi nebeske čete i svi sveci, vi zaštitnici mojeg života i moje duše, izbavite me od svakog zla i vodite me na putu svetog Evanđelja, da se istrošim za spasenje svoje braće.

Milostivi i dobrotivi Bože, daj da svaki kucaj moga srca i svaki moj dah bude poklon, hvalospjev, zahvala i znak ljubavi prema Tebi. Amen. Gospodine moj i Bože moj, uzmi sve od mene - što me rastavlja od Tebe. Gospodine moj i Bože moj, sve mi podaj - što me požuruje k Tebi. Gospodine moj i Bože moj, uzmi me meni - i daj me sasvim u posjed Tebi. Amen.

(Sv. Brat Klaus)

SVECI POBJEĐUJU SVIJET, NE HEROJI

Misli za razmišljanje

Svojim je dolaskom na zemlju Isus zahvatio u tijekove povijesti ali i pojedinaca. Svojom osobom utisnuo je neizbrisivi biljeg svemu. Sve prima novi izgled i sadržaj. Nastupio je sa samosviješću da taj lik poput silna magneta sažimlje smisao egzistencije svijeta i pojedinca te izvan Isusa ne postoji neki drugi smisao opstojanja, ni pojedinca a ni povijesti. Sokrat, velikan, nastupao je stalno s geslom: *Znam da ništa ne znam*, dok Isus - za razliku od njega - nastupa sa savršenom jasnoćom: *Znam da znam! Znam da mi je podarena sva spoznaja spram Boga, čovjeka, svijeta, smisla...*

Isus je zahvatio u ljudski život stvarajući novi oblik življenja, neviđen u svijetu, a to je lik sveca. Stvara novi 'tip' čovjeka. Sveci su prihvatili Isusovu riječ doslovce, razgolili se, ostavili sve i pošli za Isusom. Oni su uspjele i naskroz sretne egzistencije. Ništa ne posjeduju, sretnici su, zrače mirom. Nude svijetu Isusa Krista, istinitost poruke, riječi i osobe. Najčistije zrcalo Isusa Krista. Dok se znanstvenici trude oko Isusova života, psihologije i svijesti, sveci žive što bijaše nazočno u Isusu. Oni uprisutnjuju Isusa Krista *hic et nunc*.

Sveci su u svakom vremenu dokaz svetosti i istinitosti Kristove Crkve. Crkva je smjerokaz prema istini Isusa Krista i njegova poslanja. Crkva i sveci imaju svoje povijesno opravdanje kad uprisutnjuju Kristovu riječ: "Evo, ja sam s vama u sve dane, do svršetka svijeta." Isus je "egzegeza samog Boga" (usp. Iv 1,18), a sveci su živa egzegeza Isusa Krista. Oni

su najvrjedniji tumač Evandjelja, najbolji i najvjerniji pristup Isusu. Heroji idu svijetom do zuba naoružani i svijet im se divi, a sveci idu svijetom goli, bez igdje išta, i svršavaju na križu. Sveci pobjeđuju svijet, ne heroji.

Molitva vjernika

Svetkovina Svih Svetih jest Božja teofanija, objava Duha Svetoga u svima onima koji su surađivali s milošću i Duhom Svetim. Stoga te molimo:

- Učini, Gospodine, da zrno Tvoje riječi i milost koja nam je darovana u sakramentima donese u našem životu obilan plod. Molimo Te.
- Usmjeri naš pogled prema konačnim, nebeskim vrijednostima te blaženstvu koje si obećao svima koji Tvoju riječ slušaju i opslužuju. Molimo Te.
- Svi još uvijek stenjemo pod teretom grijeha, zla, slabosti i prolaznosti. Daruj nam svetačkih likova koji će nas voditi ovom suznom dolinom sigurno i pouzdano. Molimo Te.
- Udijeli nama, svojoj djeci, da budemo dionici blaženstva i slave koju si obećao. Molimo Te.
- Sve one koji su u Tebe vjerovali uvedi u prostranstva svjetlosti i vječnoga pokoja. Molimo Te.

Svemogući Bože! Svi smo Tvoja ljubljena djeca. Daj nam ovdje na zemlji živjeti u Tvojim blizini, obilježeni Tvojom ljubavlju te da u nebu uživamo nepresušnu radost neprolaznoga blaženstva. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

NE BOJMO SE ONOGA ŠTO JE OD BOGA

Misli za razmišljanje

Josip je čovjek koga sam Bog poziva da napusti svoje ljudske namisli i planove, koliko god oni bili u suglasju s Božjim naumom: "Nije dobro da čovjek bude sam: načinit ću mu pomoć kao što je on" (Post 2,18). Josip se u svom srcu radovao skorom bračnom životu s Marijom, s njom u ljubavi zasnovati obitelj. No, Marijina trudnoća ruši u njemu sve planove. Srce mu je uznemireno. Ne želi svoju voljenu zaručnicu izvrgnuti sramoti. Što učiniti?

U snu Josip doživljava snažno i novo iskustvo Boga koji ga uvjerava do On sam djeluje u Mariji: "...ne boj se uzeti k sebi Mariju, ženu svoju. Što je u njoj začeto, doista je od Duha Svetoga" (Mt 1,20), iskustvo Boga koji ne napušta svoga uznemirenog stvora. To je novo iskustvo; iskustvo čovjeka koji ne želi djelovati sam po svome, koji svoje misli i odluke želi uskladiti s Božjim promislom i planom. Josip shvaća poziv i prihvaća poslanje: napustiti svoj životni plan za veće dobro, potpuno se Bogu predaje.

Koliko snova i planova imamo za nas i naš život? Koliko sumnja u same sebe i sve oko nas? Kako znati što odabrati, kao ispravno postupiti? Jedino u Bogu! Nje ga staviti u središte života i slijediti put spasenja koji nam daje potpunu radost.

Molitva vjernika

Po zagovoru sv. Josipa, zaštitnika očeva, obitelji, Mostarsko-duvanjske biskupije i hrvatskoga naroda, uputimo Bogu svoje molitve:

- Papi našem Benediktu, biskupu Ratu, svim biskupima i svećenicima kojima si povjerio posebnu brigu za Tvoju Crkvu udijeli Josipovu otvorenost Tvojim poticajima. Molimo Te.
- Naše obitelji učini žarištem vjere i plodne ljubavi, a bračnim drugovima udijeli milost vjernosti i odgovorna roditeljstva. Molimo Te.
- Ne dopusti, Oče, da djeca i mladi djeluju po svome nahođenju i po zakonitostima ovoga svijeta nego da sve svoje misli i odluke usklađuju s Tvojim promislom i planom. Molimo Te.
- Bliz budi svima koji su pritisnuti životnim nedaćama: udijeli im Josipovo iskustvo da nikada ne napuštaš onoga koga si u ljubavi stvorio. Molimo Te.
- Sve naše drage pokojne, posebno one koji su poput Josipa doživjeli nerazumijevanje, progonstvo i svakovrsnu životnu bol i patnju, odmori u društvu svojih svetih. Molimo Te.

Dobri Bože, po zagovoru sv. Josipa uputili smo Ti svoje molitve. Ti ih čuj i usliši. To Te molimo, po Kristu Gospodinu našem. Amen.

JE LI PRESVETO TROJSTVO POTPUNA TAJNA?

Misli za razmišljanje

U Ime Oca i Sina i Duha Svetoga, molitva je koju među prvim riječima kao djeca istepamo. Jedan je Bog a tri su Božanske Osobe, ponavljaju prvopričesnici, a studenti teologije muku muče s dogmatskim traktatima: *De Deo Uno* i *De Deo Trino*. Mnogi su veliki i vrsni teolozi, unatoč svijesti da će njihov razum biti "poražen", zahvatili u ovu temeljnu i bitnu vjersku istinu. A i danas na svetkovinu Presvetoga Trojstva Crkva zamuckuje u propovijedanju, ali snažno ispovijeda Tajnu naše vjere. Je li Presveto Trojstvo, onima koji ispovijedaju vjeru u jednoga Boga u trima Osobama, potpuna tajna?

Prihvaćamo i ispovijedamo vjeru u Otajstvo Presvetoga Trojstva sada kada ga gledamo kroza zrcalo, u zagonetki i koje će nam se razotkriti kada ga bude-mo gledali licem u lice (usp. Kor 13,12). No, sva povijest spasenja samo je povijest objavljivanja pravoga i jedinoga Boga Oca, Sina i Duha Svetoga, koji pomiruje i ujedinjuje sa sobom ljude koji su se odvratili grijehom (usp. Kateh. direktorij, t. 43). I to je ono što ni jednom kršćaninu ne bi trebala biti tajna: Krist nam je objavio Milosrdnoga Oca koji ni svojega Sina nije poštedio nego ga je za sve nas predao! (Rim 8,32). Branitelj - Duh Sveti, koga Otac šalje u ime svoga Sina, poučava nas o svemu i doziva nam u pamet sve što nam Isus govori (Iv 14,26). Godina vjere milosno je vrijeme otvaranja Duhu Svetomu koji će nam razotkriti sve tajne. Ali Godina vjere jest i život u zajedništvu

i ljubavi, tim temeljima Otajstva Presvetoga Trojstva.

Molitva vjernika

Kao djeca, braćo i sestre, obratimo se Ocu i Sinu i Duhu Svetomu koji su Jedan Bog u Trima Osobama.

- Bože Oče koji si na nebesima: Ti si nas stvorio i svojom djecom učinio. Udijeli milost svim ljudima da Te upoznaju, u Tebe vjeruju, Tebi se klanjaju i Tebe kao Boga Oca ljube. Molimo te.
- Isuse, Sine Jedinorođeni: Ti si postao čovjekom i uvijek si prisutan i živ u svojoj Crkvi. Čuvaj Papu, biskupe i svećenike naše kako bi osnaženi u vjeri učvršćivali povjerenje im stado. Molimo Te.
- Duše Sveti, Dare Ljubavi, molimo Te za cijelu kršćansku zajednicu i sve obitelji. Učini da postanu mjesto bratskog zajedništva, ljubavi, mira i istine. Molimo Te.
- Presveto Trojstvo, Oče, Sine i Duše Sveti, Jedan Bože u Trima Osobama: ujedini svoju Crkvu i učini je navjestiteljicom i svjedokinjom Tebe u svijetu, posebno onima koji traže Tvoje lice i žele živjeti u Tvojoj ljubavi, a svim našim pokojnima udijeli milost da Te gledaju licem u lice. Molimo Te.

Usliši, Oče, naše zajedničke molitve koje Ti upućujemo po Tvome Sinu Isusu Kristu, koji s Tobom i Duhom Svetim, živi i kraljuje u vijeke vjekova. Amen.

GOSPODIN JE STVARNO PRISUTAN U EUHARISTIJI

Misli za razmišljanje

Gospodin je stvarno i osobno prisutan u Euharistiji, tijelom i krvlju. Vjerujemo li to još? Uvijek je bilo sumnji, a i danas ih ima. I kod svećenika. U Ludbregu se nakon svećenikove sumnje dogodilo "euharistijsko čudo". On je doista tu i mi znamo gdje nas očekuje. Bog nas očekuje u Isusu Kristu u ovom svetom sakramentu. Ne dopustimo da nas uzalud čeka! Često rastreseno prolazimo kraj ovoga najvećeg što nam je ponuđeno. Ne vraćamo pozornosti. Naviknuli smo se: na Misu, na pretvorbu, na pričest.

Rutina je pogibeljna. Gubi se iz vida svetost i veličina dara. Tada i ne zahvaljujemo više. Postali smo nemarni. To se jednako odnosi na svećenike i na vjernike. Naše su crkve tijekom dana mrtve kuće koje stoje prazne i naoko bez svrhe. No, iz svetohraništa uvijek dolazi poziv: dođite k meni, klanjajte se! Častite moje sveto tijelo, dostojno ga primajte!

Tijelovske su procesije jednom godišnje, ali Tijelovo je poziv na stalnu "procesiju". Na stalno kretanje prema Gospodinu i s Gospodinom. Samo tako, hodajući s njime, možemo naći putokaz u bespuću svoga života, u bespuću svijeta.

Molitva vjernika

Obratimo se molitvom Ocu nebeskom koji nam svoga Sina daje kao hranu za život vječni:

- Ojačaj u svojoj Crkvi vjeru u stvarnu Kristovu prisutnost u Euharistiji. Molimo Te.
- Otkloni od nas svaki nemar i rutinu u pristupanju otajstvu Euharistije. Molimo Te.
- Udijeli nam dar čašćenja Presvetog Oltarskog Sakramenta koji je središte života Crkve. Molimo Te.
- Ojačaj u našem narodu svijest o svetosti nedjelje i nedjeljnoga bogoslužja. Molimo Te.
- Pomozi svećenicima da s ljubavlju i životom vjerom slave svaku svetu misu. Molimo Te.

Nebeski Oče, zahvaljujemo Ti za dar tijela i krvi Tvoga Sina. Neka nas njegova stalna prisutnost prati na našem zemaljskom hodočašću. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

PRVA JE U REDU ISUSOVA I NAŠA MAJKA

Misli za razmišljanje

- Marija u svojem hvalospjevu sve svoje darove pripisuje Svemogućem Bogu. Častiti Mariju znači odati *hommage* - čast i poštovanje Bogu. Elizabeta je prepoznala u Mariji trostruki blagoslov: njezino izabranje, plodnost i suradnju s Božjom milosti.
- Krist je prvijenac uskrsnuća od mrtvih, zatim će uskrsnuti "oni koji su njegovi" (1 Kor 15,20). Prva u redu, naravno, jest njegova majka, koja je model ponašanja cijeloj Crkvi. Svi smo mi kraljevski rod, predodređeni sudjelovati i uživati u Kristovu trijumfu i njegovoj vladavini. Razmatrajući Marijino dostignuće, jasnije možemo vidjeti svoju vlastitu sudbinu u Bogu.
- "Uznesena na nebo dušom i tijelom." Ne bi loše bilo razmisliti o našem vlastitom tijelu, kao hramu Duha Svetoga, posvećenom u krštenju, potvrdi i euharistiji. Kršćanski nauk o novom životu nadilazi nauk o reinkarnaciji i(li) spajanju s kozmičkom životnom energijom. Naše je tijelo posvećeno i posebno u Božjim očima.

Molitva vjernika

Sjedinjeni u duhu s nebeskom Majkom Marijom, uputimo dobrom Ocu svoje molitve:

- Za Papu, biskupe i svećenike: da budu revni i dobri pastiri Kristova stada koji će svojim životom i radom biti primjer cijelom svijetu. Molim Te.
- Zna naše obitelji: da poput Marije budu ponizni slušatelji Tvoje Riječi. Molimo Te.
- Za sve mladiće i djevojke: Gospodine, pomози im otkriti život sv. Franje Asiškoga da mogu biti svjedoci radosti i jednostavnosti Evanđelja. Molimo Te.
- Za nas ovdje okupljene, da svim srcem prionemo uz našeg Učitelja i da Te svojim dobrim djelima slavimo. Molimo Te.
- Za naše pokojne, da ih obdariš vječnim spasenjem. Molimo te.

Gospodine Bože, Ti si Blaženu Djevicu Mariju, majku svoga Sina, uzeo u nebesku slavu i darovao joj vječnu radost u zajedništvu svetih. Daj nam milost da i mi poput Marije vjerno Tebi služimo i zavrijedimo ući u nebesku slavu. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

VJERA I SVETOST

Misli za razmišljanje

Kada se izgovori riječ svet ili svetac, tko i što ti dolazi kao asocijacija u misao? Možda je to tvoj omiljeni svetac. U što si toga sveca pretvorio? Je li on tebi nešto poručuje ili samo ti preko njega, kao svoga osobnog poštaru, nešto poručuješ Bogu? Zagovarati se svecu znači i slijediti sveca. Svetac ne smije biti životni "joker" nego uzor!

Tko su svi sveti? To su oni koji su živjeli svetačkim životom, proslavljeni u Nebu, a mnogi nisu uzdignuti na čast oltara. Kojeg li paradoksa, da među takvima možda ima i onih koje smo na zemlji sotonizirali i smatrali javnim grješnicima? Što ako su u koru svetih i oni na koje smo bacali kamenje osude?

Biti svet, to je naš zadatak. Vjerovati znači otvoriti vrata svetosti. Bog stvara svece, ali ne bez naše volje. Isus poziva biti svet i savršen. Mi smo često kršćanski minimalisti koji će kazati da nismo najgori. Ta je izjava znak površne vjere i duhovne mlakosti.

Svijet gradi svoje idole i kumire. U takvu je svijetu izazov biti promjena. Biti svet nije predodređenost. To je opredjeljenje. Kad pomislimo da oko nas ne živi nitko od svetaca, moramo promijeniti dioptriju svoga srca. Očima ćemo ih vjere prepoznati.

Molitva vjernika

Pomolimo se Gospodinu koji nas poziva na svetost osobnoga i obiteljskoga života:

- Neka pastiri Crkve osobnom svetošću i zalaganjem svjedoče svoju vjeru i poslanje. Molimo Te.
- Neka naše obitelji budu oaze vjere, sveta života, molitve i čuvanja sakramentalne vjernosti. Molimo Te.
- Neka svako srce bude otvoreno za poticaje sveta života u svijetu u kojem se nametljivo nudi grješan i lagodan život. Molimo Te.
- Neka djeca i mladi budu očuvani od lažnih idola i proroka, te da se nadahnjuju životima svetaca kao svojih uzora. Molimo Te.
- Neka naši pokojnici, koji su nam vjeru svjedočili, svetost prenosili, obitelj čuvali uđu u vječne stanove kod proslavljenoga Boga. Molimo Te

Hvala Ti, Gospodine, što čuješ naše vjerničke molitve. Usliši nas, obnovi nam vjeru i vodi nas putem svetosti. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Zahvalna molitva

Oče nebeski, milosrdni Bože, kao obitelj zahvaljujemo Ti na svemu što nam dolazi od Tebe! Hvala Ti za naš život, za zdravlje, za blagoslov u svim područjima života! Osobito Ti hvala za ljubav, koja veže i jača naš brak. Želimo biti Tvoji učenici, Tvoja djeca, zahvalni i u trenucima boli, kušnji i križa.

Predajemo Ti i posvećujemo našu obitelj. Ako je to Tvoja sveta volja, spremni smo primiti od Tvoje dobrote još djece. Znamo da ćeš Ti sve providjeti za naše i njihovo dobro. Ti znaš, Oče sveti, što je za nas najbolje, a mi želimo svim srcem vršiti Tvoju volju!

Blagoslovi nas u radu i molitvi, u čitanju Svetog Pisma, u sakramentalnom životu i u odnosima s bližnjima. Neka Tvoj mir i radost budu moćno svjetlo u nama i vode nas u vječnu domovinu, k Tebi, gdje kao Ljubav kraljuješ u vijeke. Amen.

Marijo, Majko i Kraljice obitelji, moli za našu obitelj i sve obitelji svijeta, a Božju Obitelj - Crkvu prati svojim neprestanim zagovorom.

Drugi dio
PRILOZI ZA KATEHEZE
U ŽUPNOJ ZAJEDNICI

Gospodine Bože i Oče naš, svoga si nam Sina, Isusa Krista dao za pastira i vođu, i on nas sve poimence znade. Zahvaljujemo Ti za Tvoju milost i vjernost, za nove živote koje stvaraš, za našu djecu koja su se u našoj sredini rodila i koju si nama povjerio. Molimo te za njih neka budu sigurni i zaštićeni u ovom krutom svijetu. Daleko ih čuvaj od svega što je zlo i neljudsko. Sačuvaj ih od svakog lošeg utjecaja, ne dopusti da budu nesretni i da ih izopačenost zahvati. Našli u svojim roditeljima zaštitu i prijateljsku ruku. Ne daj da itko od nas odraslih ovu djecu ikada sablazni, već da ih svi vodimo k istini i dobru. Ako pak jednom grijeh pokaže svoju moć nad njima, budi im milostiv, Gospodine, Bože naš; jer Ti si milosrđe i dobrota, Otac naš, i ljubavlju nas svojom obasiplješ u Isusu Kristu, Sinu svome, Gospodinu našem. Amen.

HOD U VJERI KROZ GODINU VJERE

Uvod

Cijela Katolička Crkva i naša mjesna Crkva započinje svoj evangelizacijski i pastoralni hod u listopadu ove godine u ozračju Godine vjere u kojoj na poseban način razmišljamo o vjeri u svijetlu apostolskoga pisma pape Benedikta XVI.: *Vrata vjere*. Odmah na početku on veli: "*Vrata vjere* (usp. Dj 14,27) koja vode u život zajedništva s Bogom u njegovoj Crkvi uvijek su nam otvorena. Preko njihova se praga može prijeći kada je Božja Riječ naviještena, a srce dopusti da ga oblikuje milost koja preobražava. Proći kroz ta vrata znači krenuti na put koji traje cio život. Taj put započinje krštenjem (usp. Rim 6,4) po kojem možemo Boga nazivati Ocem, a završava prijelazom iz smrti u vječni život, plod uskrsnuća Gospodina Isusa koji je, darom Duha Svetoga, htio učiniti dionicima svoje slave sve koji vjeruju u njega (usp. Iv 17,22). Ispovijedati vjeru u Trojstvo - Oca, Sina i Duha Svetoga - znači vjerovati u jednoga Boga koji je Ljubav (usp. 1 Iv 4,8): Otac, koji je u punini vremena poslao svoga Sina radi našega spasenja; Isus Krist, koji je u otajstvu svoje smrti i uskrsnuća otkupio svijet; Duh Sveti, koji vodi Crkvu kroz stoljeća u iščekivanju Gospodinova povratka u slavi."

Kao što hod kroza život počinje rađanjem, tako hod u vjeri počinje krštenjem, odgaja se i razvija u obitelji i župnoj zajednici. U tom poslanju posebno mjesto zauzima župna kateheza kao povlašteno mjesto vjerskoga odgoja djece i mladih. Ovdje donosimo 17 kateheza koje nastoje ostvariti pastoralne, vjersko-odgojne i duhovno-vjeroničke ciljeve naše mjesne Crkve u Godini vjere. Budući da teme obuhvaćaju vjeronaučne sadržaje koji zahtijevaju temeljitu obradu uz aktivno sudionništvo djece i mladih, preporuča se da se manje zahtjevne teme obrađuje u jednom satu od 60 minuta, a one zahtjevnije dva puta po 45 minuta. Stoga se tih 17 tema može izvedbeno obrađivati na 25 katehetskih susreta tijekom cijele Godine vjere, slijedeći njezin liturgijski, sadržajni i slavljenički ritam. Teme su po svojim katehetskim ciljevima i sadržajima rađene za više razrede osnovne škole (od 5. do 8. razreda). Mogu se prilagođavati i mladeži srednjih škola. Oblikovane su prema pastoralnom programu mjesne Crkve u Hercegovini prigodom Godine vjere s motom "**Obitelj - žarište vjere**". Budući da nije bilo dovoljno vremena u cijelosti razraditi i uskladiti sve pastoralne, homiletske, karitativne, katehetske, misijske i druge sadržaje i programe, katehetske teme slijede sadržajni ritam Godine vjere i liturgijske godine, osobito tematski propovjednički okvir. U tom vidu one ponajprije s katehetskoga gledišta produbljuju tematske sadržaje povezane s Godinom vjere s ciljem da se vjeroučenike što bolje upozna s temeljnim istinama kršćanske vjere i života da ih se pripremi za nedjeljna misna slavlja u župnoj zajednici. Stoga navedene teme treba uklopiti u redovitu župnu katehezu i tjedne susrete vjeroučenika, stavljajući poseban naglasak na nakane Svetoga Oca o potrebi produblivanja istina kršćanske vjere izloženih u *Katekizmu Katoličke Crkve* i nakane naše mjesne Crkve o potrebi življenja te vjere u obiteljima.

Izbor tema i sadržaja katehetskoga programa

Kako je glavni moto naše mjesne Crkve u Godini vjere "Obitelj - žarište vjere", posebna pozornost se posvećuje obitelji i njezinu hodu u vjeri, pa time i odgojnoj zadaći roditelja koji su obećali da će podržavati Kristovo svjetlo koje je njihovo dijete primilo u sakramentu krštenja. Budući da biskupijski program obuhvaća nedjeljne propovijedi koje će se jedinstveno održavati u svim našim župama, katehetske teme slijede iste ili slične tematske naglaske i poseban naglasak stavljaju na sakramentalni i liturgijsko-molitveni aspekt. Stoga se u svih 17 prigodnih kateheza, povezanih s Godinom vjere i Papinim apostolskim pismom, obrađuju biblijski i liturgijski tekstovi, tekstovi crkvenih dokumenata i *Katekizma Katoličke Crkve (KKC)*, povijesni, biografski i književno-umjetnički i drugi tekstovi. Oni čine osnovni sadržaj kateheze koji je obogaćen kraćim tekstovima za poticaje vjere i kršćanskoga života. Kao uvod u svaku katehezu, u njezinu motivacijskom dijelu, donosi se kraći tekst iz Papina apostolskog pisma *Vrata vjere* koji na neki način otvara katehetska pitanja i daje vjersko-odgojni naglasak cijeloj katehezi i njezinim vjersko-odgojnim ciljevima koje želi postići.

Didaktičko-metodološki elementi župne kateheze

Programi koncept katehetskih susreta u župi rađen je prema modelu katehetskoga slavlja (*celebratio catechetica*) u kojemu se naglasak stavlja na stjecanje i vježbanje iskustava kršćanskoga života koji se najbolje ostvaruju u liturgijsko-molitvenom i sakramentalnom činu, te konkretnom kršćansko-svjedočkom i karitativnom životu u kršćanskoj zajednici. "Katehetsko slavlje", kao katehetski pristup, događa se u svakom katehetskom susretu jer se u njemu ostvaruje susret s Kristom, ali i kao poseban katehetski korak koji se organizira kao završni dio vjeronaučnoga susreta. On je usmjeren produbljivanju, slavljenju i svjedočenju otajstava kršćanske vjere u osobnom životu i u župnoj zajednici.

Provođenje programa zamišljeno je u katehetskim skupinama po godištima koje ne bi smjele prelaziti 25 sudionika. Kad su skupine manje, omogućuje se suradnički i aktivniji rad sudionika katehetskoga susreta, pa će i uspjeh župne kateheze biti plodniji. Tamo gdje su veće skupine vjeroučenika istih godišta, osobito u velikim župama i gradskim sredinama, bilo bi korisno, a negdje i neophodno, imati više skupina s njihovim katehetama koji će suradnički provoditi cijeli program.

Glede didaktičko-metodološkog strukturiranja i provođenja katehetskih susreta, treba naglasiti da oni u osnovi sadrže poučni i slavljenički dio, odnosno susret se odvija u nekoliko metodičkih koraka koji uključuju sljedeće: **Uvodni dio:** liturgijsko-molitveni aspekt, interes i motivacija sudionika za katehetski susret i temu; **Poučni, središnji dio:** svestrano, zajedničko i suradničko produbljivanje i obrada teme; **Vjerski-praktični i liturgijsko-molitveni dio** koji stavlja naglasak na katehetsko-slavljenički trenutak i najčešće bi se trebao događati u sakralnom prostoru, odnosno u crkvi.

Osnovna struktura katehetskog susreta ("katehetskog slavlja")

Ovdje naznačujemo osnovnu strukturu katehetskoga susreta s poticajima za provođenje katehetskih koraka i aktivnosti u izvođenju kateheze. Katehete i vjeroučitelji trebaju prilagoditi pojedine elemente, korake i aktivnosti svojim okolnostima i mogućnostima:

KATEHETSKA TEMA

Prostor: župna dvorana i crkva, kapelica, Gospina špilja, sakralni i crkveni prostor.

Ciljevi: naznačuju se osnovni ciljevi na razini spoznaje (što bi trebalo znati, naučiti), te vjersko-odgojni ciljevi na razini usvajanja kršćanskih stavova, vrijednota, te kršćanskoga života i djelovanja.

Trajanje susreta: 60 minuta ili 2 puta po 45 minuta (dobro bi bilo župnu katehezu organizirati u jednom punom satu, od molitvenoga početka do molitvenoga svršetka, jer to upravo zahtjeva narav "katehetskog slavlja" odnosno vjersko-iskustveni i liturgijsko-molitveno-sakramentalni vid kateheze. Neke su teme zahtjevnije pa njihov sadržaj i ciljeve treba ostvariti u dva uzastopna i povezana susreta po 45 minuta.

Oblici katehetskoga rada: svaki od dijelova katehetskoga susreta zahtijeva aktivan rad i sudioništvo svih sudionika koje umješno vodi, usmjerava i potiče kateheta/vjeroučitelj. Potrebno je tijekom susreta kombinirati **individualni i skupni rad, rad u parovima i rad u plenumu**. Na taj način svi su sudionici uključeni, svatko daje vlastiti prilog i osjeća se vrjednovanim i korisnim.

Katehetske metode: župna kateheza, kao i školski vjeronauk, zahtijeva različite metodičke pristupe, metode i aktivnosti: pismeno, usmeno, glazbeno, scensko i likovno izražavanje, pripovijedanje, prikazivanje, slušanje i razgovor, tumačenje, pojašnjenje, molitveno izražavanje, meditacija, klanjanje, interpretativno čitanje biblijskih i drugih tekstova, analiza i tumačenje biblijskog teksta, izrada plakata, simbola itd.

Katehetska pomagala: glavna katehetska pomagala u pripremi i obradi kateheza su *Katekizam Katoličke Crkve*, odnosno njegov *Kompendij*, *Youcat* - katekizam za mlade, *Biblija* - odnosno biblijski tekstovi, dokumenti Drugoga vatikanskog sabora i posaborski dokumenti, Papino apostolsko pismo za Godinu vjere - *Vrata vjere*, liturgijski tekstovi, tekstovi s mudrim mislima, poučnim pričama i poticajnim životnim iskustvima, itd., te druga didaktička sredstva: papir i hamer, olovke i bojice, flomasteri, škare, ljepilo, stiropor i panoi, projektor i video projektor, računar, nabožni i drugi predmeti kao križ, krunica, svijeće, liturgijske knjige i drugo.

UVODNI DIO

♦ **Molitveni početak.** U župnoj katehezi, zbog naglasaka na liturgijska, molitvena i sakramentalna iskustva kršćanske vjere koja se na poseban način ostvaruju u župnoj zajednici, važno je kao uvod u svaku katehezu (susret) imati bogat, raznolik i sabran molitveni početak, na početku i na završetku susreta. Za to se mogu koristiti razni oblici pobožnosti, molitveni izričaji, meditacije popraćene slikom, kraće video prezentacije s primjerenom glazbom, meditacije s riječima i simboličkim gestama.

♦ **Motivacija.** Kod sudionika je nužno pobuditi interes i motivaciju za obradu predložene teme. Motivacija predstavlja dobar uvod u temu jer se u procesu motivacije kod sudionika budi interes za postavljenu temu, postavljaju se naglasci, naznačuje problem koji treba riješiti, provocira znatiželja da se razumije poruka, odabere vrjednota, pronađe rješenje, formira stav. Motivacija može potrajati 5-7 minuta (ako se neka tema obrađuje u dva sata, može i 10-ak minuta), može se na slikovit način, uz pomoć raznih medija i materijala, uvesti u temu (slika, fotografija, kratki filmski i video isječak od nekoliko minuta, ponavljanje prethodnoga sata, čitanje učeničkih radova kao uvod u temu itd.).

POUČNI, SREDIŠNJI, DIO

To je središnji dio katehetskoga susreta. Ostvaruje se kroz različite metodičke pristupe, oblike i metode:

- ♦ **pojedinačni rad i zajednički rad u plenumu,**
- ♦ **rad u parovima i rad u skupinama,**
- ♦ **pribiranje iskustava i spoznaja: od stečenih spoznaja do života.**

U središnjem dijelu susreta obrađuju se na raznolik i cjelovit način biblijski i liturgijski tekstovi, tekstovi crkvenih dokumenata i KKC, povijesni, biografski i književno-umjetnički i drugi tekstovi koji čine osnovni sadržaj kateheze, iz kojih se, kroz temeljitu obradu i potom razgovor, pronalaze i iznose bitne činjenice, poruke i istine vjere, životne i kršćanske vrjednote, pravila za život itd.

Rad s tekstovima (medijima) može biti raznolik: zajednički rad u plenumu sa svim sudionicima, potom u parovima i u skupinama (čitanje, istraživanje i analiza tekstova, te pribiranje iskustava i spoznaja). Rad se prema potrebi i mogućnostima može organizirati u 4 do 6 manjih skupina po 4 do 6 vjeroučenika. Uza svaki tekst koji se obrađuje po skupinama nužno je postaviti po nekoliko kraćih pitanja na koje će članovi skupina pronaći odgovore. Vjeroučenicima treba dati dovoljno vremena da analiziraju tekst i odgovore na postavljena pitanja. U radu s biblijskim tekstovima treba se služiti bogatstvom biblijskih metoda, kao i metodama rada s umjetničkim slikama, doktrinarnim, liturgijskim, povijesnim i drugim tekstovima. Uz teže liturgijske, povijesne i crkveno-doktrinarnе tekstove nužno je sudionicima postaviti kratka pitanja na koja će moći pronaći odgovore u ponuđenim tekstovima. Kateheta će dijelove nekih tema trebati jednostavno pripovjediti, izložiti i protumačiti. Osobito u fazi pribiranja iskustava i spoznaja, koje se potom dovode u svezu s konkretnim učeničkim životom i ciljevima koje je trebalo usvojiti na razini praktičnoga kršćanskog života.

VJERNIČKO-PRAKTIČNI I LITURGIJSKO-MOLITVENI DIO

Jedan od važnijih dijelova katehetskoga susreta je završni vjerničko-praktični i liturgijsko-molitveni dio. Budući da župna kateheza na poseban način uvodi vjeroučenike u iskustva praktičnoga kršćanskog života, u čemu posebno mjesto zauzimaju razne pobožnosti, molitve i djela kršćanskoga služenja, iskustvena se razina najbolje ostvaruje u izravnu doticaju sa sakralnim prostorom (crkva - svetohranište, kapelica i drugi sakralni prostor) i kroz konkretne zadatke i aktivnosti koje preuzimaju sudionici (primjerice karitativne i druge zajedničke aktivnosti u župi, povezane s raznim manjim zajednicama - liturgijska, karitativna, glazbena, ministrantska itd.).

♦ **Katehetsko-slavljenički trenutak.** Priprema katehetskoga slavlja: osobna i zajednička molitva, kratka meditacija, osobno razmišljanje, pjesma, priprema raznih pobožnosti za liturgijsko i sakramentalno slavljenje otajstava vjere, priprema i provedba konkretnih karitativnih i drugih aktivnosti u zajednici.

♦ **Molitveni svršetak.**

Na kraju predložene teme i njihova razrada predstavljaju tek mali katehetski prilog Godini vjere, koji ni izdaleka ne iscrpljuje druge različite teme i mogućnosti koje stoje na raspolaganju svećenicima i vjeroučiteljima. U svim župama, zbog različitih pastoralnih okolnosti i materijalnih uvjeta, tek će se dijelom moći provoditi. Negdje će trebati ići vlastitim putem, nastojeći ipak slijediti neke katehetske ciljeve i sadržaje da se odgovori duhovnim i vjersko-odgojnim nakanama u svim župama naše mjesne Crkve koje je ona naznačila u svom programu u Godini vjere.

DODATAK

Metodički poticaji za rad s biblijskim tekstovima

U obradi katehetskih tema posebna pozornost posvećena je Božjoj Riječi, odnosno biblijskim i evanđeoskim tekstovima koji čine glavnu misao katehetskoga naviještanja, poučavanja, istraživanja i otkrivanja istina kršćanske vjere i života. Kako se u praksi veoma malo koriste danas brojne i veoma korisne biblijske metode u katehetskoj i duhovno-vjerničkoj obradi i analizi biblijskih tekstova, ovdje ukratko donosimo samo neke biblijske metode koje katehete/vjeroučitelji mogu s malo truda primijeniti u župnoj katehezi. Bez takva pristupa nije ni moguće ostvariti katehetski susret s Božjom Riječi. Biblijske metode se dijele u tri skupine, od prve do treće faze, i označuju logičan slijed i proces u pristupu biblijskome tekstu: od početnog upoznavanja teksta (poruke) i prvih doživljaja i spoznaja do njegove cjelovite obrade i napokon usvajanja ili pounutrašjenja.

1. Prva faza rada s biblijskim tekstovima - početno upoznavanje biblijskih tekstova

Slušanje biblijskoga teksta

Tekst se na početku čita naglas tako da jedna osoba čita cijeli tekst. Može se čitati po redcima ili pasusima ili, ako je tekst za to prikladan, s podijeljenim ulogama. To je posebno važno naglasiti jer se često događa da se poznati tekstovi slušaju tek površno. Čitanje naglas vraća punu pozornost na tekst i pomaže da ga čujemo kao nešto novo i drukčije nego prije, a ne da ga "otpišemo" kao nešto poznato. Nakon prvog čitanja obično slijedi druga faza produbljenog čitanja i analize teksta pomoću pitanja i odgovora, potrebnih tumačenja i drugo, što bi kroz razgovor trebao predvoditi kateheta.

Asocijacije uz biblijsku misao, poruku, tekst

Kod asocijacija riječ je o pribiranju spontanijih ideja koje nudi biblijski tekst. Smisao ove metode leži u tomu da se aktiviraju vlastite predodžbe i iskustva sudionika, da se

obogate u interakciji sa skupinom, da se sudionici dovedu u situaciju o kojoj tekst govori i tema učini vlastitim što je više moguće.

Za to postoje dvije različite mogućnosti:

a) Slobodne asocijacije: Sudionici sabiru ideje o čitavom tekstu. Pritom se uopćeno pita: Što vam pada napamet uz ovaj tekst? Na što mislite? Na koje ljude, situacije, iskustva?

b) Vođene asocijacije: Zadržite se na određenim pojmovima ili pitanjima koja su sadržana u tekstu ili iz njega proizlaze. O njima sudionici sabiru ideje i stavove.

Poseban oblik asocijacija uz biblijski tekst: vizualizacija (kolaž)

Vođene asocijacije često se i vizualiziraju. Pritom se asociirane ideje ne izgovaraju, već se prikazuju u obliku kolaža. Inače, stvaralaštva svih vrsta predviđena su u trećoj fazi bavljenja biblijskim tekstom. Kolaž se ovdje koristi kao uvod u raspravu. Prethodno se o najvažnijem pojmu iz teksta odaberu slike i fotografije iz novina i časopisa i složene, te dopune riječima ili potpitanjima. Na ovaj način rasprava o temi ne ostaje samo na kognitivnoj razini, već se cjelovitije doživljava. Nastali kolaži u isto vrijeme oblikuju pozitivnu ili negativnu pozadinu biblijskoga teksta, provociraju pitanja i naznačuju probleme koje treba rješavati.

Metoda Bludesch

Ova metoda ima nekoliko koraka:

- Tekst pročitati polako, interpretativno i jasno.
- Svatko ima tekst u rukama i samostalno radi odgovarajući na pet pitanja koja potiču učenika na razumijevanje i doživljavanje poruke, te osobno angažiranje. Pitanja su sljedeća: *Koja je glavna poruka teksta? Što ne razumijem u tekstu? Koji se kontekst iz teksta daje razaznati (što prethodi tekstu, zašto se nalazi na tom mjestu)? S čime se u tekstu slažem, a s čime ne slažem? Na kakvo me konkretno djelovanje ovaj tekst potiče?*
- Nakon samostalnoga rada učenici iznose svoje odgovore, konfrontiraju mišljenja i usvajaju stavove.

Igra - davanje - (pod)naslova biblijskim tekstovima

"Igra naslova" pripada takozvanim akcijskim igrama. U osnovi metode stoji misao da se u novinskim redakcijama često dobro pogode formulacije naslova članaka. Svaki naslov postavlja drugi akcent, vodi očekivanje u određenom smjeru. Različiti naslovi uz istu priču mogu, dakle, dovesti do disparatnih načina gledanja ili barem dati poticaj za razmišljanje. Za igru naslova voditelj skupine formulira nekoliko različitih naslova uz biblijski tekst. Oni trebaju biti što više suprotstavljeni: izražavaju nezadovoljstvo, naglašavaju djelomične aspekte, nakaradni ili čak usklađeni s tekstom. U manjim skupinama (4-5 osoba) sudionici diskutiraju o naslovima i cenzuriraju ih. Pritom često nenamjerno zapadnu u spontanu raspravu s tekstom što se upravo htjelo postići. Zatim svaka skupina predstavi naslov koji preferira i obrazloži svoj odabir. Alternativa: slobodno traženje naslova, njihov komentar itd.

2. Druga faza rada s biblijskim tekstovima - cjelovita (produbljena) obrada biblijskih tekstova

Metoda Västeras

Naziv ovoga postupka potječe od švedskoga grada Västeras u kojem je nastao. Vodi ciljanom promatranju teksta, jednostavna je i svakome pristupačna. Metoda uvodi u razgovor koji je pripravljen i koji se ostvaruje pomoću tri znaka koji se postavljaju uz biblijski tekst:

"?": **Upitnik** upućuje na nejasna mjesta i riječi ili mjesta gdje sudionik želi postaviti pitanje jer mu se to čini nepoznatim, nejasnim, i traži pojašnjenje i tumačenje. Pitanja se mogu odnositi na bilo koju pojedinost ili sklop teksta, a povezana su s razumom ili voljom (srcem);

"!": **Uskličnik** se stavlja uz važne spoznaje ili mišljenja, ukazuje na novi uvid ili prosvjetljenje koje je sudionik stekao čitajući biblijski tekst. Izdvojena mjesta odnose se na razumsku prosudbu i imaju teorijsko značenje.

"->": **Strelica** označava mjesta gdje se sudionik osjeća osobito prozvanim i koja mu se čine važnima za osobnu situaciju, pitanja, životni problem. U bavljenju biblijskim mjestima, strelica cilja na "srce", pri čemu tekst dopire do osjećaja, srca i volje učenika, te utječe na njihov izbor i odluke.

Sudionici najprije stavljaju pojedine znakove uz mjesta, riječi i rečenice koje za njih imaju posebno značenje. Prije nego započne razgovor, učenici se očituju o svojim simbolima, iznose svoja iskustva, misli i doživljaje i pokušavaju prodrijeti u sam biblijski tekst pomoću znakova i simbola. Vjeroučitelj može sugerirati da se ide po redu, od retka do retka, a može pozivati sudionike da se očituju prema dogovorenim znakovima, počevši od nejasnih mjesta. Svakom se sudioniku stavlja na volju što želi priopćiti, a o "ispravnosti" posve osobnih iskaza ne vodi se rasprava. U završnom koraku kateheta/vjeroučitelj vođenim razgovorom, tumačenjem ključnih mjesta i izdvajanjem bitnih činjenica, sintetizirati rad na biblijskom tekstu i učenike uvodi u novu fazu vjeronaučnoga susreta, osobito u područje aktualizacije i praktičnoga vježbanja.

Metoda stupnjevanja i produbljivanja biblijskoga teksta

Metoda stupnjevanja je proces kojemu je glavni cilj usporiti i produbiti proces razumijevanja biblijskoga teksta njegovim razlaganjem u više stupnjeva obrade, i tako ga intenzivirati i proširiti. Predlažu se četiri stupnja razumijevanja, korak po korak: **svjesno opažanje, osjećanje i izražavanje osjećaja, sabiranje ideja i zaključivanje**. U svakome stupnju bilježe se asocijacije u bilježnici, na ploči ili zidnim novinama.

Opažanje: Kod prvog stupnja radi se o tomu da se sakupi ono što su pojedinci svjesno zapamtili kod slušanja. Pritom se trebaju navesti samo stvarna opažanja, bez emocija ili zaključka. Što me se osobito dojmilo? Što sam čuo? Što sam zapazio?

Izraziti osjećaje: Na drugom stupnju pitamo o osjećajima koje je tekst izazvao: Što (ili kako) sam (se) osjećao pri slušanju? To ne moraju biti jasni i jednoznačni iskazi. Upravo su osjećaji često difuzni i proturječni, ali ih svejedno treba izreći. Radi se upravo o tomu da ono što smo pri slušanju spontano osjetili imenujemo, a da pritom tekst ne tumačimo racionalno.

Sabirati ideje: Osjećaji su većinom povezani uz iskustva i zamisli. Treći stupanj stoga pita koje asocijacije pojedinac ima u svezi s tekstom. To mogu biti različite stvari: vlastiti doživljaji i iskustva, drugi tekstovi, pjesme, slike, misli itd. Biblijski tekst obogaćuje se iskustvima sudionika.

Zaključivanje: Ovaj zadnji stupanj zahtijeva relativno mnogo vremena. Na temelju prikupljenih iskaza svaki sudionik treba pokušati doći do nekog zaključka. To ne znači da treba donijeti općevažeći sud, već se radi o tomu da zauzme stav u odnosu na višestruke iskaze. To može biti suglasnost, odbijanje, dopuna ili korekcija; moguće je mnoštvo različitih zaključaka.

Identifikacijsko otvaranje - poistovjećivanje s biblijskim likovima

Identifikacijsko otvaranje usmjeruje kognitivne procese obrađenoga biblijskog teksta u prvoj fazi na snažniju iskustvenu dimenziju. Tu se radi o procesima identifikacije sudionika s pojedinim osobama iz obrađenoga biblijskoga teksta pri čemu dolazi do njegova boljeg i dubljeg razumijevanja. Biblijski tekstovi uglavnom izvješćuju vrlo škrto o događajima i govore malo o mislima ili osjećajima osoba o kojima se u tekstu govori. Sudionici te nedostatke trebaju ublažiti. Tako dolazi do dubljeg posvješćivanja iskustava zatvorenih u biblijskom tekstu i istovremeno do njihova povezivanja sa subjektivnim iskustvima i osjećajima sudionika. Za identifikacijsko otvaranje nude se razne mogućnosti:

a) Prepričavanje iz kuta neke osobe koja jest ili nije imenovana u tekstu. Pokušava se pritom postaviti na mjesto odabrane osobe i priču ispričati iz njezina kuta i tako bolje obraditi moguće konflikte.

b) Promatranje osoba. Kod promatranja osoba pogled se pojačano usmjerava na osobu iz teksta - ona može imati sporednu ulogu - i bavi se njezinim razvojem i odnosima s drugim (i neimenovanim) osobama. Tako se omogućava jače uživljanje.

c) Unutarnji dijalog osobe. Unutarnji monolog (nazvan i fingirani samorazgovor) pojedinac općenito vodi napismeno. Stavljajući se na mjesto određene osobe i razgovara sam sa sobom. Postoji i varijanta u kojoj se svi sudionici mogu istodobno uključiti. Voditelj još jednom čita tekst u odlomcima. Prekida tamo gdje se nudi monolog. Sudionici se stavljaju na mjesto osobe iz teksta i pune stanku svojim mislima. Ove se redaju nepovezano, asocijativno, koristi se govor u 1. licu.

d) Dijalog između dvije osobe iz teksta. Izvrši se podjela na skupine od po dvoje, odabere osoba iz teksta i vodi se međusobni dijalog. Razgovor pomaže da se izgovore i posvijeste konflikti sadržani u tekstu.

e) Sukob između dvije osobe iz teksta. Sukob, uglavnom vrsta igre uloga, služi istoj svrsi. Elementi igre omogućuju da se problemi iz teksta bolje prepoznaju i artikuliraju. Pritom se broj sudionika može proizvoljno proširiti izvan kruga navedenih u tekstu. Ova vrsta identifikacijskoga otvaranja prikladna je osobito za treću fazu budući se u igri razmišlja kreativno i cjelovito o predmetu. Ona u određenoj mjeri povezuje obje faze.

3. Završna faza rada s biblijskim tekstovima - pounutrašnjenje biblijskoga teksta

Vođena meditacija

Vođena meditacija u ovom kontekstu služi pribranosti i miru, te intenzivnoj identifikaciji s ljudima iz biblijskih priča. Ova identifikacija ne ponavlja ipak njihova iskustva da bi se ona bolje razumjela, kao u drugoj fazi, već pomaže promisliti vlastitu situaciju, pronaći paralele, otvoriti pitanja, pronaći pomoć, utjehu, odgovor. Meditacijski tekstovi se trebaju izreći vrlo mirno, s mnogo stanki za razmišljanje. Riječi trebaju, što je moguće više, ostati u kontekstu biblijskoga teksta, a ipak biti tako formulirane da se sudionici mogu u njih uživjeti.

Pisana meditacija

Uz neko pitanje, temu ili iskustvo koje se javlja u svezi s tekstom, svaki sudionik bilježi vlastite asocijacije i misli kako bi se s problematikom pozabavio u povezanosti s osobnom poviješću. Za ovu pisanu meditaciju prikladan je i oblik pisma nekoj involviranoj osobi. Rezultati se mogu pročitati i može se, vrlo pažljivo, o njima razgovarati.

Ima li kod drugih sličnih iskustava?

Gdje leže uzroci ovim problemima ili izjavama?

Možemo li si međusobno pomoći?

Ova metoda više govori o iskustvima koja su nastala tijekom procesa pisanja nego o samim sadržajima.

Metoda pisanja dnevnika

Ova nas metoda potiče na malo kreativnosti i osobnog angažmana. Za nju nam treba malo hrabrosti kako bismo prevladali stari školski strah od mogućeg stida pred drugima ako nešto ne kažemo ili ne napišemo kako treba. Odmah na početku treba naglasiti: svačija misao, rečenica ili literarni sastav izričaji su moje osobnosti (jedinственe i posebne na svoj način) s kojima dolazim pred Boga i samim tim su dobri, te se ne moramo plašiti da će biti manje vrijedni od tuđih uradaka.

Svrha ove metode jest približiti sebi biblijski tekst (uživjeti se u događaj i osobe o kojima tekst govori). Ona nam na suvremen način približava stari tekst, nastao u određenom vremenu i mentalitetu, potpuno drugačijem nego onom u kojem mi živimo i na čije smo kriterije navikli. Svi znamo da se u dnevnik upisuju osobni doživljaji nekog događaja, osobne misli, težnje, snovi, traženja. On je tu da nam sačuva zapisano od zaborava, ali i kao ispovjednik kojem možemo sve reći.

Primjer:

- Pročitati glasno tekst dok ga drugi prate. Nekoliko trenutaka učenici ostaju u tišini, još jednom za sebe pročitaju biblijski tekst: "Isus u Hramu".

- Kada su upoznali tekst, vjeroučitelj ih poziva neka se stave u ulogu Marije, neka pokušaju s njom proživjeti kako se ona osjećala kada je nakon tri dana našla svoga Sina. O čemu je razmišljala kad joj je Isus rekao: "Zašto te me tražili? Niste li znali da mi je biti u onome što je Oca mojega?" I to zapišu kao u svoj osobni dnevnik. Pokušajte kao na

"vlastitoj koži" proživjeti jedno dramatično Marijino iskustvo. Zato ćete zamisliti da ste Marija i kako na kraju dana zapisujete događaj koji se taj dan zbio.

- Za pisanje dnevnika neka se izdvoji 15-ak minuta.
- Nakon pisanja dnevnika, svatko čita svoj uradak. Radovi se mogu izmiješati tako da svatko čita tuđi uradak. Ako se netko iz čisto osobnih razloga ustručava uopće pročitati što je napisao, njegovu slobodnu volju treba poštovati.

Nastavljanje priče

Kod slušanja biblijskih priča često se nameće pitanje: Što je bilo dalje s ovom ili onom osobom, npr. sa Zakejom? Ili: Je li "bogati mladić" ponovno došao k Isusu? Što je bilo s onim drugim sinom, koji nije ušao na gozbu koju je otac priredio "izgubljenom sinu"? Metoda nastavljanja priče otklanja ta pitanja. Ona potiče narativnu maštu kako bi se ispunila prazna mjesta biblijskih izvješća, tj. kako bi se izmislio nastavak priče, eventualno s alternativnim mogućnostima. To nije neka bezvrijedna igra, već maštovito promišljanje mogućnosti koje nudi tekst iz vlastitih predodžbi učenika. Pritom se mogu kroz igru uživljavanja svjesno preraditi strahovi i nadanja, loša iskustva ili utopije.

Biblijska meditacija pomoću slika (umjetničkih reprodukcija)

Slika je važan medij u ovoj fazi. Biblijski tekst se ne treba shvaćati samo razumom, već ga čovjek treba cjelovito doživjeti. Jedan od mogućih načina jest pomoću slike u kojoj se susreću sadržaj i lik, smisao i izraz. Za promatranje slika prikladne su fotografije, crteži, karikature, umjetničke slike itd. Promatranje slika leži na granici između verbalnoga i neverbalnoga razlaganja. Možemo ga upotrijebiti na različit način i u različitoj funkciji. Moguće je više meditativno gledanje kojemu je cilj pozvati, potvrditi ili produbiti iskustva, ali i intenzivno tumačenje oblikovnog jezika slike i izričaja umjetnika. Pritom se mogu otvoriti posve nova gledišta teksta i o njima govoriti. Promatranje slika pripada većinom trećoj fazi. No može se koristiti i u prvoj fazi s različitim funkcijama. Može se tako javiti prije biblijskoga teksta. Zatim može intenzivnim uživljavanjem u svijet slike prizvati vlastita iskustva i osjećaje, te pripremiti se za bavljenje biblijskim tekstom. Tu se ne radi o analizi slike, već o pitanju što slika uz biblijski tekst u nama pobuđuje. Zapažanja i doživljaji se trebaju iznijeti spontano i dovesti ih pomoću slike u relaciju s biblijskim tekstom.

Pjevanje i glazbeno stvaralaštvo

Pjevanje i glazbeno stvaralaštvo daje višestruke impulse cjelovitom doživljaju. Ne pretpostavlja velike sposobnosti; jer ni ovdje se ne radi o umjetničkim djelima. Pjevanje ima poučnu, odgojnu i didaktičku funkciju. Razlikujemo:

- a) biblijske pripovjedne pjesme (reproduciraju biblijski tekst),
- b) pripovjedne pjesme s interpretacijom (središnji biblijski tekst ali se njegova poruka produbljuje),
- c) pjesme nadahnute biblijskim tekstom,
- d) pjesme osnovane na nekom biblijskom iskazu.

Glazbeno izražavanje može biti npr. rad s naslovima pjesama iz domaće ili strane glazbe koju učenici slušaju, isječci iz videospotova ili filmova u kojima se nalaze reli-

giozni elementi i njihova interpretacija, pjevanje, uglazbljivanje psalama itd. Glazbeni elementi mogu se koristiti sasvim različito:

a) Izvođenje, preoblikovanje pjesme, kanona. To može biti od običnog pjevanja i interpretacije preko uporabe instrumenata do preoblikovanja melodije i teksta.

b) Ozvučenje. Ovdje se misli da se pokreti, osjećaji itd. koje otkrijemo ili osjetimo u tekstu glazbeno izraze. Za to su prikladni Orffovi instrumenti ili improvizirana zvučna tijela.

c) Proizvodnja igre uz pjesmu. Kreiranje sasvim jednostavne igre uz pjesmu je izazovna, ali i zahtjevna zadaća. To je kombinacija riječi i glazbe.

d) Kretanje uz glazbu. Vlastita glazba (pjevanje, instrumentalna glazba, ritmika) povezuje se s pokretom).

PLAN KATEHETSKIH TEMA KROZ GODINU

- 1. Hodimo u vjeri otaca kroz Godinu vjere!*
- 2. Budite mi svjedoci - naviještanje i svjedočenje Evanđelja - Misije*
- 3. Krštenje - poziv na pripadnost Kristu i Crkvi*
- 4. Ne bojte se - On će biti sudac narodima!*
- 5. Sina nam je svoga dao - Krist je jedini Spasitelj*
- 6. Vjerujem u Isusa Krista uskrsnuloga*
- 7. Vjera u ozračju roditeljskog doma i obiteljskog ognjišta*
- 8. Put vjere - put obraćenja i pomirenja*
- 9. Hodite u Istini - vjerujte Evanđelju!*
- 10. Kruh za život svijeta*
- 11. Duha nam je svoga dao*
- 12. Žetva je velika, a radnika malo: Šimune Ivanov, ljubiš li me?*
- 13. Vi ste prijatelji moji ako činite što vam zapovijedam!*
- 14. Vrijedan je radnik svoje plaće*
- 15. Dođite k meni svi vi umorni i opterećeni*
- 16. U kući Oca mojega ima mnogo stanova*
- 17. Tebe Bože hvalimo, tebi zahvaljujemo!*

RAD NA PROJEKTU

1. Priprava i organiziranje župnog i biskupijskog završnoga slavlja za Godinu vjere.
2. Priprava i izvođenje duhovnog i duhovno-kulturnog programa ili priredbe u župi (Božić, Uskrs, Tijelovo, Završetak Godine vjere).
3. Priprema i organiziranje nekih oblika pobožnosti za vršnjake ili cijelu župnu zajednicu (klanjanje, krunica, križni put, meditacija uz slike i glazbu) ili prigodnog hodočašća u obližnje svetište.

HODIMO U VJERI OTACA KROZ GODINU VJERE

Prostor: župna dvorana i crkva (kapelica, Gospina špilja ili drugi sakralni prostor).

Ciljevi: razumjeti značenje i važnost Godine vjere; upoznati programe i duhovne sadržaje koji će se organizirati u župnoj zajednici i biskupiji tijekom cijele godine; shvatiti važnost molitve u svagdanjem životu i naučiti zavjetnu molitvu *Ispovijest vjere Hrvata katolika*; otkriti koje su važnije potrebe u našoj Crkvi i župi i pripremiti kratke meditacije i molitve za završetak katehetskog susreta.

Trajanje susreta: dva susreta po 45 minuta.

Uvodni dio

♦ *Molitveni početak*

Apostolsko vjerovanje

Molitva: "Tvoje vjerovanje neka ti bude ogledalo. Ogledaj se u njemu da bi vidio da li sve što kažeš da stvarno vjeruješ. I svakoga dana se raduj svojoj vjeri" (sv. Augustin).

Pjesma: *Dođi, dođi nam Gospode..., daj nam vjeru, o Gospode...*

♦ *Motivacija*

Papina poruka: *Ispovijedati vjeru u Trojstvo - Oca, Sina i Duha Svetoga - znači vjerovati u jednoga Boga koji je Ljubav (usp. 1 Iv 4,8): Otac, koji je u punini vremena poslao svoga Sina radi našega spasenja; Isus Krist, koji je u otajstvu svoje smrti i uskrsnuća otkupio svijet; Duh Sveti, koji vodi Crkvu kroz stoljeća u iščekivanju Gospodinova povratka u slavi.*

Kateheta/vjeroučitelj sudionike upućuje u proglas Godine vjere, nakane Svetoga Oca i naših biskupa. Informira ih o programima koji će se događati na razini župe i biskupije. Poziva ih da svoju vjeru i pripadnost Crkvi produbljuju pohađanjem župne kateheze, da se uključe u konkretne pastoralne, duhovne, karitativne i vjersko-kulturne programe koji će se događati na razini župe i biskupije.

Poučni, središnji, dio

Na početku poučnoga dijela kateheta/vjeroučitelj se kratko osvrće na molitveni dio i motivaciju, povezujući ih s temom koja će se obrađivati. Potom najavljuje glavne tekstove koji će se obrađivati u poučnom dijelu susreta: odakle su i zašto uzeti, te ih kratko uvodi u vrijeme i kontekst u kojemu su nastali.

♦ *Pojedinačni rad i zajednički rad u plenumu*

Sudionicima se podjele tekstovi. Kateheta ih potom upućuje u osobni i skupni rad koji predstoji, način rada i ciljeve koji se žele postići. Već sada naznačuje da će susret završiti molitvenim pohodom Presvetom Oltarskom Sakramentu u crkvi.

Svaki se tekst izražajno pročita da ih vjeroučenici u sabranosti osluškuju i čuju, a dobro bi bilo napraviti i slikovnu prezentaciju s glazbenim elementima kako bi se riječju, glazbom i slikom što bolje ušlo u cijelu temu i njezine pojedine dijelove:

- Predstaviti pismo pape Ivana VIII. hrvatskome knezu Branimiru i zavjetnu molitvu *Ispovijest vjere Hrvata katolika*.

- Isječak iz govora mladima pape Ivana Pavla II. prigodom prvoga posjeta Hrvatskoj.
- Evandeoski tekst iz liturgije otvaranja Godine vjere i isječak iz pisma Benedikta XVI. za tu prigodu.

- Marijanska pjesma *Zdravo Djevo*.

Nakon čitanja slijedi nekoliko pitanja da se provjeri koliko sudionici poznaju te tekstove, kako su ih doživjeli i mogu li izdvojiti neku poruku koju su zapamtili. Nakon toga kateheta, radi bolje obrade tekstova, povezuje sve tekstove nekom zajedničkom niti (porukom) i sudionicima daje potrebne podatke i upute.

♦ Rad u skupinama

Može se organizirati od 4 do 6 manjih skupina po 4 do 6 vjeroučenika. Po dvije skupine mogu raditi na istim tekstovima. Uza svaki tekst nužno je postaviti po nekoliko kraćih pitanja na koje članovi skupina trebaju odgovoriti, ali i uočiti nakane, odluke, aktivnosti i zadaće koje bi bilo vrijedno ostvariti u Godini vjere.

Prva skupina:

Prva skupina obrađuje evandeoski tekst koji se čita uz misno slavlje otvaranja Godine vjere: **Pouka o molitvi** (Lk 11,1-13).

Druga skupina: Papa Ivan VIII.

Ljubljenom sinu Branimiru.

Čitajući pismo Tvoje plemenitosti, koje si nam poslao po časnom svećeniku, zajedničkom vjerniku, Ivanu, sjajnije od svjetla smo upoznali, kolika je Tvoja vjera i iskrena pobožnost prema crkvi sv. Petra i Pavla i Nama. A jer Božjom pomoći kao vjerni sin sv. Petra i Nas, koji ga Božjom pomoći zamjenjujemo, ponizno ispovijedaš i želiš biti poslušan, ovim pismom Našega apostolstva dostojno zahvaljujemo Tvojim plemenitosti i očinskom ljubavi kao predragoga sina, koji se vraća u krilo sv. Apostolske Stolice, majke Tvoje, s čijeg su prečistog vrela Tvoji oci pili medonosne rijeke svetog propovijedanja, primamo i duhovnim rukama grlimo te, apostolskom dobrotom njegujemo, da posjedujući milost i blagoslov Božji svetih apostola Petra i Pavla, apostolskih prvaka, uvijek budeš čio i siguran od vidljivih i nevidljivih neprijatelja (...).

(Iz Pisma pape Ivana VIII. hrvatskome knezu Branimiru od 7. lipnja 879.)

Treća skupina

Ispovijest vjere Hrvata katolika: Čvrsto vjerujem u Boga Oca i Sina i Duha Svetoga. Životom želim potvrditi svoj krsni savez s Bogom i tako obnoviti sveti pradjedovski zavjet vjere u Isusa Krista i vjernosti Katoličkoj Crkvi. Svoju odluku polažem u bezgrješno Srce presvete Bogorodice Marije. Najvjernija Odvjetnice, na braniku stoj, čuvaj našu svetu vjeru i hrvatski dom. Amen!

Ovaj se tekst molitve povezuje, uspoređuje i analizira u povezanost s prve dvije kitice pjesme: *Zdravo Djevo*.

Četvrta skupina:

Papa Ivan Pavao II.: *Predragi, Isus Krist je istina koja može dati smisao vašem životu i nadu vašoj budućnosti. On danas ponavlja vama, vašim obiteljima, vašem narodu, svoju uskr-*

snu poruku: "Mir vama" (Iv 20,19). Mir je veliki Gospodnji dar. Da bismo ga primili, potrebno je promijeniti srca, dopustiti da Bog u našem životu bude uvijek na prvom mjestu. Kad čovjek odbacuje ili zapostavlja Boga, skoro se neminovno počinje klanjati ispraznim idolima. Počinje čak i obožavati idole jedne nacije, jedne rase, jedne stranke, da bi potom, u njihovo ime, opravdao mržnju, diskriminaciju i silu. Samo je Bog siguran temelj života i nepovredivog dostojanstva svakog čovjeka. Pređrugi, Krist od vas danas traži da odbacite te napasti. Dakako, on vas zove da budete svjedoci i graditelji mira. Prihvatite ovo teško, ali i uzvišeno poslanje. Zato vas poziva da ga sretnete i da ga upoznate, da biste, nakon što uspostavite s njim prisno prijateljstvo, uz mogli navijestiti svima čudesna djela njegove ljubavi.

(Iz poruke mladima pape Ivana Pavla II. u Zagrebu 11. rujna 1994.)

Nakon završenoga skupnog rada, jedan od predstavnika svake skupine iznosi odgovore koje su otkrili, poruke koje su uočili, spoznaje koje su stekli i kako su poruke doživjeli. Iznose i svoja pitanja i dvojbe. Potom slijedi razgovor koji vodi kateheta, koji tumači i objašnjava teža mjesta i pojmove.

♦ **Pribiranje iskustava i spoznaja: od stečenih spoznaja do života**

Na svršetku vođenoga razgovora s vjeroučenicima izdvajaju se i sažimaju neke bitne spoznaje, poruke i poticaji za Godinu vjere. Može se napraviti i radni list s nekoliko zadataka da se provjeri je li usvojena glavna poruka. Poruke se i spoznaje potom povezuju s današnjim prilikama i potrebama vjeroučenika. Mogu se planirati i dogovoriti i neke konkretne karitativne i misijske aktivnosti.

Vjerničko-praktični i liturgijsko-molitveni dio

♦ **Katehetsko-slavljenički trenutak**

Sudionici pripremaju završno katehetsko slavlje na temelju spoznaja i doživljaja, poruka i odluka, stečenih tijekom susreta. Priprema pojedinih elemenata može biti pojedinačna, u parovima ili u skupini.

- Članovi prve i druge skupine pišu svoju kratku meditaciju sa zahvalom Bogu što je hrvatski narod, pod vodstvom rimskoga biskupa, vodio kroz različite poteškoće tijekom duge povijesti i što mu je ostao vjeran.

- Članovi treće i četvrte skupine pišu kratke vjerničke molitve zahvale i prošnje, osobito povezane s papinim porukama i potrebama naše Crkve u Godini vjere.

- Tijekom prvoga i sljedećih nekoliko susreta moguće je raditi i na izradi plakata (panoa) ili zidnih novina na kojima će se istaknuti glavna biskupijska i župna događanja, planovi i programi u Godini vjere.

♦ **Molitveni svršetak**

Po mogućnosti odlazak u crkvu i molitva pred Presvetim.

- **Početak:** Otpjevati dvije kitice pjesme *Do nebesa*.
- **Molitva:** Izricanje pripremljenih molitava s nakanama za Godinu vjere.
- **Meditacija:** Jedna ili dvije kratke meditacije koje su napisali vjeroučenici.
- **Zavjetna molitva:** *Ispovijest vjere Hrvata katolika*.
- **Završna pjesma:** *Zdravo Djevo*.

BUDITE MI SVJEDOCI - NAVIJEŠTANJE I SVJEDOČENJE EVANĐELJA - MISIJE

Prostor: župna dvorana, crkva i crkveni prostor.

Ciljevi: spoznati da je Kristova Radosna vijest upućena svim ljudima radi njihova spasenja i da se svatko prema njemu mora odrediti; shvatiti da kršćanska vjera traži život po vjeri, odnosno javno ispovijedanje i svjedočenje vjere; otkriti za današnji život značenje poruke: "vjera bez djela je mrtva"; doživjeti Kristov poziv na nasljedovanje kao poziv na osobno naviještanje i svjedočenje Evanđelja; upoznati rad i potrebe Crkve u misijskim krajevima i način kako i mi možemo sudjelovati u njezinu misijskom poslanju; prepoznati načine po kojima danas u svakodnevnom životu možemo naviještati i svjedočiti Evanđelje.

Trajanje susreta: 2 puta po 45 minuta.

Uvodni dio

♦ *Molitveni početak*

U ime Oca...

Molitva: *Oče nebeski, molimo te da nam podariš duha mudrosti i razumijevanja, duha znanja i jakosti da s radošću oslušujemo i upoznajemo Kristovu riječ i poruku koju si nam podario po evanđeljima. Pouči nas da Kristovu Radosnu vijest najprije sami živimo i svjedočim. Pomozi nam da je s radošću prenosimo i drugim ljudima. Neka njegova Radosna vijest preko nas vjernika, svećenika i misionara dopre do svih ljudi, osobito do onih koji su potrebni istine, ljubavi i spasenja, do onih koji su bolesni, siromašni i srca skršena, koji su progonjeni i obespravljani.*

Pjesma: *Idi kaži cijelom svijetu.*

Slava Ocu...

♦ *Motivacija*

Papina poruka: *Ispovijedati ustima, pak, znači da vjera podrazumijeva javno svjedočenje i djelovanje. Kršćanin nikada ne smije smatrati vjeru privatnim činom. Vjerovati znači odlučiti biti s Gospodinom da bi se živjelo s njim. A to čovjekovo "biti s njim" uvodi ga u shvaćanje razloga zbog kojih se vjeruje. Vjera, upravo zato jer je slobodan čin, zahtijeva također društvenu odgovornost za ono što se vjeruje.*

Poučni, središnji, dio

♦ *Pojedinačni rad i zajednički rad u plenumu*

Obrada biblijskoga teksta: *Poslanje dvanaestorice (Mt 10,5-15)*. Najprije interpretativno pročitati tekst i potom sugerirati da svatko od sudionika izdvoji jednu rečenicu koju smatra posebno važnom i da je komentira. Onda se tekst produbljuje i cjelovito obrađuje prema nekoj od biblijskih metoda.

Nakon temeljite obrade biblijskoga teksta, vođenim razgovorom kateheta povezuje dvije odrednice naviještanja Evanđelja: svoju vjeru ustima očitovati i životom svjedočiti. To naviještanje i svjedočenje Evanđelja zadaća je svih Kristovih učenika. Na poseban način Crkva svjedoči Evanđelje u misijskim krajevima. Tko je sve pozvan? Što znači biti "misionar"? Na

koji način ljudi odgovaraju na Kristov poziv? Čime mnogi opravdavaju svoj vjerski nemar? Može li se vjera odijeliti od djela, javni život od privatnoga života kršćanina?

♦ **Rad u skupinama**

U svjetlu navedenih pitanja, sudionici podijeljeni u tri ili više skupina, i uz poticajna pitanja uza svaki tekst, obrađuju sljedeće biblijske tekstove:

Prva skupina. Obrađuje poticajni primjer iz života i rada jednoga od naših misionara u Tanzaniji, DR Kongu, Ruandi... Donijeti kraći tekst u kojemu se opisuje jedan misionar dan da bi sudionici mogli osjetiti duhovne i materijalne potrebe Misija (kateheta/vjeroučitelj se u pripremi može poslužiti misijskim listom *Radosna vijest* ili nekim drugim prikladnim misijskim materijalima u Godini vjere).

Druga skupina: *Prispodoba o uzvanicima* (Lk 14,15-24).

Treća skupina: *Vjera i djela* (Jak 2,14-20.26).

♦ **Pribiranje iskustava i spoznaja: od stečenih spoznaja do života**

Vjera bez ljubavi ne donosi ploda, a ljubav bez vjere bio bi osjećaj prepušten na milost i nemilost sumnji. Vjera i ljubav se uzajamno zahtijevaju, tako da prva omogućuje drugoj da ostvari svoj put. Mnogo je kršćana koji, naime, posvećuju svoj život s ljubavlju onima koji su sami, potisnuti na rub društva ili isključeni kao onima kojima prvima trebamo posvetiti svoju pozornost i kojima najprije trebamo priteći u pomoć, jer se upravo u njima odražava lice samog Krista. Zahvaljujući vjeri možemo u onima koji traže našu ljubav prepoznati lice Gospodina uskrsloga: "Zaista, kažem vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!" (Mt 25,40). Te su njegove riječi opomena koju ne smijemo zaboraviti i trajni poziv da mu uzvratimo onu ljubav kojom se on brine za nas. Vjera je ta koja omogućuje prepoznati Krista i njegova je ljubav to što nas potiče da mu pomognemo svaki put kada ga susretnemo u svojem bližnjem na svom životnom putu.

(Iz pisma pape Benedikta XVI.)

Vjerničko-praktični i liturgijsko-molitveni dio

♦ **Katehetsko-slavljenički trenutak**

Scenski prikaz: Izvesti mali scenski prikaz s naslovom: *Izvezi na pučinu...*

U riječi, slici, molitvi i pjesmi, uz scenske pokrete, prikazati današnji svijet kao veliku pozornicu na kojoj kršćani trebaju Krista navijestiti, prenijeti njegovu poruku, i u svim prigodama života biti njegovi svjedoci. Sudionici ovaj scenski prikaz pripremaju pod vodstvom katehete.

U dogovoru sa sudionicima može se raditi na izradi misijskoga panoa i pripremi Misijskoga dana u župi (molitva, klanjanje ili neka druga pobožnost, prikupljanje darova...).

♦ **Molitveni svršetak**

Molitva Majke Terezije za navjesticitelje Evanđelja, misionare i prijatelje misija:

Dragi moj dobri Isuse, Molim Te za sve misionare svijeta, Oni koji to već jesu i one koje Ti zoveš. Prosvijetli ih svojom vjerom, uresi ih tvojom naravi, zaogrni ih Tvojom dobrotom, obasjaj ih Tvojom milošću, blagoslovi ih Tvojom poniznošću, obdari ih Tvojom snagom da blagoga i odlučnoga srca idu stazama milosrđa, da po Tebi budu nositelji božanske Ljubavi i Svjetlosti siromašnima, bolesnima i usamljenima. Molim Te pomози nama i našim obiteljima da postanemo dio Tvog plana, da i mi budemo misionari Ljubavi. Amen.

Pjesma: *Tamo gdje palme cvatu.*

KRŠTENJE - POZIV NA PRIPADNOST KRISTU I CRKVI

Prostor: župna dvorana, crkva i crkveni prostor.

Ciljevi: iznova otkriti znakove i značenje primljenog krštenja; razumjeti krštenje kao pripadnost Kristu i Crkvi i uočiti obilježja kršćanskoga dara i poslanja primljena po sakramentu krštenja.

Trajanje susreta: 60 minuta ili 2 puta po 45 minuta.

Uvodni dio

♦ *Molitveni početak*

Veličanstveni Bože, vodom i Duhom Svetim si nas potvrdio za svoju djecu. Učinio si nas udovima svoga Tijela, Crkve i pozvao nas biti tvojim slugama u svijetu. Obnovi u nama kršćenicima savez koji si s nama sklopio po sakramentu krštenja. Daruj nam svoga Duha Svetoga da te ljubimo i radosno služimo, promičući evanđelje pravde i mira u svijetu. Po Kristu Gospodinu našem.

♦ *Motivacija*

Papina poruka: *Vrata vjere (usp. Dj 14,27) koja vode u život zajedništva s Bogom u njegovoj Crkvi uvijek su nam otvorena. Preko njihova se praga može prijeći kada je Božja riječ naviještena a srce dopusti da ga oblikuje milost koja preobražava. Proći kroz ta vrata znači krenuti na put koji traje cio život. Taj put započinje krštenjem (usp. Rim 6,4), po kojem možemo Boga nazivati Ocem, a završava prijelazom iz smrti u vječni život, plod uskrsnuća Gospodina Isusa koji je, darom Duha Svetoga, htio učiniti dionicima svoje slave sve koji vjeruju u njega (usp. Iv 17,22).*

Sudionicima ponuditi riječi koje će pobuditi njihove asocijacije, iskustva i stečene spoznaje koje uvode u obradu sakramenta krštenja: svijeća, voda, istočni grijeh, uranjanje, milost, kum. Nakon toga najaviti temu, postaviti je problemski i zajedno pronaći odgovore na postavljeni problem, Je li krštenje samo upis u maticu krštenih? Što znači biti kršten i pripadati Kristu i Crkvi? Traži li krštenje javno ispovijedanje vjere.

Poučni, središnji, dio

♦ *Pojedinačni rad i rad u skupinama*

Sudionici podijeljeni više skupina rade na dva zadatka: jedni rade na prvom tekstu, a drugi na drugom tekstu. Time će se dobiti više izričaja kojima će se moći ponoviti temeljne spoznaje o sakramentu krštenja, o sakramentalnim znakovima i temeljnoj poruci sakramenta krštenja, osobito brisanje istočnoga, sjedinjenje s Kristom i ulazak u Kristovu Crkvu.

Skupine s prvim zadatkom: Sudionici dobivaju fotografiju Višeslavove krsionice uz dodatna pitanja koja im prizivaju ranije spoznaje o sakramentu krštenja, znaku vode, obredu uranjanja u krsni zdenac i polijevanja krštenika. Spoznaje povezuju s biblijskim tekstom i, uz poticajna pitanja, istražuju poruku teksta za kršćanski život: **Krst** (Rim 6,3-11).

Skupine s drugim zadatkom: Sudionici dobivaju fotografiju krsne svijeće ili promatraju uskrsnu svijeću, otkrivaju njezino značenje u kršćanskoj simbolici i u sakramentu krštenja, te stečene spoznaje povezuju s biblijskim tekstom, uz poticajna pitanja koja im daje kateheta: **Razgovor s Nikodemom** (Iv 3,1-8).

Nakon početnog rada s navedenim tekstovima i simbolima, u vođenom razgovoru pribiru se rezultati istraživanja, i sažimaju glavne spoznaje i poruke povezane s krštenjem i kršćanskim životom.

♦ **Rad u parovima i zajednički rad u plenumu**

Nakon rada u skupinama i pribiranja temeljnih spoznaja i poruka, naglasak se pomiče prema kršćanskom životu sudionika koji su krštenjem ucijepljeni u Krista, u slici trsa i loze. Taj biblijski poučni dio dobro bi bilo obraditi Västeras metodom: **Trs i loza** (Iv 15,1-11).

♦ **Pribiranje iskustava i spoznaja: od stečenih spoznaja do života**

Kateheta kroz razgovor sa sudionicima izdvaja bitne poruke, potom načine kršćanskoga života vjernika koji svjedoče o plodnoj pripadnosti Kristu, životu koji donosi mnogo roda.

Sudionici potom pišu kratke meditacije na sljedeće teme:

- Uistinu, bez mene ne možete učiniti ništa.
- Tko ostaje u meni i ja u njemu, taj donosi mnogo roda.
- Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje.

Vjerničko-praktični i liturgijsko-molitveni dio

♦ **Katehetsko-slavljenički trenutak**

Katehetski susret dobro bi bilo završiti u crkvi, kraj krsnog studenca, i sa sudionicima obnoviti krsna obećanja koja su umjesto njih na krštenju dali njihovi roditelji i kumovi.

Pjesma: *Kao što košuta žudi za izvor vodom...*

Kratka meditacija: nekoliko sudionika može pročitati svoju meditaciju.

Obnova krsnih obećanja: prema Obredniku.

Prigodna pjesma: *Milost*

♦ **Molitveni svršetak**

Prigodna spontana molitva: izgovara je, u povezanosti s obrađenom temom, kateheta.

NE BOJTE SE - ON ĆE BITI SUDAC NARODIMA!

Prostor: župna dvorana, crkva i crkveni prostor (Gospina špilja).

Ciljevi: prepoznati i doživjeti vrijeme došašća u Godini vjere kao dragocjeno vrijeme pripreve za svjesno i radosno slavlje Božića; dublje upoznati otajstvo i poruku Kristova rođenja, osobito spasenja i mira; odabrati vlastiti put pripreve, molitve, sakramentalnoga života (isповijed, Misa zornica i česta pričest), dobrih djela u vrijeme pripreve za Božić (škrabica župnog karitasa za siromašne u župi ili Misijska kasica); naučiti otajstva Radosne krunice, te u molitvi i razmišljanju o njima, upoznati i doživjeti Marijinu ulogu u Isusovu životu i povijesti spasenja.

Trajanje susreta: 2 puta po 45 minuta radi obrade teme i pripreve katehetskoga slavlja i zajedničke molitve krunice. U prvom satu temeljito obraditi tekstove i uraditi osnovne zadatke, a u drugom satu izvršiti neposrednu pripremu, odrediti aktivnosti i način susreta te potom izvesti katehetsko liturgijsko-molitveno slavlje.

Uvodni dio

♦ Molitveni početak

Molitva: *Anđeo Gospodnji...*

Pjesma: *Poslan bi anđel Gabrijel*

♦ Motivacija

Papina poruka: *Ne možemo prihvatiti da sol postane bljutava i da svjetlo bude skriveno (usp. Mt 5,13-16). I današnji čovjek može iznova osjetiti potrebu poput Samaritanke poći na zdenac da sluša Isusa, koji poziva vjerovati u Nj i crpiti s njegova izvora, iz kojeg teče voda živa (usp. Iv 4,14). Moramo s novom radošću u srcu uživati Božju riječ, koju je na vjerni način prenijela Crkva, i Kruh života, koji se daju kao potpora onima koji su njegovi učenici (usp. Iv 6,51).*

Poučni, središnji, dio

♦ Pojedinačni rad i zajednički rad u plenumu

Sudionike treba uvesti u starozavjetni proročki navještaj i pozvati se na tekstove koji govore o mesijanskom vremenu i Mesiji. Potom se interpretativno čita ovaj tekst, koji je potom potrebno obraditi nekom od biblijskih metoda druge faze rada s biblijskim tekstovima: *Buduće kraljevstvo Jahvino na Sionu* (Mih 4,1-5).

♦ Rad u skupinama

Nakon temeljite obrade biblijskoga teksta, i poruka koje su dobivene, sudionici se dijele u 5 skupina. Svaka od skupina dobiva biblijski tekst koji govori o Isusu Kristu i njegovu rođenju, od Gospina navještenja i Isusova začeca u Nazaretu do rođenja u Betlehemu i očitovanja u Jeruzalemskom hramu. Glavna nakana je da sudionici što dublje upoznaju, sada kao cjelinu, otajstva Kristova rođenja i djetinjstva, da svaka od skupina na temelju dobivenoga teksta izdvoji poruku i napiše vlastiti uvod u jedno od otajstava Radosne krunice, da odaberu liturgijsku pjesmu koju će pjevati između pojedinih dese-

taka krunice kad ju budu molili na kraju susreta, ili drugi sat, u crkvi ili pred Gospinom špiljom u dvorištu (gdje postoji).

Prva skupina. Obrađuje evanđeoski tekst: *Navještenje Isusova rođenja* (Lk 1,26-38). Sudionicima se l nekoliko pitanja po kojima oni prave analizu teksta i potom pišu vlastiti tekst uz prvo otajstvo Radosne krunice.

Druga skupina. Obrađuje evanđeoski tekst: *Hvalospjev Marijin* (Lk 1,46-56). Sudionici već poznaju tekst Marijina pohoda Elizabeti, pa se ovdje usredotočuju na Marijin hvalospjev kojega članovi skupine analiziraju uz poticajna pitanja. Nakon toga pišu vlastiti tekst za drugo otajstvo krunice koju pripremaju.

Treća skupina. Obrađuje evanđeoski tekst: *Rođenje Isusovo* (Lk 2,8-16). Sudionici dobro poznaju događaj Isusova rođenja, pa se ovdje, uz poticajna pitanja, koncentriraju na Anđelovu poruku pastirima, čime se s posebnog aspekta produbljuje cijela tema katehetskog susreta. Skupina također, uz odabir pjesme, piše svoj uvod u treće otajstvo krunice.

Četvrta skupina. Obrađuje evanđeoski tekst: *Šimunovo proroštvo* (Lk 2,25-35). Naglasak se stavlja na proroštvo starca Šimuna koji je čekao Mesiju. Sudionici također dobivaju poticajna pitanja, pišu svoj uvodni tekst u četvrto otajstvo krunice i odabiru liturgijsku pjesmu.

Peta skupina. Obrađuje evanđeoski tekst: *Isus među učiteljima* (Lk 2,46-50). Aktivnosti i zadaci kao u navedenim skupinama.

♦ *Pribiranje iskustava i spoznaja: od stečenih spoznaja do života*

Nakon obrade biblijskih mjesta, pribiru se glavne istine kršćanske vjere o Isusu Kristu, Božjem Sinu i Spasitelju koji se rodio od Djevice Marije. Izdvajaju se poruke i novost života koje sa sobom donosi Kristovo rođenje, i stoga razlog kršćanske radosti, poslanja i djelovanja. U ovom dijelu, opet po istim skupinama, zajedno se izdvoji što bi oni kao kršćani trebali činiti u vrijeme došašća radi što bolje pripreme za Božić. Raspraviti i, svatko za sebe, odlučiti što će u Godini vjere posebno učiniti: molitva, sveta Misa, djela milosrđa itd., i dogovoriti se oko zajedničkih akcija na razini župe, ili u povezanosti obitelji, škole i župe. Može se pripremiti formular s konkretnim prijedlozima, koje će sudionici ponijeti kući i sami za sebe ispuniti.

Vjerničko-praktični i liturgijsko-molitveni dio

♦ *Katehetsko-slavljenički trenutak*

U drugom dijelu sata izvršiti u desetak minuta potrebne priprema i potom u crkvi ili pred Gospinom špiljom u dvorištu crkve provesti katehetsko slavlje:

Gospina pjesma: *Lijepa si lijepa*

Molitva krunice: Radosna otajstva s uvodima u svaku desetice koju su sudionici sami napisali i pripremili. Između svake desetice pjeva se jedna kitica Gospine pjesme koju su skupine odabrale.

Gospina pjesma: *Kraljice svete krunice*

♦ *Molitveni svršetak*

Molitva: *Ispovijest vjere Hrvata katolika*

Liturgijska pjesma: *Padaj s neba*

SINA NAM JE SVOGA DAO - KRIST JE JEDINI SPASITELJ

Prostor: župna dvorana, crkva i crkveni prostor.

Ciljevi: prepoznati u Isusu Kristu pravoga Boga i pravoga čovjeka; znati protumačiti svojim riječima vjersku istinu da je Isus pravi Bog i pravi čovjek; shvatiti da je Isus Krist jedini Spasitelj svih ljudi; uočiti potrebu izgradnje dosljednoga života u skladu s vjerom u Isusa Krista.

Trajanje susreta: 60 minuta ili 2 puta po 45 minuta.

Katehetska sredstva: biblijski tekst, fotografije iz Isusova života, molitveni tekstovi.

Uvodni dio

♦ *Molitveni početak*

Oče naš...

Pjesma:

On je Bog, On je Bog!

On od mrtvih uskrsnu, da, On je Bog!

Nek pokleknu svi i nek prizna svak

da Isus Krist je Bog!

On je Bog, On je Bog!

On na nebo uziđe, da, On je Bog!

Nek pokleknu svi i nek prizna svak

da Isus Krist je Bog!

♦ *Motivacija*

Papina poruka: *Tijekom tog razdoblja morat ćemo neprestano svoj pogled upirati u Isusa Krista "Početnika i Dopravitelja vjere" (Heb 12,2): u njemu sve boli i čežnje ljudskoga srca nalaze ispunjenje. Radost ljubavi, odgovor na dramu trpljenja i boli, snaga opraštanja za primljene uvrede i pobjeda života nad prazninom smrti - sve to pronalazi svoje ispunjenje u otajstvu njegova utjelovljenja, u njegovu čovještvu, u njegovu dijeljenju naše ljudske slabosti da je preobrazi snagom svoga uskrsnuća. U njemu, umrlom i uskrsnom za naše spasenje, primjeri vjere koji su označili ovih dvije tisuće godina naše povijesti spasenja zasjali su u svom punom sjaju.*

Motivaciju početi ovim ili sličnim riječima: Da se Isus pojavi onakav kakav je bio u Galileji i u Jeruzalemu, da počne svijetom obilaziti i propovijedati i dođe u tvoje mjesto: Kako bi ga ti primio? Da ti u jednom trenutku postavi pitanje: Tko sam ja? Što bi mu odgovorio? Je li on samo neki neobično mudar učitelj, iznimno human čovjek, čovjek koji svojim pristupom privlači ljude, ili je on mnogo uzvišeniji od svega toga? Što sam Isus kaže za sebe i o sebi? Što mi vjerujemo o Isusu Kristu?

Poučni, središnji, dio

♦ *Pojedinačni rad i zajednički rad u plenumu*

Odaberi jednu od biblijskih metoda prve faze radi početnog upoznavanja biblijskoga teksta, primjerice davanje podnaslova, i potom temeljito obraditi biblijski tekst da se izvuku poruke i tvrdnje, primjerice metodom stupnjevanja ili produbljenja biblijskoga teksta. Na kraju se, u vođenom razgovoru, pribiru glavne činjenice i poruke. Obraditi biblijski tekst: *Isus se proglašava Sinom Božjim (Iv 10,22-39).*

♦ **Pojedinačni rad i rad u parovima**

Nakon produbljenog čitanja i analize teksta dobro bi bilo da svaki učenik zauzme vlastiti stav o Isus Kristu. On treba biti više na doživljajnoj (voljnoj) i djelatnoj razini (što Krist znači u mome konkretnom životu) nego na kognitivnoj, koja također ima svoju važnost. Zato se može sugerirati sudionicima da pišu:

- Pismo Isusu s naslovom - Isuse, ja vjerujem da si ti Sin Božji.
- Kratka meditacije na Isusove riječi: Ovce moje slušaju glas moj; ja ih poznajem i one idu za mnom.
- Molitva Isusu - što bih sve molio Isusa da se ovoga trenutka pojavi preda mnom.

♦ **Pribiranje iskustava i spoznaja: od stečenih spoznaja do života**

Sam Isus svojim djelima i životom svjedoči da on nije samo čovjek nego i Bog. On je pravi, jednorodeni Sin Božji. On je druga božanska osoba, zajedno s Ocem i Duhom Svetim pravi Bog. Bog se u vremenu utjelovio i zato je Isus Krist i pravi čovjek. Utjelovljenjem je Bog u Kristu prihvatio sva ljudska svojstva, slabosti i samu smrt. Tim je potpuno objavio čovjeka i Boga. U toj objavi pokazala se Božja ljubav prema čovjeku potpunom i nenadmašivom.

ISUS KRIST je:

RIJEČ (Logos) kojom je Bog stvorio svijet. Isus je Riječ Božja postala čovjekom (Iv 1,14).

KRIST. To je grčki izraz kojemu u hebrejskom odgovara naziv "Mesija". Oba naziva znače "Pomazanik". Sama riječ dolazi od mazanja uljem koje je još u starih Židova označavalo darivanje Duha Božjega pomazanicima (kralj, Veliki svećenik, prorok). Svi su oni samo slika i nagovještaj Isusa Krista. Isus je jedini u potpunom smislu Pomazanik, Mesija ili Krist.

GOSPODIN. U Starom Zavjetu tako se nazivao samo Bog. Nije slučajno da su Isusa upravo tako nazivali oni koji su mu bili najbliži (Petar) i oni koji su tražili njegovu pomoć (Stotnik).

SIN BOŽJI. U Starom Zavjetu Sinovima Božjim nazivaju se anđeli, izraelski kraljevi, a ponekad i cijeli izraelski narod. Tim se imenom želi istaknuti poseban odnos između Boga i njegova izabranika. Kad se govori o Isusu kao Sinu Božjem, ne misli se simbolički, nego stvarno. On je pravi jednorodeni Sin Božji, pravi Bog i pravi čovjek. Zajedno s Ocem i Duhom Svetim, Krist je po istoj božanskoj naravi pravi Bog.

Vjerničko-praktični i liturgijsko-molitveni dio

♦ **Katehetsko-slavljenički trenutak**

Odlazak u crkvu i molitva pred Svetohraništem. Sudionici su pisali svoje pismo, kratku meditaciju i molitvu Isusu. Njihove priloge treba iskoristi za zajedničku i vođenu meditaciju pred Presvetim Oltarskim Sakramentom.

Početi odabranom pjesmom i kratkom molitvom

Slijedi kratka meditacija s poticajima i pitanjima. Uz dvije ili više umjetničkih fotografija (može biti i glazbena pratnja) s motivima Isusove muke, vjeroučitelj aktualizira usvojeni sadržaj i meditativno govori:

Bog je u Isusu Kristu postao čovjekom i podnio muku križa. On je to učinio kao Božji Sin i Otkupitelj. Učinio je to dragovoljno da nam pokaže svoju beskrajnu ljubav. On je od Oca došao zbog tebe i mene:

- da možeš u njegovu životu i križu upoznati i spoznati ljubav Božju,
- da te nitko ne može ugrabiti iz Njegove ruke,
- da slušaš Njegov glas i ideš za Njim;
- da ti dadne život vječni i dovede u Očevu kuću.

Zastani na trenutak pred Kristom, Sinom Božjim. Odgovori mu u svojim mislima i u svome srcu - Vjerujem li uistinu u Isusa Sina Božjega i slušam li njegov glas. Odgovori iskreno s "da" ili "ne":

- *Jesam li se pred drugima zastidio posvjedočiti da vjerujem u Isusa Krista?*
- *Jesam li Isusa vrijeđao svojim govorom i ponašanjem?*
- *Jesam li bio osjetljiv na potrebe svojih bližnjih, i jesam li ovih dana nekome u nevolji pomogao?*
- *Prihvaćam li suradnju s kolegama i kolegicama koji mi se ne sviđaju?*
- *Kad bi moji prijatelji ili roditelji zatrebali moju pomoć, bi li bio spreman pomoći, iako bi se trebao odreći omiljene utakmice ili serije?*
- *Jesam li molio za bolesnike, gladne, za nekoga tko je upao u poteškoće?*
- *Idem li na svetu Misu rado, da bi susreo Isusa, ili to činim zbog navike ili da bi ugodio roditeljima.*

Čitanje pisma, kratke meditacije i molitve. Sad netko od sudionika može pročitati svoje pismo Isusu ili svoju kratku meditaciju i molitvu koju je napisao za vrijeme susreta.

Slijedi prigodna pjesma koju treba uklopiti u sadržaj i ciljeve cijele teme.

♦ **Molitveni svršetak**

Ispovijest vjere Hrvata katolika

Molitva: *Gospodine, molim te da moju vjeru podupireš i jačaš, i da se to može vidjeti i osjetiti. Ne molim te za velika čudesa nego za sitne znakove tvoje ljubavi, koji se ne mogu previdjeti. Uvijek si ih iznova davao kada se sve već činilo očajnim, bezizlaznim. Uvijek si iznova moje molitve uslišavao, čudesno tješio, iscjeljivao, spašavao.*

(P. Roth)

Slava Ocu...

VJERUJEM U ISUSA KRISTA USKRSNULOGA

Prostor: župna dvorana i crkva, kapelica, Gospina špilja, sakralni i crkveni prostor.

Ciljevi: obrazložiti otajstvo muke, smrti i uskrsnuća kao pobjedu život nad smrću; razumjeti smisao Isusova potpunog predanja radi čovjeka i njegova spasenja; prepoznati povezanost Kristove žrtve i ljubavi; uočiti potrebu stalnog produblјivanja vjere u uskrsnuće i vječni život; dati svoj osobni odgovor vjere u Isusa Krista uskrsnuloга u svakodnevnom životu.

Trajanje susreta: 2 puta po 45 minuta.

Katehetska pomagala: *Katekizam Katoličke Crkve*, biblijski tekstovi, meditativna glazba, reprodukcije slike ukazanje apostolima, zajedno s Tomom, križ, svijeca, hamer.

Uvodni dio

♦ *Molitveni početak*

Znak križa.

Molitva: *Apostolsko vjerovanje*

Pjesma: *Uskrsnu Isus doista...*

♦ *Motivacija*

Papina poruka: *Vjera je ta koja omogućuje prepoznati Krista i njegova je ljubav to što nas potiče da mu pomognemo svaki put kada ga susretnemo u svojem bližnjem na svom životnom putu. Potpomognuti vjerom, gledamo s nadom u naše zauzimanje u svijetu, iščekujući "nova nebesa i zemlju novu, gdje pravednost prebiva" (2 Pt 3,13; usp. Otk 21,1).*

Kratka meditacija: Sudionici stoje u tišini i sabranosti. Kratku meditaciju vodi kateheta:

U dubini svoga srca pronađi mir. U miru svoga srca možeš susresti Boga, susresti Krista. Neka se dogodi taj susret. Kratko razmisli i potom u sebi pokušaj nadopuniti rečenicu koja počinje s riječi VJERUJEM... Neka to bude zaista stav tvoga srca (zastati koji trenutak za sabranost i misao). Sada pokušaj na isti način nadopuniti rečenicu koja započinje s riječi ZNAM...

U meditaciji smo pokušali naći odgovore na pitanja što vjerujemo i što znamo. Sada sudionici mogu navesti neka svoja razmišljanja koja i prokomentiramo. Na pripremljen hamer ili na ploču kateheta zapiše glavne misli npr.:

VJERUJEM...	ZNAM...
U Boga Oca...	Koji je danas dan...
U Isusa Krista...	Da se nalazim u dvorani...
Da je Bog stvorio svijet...	Kako se zovem...

Motivacijska priča:

Dimitrije Dutko zapisao je razgovore s vjernicima u jednoj moskovskoj crkvi. Piše:

U najnovije vrijeme krstio sam neke mladiće između 24. i 30. godine.

- Što vas je dovelo na ovaj korak?

- Ni sami ne znamo što nas je potaklo, ali smo osjetili da taj "drugi život" jest ono što nam nedostaje.

- I što ste čitali?

- Uistinu ništa posebno.

- Jeste li čitali evanđelje?

- A gdje smo ga mogli naći?

- Ali za krštenje vi morate vjerovati da je Krist uskrsnuo od mrtvih, da ćemo i mi uskrsnuti i da postoji vječni život za koji mnogi drže da je bajka.

- Mi u to ni najmanje ne sumnjamo, jer se samo u to može vjerovati ili život nema smisla.

Poučni, središnji, dio

♦ *Pojedinačni rad i zajednički rad u plenumu*

Obrada evanđeoskoga teksta prema izabranoj biblijskoj metodi: *Ukazanje učenicima* (Iv 20,19-29).

Potrebo je posebno izdvojiti nekoliko pitanja uz tumačenje ovoga teksta:

- Zašto je uskrsnuće temelj naše vjere?
- Je li uskrsnuće činjenica koja se može povijesno utvrditi?
- Zašto učenici nisu odmah prepoznali Isusa?
- Koja je prva riječ, poruka koju uskrsnuli Isus govori učenicima? Zašto?
- Što se dogodilo s Tomom apostolom?
- Možemo li razlikovati duhovno od tjelesnog iskustva?
- Pruža li Isusovo uskrsnuće sigurnost i nadu? Kakvu?
- Možemo li Uskrsloga pronaći u sebi? Kako?

♦ *Rad u parovima i rad u skupinama*

Sv. Pavao na više mjesta u svojim poslanicama govori o Isusovu uskrsnuću. Sada svi sudionici dobivaju na papiriću jednu od četiri rečenice iz Pavlovih poslanica, o njoj promisle i potom potraže druge sudionike koji su dobili istu rečenicu. Potom se formiraju skupine prema istim rečenicama. Članovi skupine čitaju i komentiraju dobivenu rečenicu u svjetlu biblijskoga teksta koje su svi zajednički obrađivali (Tomina vjera) i na kraju predstavnik skupine iznosi misli i poruke do kojih su došli.

Prva skupina: 1 Kor 15,3-5: *Doista, predadoh vam ponajprije što i primih: Krist umrije za grijehe naše po Pismima; bi pokopan i uskrišen treći dan po Pismima; ukaza se Kefi, zatim dvanaestorici.*

Druga skupina: 1 Kor 15,14: *Ako pak Krist nije uskrsnuo, uzalud je doista propovijedanje naše, uzalud i vjera vaša.*

Treća skupina: 1 Kor 15,19: *Ako se samo u ovom životu u Krista ufamo, najbjeđniji smo od svih ljudi.*

Četvrta skupina: 1 Kor 15,22: *Jer kao što u Adamu svi umiru, tako će i u Kristu svi biti oživljeni.*

Peta skupina: 1 Sol 4,14: *Doista, ako vjerujemo da je Isus umro i uskrsnuo, onda će Bog i one koji usnuše u Isusu, privesti zajedno s njime.*

Sudionici, nakon što su predstavili razmišljanja pojedinih skupina, u razgovoru pod vodstvom katehete/vjeroučitelja iznose poruke, pribiru stečene spoznaje, donose zaključke te utvrđuju vjerničke stavove i vjeru u uskrsnuloga Krista.

♦ **Pribiranje iskustava i spoznaja: od stečenih spoznaja do života**

Pribiranje stavova na kraju treba povezati s naukom *Katekizma Katoličke Crkve* o značenju Isusova uskrsnuća koje je:

- temelj vjere u Isusa Krista i vjere Crkve,
- ispunjenje Božjeg obećanja,
- potvrda Isusova božanstva,
- naše opravdanje i posinovljenje,
- izvor našega budućeg uskrsnuća.

Vjerničko-praktični i liturgijsko-molitveni dio

♦ **Katehetsko-slavljenički trenutak**

Sudionici nakon završetka poučnoga dijela odlaze u crkvu te pred Presvetim Oltarskim Sakramentom, uz upaljenu svijeću, pjevaju i mole:

Pjesma: *Isus usta slavni*, ili neka druga uskrsna pjesma.

Kratko razmišljanje uz pozive:

• Uskrsnuli Krist ovdje je među nama: možemo ga dotaknuti svojim mislima i srcem!

• On je u Svetohraništu, u prilikama kruha: možemo ga blagovati!

• Po Kristu jedni drugima postajemo svjetlo koje razgoni tamu, radost koja razgoni tugu i beznade: možemo jedni drugima biti svjetlo.

• U svom životu želim svjedočiti svjetlo uskrsnuloga Krista: možemo drugima nositi svjetlo!

Pjesma: *Klanjam ti se smjerno...*

Molitva: *Apostolsko vjerovanje*

♦ **Molitveni svršetak**

Molitva: *Ispovijest vjere Hrvata katolika*

Završna molitva: *Gospodine, molim te da moju vjeru podupireš ijačaš, i da se to može vidjeti i osjetiti. Ne molim te za velika čudesa nego za sitne znakove tvoje ljubavi, koji se ne mogu previdjeti. Uvijek si ih iznova davao kada se sve već činilo očajnim, bezizlaznim. Uvijek si iznova moje molitve uslišavao, čudesno tješio, iscjeljivao, spašavao.*

Pjesma: *Oče mi ti se klanjamo*

VJERA U OZRAČJU RODITELJSKOGA I OBITELJSKOGA OGNJIŠTA

Prostor: župna dvorana, crkva i crkveni prostor.

Ciljevi: prepoznati i prihvatiti obitelj kao osnovnu zajednicu vjere, ljubavi i zajedništva; poznavati obilježja dobrih odnosa, poštovanja i pomaganja prema roditeljima i starijima; pronaći načine rješavanja i prevladavanja svađa, trzavica i sukoba između djece i roditelja; donijeti odluke za kršćanski život u obitelji s geslom: moja obitelj dnevno moli i nedjeljom slavi Euharistiju.

Trajanje susreta: 2 puta po 45 minuta.

Katehetska pomagala: biblijski tekstovi, bilježnica, projektor, video isječak *Svako dijete treba obitelj* ili fotografija obitelji, hamer, škare, ljepilo.

Uvodni dio

♦ *Molitveni početak*

Kateheta/vjeroučitelj, u povezanosti s molitvenom tradicijom u župi, bira neku od mogućih obiteljskih molitava. Time sudionici upoznaju moguće obiteljske molitve svojih predaka. Može se zapjevati i neka prigodna pjesma da potakne na razmišljanje i sabranost.

♦ *Motivacija*

Kateheta/vjeroučitelj prikazuje video isječak *Svako dijete treba obitelj* (ili projicira nekoliko fotografija s temom obitelji). Nakon toga učenici biraju i prepisuju u bilježnicu jednu od sljedećih izjava koja najbolje odgovara situaciji u njihovoj obitelji i obrazlažu svoj izbor:

- Baš se i ne slažemo, ali se držimo zajedno.
- Ne razumijemo se, jer oni imaju drugačije mišljenje.
- Puno se bolje osjećam kada sam izvan kuće.
- Obitelj je moj siguran oslonac kojega se ne bih nikada odrekao.

Poučni, središnji, dio

♦ *Rad u skupinama i pojedinačni rad*

Podijeliti sudionike u tri ili šest skupina sa zadaćom da obrade sljedeće tekstove:

Prva skupina. Sudionici razmišljaju, uz poticajna pitanja, o biblijskom tekstu:

Tko štuje oca, okajava grijeha svoje, i tko časti majku svoju, sabire blago. Tko štuje oca, radovat će se sa svoje djece i bit će uslišan u dan molitve svoje. Tko časti oca svojega, dugo živi; tko čini radost majci svojoj, sluša Gospoda (Sir 3,3-6).

O biblijskom tekstu sudionici razmišljaju u povezanosti s primjerom iz života:

Marta je osmi razred i dnevno prati tri serije i stalno je na Facebooku. Roditelji joj to prigovaraju i stalno je upozoravaju na obveze u obitelji i u školi. Marta bježi u svoju sobu, uzima mobitel i zove prijateljicu: - Opet svađa! Stalno mi prigovaraju da su se za mene žrtvovali! Tko je od njih to tražio! Govore da sam nemarna i neodgovorna! Samo zanovijetaju i zabranjuju! Opet mjesec dana bez Facebooka i serija!

Skupina nakon obrade oba tekstova donosi svoja opažanja, primjedbe, poruke i zaključke. Dobiva i zadatak da napiše neke konkretne prijedloge, postupke i aktivnosti kojima mogu riješiti probleme s roditeljima: **Što mogu učiniti da se ne događaju svađe, zabrane i sukobi u obitelji.**

Druga skupina. Sudionici, uz poticajna pitanja, razmišljaju o biblijskom tekstu:

I siđe s njima, dođe u Nazaret i bijaše im poslušan. A majka je njegova brižno čuvala sve ove uspomene u svom srcu. A Isus napredovaše u mudrosti, dobi i milosti kod Boga i ljudi (Lk 2,51-52).

O biblijskom tekstu sudionici razmišljaju u povezanosti s primjerom iz života:

Luka je učenik osmog razreda i stalno se žali kolegama da mora u obitelji pomagati. Njegova majka je slaba zdravlja i stalno je kod liječnika, a mlađa sestra nije još sposobna za kućne poslove. S njima živi i baka koja je u dubokoj starosti i gotovo nepokretna. Otac, koji radi po cijeli dan u poduzeću, moli Luku da pomogne u obitelji. Zašto bi on to radio? Drugi se stalno igraju, dok on mora pomagati. Svi mu iz razreda predbacuju da ga majka iskorištava. Sestra ga stalno ljuti, i baš ništa ne pomaže. A onda ta baka: Što on ima s bakom razgovarati? Samo ga ispituje! Svi ga progone i napadaju!

Skupina razmišlja o poruci biblijskoga teksta i Lukinu ponašanju, te donosi svoja opažanja, prosudbe i zaključke. Dobiva i zadatak da napiše: **Jesam li dužan, i u čemu, pomagati svojim roditeljima i svojoj obitelji.**

Treća skupina. Sudionici, uz poticajna pitanja, razmišljaju o biblijskom tekstu: **Velikodušnost novoga života (Kol 3,12-21).**

O biblijskom tekstu sudionici razmišljaju u povezanosti s primjerom iz života:

Ivana je već u prvom razredu srednje škole. Više je puta lagala svojoj roditeljima o subotnjim izlascima. Počela je kasno navečer odlaziti na neke zabave i vraćati se u ranim jutarnjim satima. Zbog toga je stalno u sukobu s roditeljima. Nakon molbe oprostili su joj i pustili je vani s napomenom da dođe kući do 23 sata. Ona je i taj put došla u jedan sat jer joj je bilo "nezgodno" otići prva. Bila je u kazni. Zbog kasnih izlazaka, u nedjelju spava do podne i više ne ide redovito na svetu Misu. Roditelji to baš i ne zamjećuju jer i oni ponekad radije odlaze na razna druženja i izlete nego li na nedjeljnu Misu. Nestalo je i nedjeljnih obiteljskih ručaka na kojima se okuplja cijela obitelj. O molitvi u obitelji da i ne govorim.

Skupina razmišlja o poruci biblijskoga teksta te o Ivaninu i roditeljskom ponašanju. Donosi svoja opažanja, prosudbe i zaključke. Dobiva i zadatak da napiše: **Što mogu u Godini vjere učiniti da moja obitelj živi u miru, dnevno moli, nedjeljom slavi euharistiju i okuplja se oko obiteljskoga stola.**

Nakon rada po skupinama i pribiranja rezultata, slijedi razgovor sa sudionicima. Sada im se može sugerirati, da svatko za sebe, razmišljajući o svom odnosu prema roditeljima (kao kći ili sin) napiše kratko osobno pismo s nakanom da izrazi svoje osjećaje, ispriku, riješi nesporazum ili sukob, traži oprostjenje. Može napisati i neku važnu životnu odluku. Može i molitvu za svoje roditelje i obitelj, braću, sestre, ukućane.

♦ **Pribiranje iskustava i spoznaja: od stečenih spoznaja do života**

Završno se mogu pribirati neke odluke: *Godina vjere u mojoj obitelji:*

- Poštovati svoje roditelje i članove svoje obitelji i pomagati im u kućnim poslovima.

- Moliti večernju molitvu u svojoj obitelji, svaki dan zavjetnu molitvu *Ispovijest vjere Hrvata katolika* i posebno kronicu u Gospinim mjesecima.

- Svake nedjelje sa svojim roditeljima i cijelom obitelji ići na svetu Misu.

Oblikovati obiteljsku večernju molitvu. Budući da je danas u mnogim obiteljima nestala večernja obiteljska molitva, mnogi i ne znaju kako bi trebalo oblikovati tu molitvu. Dobro bi bilo sa sudionicima pripremiti jedan od mogućih modela i potaknuti ih da to mole.

U ozračju rada po skupinama, i osobnog rada sudionika, u završnom dijelu zajedno raditi na oblicima večernje obiteljske molitve, možda molitve u posebnim prigodama: Božićna molitva u obitelji - nekad i danas.

Vjerničko-praktični i liturgijsko-molitveni dio

♦ *Katehetsko-slavljenički trenutak i molitveni svršetak*

Sudionici se okupljaju u crkvi ili nekom drugom molitvenom ambijentu. Tu organiziraju molitveno slavlje koje su zajedno pripremili.

Izmjenjivati molitvene izričaje, zazive i pjesme.

Molitva: *Ispovijest vjere Hrvata katolika*

Pjesma: četvrta kitica pjesme *Veselo braćo kliknimo* ili neka druga prigodna pjesma.

Molitva: *Gospodine, molim te za svoje roditelje, jer oni su moja stijena na koju se mogu osloniti kada god me stigne nevolja. Oni su moja uzdanica i najbolji prijatelj kada me drugi napuste. Čuvaj ih i pazi od svih nedaća ovoga svijeta, jer ne znam što bih da me napuste. Čuvaj, Gospodine, sve mlade koji su ostali bez roditelja, sve mlade koji su zanemareni od svojih roditelja. Daruj im snage i milosti da mogu oprostiti, jer ako tražimo praštanje, moramo znati i praštati. Našim roditeljima daruj mudrosti da svako svoje dijete izvedu na pravi put, da mogu ponosno reći: Ovo su moja djeca! Neka nas po roditeljskoj ljubavi i dalje štite i brane, a ti, Gospodine, štiti njih, jer oni su naša snaga, naša bol, naša sreća i naše sve. Amen.*

PUT VJERE - PUT OBRAĆENJA I POMIRENJA

Prostor: župna dvorana, crkva i crkveni prostor.

Ciljevi: otkriti važnost priznanja pogriješke, zla, krivnje i grijeha pred Bogom; razlikovati grijeh od grješnika; spoznati kako obraćenje počinje vlastitim kajanjem za grijehe; razlikovati savršeno i nesavršeno kajanje; osjetiti odgovornost za svoje loše postupke i grijehe i potrebu promjene života; otkriti i doživjeti veličinu i snagu Božjeg milosrđa u sakramentu sv. ispovijedi; uočiti važnost obraćenja i pokore za vlastite grijehe; očitovati spremnost za opraštanje bližnjima, kao što Bog nama oprašta.

Trajanje susreta: 2 do 3 susreta po 45 minuta. U prvom susretu temeljito proraditi i analizirati biblijski tekst o Milosrdnom ocu i pripremiti drugi susret.

Katehetska sredstva: tekstovi, hamer, kolaž, kuverte sa zadacima.

Uvodni dio

♦ *Molitveni početak*

Kateheta treba pripremiti molitvenu meditaciju koja već na ovom stupnju sudionike priprema za susret sa zahtjevnom temom. Meditacija ih treba potaknuti na sabranost i ujedno naznačiti temu.

♦ *Motivacija*

Papina poruka: *Godina vjere je, s toga gledišta, poziv na autentično i obnovljeno obraćenje Gospodinu, jedinom Spasitelju svijeta. U otajstvu svoje smrti i uskrснуća, Bog je u punini objavio Ljubav koja spašava i poziva ljude na obraćenje života po oproštenju grijeha (usp. Dj 5,31). Za apostola Pavla ta Ljubav uvodi čovjeka u novi život: "Krštenjem smo dakle zajedno s njime ukopani u smrt da kao što Krist slavom Očevom bi uskrišen od mrtvih, i mi tako hodimo u novosti života" (Rim 6,4). (...) U mjeri u kojoj slobodno surađuje, čovjekove misli i osjećaji, način razmišljanja i vladanje postupno se pročišćavaju i preobražavaju, u jednom hodu koji nije nikada u potpunosti dovršen na ovome svijetu.*

Da bi se pobudio interes za temu pomirenja i praštanja, treba pripremiti crtež kuće na velikom papiru (vrata, dva prozora, krov). Nakon što crtež istaknemo na vidnom mjestu, sudionici dobivaju prazan papirić da napišu poruku jednoj od nazočnih osoba kojoj bi voljeli nešto oprostiti ili da im ta osoba oprost. Nakon toga se razmjenjuju papirići, i tko želi može papirić zaljepiti na put ispred crteža kuće. Počinje razgovor s učenicima pitanjima: Je li bilo teško tražiti oprost? Zašto? Je li teže oprostiti ili tražiti oprost? Zašto?

Slijedi najava teme i teksta koji će se obrađivati:

Poučni, središnji, dio

♦ *Pojedinačni rad i zajednički rad u plenumu*

Na početku poučnoga dijela sa sudionicima se produbljeno obradi biblijski tekst o Milosrdnom ocu. Prikupljaju se glavni naglasci u kojima dolaze u prvi plan elementi Božjeg milosrđa ali i potrebe ljudskoga obraćenja. Može se odabrati biblijska metoda Västeras za produbljenu obradu evanđeoskoga teksta: *Izgnubljeni i nađeni sin* (Lk 15,11-32).

Ova se tema obrađuje u dva katehetska susreta 45 minuta. Stoga se obradom biblijskoga teksta mogu pribriati brojne mogućnosti daljnjega rada u pogledu zla i grijeha,

odlaska i povratka Bogu, vjeri i nevjeri, o potrebi obraćenja i pomirenja, te rješavanja konkretnih pitanja sudionika na tom području.

Da bi se što bolje ušlo u brojne probleme, sudionicima se sugerira da svatko od njih izabere lik iz pripovjedačke, i da iz vlastite perspektive kratko ispriča događaj.

♦ **Izdvajanje problema i rad u skupinama**

Temeljita obrada tekst omogućuje izdvajanje nekih poruka o problemu zla i grijeha, prosudbe i osude, kajanja i praštanja, ispovijedi i pomirenja. Kateheta/vjeroučitelj izdvaja probleme koje će sudionici obrađivati u skupinama, i daje im konkretne zadatke. Unaprijed treba pripremiti četiri isječka od hamera (vrata, dva prozora i krov). Na početku svakoj od skupina dijeli po jedan isječak na kojemu će odgovarati na postavljena pitanja, i dalje ih upućuje u rad:

- Vaše poruke govore koliko nam je potrebno međusobno praštanje. Bez pomirenja smo nezadovoljni i nesretni.

- Što nas sprječava da se pomirimo s bližnjima?

- Što nas sprječava da se pomirimo s Bogom?

Poziva ih na rješavanje problema i odabir skupine u kojoj će raditi:

Svatko od nas nosi osobna iskustva koja drugima mogu pomoći i dati odgovor na postavljena pitanja.

- Ako ti nije teško drugomu oprostiti, izaberi skupinu: "BLIŽNJI".

- Ako ti nije teško sebi oprostiti, izaberi skupinu: "JA".

- Ako je za tebe sv. ispovijed dar Uskrsloga kojeg rado primaš, izaberi skupinu: "KAJANJE" ili skupinu: "PLODOVI".

(Učenici biraju skupine, dobivaju zadatke u kuvertama i pristupaju rješavanju problema. Svaka skupina bira voditelja. Učenici rade 20-ak minuta.)

Prva skupina: "BLIŽNJI"

Pročitajte navedene izreke. Svaki član skupine brojevima od 1 do 5 označava izreke (broj 1 je ona izreka koja ti se najviše sviđa).

- *Ne sudite i ne ćete biti suđeni. Ne osuđujte i ne ćete biti osuđeni. Praštajte i oprostiti će vam se.* (Isus)

- *Oprašta se onoliko koliko se ljubi.* (Honore de Balzac)

- *U srcu oproštenja iznova nastaje stvaranje u svojoj prvobitnoj čistoći.* (P. Le Touze)

- *Zaodjenite se kao izabranici Božji, sveti i ljubljani u milosrdno srce, dobrostivost, blagost, strpljivost. Podnosite jedni druge praštajući ako tko ima protiv koga kakvu pritužbu! Kao što je Gospodin vama oprostio, tako i vi! A povrh svega ljubav! To je sveza savršenstva. I mir Kristov neka upravlja srcima vašim!* (Kol 3,12-15)

- *Oprosti! To stoji jako puno, ali se isplati. Oprostiti - to je nešto stvarateljsko. Oprostiti znači probuditi se na nov život, na novu radost. Oproštenje je najljepši dar.* (P. Bosmans)

- *Oče oprosti im jer ne znaju što čine.* (Isus)

Izdvojite izreku koja se najviše sviđa svima i prepisite je na papir ("vrata") koji ste dobili. Sudionici u ovoj fazi razgovaraju i razmjenjuju mišljenja uz upite:

- Zašto vam se baš ta izreka svidjela?

- Ispod izreke nacrtajte simbol svađe i simbol opraštanja.

- Unutar simbola svađe napišite što čovjeka sprječava da oprostí?
 - Unutar simbola opraštanja napišite što čovjeku pomaže da oprostí?
- (Navedene aktivnosti sudionici provode da bi uočili važnost opraštanja za život.)

Druga skupina: "JA"

Odgovorite na sljedeća pitanja na papir ("prvi prozor") koji ste dobili:

K vama dolazi prijatelj i kaže vam: Muči me nešto. U ljutnji sam rekao Marku da mu je otac ništarija kao i on i pred svima ga pljusnuo. Ispričao sam mu se. Ispovjedio sam se. Ipak, nemam mira. Zašto sam mu to rekao? Da sam barem šutio, ali nisam. Ne mogu zaboraviti. Kada razgovaram s njim čujem te riječi. Ne mogu sebi oprostiti. Ne znam što bih? Možda je to samo odgovornost koju osjećam što sam počinio grijeh. Uvijek sam bio previše odgovoran. Na duši mi je teret koji me pritišće.

Pomozite prijatelju! Napišite mu riječi ohrabrenja i utjehe tako što ćete završiti započete rečenice:

- Ponekad je teško sebi oprostiti jer...
- Oprosti sebi i...
- Biti odgovoran za svoje postupke i grijeh ne znači...
- Pomirenje s Bogom uključuje i naše pomirenje sa samim sobom i zato...
- "Bog mrzi grijeh, a ljubi grješnika", a to znači...
- Ne zaboravi...

(Učenici završavaju navedene rečenice kako bi shvatili da opraštanje sebi osposobljava čovjeka da oprostí bližnjemu.)

Treća skupina: "KAJANJE"

Sudionicima se sugerira da pročitaju i analiziraju evanđeoski tekst: **Carinik Zakej (Lk 19,1-10)**.

Slijedi razgovor i analiza teksta i odgovorna poticajna pitanja:

- Zašto je Isus htio proboraviti u Zakejevoj kući?
 - Što Zakej nudi Isusu?
 - Je li Zakejevo kajanje početak njegova obraćenja?
- Potom pismeno odgovaraju na dobivenom papiru ("drugi prozor") na sljedeća pitanja:
- Kakvo je po vašem mišljenju "savršeno kajanje"?
 - A što je nesavršeno kajanje?
 - Što čovjeku može pomoći da se savršeno pokaje?
 - Počinje li obraćenje srca kajanjem? Navedite primjer!

(Sudionici odgovaraju na navedena pitanja kako bi spoznali da obraćenje počinje vlastitim kajanjem za grijeh i odlukom da se želi promijeniti i popraviti).

Četvrta skupina: "PLODOVI"

Pročitajte pismo jednog učenika viših razreda osnovne škole:

Uskoro će Uskrs, a i uskrсна ispovijed. Tako mi je teško jer mama će opet govoriti: Branimo, nemoj zaboraviti otići na ispovijed! Barem jedan put godišnje. Inače nisi više član Crkve! I tako ona grmi i grmi. Da joj udovoljim otići ću. Njoj je to tako važno. Ne želim se svađati. A ja imam stotinu pitanja: Zašto se ispovijedati svećeniku koji je također grješan? Što ako svećenik

sve nekome ispriča? Zašto se ispovijedati kad ću sutra opet sagriješiti? Zašto ići kad svaki put nabrajam iste grijeha? (Šifra: formalnost)

Na papir koji ste dobili ("krov") pokušajte pomoći ovom mladom vjerniku. Odgovorite na njegova pitanja. Odgovore povežite s duhovnim plodovima sakramenta ispovijedi. Možda vaš odgovor bude pomoć i drugim vašim vršnjacima i drugim mladima.

Duhovni plodovi sakramenta sv. ispovijedi: pomirenje s Bogom, otpuštenje vječne kazne zaslužene smrtnim grijesima, duhovna snaga i milost u borbi protiv grijeha, duhovna utjeha i mir savjesti.

(Učenici odgovaraju na navedena pitanja kako bi sakrament ispovijedi prihvatili kao sakrament koji daje duhovne plodove, a ne kao formalnost.)

Priopćavanje rezultata rada, dopune i korekcije:

Voditelji skupina priopćavaju rezultate rada od prve do četvrte skupine. Nakon priopćavanja rezultata prva skupina ("BLIŽNJI") lijepi svoj papir na vrata kuće na hameru, druga skupina ("JA") na prvi prozor kuće, treća skupina ("KAJANJE") na drugi prozor kuće i četvrta skupina ("PLODOVI") svoj papir lijepi na krov nacrtane kuće na hameru.

(Cilj je da učenici predoče jedni drugima i sebi da nas pomirenje s Bogom, s drugima i sa samim sobom čini ponovno djecom Božjom koja prebivaju u "Očevoj kući").

♦ Pribiranje iskustava i spoznaja: od stečenih spoznaja do života

Vjeroučitelj zaključuje vjeronaučni susret:

Ne zaboravimo: Nema života bez opraštanja i pomirenja. Grijehom se ne udaljavamo samo od bližnjih. Svaki grijeh je ponajprije uvrjeda Bogu. Bog ne voli grijeh, ali mu je stalo do grješnika. Prvi nam se obraća i poziva nas na obraćenje. Bog nam daje mogućnost oprostjenja grijeha u sakramentu sv. ispovijedi. Pomirenje s Bogom uključuje i naše pomirenje sa samim sobom. Pogledajmo još jednom "ovu kuću". Obratimo pozornost na naslov: POVRATAK U OČEVU KUĆU. Opraštanje bližnjemu otvara vrata, opraštanje tebi otvara i prozor s kojeg gledaš prema vječnosti, a iskreno kajanje otvara ti prozor obraćenja. Kada pristupiš sakramentu ispovijedi, tek onda će kuća "dobiti krov", a ti ćeš živjeti dostojanstvo Božjeg djeteta u "Očevoj kući".

Vjerničko-praktični i liturgijsko-molitveni dio

♦ Katehetsko-slavljenički trenutak

Pokorničko bogoslužje u crkvi (uz nazočnost svećenika ili đakona) - pripremiti prema obredniku, upaljene svijeće, pripremljen crkveni prostor i drugo.

Pjesma: *Ja se kajem.*

Uvodni obred: poticajno razmišljanje.

Liturgijska čitanja odabiru, pripremaju i čitaju sudionici.

Poticajno razmišljanje ili kratka meditacija o tajni zla i grijeha, Božjem milosrđu i praštanju - priprema jedan ili nekoliko sudionika - uz asistenciju katehete.

Ispit savjesti - pripremaju sudionici (može uz poticajna razmišljanja, ili pak uz projektirane slajdove koji upućuju na dublje ispitivanje savjesti).

Završni obred: (druga strofa) *Milosrđe tvoje veće...* ili neka druga prikladna pjesma (Put ljubavi)

HODITE U ISTINI - VJERUJTE EVANĐELJU!

Prostor: župna dvorana, crkva i crkveni prostor.

Ciljevi: spoznati važnost iskrenosti, istine i istinoljubivosti u čovjekovu životu; uočiti različite oblike povrjede istine i pravde među ljudima; opredijeliti se za istinu te je uvijek nastojati tražiti i spoznati, istinu govoriti i po njoj živjeti; upoznati i prihvatiti Krista koji je naša Istina; u molitvi tražiti od Isusa da bude naša Istina, da hodimo u Istini.

Trajanje susreta: 60 minuta ili 2 puta po 45 minuta.

Katehetska pomagala: biblijski tekstovi, bilježnica, fotografije, dnevni tisak, plakati, flomasteri, škare, ljepilo.

Uvodni dio

♦ **Molitveni početak**

Znak križa

Kratka šutnja i meditacija uz Kristove riječi: "Ako ostanete u mojoj riječi, uistinu, moji ste učenici; upoznat ćete istinu i istina će vas osloboditi" (Iv 8,31-32).

Prigodna pjesma ili molitva.

♦ **Motivacija**

Papin poziv: *Želimo da ova Godina pobudi u svim vjernicima nadahnuće da ispovijedaju vjeru u punini i s obnovljenim uvjerenjem, s pouzdanjem i nadom. (...) Isusovo se učenje, naime, i danas razliježe s jednakom snagom: "Radite, ali ne za hranu propadljivu, nego za hranu koja ostaje za život vječni" (Iv 6,27). Pitanje koje su postavili njegovi slušatelji: "Što nam je činiti da bismo radili djela Božja?" (Iv 6,28), postavljamo i mi danas. Znamo Isusov odgovor: "Djelo je Božje da vjerujete u onoga kojega je on poslao" (Iv 6,29). Vjera u Isusa Krista je, dakle, put kojim se može definitivno prispjeti k spasenju.*

Poticajne misli i iznošenje asocijacija. "Ljudi se međusobno varaju, lažu jedni drugima u lice, obmanjuju se laskanjem i prozirno pretvorljivim udvaranjem, a to im često pošteno ljudski izgleda nerazmjerno hrabrije nego da jedni drugima kažu голу istinu." (Miroslav Krleža)

Kateheta/vjeroučitelj pokazuje učenicima crteže i fotografije različitih povrjeda istine: ogovaranje i kleveta, odavanje tajne, reklamna laž, hvalisanje, licemjerje, jednostavno laganje... Učenici izražavaju svoje prve dojmove.

- Kako likovi s crteža komuniciraju s ljudima?
- Što to govori o njima, a što o njihovom odnosu prema drugima?

Mnogi su među nama više puta iskusili prijevaru, da više nikomu ne vjeruju, pa ni svojim bližnjima. Često se stoga postavlja pitanje: Što je istina? Što vi mislite? Istina je... (slijede asocijacije i odgovori sudionika), a potom se nastavlja razgovor:

Nitko ne voli neiskrenost i neiskrena čovjeka. Zašto ljudi šire neistine i laži? Imamo li pravo uvijek znati istinu? O tome nam govori osma Božja zapovijed: "Ne svjedoči lažno na bližnjega svoga!" (Izl 20,16). Još više, postoji li istina na koju se možemo čvrsto osloniti? Postoji li Netko tko nas nikada ne će iznevjeriti i komu se možemo potpuno povjeriti? Prihvaćamo li Isusa Krista kao našu najsvetiju Istinu?

Poučni, središnji, dio

♦ *Pojedinačni rad i zajednički rad u plenumu*

Obrađena biblijskoga teksta odabranom biblijskom metodom: *Petar se odriče Isusa* (Mt 26,69-75).

Zašto Petar nije rekao istinu? Zašto je zatajio Isusa? Što bi se dogodilo Petru da je rekao istinu? Zašto je Petar zaplakao? Razmisli i navedi neke situacije iz svakodnevnoga života u kojima i mi "zatajimo" Isusa, ili se ogriješimo o istinu i pravdu.

♦ *Rad u skupinama*

U skupinama se istražuju evanđeoski i drugi tekstovi iz kojih Kristovi vjernici mogu i trebaju iščitavati načine, pravila i norme vlastitoga zauzimanja za pravdu i istinu u svom životu, u svom okružju i društvu. Uza svaki tekst donijeti nekoliko poticajnih pitanja na koje sudionici odgovaraju, da bi se dobili korisni poticaji za razgovor i usvajanje potrebnih poruka, normi i odluka za konkretan život.

Prva skupina: *Ispovijest Petrova* (Mt 16,13-19).

Druga skupina: *Istinu nije moguće kupiti*:

Perzijski car Hosroes oporavio se od svoje bolesti. Sazva sve svoje savjetnike te im kaza: "Želio bih danas saznati od vas što mislite o meni. Mislite li da sam dobar car? Govorite istinu bez ikakva straha. Za to će svaki dobiti od mene kao dar jedan dragulj." I savjetnici su pristupali caru jedan za drugim izričući lijepa i pretjerane pohvale. Kad je došao red na mudroga Elaima, on reče: "Care moj, najradije bih šutio, jer istinu nije moguće kupiti."

Nato reče car: "Dobro, tad ti neću dati ništa. Sada možeš kazati svoje mišljenje." Tada Elaim kaza: "Care moj, ti želiš saznati što ja mislim. Ja mislim da si ti samo čovjek s mnogo slabosti i pogrješaka, kao i svi mi. Ali tvoje pogrješke teže mnogo više, jer cijeli narod uzdiše pod teretom teških daća. Ja mislim da izdaješ previše novca za priređivanje svečanosti, za gradnju palača, a iznad svega za vođenje ratova."

Kad je car to čuo, zamisli se. Nakon toga dade svakom svom savjetniku po jedan dragulj, kako je obećao, a Elaima imenuje svojim kancelarom. Idućeg dana svi jučerašnji savjetnici zatraže od cara audijenciju te mu jedan od njih kaže: "Care, trgovca koji ti je prodao ono drago kamenje valjalo bi objesiti! Kamenje koje si nam dao nije pravo." "Znao sam to", odgovori car. "Ono je tako lažno kao što su bile lažne vaše riječi."

Treća skupina: *Blaženi Alojzije Stepinac*:

Blaženi kardinal Stepinac: "...Nema sumnje, da je jedna od najljepših odlika hrvatskoga narodnog bića u prošlosti bilo nastojanje kako bi svoj narodni život doveo u sklad s načelima objavljene istine Božje. I to ne samo onda, kad je iz toga mogao izbijati koristi, nego i onda, kad mu je bila gorka. To očekuje sav hrvatski narod i time se nada i danas od svoga Sabora. Neka donosi zakone poštene, koji se neće kositi sa zakonom Božjim, da se osigura blagoslov Boga stvoritelja... Neka donosi zakone pravedne; gdje su jednaki tereti, neka su i jednaka prava. Neka donosi zakone moguće, da se narodu ne navaljuju tereti, koje ne može podnositi."

(Govor nadbiskupa A. Stepinca prigodom otvorenja Hrvatskoga sabora, 23. veljače 1942.)

Četvrta skupina: *Kuća na stijeni i kuća na pijesku* (Mt 7,24-29).

♦ **Pribiranje iskustava i spoznaja: od stečenih spoznaja do života**

Nakon rada u skupinama, jedan od sudionika iz svake skupine pročita komentar, a po želji se uključuju i drugi učenici sa svojim komentarima. O njima se vodi razgovor i pribiru poruke.

Vjerničko-praktični i liturgijsko-molitveni dio

♦ **Katehetsko-slavljenički trenutak**

Sudionici mogu kratko napisati svoje razmišljanje o svjedocima istine, poruku onima koji danas na sve strane donose neistinite informacije i poruke, o vlastitom obećanju da će biti istiniti na riječi i djelu, molitvu za one koji trpe zbog progona i ne smiju reći istinu, za one koji su krivo osuđeni... Primjerice:

Zbog moje istine, ljudi će oko mene... jer...

Ljudi koji su trpjeli progon i odvažno svjedočili za istinu, danas mogu nama pomoći da...

Bože, daj da svi koji su progonjeni zbog istine...

Isus je donio puninu istine o Bogu i o ljudima. Zato će Isus u mom životu...

Graditi grad na čvrstoj stijeni znači graditi svoj život...

♦ **Molitveni svršetak**

Razmišljanja i molitve: U sabranosti neki od sudionika iznesu svoja razmišljanja, poticaje i molitve. Posebno se moli za sve one koji trpe ili su progonjeni zbog istine, za kršćane koji u nekim zemljama ne mogu slobodno ispovijedati svoju vjeru u Isusa Krista, da se istina o Kristu slobodno propovijeda u misijskim krajevima itd., a potom:

Molitva: *Gospodine, tvoja je riječ istina. Tvoja mi riječ pomaže da se ne branim kad nešto treba priznati, da ne planem kad treba šutjeti, da ne promašim cilj na kojem ću ugledati tebe, pravu istinu. Ti si istina. I ja želim ići tim putem, i biti uza te. Posveti me u svojoj istini. Nadvladaj me. Ti si istina.*

(J. Zink)

Završna pjesma: *Bože moj dopusti mi...*

KRUH ZA ŽIVOT SVIJETA

Prostor: župna dvorana i crkva.

Ciljevi: razumjeti i doživjeti Euharistiju kao duhovnu hranu za vremeniti i vječni život; razumjeti važnost osobnoga susret s Bogom u slavlju svete Mise i blagovanja Euharistije kao "kruha života"; iskusiti i doživjeti, razumjeti važnost nedjeljne Euharistije za kršćanski život u zajednici; osjetiti duhovnu radost klanjanja i susreta s Kristom u Presvetom Oltarskom Sakramentu.

Trajanje susreta: 2 puta po 45 minuta.

Metode rada: čitanje biblijskoga teksta, molitveno izražavanje, pismeno izražavanje, razgovor, slušanje meditativne glazbe, meditativno sabiranje...

Katehetska pomagala: biblijski tekstovi, kasetofon/CD-player, kasete/CD s meditativnom glazbom, olovke, radni materijal...

Uvodni dio

♦ Molitveni početak

Oče naš...

Pjesma: *Kruše života*

Papina poruka: *Moramo s novom radošću u srcu uživati Božju riječ, koju je na vjerni način prenijela Crkva, i Kruh života, koji se daju kao potpora onima koji su njegovi učenici (usp. Iv 6,51). Isusovo se učenje, naime, i danas razliježe s jednakom snagom: "Radite, ali ne za hranu propadljivu, nego za hranu koja ostaje za život vječni" (Iv 6,27). Istodobno, želimo da svjedočanstvo života vjernika bude sve vjerodostojnije. (...) Bit će to također dobra prigoda za intenzivnije slavljenje vjere u liturgiji, i na osobit način u euharistiji, koja je "vrhunac kojemu teži djelovanje Crkve i ujedno... vrelo iz kojega struji sva njezina snaga".*

Razgovarati sa sudionicima o njihovom odnosu prema Euharistiji i nedjeljnoj svetoj Misi:

- Idete li redovito na svetu Misu?
- Što za vas predstavlja sveta Misa?
- Je li dovoljno doći na svetu Misu ili je potrebno nešto više?
- Kakve osjećaje u vama pobuđuju Isusove riječi: *Ja sam kruh života!*

Može se sa sudionicima, podijeljenima u dvije veće skupine, započeti s diskusijom

Za-Protiv: jedna skupina na papiru piše argumente onih kršćana koji ne idu redovito na svetu Misu, a druga argumente zbog kojih kršćani trebaju to činiti.

Poučni, središnji, dio

Nakon motivacijskoga dijela, pribrati rezultate rasprave, izdvojiti glavni problem koji će se rješavati, odnosno pozvati sudionike na pomno čitanje i istraživanje biblijskoga teksta da se otkriju najdublji duhovni i vjernički razlozi sudioništva vjernika u Euharistiji i blagovanju Krista kao "kruha života".

♦ Pojedinačni rad i zajednički rad u plenumu

Obrada biblijskoga teksta: *Isus kruh života* (Iv 6,25-51).

Nakon njegova prvog interpretativnog čitanja, rad s biblijskim tekstom može početi tako da svatko od sudionika podijeli tekst u smislene cjeline i dađe im podnaslove, tumačeći zašto se za njih opredijelio. Tekst potom obraditi biblijskom Bludesch metodom.

♦ **Rad u skupinama**

Nakon obrade biblijskoga teksta sudionike podijeliti u četiri skupine sa zadaćom da spoznaje koje su dobili povežu sa životnim prilikama u kojima se pokazuje povezanost Euharistije i duhovne hrane s ljudskim radom, potrebom suradnje, zajedništva i pomaganja među ljudima. Ali i zahvalnosti Bogu za dar kruha i "kruha života".

Prva skupina. Radi na temu - Važnost kruha u svakodnevnom životu. Čovjek treba zadovoljiti temeljne potrebe kao što su glad i žeđ. Toliko su važni da se uzimaju kao simboli: "tko ima kruha, ima osiguran život", "glad za pravednošću" "žeđ za istinom". Ta simbolika u Psalmima dobiva religiozno značenje: "Tebe žeđa duša moja, kao zemlja suha, žedna, bezvodna." Analizirati: zašto je kruh tako važan, i što to sve znači? Treba li čovjek kruh da bi živio?

Druga skupina. Radi na temu - Kruh je darovan svim ljudima. Skupina razmišlja o potrebi darivanja i suradnje među ljudima da bi svi imali kruha. Imaju li danas svi kruha? Zašto neki ljudi trpe zbog gladi? Treba li postojati solidarnost među ljudima i narodima? Što je s kršćanima?

Treća skupina. Radi na temu: Kruh je više od kruha - "Tko jede od ovoga kruha ostaje u meni i ja u njemu." Kruh nadilazi zadovoljenje gladi i tjelesnih potreba. On je simbol života, onoga duhovnoga. Kruh označava radost i zajedništvo, život s Kristom i od Krista. Odgovoriti na pitanje: Po čemu kršćani u svakodnevnom životu mogu svjedočiti Krista koji je "kruh život", odnosno da je kruh više od kruha?

Četvrta skupina. Radi na temu: Molitva - zahvalnost Bogu za dar kruha. Obraditi i kratko predstaviti glavne naglaske blagoslova s Presvetim Oltarskim Sakramentom i pripremiti završnu molitvu klanjanja pred Presvetim Oltarskim Sakramentom u crkvi.

♦ **Pribiranje iskustava i spoznaja: od stečenih spoznaja do života**

Kruh je čovjeku izvor snage, sigurnosti i života, tako da ostati bez kruha znači biti lišen svega. Opet, kruh nije samo sredstvo za život: kruh treba dijeliti s drugima. Redovito dijeliti s nekim kruh znači biti mu prijatelj. Isus je svega toga svjestan kada čini čudo kojim je nahranio mnoštvo i kada sebe sama daje da mi imamo vječni život. Isus nam daje sebe u presvetoj Euharistiji da, blagujući njegovo Tijelo, imamo vječni, neprolazni život. Tko vjeruje u Krista, i tko njega blaguje, ima život vječni. Zato nas on poziva svake nedjelje na Euharistiju da se, u zajednici vjernika, s njim susretnemo, da slušamo njegovu Riječ, blagujemo njegovo Tijelo i potom dijelimo svoj kruh svagdanji sa svojom braćom i sestrama, osobito potrebnima i siromašnima.

Vjerničko-praktični i liturgijsko-molitveni dio

♦ **Katehetsko-slavljenički trenutak i molitveni svršetak**

Pročitati i kratko analizirati pjesme i molitve za blagoslov s Presvetim sakramentom.

Kateheta, ako nije svećenik, treba zamoliti svećenika ili đakona za blagoslov s Presvetim. Sudionike se pozove da u duhu slijede ono što se na katehetskom susretu događalo, i poziva da sada u molitvi i meditaciji Kristu zahvale za "Kruh života" koji im je dao. Svaki sudionik neka ima tekst (sadržaj) blagoslova:

Obred: Blagoslov s Presvetim Oltarskim Sakramentom - uzeti iz Obrednika ili Molitvenika.

Završna molitva koju je priredila četvrta skupina.

Molitva: Ispovijest vjere Hrvata katolika

Otpust uz blagoslov (ako je svećenik).

Otpusna pjesma: Ostani s nama

DUHA NAM JE SVOGA DAO

Prostor: župna dvorana, crkva i crkveni prostor.

Ciljevi: osjetiti snagu i život Crkve koju nadahnjuje, posvećuje i vodi Duh Sveti; otkrivati Duha Svetoga u Kristovim udovima- vjernicima; osobnom vjerom koju nadahnjuje Duh Sveti srasti s Crkvom - Tijelom Kristovim; davati svjedočanstvo kršćanskoga života u snazi Duha Svetoga; spoznati da Duh Sveti djeluje kroz cijeli naš život i u svagdanjim malim djelima i pothvatima; s pouzdanjem se otvoriti i utjecati djelovanju Duha Svetoga.

Trajanje susreta: 2 susreta po 45 minuta.

Katehetska sredstva: biblijski i liturgijski tekstovi, bilježnica, pjesmarica, svijeća, fotografije, ploča, plakat.

Uvodni dio

♦ *Molitveni početak*

Znak križa

Pjesma: *Dođi Duše Presveti*, ili neka druga prigodna pjesma

Molitva: *Oče, izvore života, usliši naše prošnje i svojim Duhom ispuni nam srca kako bismo znali živjeti od Uskrsloga i s bližnjima dijeliti Tvoju nadu. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.*

♦ *Motivacija*

Papina poruka: *Crkva na dan Pedesetnice krajnje jasno pokazuje tu javnu dimenziju vjervovanja i neustrašivog svjedočenja svoje vjere svakom čovjeku. To je dar Duha Svetoga koji nas osposobljava za poslanje i jača naše svjedočenje, čineći ga iskrenim i odvažnim.*

Promatrajte fotografiju pred vama ili ovu upaljenu svijeću. Promatrajte plamen, osjetite njegovu snagu, pokušajte mu se približiti, ispružite ruke, osjetite toplinu koju širi. Promatrajte plamen koji isijava. Plamen ima moć da pročisti. Osjetite taj plamen u sebi, kako gori, što pročišćava, što osvjetljava? Vi nosite taj plamenu sebi...

Više puta smo već čuli izvješće o silasku Duha Svetoga nad apostole na dan Pedesetnice. Djela apostolska pripovijedaju kako su se učenici nakon uzašašća okupili u Jeruzalemu da po nalogu Uskrsloga čekaju dar Duha Svetoga. Isus im je obećao: "Primit ćete Snagu - Duha Svetoga. On će sići na vas, i bit ćete mi svjedoci... sve do na kraj svijeta." (Dj 1,8) I, uistinu, pedesetoga dana nakon Uskrsa to se dogodilo, a učenici su bili dionici tog čudesnog dara. Od tog dana učenici izvršavaju Isusovo poslanje: "Podite i učinite sve narode mojim učenicima."

Poučni, središnji, dio

Duhovski događaj je sve iz korijena promijenio. Ništa više nije bilo isto. Bojažljivi apostoli više se nikoga i ničega nisu bojali. Duh Sveti sve pokreće i nemoguće čini mogućim. Sada je Crkva Isusova raširena po cijelom svijetu. Ona obuhvaća sve kršćanske zajednice i zovemo je katolička, što znači sveopća. Danas ćemo govoriti o Duhu Božjem koji sve pokreće i vodi cijeli svijet.

♦ *Pojedinačni rad i zajednički rad u plenumu*

Odaberi neku od biblijskih metoda u obradi teksta: *Apostoli čudotvorci, Apostoli progonjeni i Apostoli pred Vijećem* (Dj 5,12-33).

U dubljoj analizi i užoj interpretaciji teksta mogu se postaviti i sljedeća pitanja:

- Što se preko ruku apostola događalo?
- Zašto donose bolesnike pred njih?
- Tko im je dao moć da to mogu činiti?
- Kome se nije sviđalo to što apostoli rade i zašto?
- Što je Veliko vijeće učinilo s apostolima?
- Boje li se apostoli prijatni?

♦ *Rad u skupinama*

Isus Krist i nas danas poziva da budemo njegovi učenici i svjedoci. On nam je dao i svoga Duha Svetoga u sakramentu krštenja, i posebno u sakramentu svete potvrde, onima koji su krizmani. Kako Krist i Duh Sveti mogu preko nas danas djelovati u svijetu i donositi vrijedne duhovne plodove? To ćemo istraživati u četiri skupine:

Kateheta/vjeroučitelj u pripremi ove teme ima konkretne naslovnike pred sobom, pa prema tome tematski, sadržajno i praktično usmjerava rad skupine i daje im konkretne zadatke. Stoga ostavljamo katehetama da odrede što će te skupine obrađivati i raditi, s tim da taj rad bude sadržajno i po ciljevima povezan kao cjelina. Može im se ponuditi i neka dokumentarna fotografija koja će snažnije povezivati darove i plodove Duha Svetoga s konkretnim životnim prilikama, dužnostima, situacijama.

Prva skupina: Plodovi Duha...

Druga skupina: Plodovi Duha...

Treća skupina: Plodovi Duha...

Četvrta skupina: Plodovi Duha...

♦ *Pribiranje iskustava i spoznaja: od stečenih spoznaja do života*

Duh Sveti je poput vatre i vjetra. Ohrabrio je apostole i oslobodio ih od straha. Dao im je moć ozdravljanja i vlast propovijedanja, snagu da privlače nove ljude u Kristovu zajednicu ljubavi. Duh Sveti nam daje da gledamo novim očima i slušamo novim srcem. Daje nam hrabrost da idemo novim putovima. Ispunjava nas uvijek iznova nadom i vjerom o bolje sutra. Pozvao nas je da ispunimo njegove poruke Govora na gori i da osnaženi Duhom Svetim svjedočimo kraljevstvo Božje u svijetu: svetost, istinu, pravdu, ljubav i mir.

Vjerničko-praktični i liturgijsko-molitveni dio

♦ *Katehetsko-slavljenički trenutak i molitveni svršetak*

Ulazak u crkvu u procesiji, pokleknuti, upaliti svijeće...

Pjevanje himna: *O dođi Stvorče Duše Svet*

Molitva u tišini hrama: Osobni susret s Duhom Svetim u molitvi i tišini.

Zajednička molitva: Izricanje spremljenih molitava, ili kratkih meditativnih zaziva Duhu Svetomu, za razne nakane (od zahvale do prošnje).

Pjevanje psalma: *Pošalji Duha svoga, Gospodine, i obnovi lice zemlje!*

Molitva: *Ispovijest vjere Hrvata katolika*

Pjesma: *Ti dao si nam čvrstu riječ*

ŽETVA JE VELIKA, A RADNIKA MALO: ŠIMUNE IVANOV, LJUBIŠ LI ME?

Prostor: župna dvorana, crkva i crkveni prostor.

Ciljevi: shvatiti važnost odabira životnog poziva za cjelokupni ljudski život; osjetiti potrebu razmišljanja o izboru vlastitoga životnog poziva; prepoznati i cijeniti vrijednosti duhovnoga poziva u svećeništvu; doživjeti snagu i važnost Kristova poziva Petru i apostolima za cijelu Crkvu, poznavati značenje svećeničkoga poziva i života u celibatu i čistoći; potaknuti na molitvu za svećenike, redovnike i redovnice u našoj Crkvi i u svijetu.

Trajanje susreta: 60 minuta ili 2 puta po 45 minuta.

Katehetska pomagala: biblijski i radni tekstovi, tekst, bilježnica, ploča, hamer, flomasteri, kazetofon ili CD-player).

Uvodni dio

♦ *Molitveni početak*

Blago čovjeku koji je pronašao pravi poziv, ne treba mu veće sreće.

U njemu je našao sebe, smisao, budućnost - sve.

Svijet je pak dobio vrsnog graditelja.

Tvorac nebeskih visina radosno prati njegovu sudbinu.

Takav čovjek duboko razmišlja s lakoćom,

a misli mu se sjemene dobrim pothvatima.

Nepoznati autor

♦ *Motivacija*

Mladost je vrijeme kada sebi postavljamo pitanja:

- Zašto smo na svijetu?
- Koji je smisao moga života?
- Što bih želio biti? Što me privlači?
- Koji je moj osobni poziv?
- Što je bitno u nekom poslu?
- Čime se želim baviti u životu?
- Što bih želio raditi cijeli život?

Danas ćemo razmišljati i razgovarati o životnom pozivu i životnom zvanju ili zanimanju, i na poseban način o duhovnom, svećeničkom i redovničkom pozivu. *Poziv* znači izabrati način života u kojemu mogu sebe najbolje davati za drugoga, stil života u kojemu ću najbolje ostvariti sebe samoga (majčinstvo, supružništvo, celibat, svećeništvo). Životni poziv u sebi obuhvaća i prožima oba ova pojma, a neizostavan je u ljudskom životu. Izabrati treba onaj poziv u kojem će osoba najkorisnije razviti vlastite sposobnosti. Koje su moje sklonosti, kvalitete, talenti? Što je duhovni poziv? Koje bi vrline trebali imati duhovne vođe, svećenici, redovnici i redovnice? Smatrate li da je njihova uloga bitna za Crkvu i društvo općenito? Kako Isus danas poziva svoje učenike?

Poučni, središnji, dio

♦ *Pojedinačni rad i zajednički rad u plenumu*

Biblijski tekst obraditi Metodom stupnjevanja i produbljevanja biblijskoga teksta: *Isus podjeljuje Petru prvenstvo* (Iv 21,15-19).

♦ *Rad u skupinama*

Svakoj od skupina daje se biblijski tekst koji s različitih gledišta promatraju naše poslanje i poziv u svijetu, i osobito vjernički i duhovni (apostolski, svećenički) poziv. Daju se i poticajna pitanja na koja sudionici po skupinama odgovaraju, potom priopćuju svoje spoznaje i poruke, te se vodi razgovor, osobito o svećeničkom pozivu danas i suvremenim problemima s kojima se oni susreću.

Prva skupina: *Apostole čeka progono* (Mt 10,16-22).

Druga skupina: *Bogati mladić* (Mt 19,16-22).

Treća skupina: *Zahtjevi apostolskog zvanja* (Mt 8,18-22).

Četvrta skupina: *Nagrada Isusovim sljedbenicima* (Mt 19,27-30).

♦ *Pribiranje iskustava i spoznaja: od stečenih spoznaja do života*

Nakon rada po skupinama, u vođenom razgovoru, izdvajaju se glavne misli, poruke, odluke. Posebno treba izdvojiti misli o potrebi duhovnih zvanja i svećenika za naviještanje evanđelja u današnjem svijetu. Mogu u tome poslužiti i misli današnjeg Pape:

Gospodin je, na početku svoga javnog djelovanja, pozvao neke ribare, koji su se pripremali za ribolov na Galilejskom jezeru, obrativši im se riječima: "Hajdete za mnom, učinit ću vas ribarima ljudi!" (Mt 4,19). Pokazao im je svoje misijsko poslanje brojnim "znacima" koji su pokazatelj njegove ljubavi prema ljudima i dar Očeva milosrđa; učio ih je riječju i životom da budu spremni nastaviti njegovo djelo spasenja; na kraju, znajući "da je došao njegov čas da prijede s ovoga svijeta Ocu" (Iv 13,1), povjerio im je spomen svoje smrti i uskrsnuća, i prije nego će biti uzdignut na Nebo poslao ih je u čitav svijet zapovjedi im: "Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga" (Mt 28,19).

(Iz pisma pape Benedikta XVI. o duhovnim zvanjima)

Isus i danas zove mladiće da ga slijede u svećeničkom zvanju. Međutim, danas je kriza duhovnih zvanja. Mi možemo mnogo pomoći ako molimo za svećenička i redovnička zvanja. To ćemo danas učiniti zajedno pred Presvetim Oltarskim Sakramentom u crkvi.

Vjerničko-praktični i liturgijsko-molitveni dio

♦ *Katehetsko-slavljenički trenutak*

Isus Krist je znao da će radnika za žetvu biti nedostatno i zato od nas traži da molimo Oca da pošalje radnike u svoju žetvu, da molimo za svećenička zvanja. Bog promatra i poziva. On neprestano poziva, ali naše oslušivanje može biti slabo. Sada ćemo iz katehetske dvorane otići u crkvu i pred Svetohraništem moliti za duhovna zvanja i za uspjeh propovijedanja Evanđelja u misijskim krajevima:

Pjesma: *Krist na žalu* (prva kitica).

Poticajna meditacija uza slike Isusova poziva i obećanja Petru (slajdovi, glazbeni trenutak s poticajnim mislima: Krist Veliki Svećenik - svećenik i njegov duhovni poziv).

Molitva za svećenička i redovnička zvanja.

Ispovijest vjere Hrvata katolika

Pjesma: *Krist na žalu* (nastavak).

♦ **Molitveni svršetak**

Bože, Ti hoćeš da se svi ljudi spase i spoznaju istinu. Žetva je Tvoja obilna. Pošalji u nju svete i ustrajne radnike da svakom stvorenju navješćuju Tvoju blagovijest. Neka riječi Tvoga Sina Isusa Krista dopru do svih ljudi kako bi spoznali da je On njihova jedina Istina, Put i Život. Kriste, sa svoga žala privuci i danas k sebi one koji će te slijediti poput apostola u prilikama i neprilikama našega današnjeg života. Amen.

VI STE PRIJATELJI MOJI AKO ČINITE ŠTO VAM ZAPOVIJEDAM...

Prostor: župna dvorana, crkva i crkveni prostor.

Ciljevi: prepoznati u Kristu svoga istinskoga prijatelja i Učitelja koji u daru svoga života iskazuje potpunu i neopozivu ljubav prema ljudima; otkriti značenje njegova poziva na ljubav: "Ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio"; u Kristovoj posvemašnjoj brizi i blizini prema siromasima, progonjenima, mirotvorcima..., prepoznati blizinu Božje ljubavi prema svim ljudima i napose potrebnima; otkriti vlastiti put nasljedovanja Krista i vršenja njegove zapovijedi ljubavi.

Trajanje susreta: 60 minuta.

Uvodni dio

♦ *Molitveni početak*

Znak križa

Pjesma: *Gdje je ljubav prijateljstvo...*

Meditativna molitva:

Konačno jedan reče: "Blago siromasima!" A ne: Tko ima blaga, ima i sreću!

Konačno jedan reče: "Ljubi svoga neprijatelja!" A ne: Dolje sa suparnicima!

Konačno jedan reče: "Blaženi progonjeni!" A ne: Prilagodi se svakoj prilici!

Konačno jedan reče: "Prvi mora biti sluga svima!" A ne: Pokaži tko si!

Konačno jedan reče: "Što koristi čovjeku ako sav svijet zadobije!"

A ne: Glavno je probijati se naprijed!

Konačno jedan reče: "Tko vjeruje živjet će uvijek!" A ne: Što je umrlo - mrtvo je!

(Na tvoju riječ, GK, Zagreb, 2002.)

♦ *Motivacija*

Papina poruka: *Svojom ljubavlju Isus Krist privlači sebi ljude svih pokoljenja: u svakom dobu on sabire svoju Crkvu povjeravajući joj naviještaj Evanđelja, s nalogom koji ne zastarijeva. Zbog toga i danas postoji potreba za snažnijim zauzimanjem Crkve za novu evangelizaciju kako bi se ponovno otkrilo radost vjere i iznova pronašlo oduševljenje za prenošenje vjere. (...) Ona daje da naš rad urodi plodom, jer širi naše srce u nadi i omogućuje nam pružati živo svjedočanstvo: otvara, naime, srce i um onih koji slušaju i prihvaćaju Gospodinov poziv da prionu uz njegovu Riječ kako bi postali njegovi učenici. Vjernici se, kaže sv. Augustin, "vjerom jačaju".*

Poučni, središnji, dio

♦ *Pojedinačni rad i zajednički rad u plenumu*

Obraditi evanđeoski tekst: ***Ovo vam zapovijedam: da ljubite jedni druge*** (Iv 15,12-17). Tekst interpretativno pročitati i potom sudionike pozvati da iznesu svoje prve doživljaje, osjećaje, asocijacije. Posebno se usredotočiti na pojmove prijatelj, sluga, gospodar, potom ljubav, zapovijed, izabranje. Izdvojiti temeljnu Isusovu poruku i dovesti je u kontekst vlastitoga života. Postaviti nekoliko pitanja na koje sudionici pojedinačno odgovaraju.

Nakon temeljite obrade teksta, sudionicima sugerirati da napišu kratku meditaciju, neku priču ili zgodu na temelju sljedećih rečenica:

- *Ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio.*
- *Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje.*
- *Ne izabraste vi mene, nego ja izabrah vas i postavih vas da idete i rod donosite...*

♦ **Rad u skupinama**

U povezanosti i uskoj svezi s Kristovom zapovijedi ljubavi, možemo promatrati i Isusov **Govor na gori** (Mt 5,1-12), proglas njegova Kraljevstva i blaženstava koja pokazuju na vladavinu milosti, pravde, istine i ljubavi. Sudionici tekst od prije poznaju, i stoga ga treba interpretativno pročitati i vođenim razgovorom obnoviti spoznaje i poruke. Potom sudionike treba podijeliti u četiri skupine tako da svaka od skupina obrađuje po dva blaženstva. Podijeliti im blaženstva na papirićima s nekoliko pitanja, s nakanom da otkriju što svaki od poziva znači da bismo bili Kristovi prijatelji i svjedoci u svijetu. Neka navedu konkretne stavove, vladanja, djela, vrjednote i drugo po kojima se očituju blaženstva u našem životu.

Prva skupina:

Blago siromasima duhom: njihovo je kraljevstvo nebesko!

Blago milosrdnima: oni će zadobiti milosrđe!

Druga skupina:

Blago krotkima: oni će baštiniti zemlju!

Blago mirotvorcima: oni će se sinovima Božjim zvati!

Treća skupina:

Blago gladnima i žednima pravednosti: oni će se nasititi!

Blago progonjenima zbog pravednosti: njihovo je kraljevstvo nebesko!

Četvrta skupina:

Blago ožalošćenima: oni će se utješiti

Blago čistima srcem, oni će Boga gledati!

Blago vama kad vas - zbog mene - pogrde i prognaju i sve zlo slažu protiv vas! Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima!

♦ **Pribiranje iskustava i spoznaja: od stečenih spoznaja do života**

Evandjelja su obećanje sreće svim ljudima koji žele ići Božjim putovima. Isus je prije svega u blaženstvima (Mt 5,3-12) konkretno pokazao da beskrajni BLAGOSLOV silazi nad nas kada ga svim životom slijedimo i čistim srcem tražimo mir (Youcat - katekizam za mlade).

Vjerničko-praktični i liturgijsko-molitveni dio

♦ **Katehetsko-slavljenički trenutak i molitveni svršetak**

Organizira se u katehetskoj dvorani ili crkvi.

Pjesma: *Kakav prijatelj je Isus...*

Kratke meditacije: neki od sudionika pročitaju svoje kratke meditacije.

Molitva: za siromašne, progonjene, za mir u svijetu, među ljudima...

Molitva: *Ispovijest vjere Hrvata katolika*

Pjesma: *Mir, pravi mir*

VRIJEDAN JE RADNIK SVOJE PLAĆE

Prostor: župna dvorana, crkva i crkveni prostor.

Ciljevi: upoznati razne oblike nepravde, pohlepe, napastovanja, zavodljivih ponuda koje se događaju oko nas; doživjeti svoj život i talente koje nam je Bog dao kao veliki dar koji treba biti u službi života i drugih ljudi; shvatiti ljudski rad i stvaralaštvo kao sposobnost i zadaću koju je Bog dao ljudima da ovaj svijet učine boljim i ljepšima; ne brinuti se previše za zemaljske stvari i postati zarobljen materijalnim i prolaznim dobrima čime se narušavaju dobri odnosi među ljudima; znati se oduprijeti zlim ponudama i napastima; dopustiti Bogu da djeluje u našem životu.

Trajanje susreta: 60 minuta.

Uvodni dio

♦ *Molitveni početak*

Kateheta/vjeroučitelj pripremi molitvenu meditaciju uz slajdove u kojoj već tematizira sadržaj katehetskoga susreta. Pronađe i prikladnu uvodnu molitvu ili je oblikuje spontano.

Pjesma: *Tražite najprije Božje kraljevstvo*

♦ *Motivacija*

Papina poruka: *Godina vjere bit će također dobra prilika da osnažimo svjedočanstvo ljubavi. Sv. Pavao podsjeća: "A sada: ostaju vjera, ufanje i ljubav - to troje - ali najveća je među njima ljubav" (1 Kor 13,13). Još snažnijim riječima - koje kršćanima trajno dozivaju u svijest njihove obaveze - apostol Jakov kaže: "Što koristi, braćo moja, ako tko rekne da ima vjeru, a djela nema? Može li ga vjera spasiti? Ako su koji brat ili sestra goli i bez hrane svagdanje pa im tkogod od vas rekne: 'Hajdete u miru, grijte se i sitite', a ne dadnete im što je potrebno za tijelo, koja korist? Tako i vjera: ako nema djela, mrtva je u sebi. Inače, mogao bi tko reći: 'Ti imaš vjeru, a ja imam djela. Pokaži mi svoju vjeru bez djela, a ja ću tebi djelima pokazati svoju vjeru'" (Jak 2,14-18).*

Motivacijska priča:

Za austrijskog pjesnika Rilkea pripovijeda se da je, dok je studirao u Parizu, svakodnevno na putu do fakulteta s kolegicom prolazio uvijek istom ulicom. Na jednom uglu svakog je dana sjedila starica i tražila milostinju. Rilke je prolazio kao da je ne vidi. Kolegica je znala udijeliti joj koji sitniš začuđena što Rilke nikada ništa nije davao. Sutradan Rilke uzme tek procvalu ružu i položi je u staričinu ruku. Starica se iznenadi, pogleda pjesnika, podigne se, uzme mu ruku i toplo je poljubi. Zatim ode, stišćući ružu na grudima. Nije se pojavljivala tjedan dana. Nakon toga starica se opet nađe na istom mjestu, tiho i smjerno proseći milostinju. "Od čega je tih sedam dana živjela ova sirotica?", upita studentica svoga kolegu. "Od ruže", odgovori veliki pjesnik.

Kateheta vodi kratki motivacijski razgovor sa sudionicima i postavlja pitanje: Od čega je živjela starica?

Starica je dobila dar koji je snažno potresao njezine osjećaje. Sudionicima se daje zadatak:svatko od sudionika na listu papira nacрта šaku. Zamislite što bi dao svom prijatelju ili prijateljici do sebe da ih iznenadiš. Zamijenite listove i nacrtajte ili napišite što

želite darovati i ponovo zamijenite listove. Odgovorite na pitanja: Veselili te taj dar? Hoćeš li to zapamtiti i koliko od njega možeš živjeti?

Poučni, središnji, dio

Ruža je bila pravi dar za staricu. Pjesnik je znao da joj za život treba nešto više od hrane i krova nad glavom kao što ste i vi rekli. Isus je znao da i nama treba nešto više za život. Dao nam je sebe na dar.

♦ Pojedinačni rad i zajednički rad u plenumu

Obraditi događaj Isusove kušnje u pustinji i promatrati ga u svjetlu kušnja kroz koje danas mi prolazimo, od djece i mladih do odraslih ljudi. Evangeoski tekst produbljeno i temeljito obraditi prikladnom biblijskom metodom: **Kušnja u pustinji (Mt 4,1-11)**.

U vođenom razgovoru sa sudionicima izdvojiti glavne kušnje, poruke i naglaske.

♦ Rad u skupinama

Potom, tri napasnikove ponude i Isusove odgovore obraditi u skupinama kojih može biti tri ili šest, ako po dvije rade na istom zadatku. Dati im zadatak da Sotonske ponude promatraju u duhu današnjeg vremena i pokušaju odgovoriti kako bi Isus na njih danas reagirao. Potom svaka od skupina donosi svoje odgovore: možemo li se i kako danas oduprijeti Sotoni, klanjati se jedino Bogu, bogobojazno i pravedno živjeti, pošteno zarađivati svoj kruh i živjeti od svoga rada.

♦ Pribiranje iskustava i spoznaja: od stečenih spoznaja do života

Uzeti iz dokumenata *Drugog vatikanskog koncila* nekoliko izričaja o sadržaju i poruci teme.

Vjerničko-praktični i liturgijsko-molitveni dio

♦ Katehetsko-slavljenički trenutak

Zahvala Bogu za njegove darove, za talente koje smo dobili

Molitva: za pravdu u svijetu, osobito za ugrožene, siromašne, obespravljene

Pjesma: *Zahvaljajte Gospodinu jer je dobar*

♦ Molitveni svršetak

Molitvena pjesma: *Dođi, Gospodine!*

Dođi, Gospodine! Više od srebra i zlata više od kruha nama, Gospodine, treba Tvoga Duha. Sunce i danas jednako grije, kiša usjeve zalije; od pšeničnog klasa polje se k'o zlato talasa, vočke su pune ploda, vinogradi slatkoga roda, pašnjake poplaviše stada... Zemlja - vječno mlada - iz svojih blagoslovljenih grudi obilje svega nudi.

DOĐOH DA ŽIVOT IMAJU, U IZOBILJU DA GA IMAJU

Prostor: župna dvorana, crkva i crkveni prostor.

Ciljevi: uočiti razne zamke i oblike tjelesne i duhovne zarobljenosti, lažne ponude, loše poruke i ideologije koje se danas nude mladima; naučiti razlikovati duhovne i moralne vrjednote od materijalnih i zemaljskih dobara; upoznati Kristovu poruku o Dobrom Pastiru i koji svoj život daje za svoje učenike i koji je došao da imamo "život u izobilju"; u Kristovim prisposodobama pronaći put vlastitoga kršćanskoga vladanja i života koji vodi njegovoj "punini".

Trajanje susreta: 2 puta po 45 minuta.

Katehetske metode: molitveno zajedničko izražavanje, usmeno izražavanje, pismeno izražavanje, meditativno čitanje, meditativno slušanje, glazbeno izražavanje, likovno izražavanje, razgovor, analiza teksta, iznošenje osobnih razmišljanja.

Katehetska pomagala: biblijski tekst, pjesmarice, meditativna glazba, bilježnica, kemijske olovke, hamer, drvene boje/flomasteri, slika - umjetnička reprodukcija, pano.

Uvodni dio

♦ *Molitveni početak*

Oče naš...

Pjesma: *Gospodin je pastir moj*

♦ *Motivacija*

Papina poruka: *Mnogo je kršćana koji, naime, posvećuju svoj život s ljubavlju onima koji su sami, potisnuti na rub društva ili isključeni, kao i onima kojima prvima trebamo posvetiti svoju pozornost i kojima najprije trebamo priteći u pomoć, jer se upravo u njima odražava lice samog Krista. Zahvaljujući vjeri možemo u onima koji traže našu ljubav prepoznati lice Gospodina uskrsloga: "Zaista, kažem vam, što god učinite jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!" (Mt 25,40). Te su njegove riječi opomena koju ne smijemo zaboraviti i trajni poziv da mu uzvratimo onu ljubav kojom se on brine za nas.*

Poučni, središnji, dio

♦ *Pojedinačni i zajednički rad*

Obrađuje se u dvije faze biblijski tekst iz Ivanova evanđelja: *Isus Dobri pastir* (Iv 10,11-16).

U prvoj fazi interpretativno, uz meditativnu glazbu pročitati biblijski tekst, a u pozadini reproducirati sliku Dobrog pastira (na slajdu, na ploči, panou).

Slijedi kratka stanka i zatim analiza pročitanog teksta kroz razgovor. Početi usporedbom:

Pastir	-	ovce
daje svoj život	-	imaju život u izobilju
pouzdan	-	nestalne, lako odlutaju
vođa	-	sljedbenici
brine se	-	bezbrizne

Nakon toga tekst cjelovito obraditi nekom od biblijskih metoda druge faze. Uz vođeni razgovor izdvojiti radikalnu novost Krista koji je Dobri Pastir, koji svoj život polaže za ljude i potom izdvojiti duhovna, moralna, karakterna obilježja osobe koju bismo u životu rado slijedili. Glavne spoznaje i pouke treba u sljedećem koraku dovesti u svezu sa svagdanjim životom djece i mladeži.

♦ *Rad u parovima i rad u skupinama*

U sljedećem koraku kateheta dijeli sudionike u četiri skupine. Svakoj od skupina daje dokumentarne fotografije i uz njih neki od pripremljenih biblijskih tekstova koji dotiču istu temu. Obrađuju se različiti oblici zarobljenosti, socijalnoga i duhovnoga siromaštva, po čemu su ljudi postali nesretni, beznadni i umorni od života, i nude im se biblijski tekstovi po kojima će sudionici pronaći pozitivne, Isusove odgovore koji daju smisao, bude nadu, donose slobodu, pokazuju put spasa i istinske slobode koji Krist samo može dati. Svakoj skupini uz materijale dati konkretne zadatke s poticajnim pitanjima na koja trebaju odgovoriti.

Prva skupina: dokumentarne fotografije koje prikazuju djecu, mlade i starce, napuštene, u siromaštvu, bolestima i potpunoj bijedi i biblijski tekst *Izlječenje gubavca* (Lk 5,12-16).

Druga skupina: dokumentarna fotografija i isječci iz novina koji prikazuju mlade zarobljene drogom, alkoholom, raskalašenim noćnim provodima, prostitucijom; i biblijski tekst: *Preljubnica* (Iv 8,1-11).

Treća skupina: dokumentarne fotografije koje prikazuju mlade ovisne o internetu, kocki i kladionicama - i biblijski tekst: *Dva jerihonska slijepca* (Mt 20,29-34).

Četvrta skupina: dokumentarne fotografije koje prikazuju mlade zarobljene bogatstvom, opijene uspjehom i vlašću, modom i kupovinom itd. - i biblijski tekst: *Zgrtanje varava bogatstva* (Lk 12,13-21).

♦ *Pribiranje iskustava i spoznaja: od stečenih spoznaja do života*

U ovom dijelu se pribiru spoznaje, poruke i konkretne upute o tomu kako se danas ponašati da bismo slijedili Krista kao svoga Pastira i Učitelja. Mogu se napraviti panoji za cijelu župnu zajednicu s raznim slikovnim poticajima i tekstualnim porukama mladima o tome što trebaju činiti da bi se očuvali od zlih utjecaja i najamnika ovoga svijeta koji ih žele zarobiti. Ponuditi im Krista Dobrog Pastira koji je došao da život imamo u izobilju.

Vjerničko-praktični i liturgijsko-molitveni dio

♦ *Katehetsko-slavljenički trenutak i molitveni svršetak*

Prigodom izlaganja navedenih panoja u župnoj dvorani, na ulazu u crkvu ili drugom prikladnu mjestu organizirati malo molitveno slavlje uz pjesmu, poruke i molitvu:

Pozdrav nazočnima

Pjesma: *Gospod je Pastir moj*

Kratke meditacije i molitve koje su sudionici pripremili.

Predstavljanje tematike i poruka izloženih na panoima

Pjesma: *Danas smo sretni*

U KUĆI OCA MOJEGA IMA MNOGO STANOVA

Prostor: župna dvorana, crkva i crkveni prostor.

Ciljevi: protumačiti i usvojiti izabrane biblijske tekstove o životu nakon smrti; uočiti mogućnost vječne propasti ako se svjesno i slobodno odlučimo protiv Boga; uočiti da su dobra djela siguran put do života s Bogom u vječnosti; razumjeti mogućnost čovjekova čišćenja pred Bogom nakon smrti i prepoznati važnost i potrebu molitve za sve pokojne; u svom životu i ponašanju birati put koji vodi sigurnom životu s Bogom u vječnosti.

Trajanje susreta: 60 minuta.

Uvodni dio

♦ *Molitveni početak*

Znak križa

Meditativna molitva:

*Komadić je raja
u svakom smiješku,
u svakoj dobroj riječi,
u svakoj srdačnoj gesti,
u svakom djelu koje pomaže.*

*Komadić je raja
i u svakom srcu
koje nesretnome postaje lukom spasenja,
i u svakom domu s kruhom i vinom
i ljudskom toplinom.
Bog je svoju ljubav položio u tvoje ruke
kao ključ od raja.*

(Phil Bosmans)

Oče naš...

♦ *Motivacija*

Susret početi motivacijskim razgovorom o prolaznosti ljudskoga života. Može se poticajno prikazati nekoliko slajdova s porukama koje provociraju i problematiziraju brojna pitanja: Smrt susrećemo svaki dan, a o njoj rijetko razmišljamo? Što nakon ovoga života? Postoj li raj i pakao? Isplati li se biti dobar?

Može se pročitati neki potresan događaj o smrti mlade osobe ili o samoubojstvu koje donosi dnevni tisak i otvoriti brojna pitanja o smislu života i životu nakon smrti. Potom otvoriti pitanje smrti u svjetlu Kristove poruke.

Poučni, središnji, dio

♦ *Pojedinačni rad i zajednički rad u plenumu*

Ovaj biblijski tekst dobro obraditi nekom od biblijskih metoda druge faze, odnosno cjelovite obrade biblijskoga teksta: **Posljednji sud** (Mt 25,31-46).

♦ *Rad u parovima i rad u skupinama*

U sljedećem koraku kateheta/vjeroučitelj uvodi sudionike u stvaralačko izražavanje: Krist nam u eshatološkom tekstu kojega smo razmatrali vrlo jasno govori o životu nakon smrti. Poziva ih da se podijele u pet skupina i svaka od njih dobiva zadatak. Još će jednom, uza sve što su razgovarali i uspjeti otkriti, pročitati tekst, ali s posebnom nakanom da bi se inspirirali za sljedeće:

Prva skupina: treba napisati poslanicu ljudima u svome mjestu ili prijateljima iz razreda na temelju obrađenog teksta koristeći pojmove: raj, pakao, čistište, posljednji sud, uskrsnuće tijela i život vječni. Poslanicu može započeti: *Braćo! Možda se pitate postoji li život nakon smrti... Poslušajte...*

Druga skupina: treba zamisliti jednog od onih koje je Krist primio k sebi s desne strane i napraviti s njim intervju nastojeći od njega otkriti što je on to dobro činio da je zaslužio ući u raj (mogu se zamisliti osobe različite dobi, spola, zanimanja).

Treća skupina: treba napraviti intervju s nekom zamišljenom osobom koja je odbačena na lijevu stranu, u prokletstvo i pakao: što on može reći o svome životu i svojim djelima.

Četvrta skupina: treba napraviti kolaž na temu: pakao - čistište - raj. Za svaki pojam napraviti simbol i popratiti ga odgovarajućom rečenicom iz biblijskoga teksta.

(Sudionici se stvaralački izražavaju na ovaj način kako bi uočili mogućnost vječne propasti ako se svjesno odlučimo protiv Boga i brata svoga, pa oko sebe više ne vidimo gladne, žedne, bolesne, siromašne...).

Peta skupina: treba napisati razmišljanje na temu: *Zaista, kažem vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!*

♦ *Pribiranje iskustava i spoznaja: od stečenih spoznaja do života*

Predstavnici pojedinih skupina iznose rezultate svoga rada. Nakon toga slijedi vođeni razgovor kako bi se pribrale najvažnije spoznaje i poticaji za naš svakodnevni kršćanski život, kojega stalno treba promatrati u svijetlu vječnosti i konačna susreta s Bogom nakon smrti.

Vjerničko-praktični i liturgijsko-molitveni dio

♦ *Katehetsko-slavljenički trenutak*

Sudionici odlaze u crkvu te u molitvi i šutnji razmišljaju o tajni smrti i vječnoga života. Slijedi:

Pjesma: *Spasitelju, dobri Isukrsti* (prva i četvrta kitica)

Kratke meditacije, pisma i prilozi sudionika (odabrati nekoliko onih koji se jave).

Molitve za pokojne...

Meditativno čitanje pjesme: *Molitva na putu*

Bože koji si me do ovog časa doveo nevidljiv vodi me i dalje koncu mojih želja. Ne ostavi me umorna i sama nasred puta. Obrazi su moji blijedi i moje misli nemoćno ko moje ruke vise. Bože daj da novo plavo jutro iz umora digne moje misli da kroz blijede ruke prođe mlaz crvene svježe krvi. Budi nad mojom glavom moja pratilica zvijezda.

(A. B. Šimić)

♦ *Molitveni svršetak*

Molitva: *Ispovijest vjere Hrvata katolika*

Pjesma: *Bliže o Bože moj*

TEBE BOŽE HVALIMO, TEBI ZAHVALJUJEMO

Ovu katehezu i katehetski susret bi u cijelosti trebali osmisliti i planirati katehete/ vjeroučitelji u suradnji sa svojim skupinama koje su vodili kroz cijelu godinu. Riječ je o pripremi cijeloga susreta kao katehetskoga slavlja u kojemu Bogu zahvaljujemo za susrete, suradnju i primljena dobra. Ujedno bi to trebala biti priprema za župno završno slavlje Godine vjere u kojem sudionici katehetskih susreta trebaju aktivno sudjelovati molitvom, pjesmom, misnim čitanjima, ministriranjem, u procesiji i dr. Ovdje se ipak nudi jedna od mogućnosti organiziranja završne kateheze.

Prostor: župna dvorana i crkva.

Ciljevi: znati izraziti zahvalnost Bogu za primljene darove tijekom godine: u obitelji, u školi, u župnoj zajednici, u raznim životnim situacijama; oblikovati zahvalne molitve Bogu i pripremiti završno katehetsko slavlje u Godini vjere; uključiti se i aktivno sudjelovati u pripremi župnoga misnog slavlja na svršetku Godine vjere.

Trajanje susreta: 60 minuta.

Katehetske metode: molitveno zajedničko izražavanje, usmeno izražavanje, pismeno izražavanje, meditativno čitanje, meditativno slušanje, glazbeno izražavanje, likovno izražavanje, razgovor, analiza teksta, iznošenje osobnih razmišljanja.

Katehetska pomagala: biblijski tekst, pjesmarice, meditativna glazba, bilježnica, kemijske olovke, hamer, drvene boje/flomasteri, slika - umjetnička reprodukcija.

Uvodni dio

♦ Molitveni početak

Molitva: *Oče naš*

Molitvena meditacija: *Isuse, kada te Pilat upitao: "Ti li si Kralj židovski!", odgovorio si mu: "Ti kaza." Pitam se večeras što bih ja rekao kada bi me Pilati našeg vremena upitali: "Jesi li ti Kralj kršćanski?" Jesi li moj kralj? Ako si kralj, onda to znači da sam ja tvoj sluga, tvoj glasnik, tvoj rob. A jesam li to sve? Sluga na svaki poziv kralja odgovora: "Evo me Gospodine, zvao si me." Odazivam li se ja na svaki poziv dobra koji mi upućuješ i odgovaram li ti: "Neka bude tvoja, a ne moja volja."*

Pjesma: *Hvaljen budi, o Bože, kralju naš ili Hvalite Gospoda s nebesa*

♦ Motivacija

Svako dan, u molitvi Očenaša, mi molimo Oca nebeskoga da dođe njegovo Kraljevstvo. Krist je već sada i ovdje uspostavio Božju vladavinu, koja će svoju puninu doživjeti kad Krist ponovo dođe u slavi Očevoj suditi žive i mrtve. Kristovo kraljevstvo je početak i cilj cjelokupne povijesti i svakog čovjeka. U knjizi Otkrivenja ili Apokalipsa piše: *"Ja sam Alfa i Omega, Prvi i Posljednji, Početak i Svršetak."* Na svršetku Godine vjere, koja završava upravo na svetkovinu Krista Kralja, mi tome Kralju želimo zahvaliti što je među nama uspostavio vladavinu milosti, istine, pravde, ljubavi i mira.

Poučni, središnji, dio

♦ Pojedinačni i zajednički rad

Obrada teksta iz knjige Otkrivenja: *Nebeski Jeruzalem* (Otk 21,1-7).

♦ **Rad u skupinama**

Sudionike podijeliti u nekoliko skupina i u svjetlu obrađenog biblijskoga teksta, ali i rada kroz cijelu godinu, napraviti plan katehetskog slavlja za završetak vjeronaučne godine s temom: *Boga slavimo Bogu zahvaljujemo.*

U skupinama pripremiti: kratke meditacije, molitve i pjesme za završno katehetsko slavlje u crkvi. U završnom dijelu donosimo svoj prijedlog toga katehetskog slavlja zamišljena kao klanjanje s blagoslovom Presvetog Oltarskog Sakramenta.

Vjerničko-praktični i liturgijsko-molitveni dio

♦ **Katehetsko-slavljenički trenutak i molitveni svršetak**

Klanjanje u crkvi: zahvalno katehetsko slavlje: svećenik ili đakon, po mogućnosti, izlože Presveti Oltarski Sakrament.

Uvodna molitva: *Gospodine Isuse, pripremi moje srce, moj duh, osjećaje i dušu za sebe. Stvori šutnju u meni i kad bude posve mirno; ispuni, Bože ovu moju žeđ za tobom da te susretnem kao svoga Prijatelja, Učitelja i Kralja. Svojim svjetlom rastjeraj tmine mojeg srca i ispuni ga svojom mudrošću i ljubavlju. Odmori me u svojoj blizini bez slike i maštanja da ovo vrijeme budem ne samo tijelom, nego i duhom u prisutnosti tvojeg kraljevskoga veličanstva.*

Pjesma: *Tražite najprije*

Kratke meditacije: neki sudionici meditativno izriču kratke meditacije, u znaku zahvale Bogu za primljene darove i dobra u osobnom životu i zajednici, pripremljene za vrijeme katehetskog susreta.

Pjesma: *Ti Kriste kralj si vjekova*

Molitve: dio sudionika iznosi zahvalne i druge molitve u ime cijele skupine.

Molitva: *Ispovijest vjere Hrvata katolika*

Blagoslov s Presvetim Oltarskim Sakramentom

Pjesma: *Tebe Boga hvalimo*

Treći dio
PRILOZI ZA SUSRETE MLADIH

*Gospodine Isuse Kriste!
Dajem Ti svoje ruke da Ti radiš njima!
Dajem Ti svoje noge da Ti hodaš njima!
Dajem Ti svoje oči da Ti gledaš njima!
Dajem Ti svoj jezik da Ti govoriš njime!
Dajem Ti svoje misli da Ti misliš njima!
Dajem Ti svoj duh da Ti u meni moliš!
Prije svega, dajem Ti svoje srce
tako da Ti u meni možeš ljubiti svoga Oca
i cijelo čovječanstvo.
Predajem Ti se potpuno
tako da u meni možeš rasti,
tako da u meni možeš živjeti, raditi i moliti. Amen.*

(Iz knjige Noć je moje svjetlo)

HODATI SE UČI - PADAJUĆI

Obitelj - žarište vjere

Ne dolazimo na svijet kao učenjaci ni praktični kršćani, nego kao djeca! "Hodati se uči - padajući!" Nešto slično je i s prvim vjerskim koracima. Tko je imao sreću da u svom rastu doživi dobru obitelj, zna kolika je to vrijednost; a tko je bio u tome prikraćen, zna koliko je time hendikepiran. Jedno i drugo iskustvo potiče nas na poštovanje obitelji, njezino visoko vrjednovanje i zauzimanje za nju. Unatoč mnogim krizama, obitelj je nezamjenjiva za zdravo društvo i svakoga čovjeka.

I ja sam dio obitelji!

Prožima li moju obitelj: molitva, ljubav, razumijevanje, podrška i prihvaćanje bez uvjeta? Koliko držim do četvrte Božje zapovijedi? Jesu li mi uzori: otac, majka, djed, baka...? Jesam li zahvalan svojim roditeljima na daru života? Prvih koraka u vjeri? Obitelj zadaću prenositelja vjere više nije u stanju obavljati sama po sebi. Obitelj se danas nalazi na svojevrsnoj prekretnici, ili prema preuzimanju odgovorne uloge u prenošenju vjere svojim članovima ili, na žalost, prema odumiranju vjerskoga života. Ona je temelj sreće! Koliko sam zahvalan roditeljima što su preuzeli ulogu vjerskog opredjeljenja za mene u djetinjstvu? Koliko sam ljut na njih što to nisu učinili? Ili, ne daj Bože, nisu ozbiljno shvatili svoju roditeljsku ulogu? Obitelj je temelj nove evangelizacije.

Za razradu teme preporučuje se:

CHRISTINA PONSARD, *Vjera u obitelji*, Verbum, Split, 2008.; JOSIP LONČAR, *Kako povjerovati?*, Figulus, Koprivnica, 2012.; PAVAO BRAJŠA, *Roditelji i djeca*, GK, Zagreb, 2005.; Župan Valter (odg.), *Obitelj pred Bogom*, KS, Zagreb, 2001.; HERBERT MADINGER, *Temelji vjere*, UPT, Đakovo, 1991.

KALVARIJA JE SVEUČILIŠTE LJUBAVI

Misijsko poslanje Crkve

"Kalvarija je sveučilište ljubavi." U Kristov je križ ukorijenjeno čitavo naše življenje i spasenje. Križ je dvotisućljetni znamen Božje ljubavi prema čovjeku i čovječanstvu, koji povezuje nebo i zemlju. U znaku križa započinjemo i završavamo svoje zemaljsko postojanje; u njemu kao kršćani otkrivamo nadahnuća i snagu za nesebičnu ljubav prema Bogu i ljudima, po uzoru na Kristovu ljubav. Križ u kući, na vratu, na raskršću, u vozilu, u polju, iznad bolesničkoga kreveta, na grobu... "Najosnovnija kršćanska molitvena gesta i jest i uvijek će biti znak križa" (Joseph Ratzinger).

Biti kršćanin znači biti poslan u svijet kao predstavnik Isusa Krista

Isus je rekao: "Kao što mene posla Otac, i ja šaljem vas." On je jasno razumio svoje poslanje na zemlji. Kada mu je bilo dvanaest godina, rekao je: "Niste li znali da mi je biti u onome što je Oca mojega?" Dvadeset i jednu godinu kasnije, umirući na križu, rekao je: "Dovršeno je!" Te dvije rečenice uokviruju dobro proživljen, svrhovit život. Isus je ispunio poslanje koje mu je Otac dao. Poslanje koje je Isus imao na zemlji sada je naše poslanje jer smo sada mi Tijelo Kristovo. Ono što je on činio u fizičkom tijelu mi trebamo nastaviti činiti u njegovu duhovnom tijelu, u Crkvi. Kakvo je to poslanje? Upoznavati ljude s Bogom! To mi je moguće samo ako poznajem što vjerujem! Sad se postavlja pitanje: što je vjera? Kako je učvrstiti i drugima pronositi ako je poljuljana? Koliko, uostalom, poznajem svoju vjeru? Koliko činim dobra da se katolička vjera širi i raste? Molitva i dar za misionare?

Za razradu teme preporučuje se:

Sveto Pismo, Katekizam Katoličke Crkve, Pismo pape Benedikta XVI.: *Porta fidei* (Vrata vjere), Portali: YOUCAT i VJERUJEM, CHARLES M. MURPHY, *Duhovnost posta*, Verbum, Split, 2012.; EDITH STEIN, *Znanost križa*, KS, Zagreb, 1998.

ZNAM - HOĆU - MOGU

U Bogu je sve moguće

Znam li tko su mi uzori? Hoću li iskoristiti ovu priliku u ovoj Godini vjere bolje ih upoznati i izbliza slijediti? Mogu li ja to ili je to "predviđeno" za nekoga drugoga? B. D. Marija i biblijski tekst: Lk 1,26-38: Bogu je sve moguće! Odgoj je toliko važan i odlučujući da se ne da nadomjestiti ondje gdje je zakazao. Odgoj u krjepostima počinje upravo u okrilju doma. S odgojem za vjeru ne treba čekati, treba započeti već u najranijoj dobi. Navezani smo na vlastite ambicije, karijeru, zabavu, šport, vlast, moć, navezani smo na druge osobe, stvari, razne poroke i još mnogo toga drugoga. Kada samo pogledamo koliko je robovanja i navezanosti u našem vlastitom životu i životima ljudi oko nas i koliko je toga što nas prečesto odvaja od Boga, onda se i mi poput učenika moramo zapitati tko će se spasiti. Mi to svojim snagama ne možemo, ali Bog može.

Bogu je sve moguće

Sjetimo se još jednoga bogataša kojeg je Isus također pozvao da ga slijedi. Sjetimo se Zakeja, cariničkog starješine. I on je imao veliko bogatstvo, ali nije žalio ostaviti ga. Štoviše, radosno ga je podijelio. Polovinu je dao siromasima, a onima koje je u svojoj službi možda prevario, vratio je četverostruko. I pošao je za Isusom. Prepoznao je njegov poziv odlučujućim za svoj život. I bio je takav jer Isus mu reče: "Danas je došlo spasenje ovoj kući" (Lk 19,1-10). Da, Bogu je sve moguće! Imamo li odlučnosti i snage ostaviti svoje navezanosti i "bogatstva"? Koliko se molim za svoga životnog druga? I ja mogu biti bolji suradnik Božji i imati ljubavi za bližnje! Koliko računam na bračnoga druga? Molim li se za njega? Spremam li se biti odgovoran roditelj?

Za razradu teme preporučuje se:

JASON EVERT, *Istinska ljubav*, Verbum, Split, 2012.; MICHEL TOURNADE, *Filotea 21. stoljeće*, Verbum, Split, 2012.; CHRISTOPHER WEST, *Otvoreno o braku i seksualnosti*, Verbum, Split, 2012.; ANN I JOHN MURPHY, *Uspješno roditeljstvo*, UPT, Đakovo, 1999.; ISABELLE FILLIOZAT, *Nema savršena roditelja*, Biblioteka oko tri ujutro, Verbum, Zagreb, 2011.

SNAGA VJERE IZ BIBLIJE

Pretječite jedni druge poštovanjem

Bratska ljubav, tj. život braće po Duhu, zahtjevi su zajedničkoga života, osobito u obitelji - prednjačiti jedan drugome u uzajamnom poštovanju (Rim 12,10).

Svetopisamske upute:

- biti potpuno istih osjećaja jedni prema drugima (Rim 12,16),
- primati (prihvaćati) jedni druge (u svoje društvo-zajedništvo) (Rim 15,7),
- opominjati se međusobno (Rim 15,14),
- uzajamna brižnost (oko zajedničkog dobra svijui) (1 Kor 12,25),
- pričekati jedni druge (1 Kor 12,25),
- ljubavlju služiti jedni drugima (Gal 5,13),
- nositi terete jedni drugih (Gal 6,2),
- tješiti se međusobno (1 Sol 5,11),
- izgrađivati jedan drugoga (1 Sol 5,11),
- živjeti međusobno u miru (1 Sol 5,13),
- promicati uvijek dobro, bilo jedan prema drugome bilo prema svima (1 Sol 5,15),
- podnositi jedni druge s ljubavlju (Kol 3,13),
- biti prijazni i puni milosrđa jedan prema drugom (Ef 4,32),
- pokoravati se jedni drugima (Ef 5,21),
- praštati si međusobno (Kol 3,13),
- ispovijedati grijeha jedni drugima (Jak 5,16),
- moliti jedni za druge (Jak 5,16),
- ljubiti se međusobno kao braća (od svega srca) (1 Pt 1,22),
- prakticirati gostoljubivost jedni prema drugima (1 Pt 4,9),
- opasati se poniznošću u međusobnim odnosima (1 Pt 5,5),
- biti u zajedništvu jedni s drugima (bratska ljubav) (1 Iv 1,7).

Pitanja?

- Gdje sam ja ovdje? Ako sam daleko od apostolskih (evanđeoskih) zahtjeva, to je znak koliko daleko trebam ići u svom obraćenju.
- Pokazujem li više poštovanja prema ljudima oko sebe u školi, na ulici, prometu nego prema roditeljima i dragim ljudima?
- Što činim da uzvratim za nesebičnu ljubav Bogu i bližnjima?

Za razradu teme preporučuje se:

TOMA KEMPENAC, *Nasljeduj Krista*; JOSIP LONČAR, *Karizma vjere*, Figulus, Koprivnica, 2012.; ŽIVAN BEZIĆ, *Kršćansko savršenstvo*, Cnak, Mostar, 2005.; DARKO TEPERT, *Riječ o obitelji*, Teovizija, Zagreb, 2011.; HORST OBEREDER I INGENBORG OBEREDER, *Temeljni tečaj vjere*, Verbum, Split, 2010.

MLADIĆU I DJEVOJKO, DOĐI K SEBI

Obratite se i vjerujte Evandelju

Korizma je posebno i možda jedino vrijeme u godini kada se i mi mladi kršćani pokušamo smiriti i naći istinske vrijednosti. Rekli bismo ovo je idealno vrijeme da dođemo sebi! Za vrijeme korizme i mi se sjećamo Isusove patnje i smrti i svega što je učinio kako bi nas otkupio od grijeha. Pokušavamo se približiti našem Spasitelju i shvatiti njegovu ljubav koja se razlikuje od onoga što mi često nazivamo ljubavlju. Korizma za nas mlade ipak je jedan veliki izazov jer je naš život često takav da imamo dosta toga čega bismo se trebali odreći i postoji mnogo stvari na kojima moramo poraditi.

Za sve u životu što volimo nađemo vremena

Volimo izaći van, otići u diskoteku i ondje biti sve do zore, volimo otići s prijateljima na kavu i sjediti satima i pričati gluposti, volimo glazbu i satima ćemo je slušati, volimo neku seriju i nikada je ne ćemo propustiti, volimo se na chatu satima dopisivati s ljudima koje jedva poznamo i za sve to uvijek nađemo vremena. Međutim, koliko volimo našega Stvoritelja i Spasitelja? Koliko vremena smo spremni posvetiti njemu? Vjerujem da nas je stid odgovoriti na ovo pitanje, jer mnogi mladi ne nađu ni sata vremena u tjednu za svetu Misu, niti 15-ak minuta za molitvu, a kamoli nešto više.

Korizma je vrijeme u kojem trebamo otkriti svoje pravo kršćansko "ja"

Upravo zato korizma treba biti vrijeme koje ćemo posvetiti Isusu, vrijeme kada ćemo njemu dokazati da nam je važniji od beskorisnih serija, imaginarnih prijatelja i besmislenih lutanja. Korizma je vrijeme kada trebamo naći svoje pravo kršćansko "ja". To je vrijeme kada ćemo se osloboditi svojih poroka i pokušati se izdići iz prosječnosti koju nam ovaj svijet nudi. Mladost je vrijeme kada smo puni energije, kreativnosti i elana, te bi trebalo biti vrijeme kada naša srca najviše gori za Krista. Naše korizmeno odricanje ne smije biti iz sebičnih razloga, mora imati smisao. Zato je korizma pravo vrijeme za bijeg prema "patnji". Možda bi najbolje bilo u ovoj Godini vjere poraditi na kulturi jezika! Postiti od ogovaranja, laži, klevetanja, psovanja! I naravno: učiniti svaki dan neko lijepo djelo za Boga i bližnjega (Majka Terezija).

Za razradu teme preporučuje se:

MORITZ MESCHLER, *3 temelja duhovnoga života*, Verbum, Split, 2012.; AURELIJE AUGUSTIN, *Ispovijesti*, KS, Zagreb, 2007.; IVAN FUČEK, *Grijeh-Obrćenje*, Verbum, Split, 2004.; CHARLES M. MURPHY, *Duhovnost posta*, Verbum, Split, 2012.

SAMO HRABRO, NE BOJTE SE!

Evo ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta

Pitanja:

- Gdje nalazimo okrpju da bismo se nosili sa životnim kušnjama i napornim danima?
- Koliko je jaka naša vjera da bismo se othrvili svim izazovima vremena i duha ovoga svijeta?
- U koga se uzdamo kada nadodu kušnje?
- Jesmo li dostojni zvati se djecom Božjom i učenicima Kristovim?
- Gdje ćemo naći odgovore na sva ova pitanja?

Snaga vjere

Naći ćemo ih u Svetome Pismu, u primjeru našega Učitelja Isusa Krista. Što je on činio poslije napornoga rada? Povlačio se u osamu. Njegov je odmor bio molitva, razgovor s Ocem. No, mi se, na žalost, ne odmaramo u molitvi, nego, naprotiv, odmaramo se od molitve. Zaboravimo moliti. Mislimo na mnogo toga samo ne na Boga. Često se trudimo oko vanjskoga dijela pobožnosti, ali unutarnje promjene, ljubavi prema Bogu i bližnjemu, ima malo. Što je, dakle, potrebno činiti da bismo doista bili Kristovi učenici? Potrebna nam je duhovna obnova - nama osobno, našim obiteljima, našem narodu i cijelomu svijetu. Samo ćemo jakošću Duha moći ispravno ljubiti i pobijediti svoje slabosti kako bismo živjeli radosno na slavu Božju, hrabro i odvažno. Za istinskog vjernika, koji ima potpuno povjerenje u Isusa, vjera ima sva rješenja. A kada je Isus tu, i kada mi to čvrsto vjerujemo, nema mjesta strahu. Petar je prvi želio provjeriti sebe i pokazati da vjeruje svomu Gospodinu. Želi što prije do svoga Učitelja. Zakoračio je u vodu. I doista, i on je mogao hodati po valovima kao i Isus! Sve je išlo dobro dok su njegove oči bile uprte u Isusa. No, kada je počeo gledati u valove, u snagu oluje oko sebe, kada je odvratio pogled od Gospodina, počeo je tonuti. Nije više gledao u Boga. Zato tone. Kako je divna i ohrabrujuća istina da naš Bog uvijek bdije nad nama! Mi često klonemo na putu. Potrebna nam je snaga vjere, poniznost i poslušnost Božjim zapovijedima i majci Crkvi. Potrebna nam je snaga Euharistije na kojoj se hranimo svetom Riječju i Tijelom i Krvlju Krista Gospodina. Naš Bog jest Bog vjerni. Nikada ne skidajmo svoj pogled s njega i ne dajmo srce nikomu nego Kristu. On je iznad svih naših poteškoća i kušnja, iznad svih valova i oluja našega života. Samo hrabro! Ne bojte se!

Za razradu teme preporučuje se:

IVAN PAVAO II., *Put do Krista*, Verbum, Split, 2004.; ŽARKO BRZIĆ, *Budite postojani*, UPT, Đakovo, 1995.; ANDRÉ FROSSARD, *Bog u pitanjima*, Verbum, Split, 2009.

HAJDETE ZA MNOM, UČINIT ĆU VAS RIBARIMA LJUDI

Svećenici su ljubav srca Isusova

Svećenički život, življen po uzoru na lik Isusa Krista, Glave i Pastira, nužno mora očitovati i svjedočiti radikalizam Evanđelja. Drugim riječima, svećenici su pozvani na život koji vidljivo i transparentno svjedoči moć djelovanja Evanđelja u njihovu životu.

(Program za formaciju svećenika, Svećenički život).

Svjetlo koje gori od ulja njegova srca

Svećenikov život jest njegovo zvanje, a njegovo zvanje njegov život. On je svećenik uvijek i svugdje. Stoga on nema privatnoga života, koji bi mogao živjeti neovisno o svome svećeništvu. Njegovo svećeništvo treba biti zakon njegova osobnog života. Njegovo kršćanstvo je njegovo svećeništvo i obratno. On bi trebao biti svjetlo na svijećnjaku Crkve, svjetlo koje gori od ulja njegova srca, i tako istrošiti svoj život da bi drugima osvijetlio put prema nebu. Svećeničkoj službi može se udovoljiti samo ako se u nju uloži sav život. Obitelj - rasadište vjere i duhovnih zvanja. Iz obitelji izlaze i sveci i grješnici! Krasi li moju obitelj: molitva, sloga, ljubav, vjera...? Kada sam se pomolio za svoga svećenika? Molim li za nova duhovna zvanja u Crkvi, biskupiji, župi? Primjer žena za vrijeme sv. Ivana Marije Vianneya: molitva da moje dijete bude svećenik - prva nedjelja u mjesecu!

Za razradu teme preporučuje se:

MARIN ŠKARICA, *Što znači biti svećenik*, GK, 35 (1627), Zagreb, 28. 8. 2005., GK 36 (1628), Zagreb, 4. 9. 2005.; MILAN ŠPEHAR, *Ne/korisni sluge*, GK, Zagreb, 2011.; ENZO BONINSEGNA, *Svećeniče, tko si?*, Teovizija, Zagreb, 2010.; RAZNI AUTORI, *Kako je lijepo biti svećenik*, GK, Zagreb, 2010.; LOTHAR GROPPE, *Mangup, svećenik i mučenik*, FTI DI, Zagreb, 2003.

LJUBIT ĆU TE I POŠTOVATI U SVE DANE ŽIVOTA SVOGA

Dvoje njih bit će jedno tijelo

Posljednjih je desetljeća "seksualna revolucija" propagirala gotovo neograničenu spolnu slobodu. Ona se argumentirala na sljedeći način: svako je spolno ponašanje dopušteno dokle god ne ograničava prava drugoga ili ne rezultira neželjenim posljedicama! Zaboravljamo li da smo stvoreni na sliku Božju, kao muško i žensko, i da treba živjeti u čistoći taj poziv?! Mnoštvo je povrjeda čistoće i ljubavi: samozadovoljavanje, blud, preljub, brak na probu, divlji brak ili slobodna veza, pornografija, prostitucija, silovanje, homoseksualnost, rodoskvrnuće, zlostavljanje maloljetnika... tu su i grijesi protiv dostojanstva ženidbe, kao rastava braka, poligamija...

Kako očuvati čistoću srca u izopačenu svijetu?

"Ako su Bog i ljubav na prvom mjestu, onda je sve ostalo na svom mjestu!" Ako se pripremamo grijehom za brak, kakvu sreću i blagoslov očekivati?

Za razradu teme preporučuje se:

Katekizam Katoličke Crkve, 2331-2400; VALERIO ALBISETTI, Terapija bračne ljubavi, Biblioteka oko tri ujutro, Verbum, Zagreb, 2011.; CHRISTOPHER WEST, Teologija tijela za početnike, Verbum, Split, 2010.; JASON EVERT, Istinska muževnost, Verbum, Split, 2012.; CRYSTALINA EVERT, Istinska ženstvenost, Verbum, Split, 2012.; JASON EVERT, Istinska ljubav, Verbum, Split, 2012.; CLAYTON C. BARBEAU, Glava obitelji, Verbum, Split, 2005.; DIAN BATON, Mladi Stepinac - Pisma zaručnici, Veritas, Zagreb, 2010.; IVAN MIKLENIĆ (ur.), Kako u crkveni brak, GK, Zagreb, 2011.; CARLO MARIA MARTINI, O tijelu, KSC, Zagreb, 2001.; VELIMIR VALJAN, Moral spolnosti, braka i ljubavi, Svjetlo riječi, Sarajevo, 2002.; DANIEL-ANGE, Tvoje tijelo stvoreno za ljubav, UPT, Đakovo, 2003.; MARY BETH BONACCI, Prava ljubav, Verbum, Split, 2011.

PRIJATELJU, GDJE STANUJEŠ?

Vas sam nazvao prijateljima

Pitanja:

- Tko su mi uzori?
- Je li mi Isus pravi prijatelj?
- Koje krjeposti posjedovati kako bismo Krista slijedili?
- Jesam li "star" da pođem ispočetka?
- Jesam li ikada stupio u kontakt s redovnikom, s redovnicom? Zanimao se za život i djelovanje izbliza?

Sutradan opet stajaše Ivan s dvojicom svojih učenika. Ugleda Isusa koji je onuda prolazio i reče: "Evo Jaganjca Božjega!" Te njegove riječi čula ona dva njegova učenika pa pođoše za Isusom. Isus se obazre i vidjevši da idu za njim, upita ih: "Što tražite?" Oni mu rekoše: "Rabbi" - što znači: "Učitelju - gdje stanuješ?" Reče im: "Dođite i vidjet ćete." (Iv 1,35-39a).

Dođi i vidi!

Dvojica učenika hrabro su pošli za Isusom. Imali su iznimnu priliku, osobno su susreli Isusa, razgovarali s njim, boravili kod njega. Njihovo iskustvo ne može se prenijeti, pa ni posredstvom Svetoga Pisma, ali može nam biti primjer. Samo treba, poput prvih učenika, poći hrabro, u svjetlosti. Nagrada je velika, samo je treba prihvatiti, osobno se susresti s Kristom. Njegov je pak odgovor zagonetno privlačan: Dođite i vidite! Dođi i vidi! Iskusi! Ne želim ti teoretizirati, želim te pozvati na put, hod.

I najdulji put započinje prvim korakom. Prijatelj je taj koji nas motivira da se usudimo upustiti u životnu borbu, koji će reći da ispravimo određene stvari; katkad će nas riječ prijatelja i zaboljeti... Bez prijatelja smo u opasnosti izgubiti tlo pod nogama. Jesam li, jesi li nekome prijatelj?

Za razradu teme preporučuje se:

ANSELM GRÜN, *Želim ti prijatelja*, Teovizija, 2008.; JOSEPH RATZINGER, *Na putu k Isusu Kristu*, Verbum, Split, 2005.; CESARE BISSOLI, *Učitelju, gdje stanuješ*, KSC, Zagreb, 2005.; HERBERT MADINGER, *Gospodine, što želiš da učinim?*, UPT, Đakovo, 1991.; STJEPAN KUŠAR, *Učitelju, gdje stanuješ*, GK, Zagreb, 1997.

MOLI I RADI - POSVETI SVOJ POSAO

Vrijedan je radnik svoje plaće

Začarani krug u kojem poslodavci traže radno iskustvo koje oni nemaju, a da bi ga dobili netko ih mora zaposliti! Vrjednovati svoj posao, ako je pošten, kakav god bio! Čuvati posao!

Kraljevstvo je nebesko kao kad domaćin rano ujutro izađe najmiti radnike u svoj vinograd. Pogodi se s radnicima po denar na dan i pošalje ih u svoj vinograd. Izađe i o trećoj uri i vidje druge gdje stoje na trgu besposleni pa i njima reče "Idite i vi u moj vinograd pa što bude pravo dat ću vam." I oni odoše. Izađe opet o šestoj uri i devetoj uri te učini isto tako (Mt 20,1-5).

Rad s vizijom vječnosti sprječava brige i beskorisne strahove

Život življen pod stalnim pritiskom rada, bez vremena za razmatranje, izvor iz kojega sve stvari potječu i konačan cilj kojem sve stvari teže, može ljude "dovesti do zaborava da je Bog taj Stvoritelj o kojem sve ovisi" i prema kojem je sve usmjereno. Obitelj, duhovni prostor, škola je u kojoj se uči odmarati misleći na druge. Božanski poziv na rad uključuje i potrebu za odmorom. Rad s vizijom vječnosti sprječava brige i beskorisne strahove. Sedma nam zapovijed zabranjuje da nepravedno prisvojimo ili zadržimo tuđa dobra i da dobrima bližnjega na bilo koji način naškodimo.

Privatno vlasništvo dobara - Bog je povjerio zemlju i sva njezina blaga čovječanstvu na zajedničko raspolaganje. Svaki čovjek ima pravo na stjecanje privatnih dobara, ali njima mora tako upravljati da i drugima budu na korist. Treba poštovati tuđa dobra!

Krađa - tko prisvoji tuđe dobro na bilo kakav nepravedan način, čini krađu! Čak i zadržavanje posuđenih ili pronađenih stvari je krađa. Obećanje i ugovori se moraju savjesno ispuniti.

Igre na sreću i oklade...

Za razradu ove teme preporučuje se:

Mt 6,19-33; *Katekizam Katoličke Crkve*, 2401-2463 i 2534-2557, Sv. IGNACIJE LOYOLSKI, *Radi, moli, voli*, Verbum, Split, 2011.; STJEPAN BALOBAN I GORDAN ČRPIĆ, *Kultura nedjelje i dostojanstvo radnika*, KS, Zagreb, 2005.; NORMAN W. WALKER, *Natrag k zemlji... radi samoodržanja*, UPT, Đakovo, 2009.

ODMOR U BOGU

Dođite k meni svi vi umorni i opterećeni

I ja ću jednog dana ostarjeti! Ne ću uvijek biti zdrav! Gdje crpiti snagu za život i životne probleme?

Život nas umara, iscrpljuje i troši. Napastuje da zbog patnje zaboravimo na ljubav Božju. Odmoriti se znači vratiti se sebi, bližnjima i živomu Bogu. U životnoj strci lako se zagubiti. Moguće je potrošiti se pod teretom briga. Svagdan zna zaboraviti na blagoslov blagdana. Oči znaju izgubiti bistrinu. Uši se zaglušiti. Tijelo opteretiti. Duša iscrpsti. Duh napuknuti. U velegradu je lako zalutati. Ući u krivi vlak. Sići na krivoj stanici. Biti u krivom filmu...

Odmor u Bibliji

Odmor treba značiti oslobođenje čovjeka i slavljenje Stvoritelja. To je znak čovjekove slobode: Posvećivanjem Sabata, Izrael se sjeća kako ga je Jahve oslobodio od prisilna rada u Egiptu (Pnz 5,15); odmor je sudjelovanje u Stvoriteljevu stvaralačkom planu: Čovjek koji prestaje s radom i slavi Gospodina slijedi Stvoritelja koji se odmara sedmog dana stvaranja: "I počinu u sedmi dan..." (Post 2,2). Odmor je znak između Boga i vjernika: "Neka je ovo znak zauvijek između mene i Izraela." (Izlazak 31,17).

Čovjekov odmor znači njegovu slobodu i njegovo posinstvo: ne znači samo prestanak rada, nego i radosno življenje na sliku Božju. Da bi za nas postigao taj odmor, Otkupitelj je izabrao "nemati gdje bi glavu naslonio" (Matej 8,20); naslonit će je tek u trenutku smrti na križu (Ivan 19,30). U Bogu, rad i odmor se ne isključuju, nego izražavaju transcendentan karakter Božanskog života... (*Rječnik biblijske teologije*).

Obitelj, duhovni prostor odmora

Obitelj, duhovni prostor, škola je za učenje kako se odmarati misleći na druge. Zato je važno dobro planirati praznike, provesti slobodno vrijeme s onima koje volimo, s djecom, da bi ih se bolje upoznalo, razgovaralo s njima, igralo se... Trebamo naučiti kako učiniti obiteljski život ugodnim, a ne izabrati lakši put ostavljajući manju djecu pred televizorom ili da pretražuju internet.

Za razradu teme preporučuje se:

PAULO TOURNIER, *Učimo starjeti*, Biblioteka oko tri ujutro, Verbum, Zagreb, 1998.; PAUL TOURNIER, *Lice patnje*, UPT, Đakovački selci, 1990.; CHRISTA MEVES, *Želim se promijeniti*, UPT, Đakovo, 1996.; METKA KLEVIŠAR, *Kako pripitomiti bolest*, UPT, Đakovo, 1993.

JA SAM PUT, ISTINA I ŽIVOT U kući Oca mojega ima mnogo stanova

Svi dobro znamo što je to kuća ili stan. To je jedna od osnovnih potreba svake obitelji, svakoga čovjeka. To je siguran kutak u kojemu ugodno živimo i u koji se uvijek vraćamo kao u nešto svoje. Teško je osnovati obitelj, a ne znati gdje i kako će ona živjeti. Dok smo djeca, kuća ili dom to su roditelji, sigurnost, toplina, zajedništvo, braća i sestre, mjesto u kojemu se čovjek lijepo i sigurno osjeća. Narod je to lijepo izrekao u poslovice: "Svoja kućica, svoja slobodica." Kad želimo da nam se drag gost lijepo osjeća, onda ga potičemo: "Osjećaj se kao kod svoje kuće." S druge strane jedna od najtežih životnih poteškoća jest u tome kada čovjek postane beskućnik, "ostane na ulici", kako to običavamo kazati. To se može svakomu dogoditi zbog požara, poplave, potresa ili neke druge nesreće. Ima ljudi koji su trajno beskućnici, koji svoje dane i noći provode kao luralice, spavaju po čekaonicama, ispod mostova ili u kakvu drugom pribježištu. Crkva je za takve ljude uvijek imala razumijevanja i nastojala pomoći im. I današnji svijet, iako naoko nezainteresiran, traži od nas kršćana: Pokažite nam Boga! Ne treba ništa dokazivati, treba samo tako živjeti da bude očito kako u nama živi i djeluje Bog. (Usp. A. ORLOVAC, "5. vazmena nedjelja", u: *Katolički tjednik*, br. 15/2008.)

Život kao da nema smrti ni života poslije smrti

Mnogi ljudi danas žive kao da nema smrti ni života poslije nje. Naše potrošačko i zabavljачko društvo potiskuje "posljednje stvari", smrt i život poslije smrti, jer postoji samo "sada" i sada svi žele sve imati. Previše je besciljnoga lutanja! Stoga je nužno i opravdano zapitati se: Kamo idemo? Što je cilj našega života i koja sredstva upotrebljavamo da do cilja stignemo?

Isus nam se objavio kao Dobri Pastir koji poznaje svoje ovce i ovce idu za njim. (usp. Iv 1-18) On, Put, Istina i Život, poziva nas da ga slijedimo i nasljedujemo. Nasljedovati Krista znači u njega povjerovati i u toj vjeri živjeti. Godina vjere jest milosno vrijeme hoda za njim, Dobrim Pastirom. On nas i danas poučava u Istini. Otvorimo se toj Istini, pođimo Putem kako bismo baštinili život vječni. Mnogi naši pokojnici u ovoj su vjeri živjeli i umrli. Molimo da im Gospodin milostivo oprostí sve životne stranputice i obdari ih životom vječnim. Neka nam Božje ugodnice sv. Matilda, sv. Gertruda budu primjer i zagovor.

Za razradu ove teme preporučuje se:

Mt 25,31-46; *Katekizam Katoličke Crkve*, 1005-1060, PAUL O'SULLIVAN, *Sve o anđelima*, Verbum, Split, 2012.; IVAN ČUBELIĆ, *Uskrsnut će brat tvoj*, GK, Zagreb, 2009.; BERNARD NATHANSON, *Iz smrti u život*, Verbum, Split, 2009.; DONALD DE MARCO I BENJAMIN WIKER, *Arhitekti kulture smrti*, Verbum, Split, 2007.; IVAN FUČEK, *Život-Smrt*, Verbum, Split, 2008.

ZAHVALNI BUDITE

Zaodjenite se dakle - kao izabranici Božji, sveti i ljubljani - u milosrdno srce, dobrotivost, strpljivost te podnosite jedni druge praštajući ako tko ima protiv koga kakvu pritužbu! Kao što je Gospodin vama oprostio, tako i vi! A povrh svega - ljubav! To je sveza savršenstva. I mir Kristov neka upravlja srcima vašim - mir na koji ste pozvani u jednom tijelu! I zahvalni budite! (Kol 3,12-15).

Biti zahvalan - jedna je od najljepših krjeposti koju čovjek posjeduje! Možda je najteža riječ danas *hvala* kada je treba izreći! Jesam li ikad zahvalio Bogu za dar života? Svojim roditeljima za suradnju s Bogom? Zahvalan za zdravlje? Život? Posao? Bolest? Neimaštinu? Tolike darove od neprocjenjive vrijednosti: vid, hodanje, slušanje...

Kršćanin treba biti zahvalan Bogu što mu je za njegovo dobro dao Deset zapovijedi, te ih najrevnije iz poštovanja, ljubavi i zahvalnosti prema njemu treba vršiti. Dole sam došao s obzirom na ovo? S obzirom na vjeru? Jesam li ovu Godinu iskoristio na najbolji mogući način kako bih još više svoju vjeru upoznao, zavolio i praktično živio?

Za razradu teme preporučuje se:

GJERGJI LUSH, *Život je naš hvala i oprost*, KS, Zagreb, 1984.; STJEPAN LICE, *Nikad ti neću dovoljno zahvaliti*, KS, Zagreb, 2009.; HERBERT MADINGER, *Hvala, Isuse!*, UPT, Đakovo, 2003.

Dodatak

- Predložimo da se pojedine teme i nakane posvete nekom od svetaca i svetica, blaženika i blaženica. Katolički kalendar bogat je popisom imena Božjih ugodnika. Stoga i preporučujemo da se susret započne molitvom u čast odabranom Božjem ugodniku, te se u kratkim crtama predstavi svetački lik te uprisutni poruka sveta života mladima. Na taj način odgovorit ćemo na poziv Kongregacije za nauk vjere da se u Godini vjere više upoznaju svetački likovi, te njihova važnost i poruka Crkvi danas.

- Susrete pripremati i teme razvijati na način prihvatljiv onima kojima se obraćamo. Za pripremu, uza Sveto Pismo, crkvene dokumente - posebno *Katekizam Katoličke Crkve*, to bogatstvo nauka koji je Crkva primila, čuvala i nudila u dvije tisuće godina svoje povijesti; pismo pape Benedikta XVI.: *Porta fidei - Vrata vjere*; okružnicu našega biskupa mons. Ratka Perića: *Godina rasta u vjeri*, danas su na raznim katoličkim i crkvenim *website-ovima* dostupna korisna i poučna razmišljanja i članci.

Četvrti dio
PRILOG KARITATIVNIH DJELATNOSTI
U GODINI VJERE

Molitva bl. Majke Terezije

*Čovjek je nerazuman, nelogičan i sebičan, nije važno. Voli ga!
Ako činiš dobro, pripisat će to tvojim sebičnim ciljevima, nije važno. Čini dobro!
Ako ostvariš ciljeve svoje, naći ćeš lažne prijatelje i iskrene neprijatelje, nije važno.
Ostvaruj ciljeve svoje!
Dobro koje činiš sutra će biti zaboravljeno, nije važno. Čini dobro!
Poštenje i iskrenost učinit će te ranjivim, nije važno. Budi iskren i pošten!
Ono što si godinama stvarao, u času bi moglo razrušeno biti, nije važno. Stvaraj!
Ako pomažeš ljudima, možeš loše proći, nije važno. Pomaži im!
Daješ svijetu najbolje od sebe, a on će ti uzvratiti udarcima, nije važno.
Daj najbolje od sebe!*

LJUBAV RASTE PO LJUBAVI

Uvod

Caritas, konkretna djelotvorna ljubav, odnosno *ljubav* koju Crkva ostvaruje svojim poslanjem služenja u suvremenom svijetu ubraja se među konstitutivne sastojnice djelovanja Crkve. Tri su temeljne, bitne sastojnice Crkve po kojima se ona kao zajednica samoostvaruje: evangelizacija i kateheza, sakramenti i liturgija te *caritas*, služenje u ljubavi.

Svaki je kršćanin, već po samom krštenju, pozvan da konkretnom ljubavlju prema bližnjemu u nevolji uvijek iznova i neumorno svjedoči svoj kršćanski identitet. Ljubav prema bližnjemu, koja ima svoj korijen u Bogu, zadaća je svakoga pojedinog vjernika, ali je također zadaća cijele crkvene zajednice na svim njezinim razinama: od mjesnih zajednica do partikularne Crkve i sve do opće Crkve. U svakoj zajednici, župi i biskupiji treba promicati i učvršćivati unutarnju povezanost ovih triju otajstava i poslanja Crkve.

Ako je kršćanska zajednica propovijedanjem Radosne vijesti i katehezom potaknuta na obraćenje i ako je slavljenjem sakramenata, osobito Euharistije, obogaćena otajstvenom milošću, onda je logičan i praktičan slijed da se navještaj *evanđelja ljubavi* realizira u konkretnim djelima ljubavi. Svako praktično i životno odvajanje ili čak nesklad i nesuglasje između Riječi, Sakramenata i djela Ljubavi može se izroditi u mrtvu vjeru bez djela odnosno u *mjed što ječi i cimbal što zveči* (1 Kor 13,1).

1. Župni Caritas

Nije samo pojedinac pozvan činiti djela ljubavi, nego i kršćanska zajednica - župa koja postaje subjekt karitativnog djelovanja.

I kršćanski život u župi, kako je već rečeno, ima tri osnovne dimenzije: navještaj Božje Riječi, slavlje sakramenata, posebno Euharistije i svjedočenje djelotvorne ljubavi. Budućnost župnoga pastora zahtijeva sve veću povezanost između slušanja i naviještanja Riječi, slavljenja otajstava vjere i svakodnevnoga svjedočenja dobrih djela. Njihova povezanost uroditi će iz vjere organiziranim oblikom rada za potrebne. Cijela župa postaje svojevrsan Caritas, ali u okviru župe župni Caritas jest, prije svega, pastoralno tijelo u službi rasta župne zajednice.

Potrebno je formirati ne samo vjernike pojedince nego i čitavu zajednicu tako da ona postane subjekt ljubavi, da postane bližnji onomu koji je u potrebi. Da bismo to mogli ostvariti, potrebno je neprestano slušati Božju riječ, da molitva prethodi, prati i slijedi svako naše djelovanje. O tomu ovisi dobrim dijelom budućnost naših župnih Caritasa, ako na taj zahtjev budu znali kreativno i konkretno odgovoriti.

Župni Caritas ima cilj posvjestiti svjedočenje ljubavi kod svakoga krštenika i čitave zajednice u svoj cjelovitosti. Zato je dobro naći način da dođu u Caritasu do

izražaja sve stvarnosti u župi kako bi se ona u cijelosti mogla animirati da bi se stiglo do svih koji su u potrebi.

Tko su ugroženi i potrebni u svakoj župi?

Odgovor je: svi. Nisu potrebni samo gladni, žedni, goli i bosí. Oni su uistinu pojam potrebnog ili potrebnih. Potrebni su pomoći u svim našim sredinama: siromašni, stari, bolesni, žalosni i napušteni, rubni i prezreni, očajnici zbog izgubljena radnog mjesta, ljudi u duhovnim krizama, psihičkim poteškoćama, djeca bez roditelja, invalidi i udovice, osamljenici i ovisnici, žrtve ljudske nepravde, ljudi i djeca fizički zlostavljani, djeca sa smetnjama u razvoju, nadarena ali siromašna djeca, prognanici i izbjeglice. Svaka se župna zajednica stoga s velikom blagošću i ustrajnošću treba brinuti o njima jer u njima prepoznaje Isusa koji je također siromašan i napušten.

Dokle smo stigli u osobnoj i organiziranoj djelotvornoj ljubavi u našim župnim zajednicama? Jača li u njima svijest da su nam župni Caritasi znak ili protuznak našega kršćanstva? Zajednica koja ne stavlja sebe u pitanje u odnosu na siromašne i potrebite ne će biti nikada kadra evangelizirati, ne će biti sposobna staviti se na put ugroženih, ne će moći pokazati milosrdno lice Očevó. Postoje župne zajednice gdje je župni Caritas dobro organiziran. Međutim, to je uvijek ovisno o karitativnoj svijesti i senzibilitetu župnika. Ove godine, kada Biskupijski Caritas slavi tridesetu obljetnicu svoga postojanja i djelovanja, želimo posebice zahvaliti svim onim župnicima koji su s nama zauzeto surađivali i na naše se pozive uvijek odazivali i u svojim župama karitativno djelovanje promovirali. Na žalost, ima i oprečnih primjera gdje su karitativni duh i djelovanje gotovo posve zamrli.

Zato upravo u Godini vjere učinimo sve da uzraste do svoje kršćanske zrelosti u prvom redu župa da bi po župnom Caritasu bila kadra organizirano djelovati za dobro svih potrebnih ponajprije u svojoj župnoj zajednici, a potom i šire. Neka nas Godina vjere potakne i učini osjetljivijima za djela kršćanske ljubavi.

2. Biskupijski Caritas

Biskupijski Caritas obilježava ove godine 30 godina svoga djelovanja.

Najvažniji projekti i ustanove Biskupijskoga Caritasa u Hercegovini usmjereni su prema:

- starim i nemoćnim osobama

U tradiciji je našega naroda da o starim i nemoćnim osobama skrbi njihova obitelj. Postoji, na žalost, velik broj starih ljudi koji nemaju obitelji a njihova starost, bolest, nepokretnost i neimaština upućuju ih na tuđu pomoć. Socijalni nauk Crkve poziva nas da ih ne "otpišemo" kao stare strojeve i zaboravljene stvari.

Caritasova kućna njega obilazi stare i nemoćne osobe bez obiteljske skrbi u njihovim domovima pružajući im medicinsku i higijensku njegu, pomoć u hrani, odjeći, lijekovima i svemu što im je najpotrebnije. Za terminalne bolesnike, koji zbog težine bolesti ne

moгу biti njegovani kod svoje kuće, Caritas upravo u Godini vjere otvara svoj hospicij u Čapljini.

- osobama s posebnim potrebama

Neki ljudi zbog svoga tjelesnog ili mentalnog hendikepa ne mogu samostalno hodati, jesti, odijevati se. To su osobe s posebnim potrebama čiji je život nezamisliv bez pomoći drugih ljudi. Kvaliteta njihova života zavisi od naše spremnosti na bezuvjetnu i nesebičnu ljubav. Zbog njih smo svi mi "manje posebni" na ispitu savjesti.

Caritasov Rehabilitacijski centar "Sveta Obitelj" pruža 24-satnu skrb i njegu osobama koje su vezane uz krevet ili invalidska kolica i njihov je drugi dom, a djeci s posebnim potrebama nudi dnevni boravak uz fizioterapiju, logopedске vježbe i prilagođenu nastavu.

U vremenu kada je i najsposobnijima teško naći posao, za osobe s poteškoćama u razvoju san o zaposlenju uglavnom je nedostižan. Mi polazimo sa stajališta da i osobe s poteškoćama u razvoju, bez obzira na svoja ograničenja, imaju tjelesne, duhovne i osobne potencijale koji se mogu razvijati, te da imaju pravo na rad i usavršavanje.

Caritasove radionice "Nazaret", "Emanuel" i "Betlehem" nude radno osposobljavanje odraslim osobama s razvojnim poteškoćama.

- ženama i djeci u nevolji

S porastom nasilja u društvu sve je više nasilja i u našim obiteljima. Fizičkom i emocionalnom zlostavljanju najizloženiji su najslabiji članovi obitelji: žene, djeca, stari. O njihovoj tjelesnoj i duševnoj patnji malo se zna, jer se ne usuđuju govoriti, a javnost zatvara oči sve dok neka obiteljska tragedija ne postane vijest crnih kronika.

Caritasovo prihvatilište za žene i djecu u nevolji "Mirjam" pruža utočište žrtvama obiteljskoga nasilja, nudi im privremeni smještaj i psihološku potporu.

- gladnima kruha

Još prije 30 godina Caritas je u Mostaru organizirao akcije prikupljanja pomoći za siromašne misijske zemlje. Rat u zemlji preusmjerio je djelovanje Caritas na pomoć domaćem puku. Zahvaljujući inozemnim dobročiniteljima podijeljene su nebrojene tone humanitarne pomoći. Humanitarni transporti iz svijeta odavno više ne stižu, a velik broj ljudi i dalje svakodnevno traži pomoć u hrani, lijekovima, odjeći, ogrjevu i novcu.

Caritas može dati potrebnima onoliko koliko primi od dobročinitelja, od mene i tebe, od svih nas. Ne zaboravimo: "Blaženije je davati nego primiti" (Dj 20,35).

- gladnima Duha

Nije samo materijalna bijeda uzrok ljudskih nevolja. Brojni su problemi današnjice koji razaraju čovjeka i obitelj: ovisnost o alkoholu, drogama, kocki; poremećeni bračni i obiteljski odnosi, narušeno fizičko i mentalno zdravlje, gubitak voljene osobe, razne depresije, traume.

U Caritasovo obiteljsko savjetovalište mogu se obratiti pojedinci, bračni parovi i obitelji u svim kriznim životnim situacijama i suočiti se sa svojim problemima uz pomoć stručnjaka, a različiti preventivni programi u ovoj će Godini naći svoje mjesto u novom Centru za djecu, mlade i obitelj "Spes" - nada.

Uza sustavnu djelotvornu ljubav preko navedenih projekata i ustanova Biskupijski Caritas Mostar, u suradnji sa župama a prateći liturgijsku godinu, organizira:

Adventsku akciju "Paket ljubavi"

"Paket ljubavi" naziv je adventske akcije koju Biskupijski Caritas Mostar organizira od 2002. godine. U vrijeme adventa pozivaju se vjernici i ljudi dobre volje da pripreme jedan paket s najosnovnijim namirnicama i uljepšaju Božić siromašnoj obitelji. Zamišljeno je da se akcija provodi u svim župama na području hercegovačkih biskupija. Želja nam je animirati što više obitelji za prikupljanje hrane u korist potrebnih i siromašnih obitelji. Cilj akcije jest ne samo prikupljanje paketa i pomaganje potrebnih nego i odgoj vjernika za solidarnost i svjedočenje djelotvorne ljubavi. *Tko ima ljubavi u srcu, ima uvijek nešto što može darovati (Sv. Augustin).*

Nedjelju Caritasa

Treća zapaljena svijeća u adventskom vijencu najavljuje Nedjelju Caritasa koju ove godine slavimo 16. prosinca. To je dan razmišljanja o ljudima u potrebi, a još više poziv i prigoda da svi koji mogu daju svoj prilog za potrebne i oskudne. Aktivno življena odgovornost kršćanina očituje se u brizi za dobro cijele zajednice i konkretno se ostvaruje u nastojanju da svaka osoba na zemlji živi životom dostojnim čovjeka. Što više netko može učiniti, to je veća njegova etička i moralna odgovornost.

Upravo je došašće i sama Nedjelja Caritasa privilegirano vrijeme za aktivniji život u župi što se tiče animiranja vjernika za činjenje dobrih djela. Postoje mnogi oblici i mogućnosti karitativnog djelovanja u župama. *Ljubav je domišljata...*, ali tu domišljatost treba probuditi, potaknuti i odjelotvoriti.

Evo nekoliko prijedloga kako bi se Nedjelja Caritasa promovirala i proslavila na vidljiv i sadržajan način u župi:

- prodaja pšenice koju bi volonteri u župi trebali prethodno posijati,
- organiziranje kreativnih radionica za djecu u kojima bi se izrađivale božićne čestitke, nakit i sl.,
- izrada adventskih vijenaca od prirodnih materijala,
- prodaja kolača za koje bi se pobrinule djevojke i gospođe iz župe,
- obilazak starih, bolesnih i osamljenih osoba,
- od Biskupijskoga Caritasa moguće je posuditi filmove o starim osobama i osobama s posebnim potrebama i prikazati ih vjernicima ili vjeroučenicima na župnoj katehezi,
- organiziranje tombola i sl.

Korizmenu akciju "Zrno ljubavi"

Korizma je povlašteno vrijeme u godini koje nam pruža jedinstvenu priliku da dublje razmišljamo o smislu i vrijednosti svoga kršćanskog života. Tijekom toga vremena pozvani smo uz molitvu i duhovnu obnovu biti milosrdniji prema drugima, čineći konkretna djela ljubavi i dijeleći svoja dobra s potrebnima.

Dani u kojima ne učinimo ništa za druge, već samo za sebe, izgubljeni su dani, riječi su blaženog Ivana Merza. Upravo je četrdesetodnevna priprava za proslavu najveće kršćanske svetkovine Uskrsa povlašteno vrijeme za djela ljubavi i milosrđa.

Svrha korizmene akcije "Zrno ljubavi" jest prikupiti konkretnu novčanu pomoć, ali i poticati vjernike i ljude dobre volje na međusobno pomaganje, njegovanje dobrih odnosa, ostvarivanje zajedništva u susretima, te molitvu za potrebite.

Rezultati akcije "Zrno ljubavi" u Godini vjere - koja u središte slavlja stavlja obitelj, bit će na korist siromašnim i mnogočlanim obiteljima. Kao i do sada instrument za prikupljanje novčanih sredstava bit će karitasove kutijice koje će župnici moći preuzeti u Biskupijskome Caritasu i podijeliti svojim vjernicima. Od prikupljenih sredstava župnici mogu pomoći konkretne obitelji u potrebi na području svoje župe ili sredstva prosljediti Biskupijskomu Caritasu koji će učiniti isto za neke druge obitelji.

3. Odgoj za Caritas

Formacija krizmanika

Priprava mladih za sakrament potvrde trebala bi, između ostaloga, sadržavati i određenu formaciju za karitativno djelovanje u župi. Svaka bi župna zajednica mogla osmisliti vlastiti program s kojim bi buduće krizmanike pripremila za sudjelovanje u župnom Caritasu. Bilo bi dobro kada bi već aktivni volonteri uključili buduće krizmanike u svoje aktivnosti i tako ih upoznali sa zadaćama župnoga Caritasu. Neke od mogućnosti za konkretan angažman jesu, na primjer: kućni posjeti i obilasci starijih i nemoćnih župljana, aktivnosti u prethodno spomenutim akcijama na biskupijskoj razini, provođenje različitih akcija pomoći u župi koje su primjerene njihovoj dobi, kao na primjer organiziranje razmjene školskih udžbenika i slično.

4. Škola volontarijata

Život župne zajednice kao i djelovanje Caritasu nezamislivo je bez volontera. Svjestan potrebe i važnosti volonterskog angažiranja vjernika laika u župi, na poseban način u radu župnoga Caritasu, Biskupijski Caritas Mostar organizira Ljetne škole volontarijata. Program Škole volontarijata sastoji se od duhovnoga, edukativnog i praktičnog dijela. Prigoda je to da mladi iz hercegovačkih župa čuju predavanja o volontarijatu, razmjene iskustva, te vlastitim dragovoljnim radom osjete na konkre-

tan način što znači biti volonter. U našem vremenu koje karakteriziraju egoizam, zatvorenost, osobni interes, te u mentalitetu u kojem se za sve učinjeno traži naplata, volonteri postaju svjedoci vrijednosti koje su potrebne našem društvu i našoj Crkvi.

5. Bog je Ljubav

Veoma je važno da karitativna djelatnost Crkve očuva svoju izvornost i da ne postane samo jedan od danas tako brojnih oblika pružanja socijalne pomoći. Crkva - opća, krajevna i mjesna - ne smije se umoriti u traženju sredstava i osoba koje će se karitativno angažirati. Oni koji se bave karitativnim radom trebaju biti stručno osposobljeni. Ali nije dovoljna samo stručnost, jer čovjek u potrebi vapi također za srdačnom pažnjom. Redovito je upravo ova dimenzija važnija od tehnički dobro obavljena pružanja pomoći. Osobe angažirane u karitativnim ustanovama, u župnom Caritasu ili volonteri trebaju svoj posao obavljati srcem tako da potrebni osjete njihovu toplinu.

Naša je žarka želja da svi oni koji se bave karitativnim radom budu motivirani i nadahnuti autentičnom kršćanskom ljubavlju, koja odgaja i usmjerava prema Bogu i bližnjemu. U tu svrhu Biskupijski Caritas u Kući susreta "Emaus" nudi redovito duhovno-obrazovne programe i sadržaje ne samo za karitativne djelatnike, nego i za sve uzraste i staleže.

Veoma je važna ova duhovna dimenzija karitativnoga djelovanja, odnosno "izobrazba srca", kako to ističe Sveti Otac Benedikt XVI., što će svakoga karitativca učiniti sposobnim svoje "srce otvoriti za drugoga". Njegov angažman i aktivnosti bit će plod unutarnjega nadahnuća i uvjerenja, tj. plod "vjere koja se odjelotvoruje kroz ljubav" (usp. Gal 5,6).

Papa Benedikt XVI. u enciklici *Deus Caritas est* ističe kako izgradnji boljega svijeta pridonosimo samo onda kada dobro činimo "sada i osobno", a to znači ondje gdje živiš i s kime živiš, s najbližim od bližnjih, zauzeto i s ljubavlju, ondje gdje postoji potreba. "Kršćaninov program - program milosrdnog Samarijanca, Isusov program - jest 'srce koje vidi'. To srce vidi gdje je potrebna ljubav i djeluje u skladu s time" (*Deus Caritas est*, br. 31).

Tijekom Godine vjere u središtu naše pozornosti bit će obitelj. Neka i buđenje, ožvljavanje i razvijanje karitativne svijesti u našim župnim zajednicama pođe iz obitelji, te promoviranjem župnih Caritasu bude usmjereno prema siromašnim i mnogočlanim obiteljima i svima onima koji su potrebni naše ljubavi. Ljubav se po svojoj naravi mora dijeliti s drugima, jer ljubav raste po ljubavi. Ona je božanska, jer dolazi od Boga i usmjerava nas i sjedinjuje s Bogom i istodobno nas međusobno preobražava, povezuje i ujedinjuje (usp. *Deus Caritas est*, br. 18).

Peti dio
SVJEDOCI VJERE

Gospodine, Bože moj, Ti svojim Duhom prониčeš sve, pa i dubine moga srca. Daruj mi mudrost da Tvoju Riječ mogu primiti u svakodnevnom životu, razum da spoznam Tvoj put, da Te uvijek mogu slijediti. Daj mi znanje da uvijek tražim ono što je gore, da ne potratim svoj život tražeći samo ono što je svjetsko. Ispuni moj um darom savjeta da pronađem istinu koju ću darivati drugima, ispuni me pobožnošću da Te ljubim, moj Bože, svim svojim srcem i da Ti se klanjam u Duhu i Istini. Daj mi jakosti da stojim čvrsto i hrabro kad dođu đavolski napadi svijeta i tijela. Na kraju, obdari me i strahom Božjim da nikada ne odem od Tebe, već da Ti ostanem blizu uvijek, u vrijeme radosti i u vrijeme tuge. Uvijek i u svemu daruj mi svoje misli, Spasitelju, da mogu kročiti prema Tvome kraljevstvu čineći Tvoju svetu volju. Amen.

SPOMEN NA SVJEDOKE VJERE

Iz pera drevnoga apologete i povjesnika Tertulijana poznata je rečenica: *Krv mučenika, sjeme kršćana* ("Sanguis martyrurum, semen christianorum": *Apologeticum*, 50,13). To nas podsjeća na stotine tisuća kršćana koji su zbog vjere, ljudskim faktorom, u Krista bili samljeveni raljama zvijeri i prolili svoju krv. Ako se bolje prisjetimo povijesti tih prvih stoljeća kršćanstva, dok je Rimsko Carstvo mljelo sve što se zvalo kršćansko, pitamo se kako je uopće kršćanska vjera preživjela. To se može protumačiti samo silom odozgor, snagom Duha Presvetoga koji je u izobilju darovan Crkvi na dan Pedesetnice.

Upravo 2013. godine, kroz koju će se odvijati prigodni duhovni programi, obilježava se 1700 godina od Edikta cara Konstantina kojim su kršćani 313. postali slobodni kao i ostali građani. Stoga, u ovoj Godini vjere ne možemo zaboraviti Bogu zahvaliti za taj dar slobode koji im je izvojštio i potvrdio car Konstantin, kojemu se prije sudbonosne bitke ukazao križ na nebu, shvativši suludost ubijanja ljudi zbog vjerske pripadnosti. Valja se prisjetiti svih tih neznanih svjedoka vjere čija je krv snagom Božjom postala sjeme kršćanstva. Uz to, ova Godina vjere, uza spomenuti visoki sedamnaeststoljetni jubilej, trebala bi biti zavjetna godina, vrijeme čvršćega prijanjanja uz Krista i godina radosna naviještanja Kristova Evanđelja s novim polemom i pravim misionarskim žarom. Evo nam prigode u ovoj Godini vjere. Na to nas potiču i svjedoci vjere.

Progon kršćana u današnjem svijetu

Vijesti s Istoka zemlje nisu ohrabrujuće za kršćane. Naša se braća i sestre u Kristu svakodnevno susreću sa smrću, doživljavaju poniženja i progone. Oni koji na Zapadu uživaju sva prava među kršćanskom većinom, ne dopuštaju kršćanima ni temeljna prava na život na "svom" Istoku. No kršćani su na svoja leđa spremno uzeli jaram Kristov u čvrstoj vjeri i nadi da će ih On, pobjednik nad mukom i smrću, kod sebe odmoriti. Tu žrtvu Bog nesebično blagoslivlje novim kršćanskim zajednicama koje niču.

Dakle, u nekim dijelovima svijeta kršćani čekaju nekoga "novog Konstantina" koji će im omogućiti pravo na život. Iz dana u dan kršćani proživljavaju sve dramatičnije trenutke. Ruše im se crkve, progone ih se i ubija. U nekim se zemljama, gdje su kršćani manjina, donose bezumni zakoni kako bi ih se uhvatilo u zamku i osudilo zbog vjere u Krista. Jedan od tih zakona jest onaj o blasfemiji u Pakistanu zbog kojega se, među ostalim, u vrijeme nastajanja ovoga članka, sudi jednoj trinaestogodišnjoj djevojčici zbog tobože blasfemna postupanja s nekim rečenicama iz Kurana. Da stvar bude teža i poraznija za vlasti spomenute zemlje, djevojčica je rođena s teškom bolesti Dawnova sindroma te ne zna ni čitati ni pisati.

Ovdje ne spominjemo Zapad, koji se razvio na kršćanskoj civilizaciji i evanđeoskim korijenima, gdje se Crkvu ponižava i - slobodno možemo reći - progone, i to na veoma lukav i perfidan način.

No Kristova je Crkva svjesna prisutnosti Uskrsloga koji joj je obećao da je ni vrata paklena ne će nadvladati (usp. Mt 16,18). Stoga u Kristovu upozorenju: *Blago vama kad vas - zbog mene - pogrde i prognaju i sve zlo slažu protiv vas! Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima* (Mt 5,11-12), Crkva prepoznaje ohrabrenje i blagoslov.

Dan svjedoka vjere

Crkva svoju snagu crpi iz muke, smrti i uskrsnuća svoje Glave, Krista Gospodina. Ta mučenička osobina prati Crkvu cio hod do danas. I pratit će je do konačna suda osvjetljavajući njezine staze i čineći je istinskim svjedokom svoga Učitelja. Crkva je toga svjesna. To je ne obeshrabruje nego, naprotiv, daje snagu. O tomu svjedoče brojni misionari širom svijeta koji su spremni život dati kao svjedočanstvo vjere u Krista pobjednika nad grijehom i smrću. Prisjetimo se i naše svjedokinje s. Lukrecije Mamić, misionarke u Burundiju, koja je 28. studenoga 2011. svoj život položila za siromašnu i ugnjetenu braću i sestre. Ovakvo svjedočanstvo vjere do smrti znak je božanske snage i potvrda da je mučeništvo osobina Crkve i ondje gdje nije službeno prognojena.

Dan svjedoka vjere Crkva, već od 1993., kada je službeno ustanovljen, obilježava 24. ožujka. To je zapravo dan smrti salvadorskog nadbiskupa Oscara Romera (+1980.) koji je toga dana, u vrijeme slavljenja svete Mise, ubijen zbog toga što je odlučno stao u obranu obespravljenih, siromašnih i progonjenih, te pozvao i svoje svećenike da to isto učine. Salvadorski narod nikada ne će zaboraviti njegove riječi koje je izrekao u potpunoj svijesti da mu prijete smrtna opasnost od zapadnih ugnjetavača sirotinje: *Da, ubit će mene, ali ne će ubiti istinu.*

Ovom istom logikom utemeljenoj na Kristovim riječima: *Tko hoće život svoj spasiti, izgubit će ga, a tko izgubi život svoj poradi mene, naći će ga* (Mt 16,25), služile su se i još uvijek služe stotine i tisuće misionara i misionarki, vjerovjesnika, pastoralnih djelatnika, koji su ubijeni samo zato jer nisu, pod cijenu života, odstupili od evanđeoskih vrjednota.

Svjedoci vjere ovih naših dana

U posljednjih 20 godina, od 1991. do 2011., prema statistikama novinske službe *Zbora za evangelizaciju naroda*, agencije *Fides*, ubijeno je 868 svjedoka vjere. Od toga 1 kardinal, 15 biskupa, 467 svećenika, 4 đakona, 76 braće redovnika, 173 sestre redovnice, 65 bogoslova, 36 osoba instituta posvećenoga života, 23 vjernika laika, 7 volontera. Ovdje nisu ubrojani kršćani pobijeni širom svijeta, osobito na Istoku, u raznim napadima na crkve i bogomolje ili u atentatima.

Godina vjere odlična je prigoda da naše biskupije i župe, crkvene ustanove i samostani, ozbiljnije započnu obilježavati **24. ožujka** kao Dan svjedoka vjere. Tu bismo mogli pridodati i svoje svjedoke kojih je nemali broj. Bilo bi hvale vrijedno kada bi ta praksa zaživjela u našim mjesnim Crkvama i kao uspomena na Godinu vjere.

Krv svjedoka vjere obvezuje i poziva da nastavimo ondje gdje su oni stali, da se ne brinemo samo za to *Što ćemo jesti? ili: Što ćemo piti? ili: U što ćemo se obući? Ta*

sve to pogani ištu (Mt 6,31-32). U ovo moderno doba kada su mnogi zarobljeni televizijama, kompjutorima, Facebookom, kršćanstvo traži novi iskorak. Potrebno je odlučnije poći putem milosrdnoga Samaritanca, izaći iz svojih sigurnih "gnijezda i skrovišta", susresti bijedu i jad svoje braće i sestara, siromašnih, bolesnih i nemoćnih, poviti im duševne i tjelesne rane i tako posvjedočiti vjeru u Krista. Mnoštvo riječi trebalo bi zamijeniti mnoštvom dobrih djela jer Crkvi su potrebni svjedoci nego govornici. To je posebno posvjedočila blažena Majka Terezija.

Kako obilježiti 24. ožujka, Dan svjedoka vjere

Blaženi nas je papa Ivan Pavao II. u vrijeme svoga pontifikata pozvao: *Mjesne Crkve trebaju sve činiti kako sjećanje na one koji su podnijeli mučeničku smrt nikada ne bi zamrlo.* Ovo je poziv upućen svima a osobito biskupima, župnicima, poglavarima redovničkih zajednica... Možda se pitamo: Što učiniti? Odgovor je jednostavan!

U nedjelju, prije 24. ožujka, potrebno je podsjetiti članove zajednice na taj događaj i pozvati ih na molitvu. Vjeroučenike na satu vjeronauka poučiti o važnosti toga dana. U propovijedi govoriti o toj temi. U župnim crkvama postaviti jednostavni znak, upaljenu svijeću ispred oltara i objasniti značenje. Djeca i mladi mogu oglasnu ploču ukasiti slikom kojega svjedoka vjere, nekom misijskom fotografijom i kojim svetopisamskim citatom. Uz to bi se moglo i vjernike pozvati da toga dana, u svojim obiteljima, izmole misijsku kronicu za misionare i za misije.

Stojeći uz svjedoke vjere, nadahnjujući se njihovim primjerom, osjećajući ih kao članove vlastite obitelji, i sami ćemo osjetiti radost naviještanja Božje ljubavi na koju nas poziva Sveti Otac u ovoj Godini vjere.

AUTORI TEKSTOVA

Prvi dio

Misli za razmišljanja i molitve vjernika - Godina B

Čirko, don Jozo: XXXIII. i XXXIV. nedjelja kroz godinu - Krist Kralj
Majić, don Željko: XXIX. nedjelja kroz godinu - molitva vjernika
Pervan, fra Tomislav: XXXI. i XXXII. nedjelja kroz godinu, Svi Sveti
Štironja, don Ivan: XXX. nedjelja kroz godinu - Misijska

Misli za razmišljanja i molitve vjernika - Godina C

Boras, fra Ivan: III. i IV. nedjelja kroz godinu
Čirko, don Jozo: XXXII. i XXXIII. nedjelja kroz godinu
Drmić, don Ilija: IV., V. i VI. vazmena nedjelja
Ivanda, fra Ivan: VII. vazmena nedjelja, Nedjelja Pedesetnice - Duh Sveti, Presveto
Tijelo i Krv Kristova - Tijelovo
Jolić, fra Robert: XXV. i XXVI. nedjelja kroz godinu
Knezović, fra Mario: XXXI. nedjelja kroz godinu, Svi Sveti
Komadina, don Ante: I., II. i III. korizmena nedjelja
Krešić, don Milenko: XX. i XXI. nedjelja kroz godinu
Leko, fra Marinko: IV. i V. korizmena nedjelja, Nedjelja Muke Gospodnje - Cvjetnica
Logara, fra Mate: I. i II. nedjelja došašća
Mabić, fra Franjo: Božić i Sveta Obitelj
Mabić, fra Stanko: IX. i X. nedjelja kroz godinu
Majić, don Željko: XXXIV. nedjelja kroz godinu - Krist Kralj, sv. Josip,
Presveto Trojstvo
Menalo, don Nikola: XIV. i XV. nedjelja kroz godinu
Milas, fra Dalibor: XVIII. i XIX. nedjelja kroz godinu, Uznesenje Blažene Djevice
Marije - Velika Gospa
Mioč, fra Gabrijel: XVI. i XVII. nedjelja kroz godinu
Perić, don Ivan: III. i IV. nedjelja došašća
Puljić, don Krešo: II. i III. nedjelja kroz godinu
Štironja, don Ivan: Bogojavljenje, XXIX. nedjelja kroz godinu - Misijska
Šutalo, don Ivo: Uskrs, II. i III. vazmena nedjelja
Šutalo, don Marko: XI., XII. i XIII. nedjelja kroz godinu
Vidić, don Mile: XXII., XXIII. i XXIV. nedjelja kroz godinu
Vukšić, fra Mladen: Sveta Bogorodica Marija - Nova Godina i Krštenje Gospodinovo
Zovko, don Radoslav: XXVII., XXVIII. i XXX. nedjelja kroz godinu

Drugi dio

Pavlović, don Ante: Prilozi za kateheze djece u župi

Treći dio

Šutalo, don Mladen: *Prilozi za susrete mladih*

Četvrti dio

Komadina, don Ante i djelatnici Biskupijskog caritasa Mostar: *Prilog karitativnih djelatnosti u Godini vjere*

Peti dio

Štironja, don Ivan: *Svjedoci vjere*

Molitve

Puljić, don Krešo (izabrao iz *Obiteljskoga molitvenika*)

Ne možemo prihvatiti da sol postane bljutava i da svjetlo bude skriveno (usp. Mt 5,13-16). I današnji čovjek može iznova osjetiti potrebu poput Samarijanke poći na zdenac da sluša Isusa, koji poziva vjerovati u Nj i crpiti s njegova izvora, iz kojeg teče voda živa (usp. Iv 4,14). Moramo s novom radošću u srcu uživati Božju Riječ, koju je na vjerni način prenijela Crkva, i Kruh života, koji se daju kao potpora onima koji su njegovi učenici (usp. Iv 6,51). Isusovo učenje, naime, i danas razliježe s jednakom snagom: „Radite, ali ne za hranu propadljivu, nego za hranu koja ostaje za život vječni“ (Iv 6,27). Pitanje koje su postavili njegovi slušatelji: „Što nam je činiti da bismo radili djela Božja?“ (Iv 6,28), postavljamo i mi danas. Znamo Isusov odgovor: „Djelo je Božje da vjerujete u Onoga kojega je on poslao“ (Iv 6,29). Vjera u Isusa Krista je, dakle, put kojim se može definitivno prispjeti k spasenju.

(Papa Benedikt XVI., *Porta fidei – Vrata vjere*, t. 3)

